

STORTINGET

Dokument 15:9

(2020–2021)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1201 - 1350
29. januar–18. februar 2021

Innhold

1201. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. smittevernjobben Sør-Varanger kommune gjør, besvart av helse- og omsorgsminister	11
1202. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. Lillehammer Olympiapark, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	12
1203. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. brudd på arbeidsmiljøloven innen de ulike lokale helseforetakene og samlet nasjonalt i 2020, besvart av helse- og omsorgsminister	13
1204. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. framtida til Oslo fengsel, besvart av justis- og beredskapsminister.....	14
1205. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. forsvarsministerens tolkning av Grunnlovens §§ 25 og 26, om regjeringens særretter («prerogativer») i forsvarspolitikken, besvart av forsvarsminister	15
1206. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. ekstreme islamister, besvart av justis- og beredskapsminister	16
1207. Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. ordnede lønns- og arbeidsforhold i landbruket, besvart av landbruks- og matminister	16
1208. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. hjemmeboende eldre, deriblant personer med demensdiagnose, besvart av helse- og omsorgsminister	18
1209. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. psykiske helsetilbud for unge, slik som Kringsjøtunet, besvart av helse- og omsorgsminister	19
1210. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. bemanningskrise på lokalsjukehus på grunn av manglende rekruttering av intensivsjukepleiarar, besvart av helse- og omsorgsminister.....	20
1211. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. private aktører i velferdsstaten, besvart av næringsminister	21
1212. Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. Scandic Hotels ulovlige innkreving av adgangs- og parkeringsavgift på Nordkapplataet, besvart av næringsminister.....	22
1213. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. aktører i kulturlivet, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	22
1214. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. barnehager i Østfold, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	23
1215. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. forhandlingene med USA om en tilleggsavtale for forsvarssamarbeid, besvart av forsvarsminister	24
1216. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. konsekvensene av å stenge grensene for pendlere fra Sverige og Finland som jobber i den norske helse- og omsorgssektoren, besvart av justis- og beredskapsminister.....	25
1217. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. innkjøp av trygghetsalarmer, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	25
1218. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. anbudskonkurranser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	26
1219. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. hensynsone for sårbar natur, ørn og hubro i Tysvær vindkraftverk, besvart av olje- og energiminister.....	27
1220. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. anbudsettingen, besvart av arbeids- og sosialminister	28
1221. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. krav om fysisk generalforsamling og årsmøter mv. i boligbyggerlag, borettslag og eierseksjonssameier oppheves, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	29
1222. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. Equinors beslutning om å avvise Finanstilsynets henstilling i 2014 om en mer detaljert rapportering om selskapets USA-investeringer, besvart av olje- og energiminister	30
1223. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. betalingsutsettelse for skatte- og avgiftskrav til staten, besvart av finansminister.....	31
1224. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. offentlige anbud innenfor bygg og anlegg, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	32
1225. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Sivilombudsmannens kritikk av hemmeligholdet rundt ansettelse av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen, besvart av næringsminister	34
1226. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. faktagrunnlag om nedbygging av jord, besvart av landbruks- og matminister	34
1227. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. private kommunikasjonstjenester i politiet, besvart av justis- og beredskapsminister.....	36

1228. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. åpne for at hytteeierne kan få overnatte i sin egen fritidsbolig i Sverige, besvart av helse- og omsorgsminister.....	36
1229. Fra vararepresentant Aud Hove, vedr. Nord-Gudbrandsdal jordskifterett, besvart av justis- og beredskapsminister.....	37
1230. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. stimuleringsordning som skal gjøre det mulig for kulturvirksomheter å gjennomføre aktiviteter og beholde arbeidsplasser, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	38
1231. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. Havvind-kappløpet, besvart av olje- og energiminister	39
1232. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. helsetjenester til folk hvis helsepersonell ikke kan komme på jobb, besvart av justis- og beredskapsminister.....	40
1233. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. hangarløsninger for F-35, besvart av forsvarsminister.....	41
1234. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. vaksineforskning og bistand i OECD, besvart av utviklingsminister.....	42
1235. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. energiloven, besvart av olje- og energiminister	43
1236. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. fremme konkurranse og sikre nøytralitet for nettselskap, besvart av olje- og energiminister	44
1237. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. importsmitte, besvart av justis- og beredskapsminister.....	44
1238. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. foreldelsesreglene for seksuallovbrudd og voldsforbrytelser mot mindreårige, besvart av justis- og beredskapsminister	45
1239. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. statens samlede utgift til konsulentbruk, besvart av finansminister.....	46
1240. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. norsk statsborgerskap, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	47
1241. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. den svært krevende situasjonen for laksefisk i Skjoma grunnet frostperioden vi er inne i, besvart av olje- og energiminister	48
1242. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. avholde skikonkurranser, besvart av kultur- og likestillingsminister.....	48
1243. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. mennesker på AAP, besvart av arbeids- og sosialminister	49
1244. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. større del av fisken blir landet og bearbeidet i Norge, besvart av fiskeri- og sjømatminister	50
1245. Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. ferskfiskordning for trålflåten med leveringsforpliktelser, besvart av fiskeri- og sjømatminister	51
1246. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. individdata blir tilgjengeliggjort for analyser av forekomsten av Covid-19, besvart av helse- og omsorgsminister	52
1247. Fra stortingsrepresentant Morten Stordalen, vedr. fremtidsrettet kriminalomsorg på Østlandet, besvart av justis- og beredskapsminister	52
1248. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. retningslinjer for tilrettelegging i høyere utdanning slik dysleksi Norge tar til ordet for, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister	53
1249. Fra stortingsrepresentant Kari Kjønås Kjos, vedr. tilgjengelig personell innen alle lovpålagte profesjoner i kommunene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	54
1250. Fra stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal, vedr. Hviterussland, Belarus, besvart av utenriksminister.....	55
1251. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. å kreve politiattest ved organisert treningsvirksomhet, besvart av barne- og familieminister	56
1252. Fra stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen, vedr. partnerdonasjon i tråd med stortingsflertallets ønske, besvart av helse- og omsorgsminister	57
1253. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. svangerskapsrestriksjonene, besvart av helse- og omsorgsminister.....	58
1254. Fra stortingsrepresentant Martin Henriksen, vedr. at droner anvendes som virkemiddel for en potensiell alvorlig kriminell aktivitet, besvart av justis- og beredskapsminister	59
1255. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. språkkrav, besvart av samferdselsminister.....	60
1256. Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. studenter i praksis i helsevesenet og i skolen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	61

1257. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. at barn og unge er trygge når de benytter seg av treningstilbud på gymsentre, besvart av justis- og beredskapsminister	62
1258. Fra stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen, vedr. kjøreopplæring ved lokale offentlige institusjoner, besvart av samferdselsminister	63
1259. Fra stortingsrepresentant Jon Georg Dale, vedr. forbud mot nye bensin- og dieslbiler fra 2025, besvart av samferdselsminister.....	64
1260. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. London-baserte Knightsbridge Circle, besvart av helse- og omsorgsminister.....	65
1261. Fra stortingsrepresentant Willfred Nordlund, vedr. fylkenes gjeld og fondsutvikling under Solbergregjeringen, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	65
1262. Fra stortingsrepresentant Bengt Fasteraune, vedr. FOT-rutene, besvart av samferdselsminister.....	68
1263. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. fremdrift i planer om å fornye Forsvarets IKT, besvart av forsvarsminister	69
1264. Fra stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen, vedr. oppfølging av Stortingets presisering av konkurranselovens bestemmelse om prisdiskriminering, besvart av næringsminister	70
1265. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. tilskuddsordningen for de regionale vitensentrene, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	71
1266. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. Sykehuset Nordmøre og Romsdal, besvart av helse- og omsorgsminister.....	72
1267. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. statusen til arbeidsgruppen for å beskytte sårbare barn og unge under pandemien, besvart av barne- og familieminister	72
1268. Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. Kreftregisteret, besvart av helse- og omsorgsminister	74
1269. Fra stortingsrepresentant Bård Hoksrud, vedr. kostnader fergesamband, besvart av samferdselsminister	74
1270. Fra stortingsrepresentant Tor André Johnsen, vedr. belastning på strømmettet, besvart av samferdselsminister...	75
1271. Fra stortingsrepresentant Arne Nævra, vedr. forslag til nytt regelverk for små elektriske kjøretøyer, besvart av samferdselsminister.....	76
1272. Fra stortingsrepresentant Morten Wold, vedr. de operative og økonomiske konsekvensene av forsinkelsene i ubåtanskaffelse, besvart av forsvarsminister	77
1273. Fra stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum, vedr. et fullt integrert internt energimarked og på sikt en felles pris på strøm i Europa, besvart av olje- og energiminister.....	78
1274. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. å nå mål om å flytte mer transport fra vei til bane, besvart av samferdselsminister.....	79
1275. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. lønnsomhetsvurderinger i Barentshavet sørøst, besvart av olje- og energiminister	80
1276. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. effektreserve i det norske kraftsystemet, besvart av olje- og energiminister.....	81
1277. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. mulighetene i eiendomsskatteloven, besvart av distrikts- og digitaliseringsminister	82
1278. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. at en rekke foreldre av barn med skolevegring har opplevd at skolen sender barnevernet bekymringsmelding, besvart av barne- og familieminister.....	83
1279. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. engangsutbetaling på kr 4000 til minstepensjonistene, besvart av arbeids- og sosialminister	84
1280. Fra stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar, vedr. elever med høyt fravær i skolen, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	85
1281. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. kritikk mot datagrunnlaget og fremstillingen av responstidsindikatoren for ambulansetjenesten, besvart av helse- og omsorgsminister	86
1282. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. Stortingets vedtak om insentiver til å utvikle nye antibiotika, besvart av helse- og omsorgsminister	87
1283. Fra stortingsrepresentant Roy Steffensen, vedr. betale med kontanter for buss, besvart av justis- og beredskapsminister.....	88
1284. Fra stortingsrepresentant Helge André Njåstad, vedr. fylkeskommunene som overkommune overfor lokaldemokratiet, besvart av kommunal- og moderniseringsminister.....	89

1285. Fra stortingsrepresentant Tore Storehaug, vedr. E39 Sandane-Reed, besvart av samferdselsminister	89
1286. Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. gruvedumping, besvart av klima- og miljøminister	90
1287. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. opptaket til Politihøgskolen, besvart av justis- og beredskapsminister	90
1288. Fra stortingsrepresentant Ole André Myhrvold, vedr. overgrepsmateriale, besvart av justis- og beredskapsminister	91
1289. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. at politiresursene må sentraliseres til Trondheim, besvart av justis- og beredskapsminister	92
1290. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. tilskuddet til musikk- og scenekunstinstitusjonene, besvart av kultur- og likestillingsminister	93
1291. Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. olje- og gassproduksjonen fram til 2050, besvart av olje- og energiminister	94
1292. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. AFP, besvart av arbeids- og sosialminister	95
1293. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. utrygg jobbtilknytning, besvart av helse- og omsorgsminister	96
1294. Fra stortingsrepresentant Bård Høksrud, vedr. antisemittisme, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	97
1295. Fra stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol, vedr. tilgjengelige intensivsykepleiere i Norge, besvart av helse- og omsorgsminister	99
1296. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. ny tvangsbegrensingslov, besvart av helse- og omsorgsminister	100
1297. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. Kulturrådets forvaltningsansvar av tilskudd, besvart av kultur- og likestillingsminister	101
1298. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. kontakt mellom Utenriksdepartementet og den korrupsjonsanklagede Dan Gertler, besvart av utenriksminister	102
1299. Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. testing ved fødeavdelingene, besvart av helse- og omsorgsminister	103
1300. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. forskriften om leveringsplikt, besvart av fiskeri- og sjømatminister	104
1301. Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. Midtre Nordland nasjonalparkstyre, besvart av klima- og miljøminister	105
1302. Fra stortingsrepresentant Himanshu Gulati, vedr. spillegrense eller tapsgrense i Rikstoto, besvart av landbruks- og matminister	106
1303. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. avgiften på avfallsforbrenning, besvart av finansminister	107
1304. Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. bensin- og dieslbiler, besvart av samferdselsminister	108
1305. Fra stortingsrepresentant Kristin Ørmen Johnsen, vedr. bruken av tvang fra politiet i barnevernsinstitusjoner, besvart av justis- og beredskapsminister	109
1306. Fra stortingsrepresentant Kristin Ørmen Johnsen, vedr. bruken av tvang fra politiet i barnevernsinstitusjoner, besvart av barne- og familieminister	109
1307. Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. bruk av politi i barnevernssaker, besvart av barne- og familieminister	111
1308. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. palliasjon og lindrende behandling, besvart av helse- og omsorgsminister	113
1309. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. reglene for bortfall av dagpenger for de som har politiske verv og blir arbeidsledige, besvart av arbeids- og sosialminister	114
1310. Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. bomstasjonene på E6, E18 og sideveiene i Østfold, besvart av samferdselsminister	115
1311. Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. Hydro sine strategiske vurderinger innenfor segmentet Valsede produkter, besvart av næringsminister	116
1312. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. kutt av stillinger i Folkehelseinstituttet, besvart av helse- og omsorgsminister	117
1313. Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. mat og drikke fra lokale produsenter til helseforetakene, besvart av helse- og omsorgsminister	118

1314. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. instruks fra direktoratet, besvart av arbeids- og sosialminister.....	119
1315. Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. spesialisthelsetjenesten, besvart av helse- og omsorgsminister.....	120
1316. Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. førstegangstjenesten og yrkesskadeerstatning, besvart av forsvarsminister	122
1317. Fra stortingsrepresentant Trine Skei Grande, vedr. Forsvaret og donering av overskuddsplagg til veldedige formål, besvart av forsvarsminister	123
1318. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. Lyngdal IL, besvart av kultur- og likestillingsminister	123
1319. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. nasjonal digital vaktordning for tilgjengelige tegnspråktolker, besvart av arbeids- og sosialminister.....	124
1320. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. etatenes maktbruk i barnevernssaker, besvart av justis- og beredskapsminister.....	125
1321. Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. Pasientreiser, besvart av helse- og omsorgsminister	126
1322. Fra stortingsrepresentant Ulf Isak Leirstein, vedr. hvordan Mattilsynet og politiet prioriterer varsler og anmeldte saker knyttet til brudd på god dyrevelferd, besvart av justis- og beredskapsminister.....	127
1323. Fra stortingsrepresentant Jette F. Christensen, vedr. vaksiner på Gazastripen, besvart av utenriksminister	128
1324. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. erfaringer man har så langt med seriositetskravene, besvart av arbeids- og sosialminister.....	129
1325. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. Velferdstjenesteutvalgets rapport, besvart av barne- og familieminister	130
1326. Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. at underleverandører skulle få søke støtte basert på inntekt, besvart av kultur- og likestillingsminister	131
1327. Fra stortingsrepresentant Sylvi Listhaug, vedr. antisemittiske ytringer i NRK, besvart av barne- og familieminister.....	132
1328. Fra stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde, vedr. drapsdømt norsk statsborgeren, besvart av utenriksminister	132
1329. Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. ny tømmerterminal, besvart av samferdselsminister	133
1330. Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. inndekningsbehovet i 2060, besvart av finansminister	134
1331. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. utbygging av nødvendig infrastruktur for strøm til utvidelse av kapasitet for ladestasjoner, besvart av samferdselsminister	135
1332. Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. pengestøtte til EU, besvart av utenriksminister.....	136
1333. Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. politiets praksis for registrering, statistikkføring og kontroll med politiets maktbruk mot barn i oppdrag for barnevernet, besvart av justis- og beredskapsminister	137
1334. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. stønad til permitterte og/eller oppsagte piloter til å dekke utgiftene til å avlegge prøver for å beholde sertifikatene sine, besvart av arbeids- og sosialminister.....	138
1335. Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. ansatte i skole og barnehage får overtidsbetalt for ekstraarbeidet regjeringen har pålagt, besvart av kunnskaps- og integreringsminister	139
1336. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. reguleringsbestemmelser og insentiver for en offensiv og bred satsing på havvind, besvart av olje- og energiminister.....	140
1337. Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. bredbåndstjenester, besvart av distrikts- og digitaliseringsminister	141
1338. Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. Ceequal-sertifiseringen, besvart av samferdselsminister.....	142
1339. Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. avlastningstilbud, besvart av helse- og omsorgsminister.....	143
1340. Fra stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad, vedr. utbetale bonus/engangsutbetaling til ansatte hos Statsforvalteren i Trøndelag, besvart av kommunal- og moderniseringsminister	145
1341. Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. veiledning i forbindelse med fornyelse av førerkort digitalt, besvart av samferdselsminister	145
1342. Fra stortingsrepresentant Une Bastholm, vedr. BaneNors opplysninger om økte kvikkleireforekomster i Moss, besvart av samferdselsminister	146

1343. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. kabotasjekjøring for turbuss, besvart av samferdselsminister.....	148
1344. Fra stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim, vedr. smitten blant innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn pga. utenlandsreiser, besvart av helse- og omsorgsminister.....	148
1345. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. kravet til tapt arbeidstid, besvart av arbeids- og sosialminister.....	149
1346. Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. grensependlere som er lærere og barnehagepersonell, besvart av justis- og beredskapsminister	150
1347. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. kryssningskapasitet og vendekapasitet ved Sarpsborg stasjon, besvart av samferdselsminister	150
1348. Fra stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen, vedr. støtte til barnebriller, besvart av arbeids- og sosialminister.....	151
1349. Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. å følge opp tiltakene ANSA foreslår for skolepengestøtte, besvart av forsknings- og høyere utdanningsminister.....	153
1350. Fra stortingsrepresentant Rigmor Aasrud, vedr. at minstepensjonen i folketrygden heves, besvart av arbeids- og sosialminister.....	154

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1201 - 1350) for sesjonen 2020-2021**

Partibetegnelse:

A Arbeiderpartiet

H Høyre

MDG Miljøpartiet De Grønne

Sp Senterpartiet

Uav Uavhengig representant

FrP Fremskrittspartiet

KrF Kristelig Folkeparti

R Rødt

SV Sosialistisk Venstreparti

V Venstre

Andersen, Karin (SV)	1237, 1345, 1346
Bastholm, Une (MDG)	1231, 1342
Bjørnebekk-Waagen, Elise (A)	1232, 1251, 1347, 1348
Bjørnstad, Sivert (FrP)	1340
Bruun-Gundersen, Åshild (FrP)	1252
Christensen, Jette F. (A)	1323
Dale, Jon Georg (FrP)	1259
Eide, Petter (SV)	1333
Elvenes, Hårek (H)	1263
Engen-Helgheim, Jon (FrP)	1246, 1344
Fagerås, Mona (SV)	1248, 1349
Fasteraune, Bengt (Sp)	1262
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1212
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	1223, 1224, 1303, 1304
Grande, Trine Skei (V)	1317
Grande, Arild (A)	1324
Grung, Ruth (A)	1235, 1236, 1308, 1336
Gulati, Himanshu (FrP)	1202, 1230, 1302
Haltbrekken, Lars (SV)	1275, 1286
Hansen, Øystein Langholm (A)	1334, 1343
Henriksen, Martin (A)	1254
Henriksen, Kari (A)	1318
Hjemdal, Silje (FrP)	1265, 1278, 1307
Hoksrud, Bård (FrP)	1255, 1269, 1294
Hove, Aud (Sp)	1229
Huitfeldt, Anniken (A)	1205, 1316
Iversen, Geir Adelsten (Sp)	1258
Johansen, Morten Ørsal (FrP)	1264
Johnsen, Tor André (FrP)	1228, 1270
Johnsen, Kristin Ørmen (H)	1305, 1306
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1201, 1204, 1291
Kjerkol, Ingvild (A)	1295
Kjos, Kari Kjønnaas (FrP)	1249
Klinge, Jenny (Sp)	1227, 1287, 1289, 1320, 1321
Leirstein, Ulf Isak (Uav)	1322
Leirtrø, Kirsti (A)	1274, 1341
Lerbrekk, Solfrid (SV)	1219, 1243, 1309, 1314
Listhaug, Sylvi (FrP)	1206, 1240, 1266, 1327
Lyngedal, Åsunn (A)	1315
Lysbakken, Audun (SV)	1211, 1233, 1234, 1298
Mehl, Emilie Enger (Sp)	1253, 1332
Moflag, Tuva (A)	1208, 1299
Mossleth, Siv (Sp)	1300, 1301

Moxnes, Bjørnar (R)	1215, 1222, 1260, 1312, 1330
Myhrvold, Ole André (Sp)	1216, 1276, 1288
Myrli, Sverre (A)	1337
Myrseth, Cecilie (A)	1245
Mørland, Tellef Inge (A)	1203, 1267, 1268
Njåstad, Helge André (FrP)	1221, 1277, 1284
Nordlund, Willfred (Sp)	1241, 1261
Nævra, Arne (SV)	1271
Pollestad, Geir (Sp)	1225, 1226, 1244, 1338
Sandberg, Nina (A)	1256
Sandtrøen, Nils Kristen (A)	1207
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	1297, 1313
Solberg, Torstein Tvedt (A)	1335
Steffensen, Roy (FrP)	1283
Stordalen, Morten (FrP)	1217, 1247
Storehaug, Tore (KrF)	1285
Søttar, Hanne Dyveke (FrP)	1280
Toppe, Kjersti (Sp)	1210, 1218, 1281, 1282
Toskedal, Geir Sigbjørn (KrF)	1250
Trettebergstuen, Anette (A)	1290, 1331, 1339
Tybring-Gjedde, Christian (FrP)	1242, 1328
Vedum, Trygve Slagsvold (Sp)	1239, 1273
Vågslid, Lene (A)	1238, 1329
Wiborg, Erlend (FrP)	1220, 1257, 1279, 1310
Wilkinson, Nicholas (SV)	1209, 1293, 1296, 1319
Wold, Morten (FrP)	1272
Øvstegård, Freddy André (SV)	1213, 1214, 1292, 1325, 1326
Aasland, Terje (A)	1311
Aasrud, Rigmor (A)	1350

STORTINGET

Dokument 15:9

(2020–2021)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1201

Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 16. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil regjeringen i større grad støtte opp under smittevernjobben Sør-Varanger kommune gjør, og gi mulighet til å nekte innreise over Storskog dersom det er påvist smitte?

BEGRUNNELSE:

I Sør-Varanger kommune brukes det store ressurser på å håndtere grenseovergangene og testing av blant annet mannskap til russiske fiskefartøy som kommer over grensen ved Storskog. Påvist smitte blant mannskapet innebærer karantene og isolasjon av svært mange. Det er kommunen som må håndtere dette, både med å ta i bruk helseressurser og hotell. Det er også bekymring for at kapasiteten i det lokale helsevesenet og på sykehuset vil bli brukt opp.

Svar:

Helsedirektoratet forvalter to øremerkede tilskudd til kommunene for å dekke kommunenes utgifter til etablering og drift av teststasjoner på grensen, herunder kostnader til smittevernfaglig forsvarlig transport hjem, og utgifter til testing og behandling i karantenehotell. Kommunene får dekket alle sine utgifter til teststasjonene ved grenseovergangene. Helsedirektoratet bistår kommunene tett i arbeidet. Teststasjonen ved Storskog er en av teststasjonene som dekkes av tilskuddet.

Ved kapasitetsutfordringer og akutte situasjoner med personellmangel kan kommunene henvende seg til Helsedirektoratet som har etablert en ordning med

nasjonalt innsatsteam. Innsatspersonellet er intervjuet av et bemanningsbyrå, og har gjennomført teoretisk opplæring i testing, smittesporing og bruk av smittevernutstyr. Det er også mulig å benytte ikke-autorisert personell, eller autorisert personell innenfor andre fagretninger, til TISK-oppgaver gjennom medhjelperbestemmelsen i helsepersonelloven. Et eksempel på medhjelpere er frivillige organisasjoner. Kommunene oppfordres til å lage samarbeidsavtaler med frivillige organisasjoner utenom krise, dersom dette ikke allerede er gjort, slik at disse kan benyttes ved akutt behov.

Sjømenn er unntatt fra kravet om negativ test 24 timer før innreise, men kravet om testing på grensen gjelder også for disse. For alle andre gjelder krav om negativ test tatt senest 24 timer før avreise til Norge. En utlending som ikke har attest på slik negativ test, kan bortvises, jf. forskrift om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen § 4a. Personer som tester positivt på grensen må i isolasjon for å hindre videre smitte til befolkningen.

SPØRSMÅL NR. 1202**Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati****Besvart 12. februar 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å finne en løsning slik at Lillehammer Olympiapark, som har opplevd en stor inntektssvikt som følge av koronatiltakene og omfatter internasjonale anlegg og et breddetilbud av både nasjonal og lokal betydning, får utbetalt midler til å komme seg gjennom pandemikrisen gjennom de milliardene av kroner i ulike ordninger som Stortinget har vedtatt for virksomheter i en lignende situasjon?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har satt av flere milliarder kroner gjennom ulike ordner for å hjelpe både bedrifter og kulturvirksomheter komme seg gjennom krisen og mindreinntektene som pandemitiltakene har ført til.

Lillehammer Olympiapark kan kalles en nasjonal stolthet som omfatter både store internasjonale anlegg og et omfattende breddetilbud som brukes gjennom hele året.

De har falt utenfor kompensasjonsordninger, på grunn av det som kan virke som tekniske årsaker, etter som intensjonen fra Stortinget tydelig har vært å hjelpe virksomheter som opplever en stor økonomisk belastning som resultat av pandemitiltakene. Selskapet har skattefritak som ideell virksomhet, som innebærer at selskapet faller utenfor den generelle kompensasjonsordningen for næringslivet, kompensasjonsordningen for de som er underlagt taubaneforskriften og kompensasjonsordningene for reiseliv.

Selskapet var registrert i Frivillighetsregisteret, men har etterpå blitt avregistrert, som innebærer at selskapet ikke får kompensasjon som arrangør eller arenaeier. Dette gjelder på tross av at andre arrangører får støtte for identiske arrangementer som Lillehammer Olympiapark står for. De mener forøvrig at avregistreringen i Frivillighetsregisteret er gjort på feil grunnlag, noe jeg ikke vil gå videre inn på her.

Spørsmålsstiller mener imidlertid at Stortinget og myndighetene sin klare intensjon med krisepakken og de ulike bevilgningene i statsbudsjettet har vært å hjelpe både bedrifter og kulturaktører som opplever de vanskeligheter som Lillehammer Olympiapark nå opplever, slik at slike virksomheter kan komme seg gjennom den pågående krisen. Spørsmålet til statsråden går derfor ut på om han vil ta initiativ til å finne en løsning som ivaretar denne intensjonen og er med å hjelpe det omfattende idrettstilbudet som Lillehammer Olympiapark utgjør.

Svar:

Prinsipielt bør støtte til kommunal virksomhet skje via statens overføringer til kommunene. Stortinget vedtok ifm. Prop. 1 S Tillegg 1 (2020-2021) å øke rammetilskuddet med om lag 4,7 milliarder kroner, og å øke skjønnsrammen til kommunene med 1,5 milliarder kroner i første halvår 2021. Regjeringen er kjent med at enkelte virksomheter faller utenfor eksisterende ordninger og har derfor foreslått å bevilge 1 milliard kroner til kommunene slik at de kan kompensere lokale virksomheter som er særlig hardt rammet av smitteverntiltakene (ventilordning), jf. Prop 79 S (2020-2021). Fordelingskriteriene for ordningen er ikke fastsatt.

Arbeidsgruppen som er nedsatt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i samarbeid med KS for å kartlegge de økonomiske konsekvensene av koronakrisen for kommunene skal avgi siste rapport for 2020 innen 1. april 2021. Basert på oppdaterte tall for 2020 vil arbeidsgruppen også gjøre en første vurdering av anslagene for 1. halvår 2021 som ble lagt til grunn i Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021). Rapport skal avgis innen august 2021. Kulturdepartementet har spilt inn at merutgifter og inntektsbortfall for kommunale idrettsanlegg bør inngå som en del av kartleggingen til arbeidsgruppen.

Lillehammer bob- og akebane, som er en del av Lillehammer Olympiapark, mottar et årlig driftstilskudd over Kulturdepartementets budsjett. I 2021 mottar Lillehammer bob- og akebane 3 mill. kroner. Kommunal- og moderniseringsdepartementet, Kulturdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet har avholdt møte med Statsforvalter Innlandet og representanter for Olympiaparken, for å drøfte saken og for å vurdere Olympiaparkens behov. Regjeringen arbeider med saken, og har per nå ikke konkludert.

SPØRSMÅL NR. 1203

Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 22. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvor mange brudd på arbeidsmiljøloven har man i antall hatt innen de ulike lokale helseforetakene og samlet nasjonalt i 2020, sammenlignet med 2019?

BEGRUNNELSE:

Viser til skriftlig spørsmål dokument nr. 15:873 (2020-2021), der helseministeren med unntak for de lokale helseforetakene i Helse Vest, har oppgitt antall brudd på arbeidsmiljøloven i 2020, sammenlignet med 2019 som andel, fremfor å svare på hvor mange brudd det har vært.

For å kunne få frem andelen brudd, antar spørsmålstilleren at det også må ligge tall til grunn som besvarer hvor mange brudd man har hatt på arbeidsmiljøloven, om en slik beregning av andel skal være mulig. For 2019 benyttet statsråden betegnelsen mulige brudd på arbeidsmiljøloven. Spørsmålstilleren har forståelse for om man eventuelt besvarer spørsmålet med det samme forbeholdet for 2020-tallene.

Svar:

Departementet har nylig innhentet opplysninger fra regionale helseforetak i anledning andre skriftlige spørsmål fra Stortinget som belyser utviklingen i andel mulige brudd på arbeidsmiljøloven fra 2019 til 2020, også sett i lys av koronapandemien. Pandemien har som kjent medført et spesielt og ekstraordinært driftsår for helsetjenesten gjennom fjoråret. Dette har gitt en del særskilte utfordringer, både når det gjelder oppfølging av arbeidet med mulige brudd på arbeidsmiljøloven og antall mulige brudd som følge av pandemien.

Departementet har innhentet supplerende informasjon fra de regionale helseforetakene om utviklingen i det enkelte helseforetak for å opplyse saken nærmere. Informasjonen er oppsummert i tabellen under. Det må imidlertid tas forbehold om at tallene fortsatt kan inneholde feilregistrering og at det følgerlig fortsatt kan skjje korrigeringer mv.

Helseregion/HF – mulige AML-brudd	Årstall	
	2019	2020
<i>Helse Nord</i>		
Finnmarkssykehuset HF	11 700	13 549
Helgelandssykehuset HF	12 229	8 529
Nordlandssykehuset HF	18 909	19 831
Universitetssykehuset Nord-Norge HF	38 407	41 117
<i>Totalt</i>	<i>81 245</i>	<i>83 026</i>
<i>Helse Midt-Norge</i>		
Helse Møre og Romsdal HF	51 373	49 322
Helse Nord-Trøndelag HF	16 376	16 487
St. Olavs Hospital HF	34 022	36 159
<i>Totalt</i>	<i>101 771</i>	<i>101 968</i>
<i>Helse Vest</i>		
Helse Stavanger HF	35 648	29 410
Helse Bergen HF	26 997	16 778
Helse Fonna HF	14 644	11 934
Helse Førde HF	12 238	10 100
<i>Totalt</i>	<i>89 527</i>	<i>68 222</i>
<i>Helse Sør-Øst</i>		
Akershus universitetssykehus HF	25 850	29 432
Oslo universitetssykehus HF	48 591	41 988
Sunnaas sykehus HF	522	767
Sykehuset i Vestfold HF	9 336	9 862

Sykehuset Innlandet HF	31 420	25 013
Sykehusapotekene HF	552	613
Sykehuset Sørlandet HF	15 580	18 711
Sykehuset Telemark HF	15 291	13 906
Sykehuset Østfold HF	18 370	15 375
Sykehuspartner HF	1 824	1 681
Vestre Viken HF	33 743	28 823
<i>Totalt</i>	<i>201 079</i>	<i>186 171</i>
Totalsum	473 622	439 387

Oppstillingen viser at det samlet sett har skjedd en reduksjon i antall mulige brudd på arbeidsmiljøloven fra 2019 til 2020. Dette er positivt, og også i tråd med en ønsket utvikling uttrykt blant annet i mine krav i foretaksmøtene i de regionale helseforetakene.

Tallene som fremgår av tabellen viser en nedadgående trend, men fremstår likevel som høye. Jeg vil derfor minne om at Arbeidstidsutvalget, da de i 2015 vurderte mulige brudd på arbeidsmiljøloven i spesialisthelsetjenesten, anså antallet som relativt lavt (jf. NOU 2016:1). Utvalget

fremhevet den gang de særlige utfordringene som knytter seg til å drive døgnkontinuerlig sykehusdrift og akuttjenester, og de påpekte også som positivt at helseforetakene hadde gode systemer for å ha oversikt over arbeidstid og mulige brudd på arbeidstidsbestemmelsene.

Helt til slutt vil jeg presisere at enkeltavvik kan generere flere mulige brudd på arbeidstidsbestemmelser samtidig, og at mulige brudd dessuten kan skyldes feil bruk av registreringssystemer.

SPØRSMÅL NR. 1204

Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 12. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Statsbygg har fått i oppdrag å utrede c. Det inkluderer å bygge nytt Oslo fengsel i Bredtvetskogen samt å bli på Grønland og oppgradere bygningsmassen.

Når blir beslutningen om framtida til Oslo fengsel tatt, og vil man skrinlegge Bredtvet-planene?

BEGRUNNELSE:

Planene om å flytte Oslo fengsel til Bredtvetskogen har fått stor lokal motstand og mobilisering. Bredtvetskogen er det eneste sammenhengende grøntarealet mellom Trondheimsveien og Østre Aker vei. Det er lokalbefolkningas hundremeterskog i et svært tettbebyggt område, som også har levekårsutfordringer og mye motorvei tett på. Barnehagene på Bredtvet bruker nærområdet og skogen som vil bli bygd ned av fengselsplanene daglig, det samme gjør naboene. Der finner vi rådyr, ekorn, grevling og et rikt fugleliv, og gode naturopplevelser i hverdagen.

Befolkningen opplever frustrasjon over manglende involvering og informasjon om prosessen, da planene vil påvirke deres nærområde i svært stor grad. Det er viktig at lokalbefolkningen får god informasjon om prosessen videre.

Svar:

Regjeringen har ikke tatt stilling til lokalisering av et nytt Oslo fengsel, og det vurderes fortsatt ulike alternativer. Anbefalingen fra Statsbygg, ekstern kvalitetssikrer og Kriminalomsorgsdirektoratet er lokalisering av nytt Oslo fengsel på Bredtveit. Dette alternativet er det samfunnsøkonomisk mest lønnsomme alternativet. Fortsatt fengselsdrift på Grønland er også et alternativ som vurderes. Beslutning om lokalisering av et nytt Oslo fengsel blir tatt når nødvendige utredninger er gjennomført og beslutningsgrunnlaget er kvalitetssikret godt nok.

Jeg vil også understreke at jeg løpende har en god dialog med byrådet i Oslo om denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1205

Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 12. februar 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

I Innst. 178 S (2020–2021) uttaler de tre regjeringspartiene at «innenfor utenriks- og forsvarsområdet står regjeringens prerogativer særlig sterkt».

Hva er forsvarsministerens tolkning av Grunnlovens §§ 25 og 26, om regjeringens særretter («prerogativer») i forsvarspolitikken og i hvilken grad skiller forsvarspolitikken seg fra utenrikspolitikken med tanke på maktfordelingen mellom regjeringen og Stortinget?

Svar:

Grunnloven fastsetter at den utøvende makt er hos Kongen, dvs. i dag regjeringen. I tillegg til denne generelle bestemmelsen inneholder Grunnloven en rekke prerogativer eller «eneretter» for Kongen. Enkelte av dem anses som personlige prerogativer for Kongen, f.eks. Grunnloven § 24 om tilsetning og avsetting av det kongelige hoff. De andre anses i dag som prerogativer som er lagt til Kongen i statsråd. Grunnloven § 25 og § 26 er blant sistnevnte.

Grunnloven § 25 legger øverste befalingsmyndighet over rikets land- og sjømakt til Kongen, mens Grunnloven § 26 legger bestyrelsen av utenriks- og sikkerhetspolitikken til Kongen. Begge myndigheter er rammet inn av de nærmere bestemmelser som følger av de to paragrafer, og av andre relevante grunnlovsbestemmelser, f.eks. Stortingets lovgivnings- og bevilgningsmyndighet.

Representanten spør om forsvarspolitikken og maktfordelingen mellom regjeringen og Stortinget. Forsvarspolitikken omfatter alt som skjer innenfor mitt konstitusjonelle ansvarsområde for å forsvare Norges befolkning, Norges territorielle integritet og norske interesser og verdier. Med utgangspunkt i de sikkerhetspolitiske mål og prioriteringer som regjeringen baserer sin politikk på gir forsvarspolitikken mål og prioriteringer for Forsvaret og fastlegger Forsvarets organisering og innretning, størrelse, oppgaver og tilstedeværelse.

Forsvarspolitikken utøves innenfor de rammer som settes av regjering og Storting, blant annet gjennom relevant lovverk, langtidsplanen for Forsvaret og Stortingets årlige budsjettvedtak. I tillegg til den maktfordelingen som følger av at regjeringen er den utøvende makt og dermed leder av statsforvaltningen, gir prerogativene Kongen spesifikke oppgaver og særretter til å fatte beslutninger på nærmere bestemte saksområder.

Utgangspunktet er at Stortinget på prerogativenes område ikke kan treffe vedtak som er rettslig forpliktende for regjeringen om utføringen av Kongens myndighet, selv om Stortinget kan fastsette rammer gjennom lov og bevilgningsvedtak. Stortinget har selv uttalt seg om prerogativenes betydning og maktfordelingen i Innst. S nr. 277 (1976-77), og understreket i Innst 166 S (2010-2011) at prerogativene bidrar til ryddige styrings- og ansvarsforhold mellom Storting og regjering. Jeg slutter meg til dette. Maktfordelingen, som innebærer at Stortinget ikke kan instruere regjeringen i en enkeltsak, innebærer ikke at Stortinget ikke kan utøve sine kontrollfunksjoner i ettertid eller fremme anmodninger til regjeringen. Det er også på det utenrikspolitiske og forsvarspolitiske området fast praksis at regjeringen konsulterer Stortinget om viktige saker i den utvidede utenriks- og forsvarskomiteé, jfr. Stortingets forretningsorden § 16.

Representanten spør videre om i hvilken grad forsvarspolitikken skiller seg fra utenrikspolitikken med tanke på maktfordelingen mellom regjeringen og Stortinget. Jeg viser her til at Grunnloven § 25 og § 26 selv setter rammer for prerogativene og viser til enkelte beslutninger som krever Stortingets samtykke. Utfra området er kravene til Stortingets medvirkning forskjellige, men ser man bort fra dette er ikke maktfordelingen annerledes.

SPØRSMÅL NR. 1206**Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 11. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Hvor mange ekstreme islamister overvåker PST per dags dato, og hvor mange av disse er norske statsborgere, og hvor mye ressurser er estimert at benyttes til dette formålet?

BEGRUNNELSE:

PST peker i sin siste åpne trusselvurdering på terrorangrep utført av ekstreme islamister som en av de mest alvorlige truslene mot Norge. Samme dag som det er tatt ut tiltale mot IS-terroristen som Høyre frivillig hentet tilbake til Norge, sikter PST en syrisk 16 åring som oppholder seg i Norge etter familiegjennforening, for terrorforberedelser.

Dette er en kraftig påminnelse om hvilke fare ekstrem-islam representerer mot Norge og Vesten.

Etter IS-kalifatets fall er det en uoversiktlig situasjon, hvor flere fremmedkrigere og andre sympatisører med ekstrem islam beveger seg fritt omkring. Mange av disse personene er trolig allerede i Europa. Disse representerer et

omfattende voldspotensial, som på vegne av det mest bestialske regimet i moderne tid har begått terrorhandlinger og drap. Dette er en trussel som Norge og Europa må ta på alvor. Spørsmålsstiller ønsker svar på hvor mange ekstreme islamister PST overvåker per dags dato, hvor mange av disse som er norske statsborgere og et estimat på hvor mye ressurser som benyttes til å overvåke ekstreme islamister.

Svar:

PST omtaler trusselen fra ekstreme islamister i sin siste trusselvurdering, som ble offentliggjort 8. februar 2021. Ekstreme islamister i Norge kan beskrives som en multi-etnisk gruppe, og består av personer fra en rekke land og områder i verden. Denne gruppen består også av etnisk norske personer. Antallet personer som PST overvåker, varierer. Det gjelder også antallet ekstreme islamister. Det konkrete omfanget er gradert informasjon.

SPØRSMÅL NR. 1207**Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen****Besvart 11. februar 2021 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Vil det bokstavelig talt gå både vinter og vår i 2021 hvor høyre regjeringen unnlater å følge opp Stortingets enstemmige vedtak om å sikre ordnede lønns- og arbeidsforhold i landbruket sammen med partene i arbeidslivet?

BEGRUNNELSE:

Over 50 000 unge under 30 år i Norge er nå helt eller delvis arbeidsledige. Den økonomiske krisa biter seg fast. Mange ungdommer faller utenfor arbeidslivet, mangler sommerjobb, og sitter igjen med en ungdomstid uten arbeidserfaring å vise til. Til tross for den økonomiske krisa er landbruket en del av produksjonen og næringslivet hvor det trengs mange hender denne våren og sommeren.

Regjeringen hevder de er for inkludering av unge i arbeidslivet. Men når muligheten byr seg med å koble en næring som trenger hender, og mange hender som trenger arbeid, er gjennomføringen av den praktiske politikken for uklart og for svak.

31. mars i fjor gjorde Stortinget dette enstemmige vedtaket:

«Stortinget ber regjeringen, sammen med partene i arbeidslivet, sikre nok arbeidskraft til jordbruket slik at matforsyningen og beredskapen for befolkningen sikres. Det forutsettes at man sikrer ordnede lønns- og arbeidsforhold innen landbruket.»

Regjeringen brøt vedtaket da den utelot arbeidstakersiden fra å finne en felles løsning, men bare ga beskjed om hvilken løsning regjeringen selv bestemte seg for.

Sommeren dokumenterte også at det gjenstår arbeid for å sikre ordnede lønns- og arbeidsforhold. Stortingets enstemmige vedtak er likevel gjeldende og må fortsatt følges opp.

På grunn av usikkerheten og risikoen for importsmitte er det også uklart om det i hele tatt vil være mulig for næringen å basere produksjonen på gjestearbeidere nå. Utydeligheter og forsinkelser fra regjeringen kan bidra til at rekrutteringen av innenlands arbeidskraft blir for liten og går for seint. Det trengs nå en tydelig beskjed fra regjeringen om at rekruttering av arbeidsledige, permitterte og ungdom til ledige jobber i landbruket skal sikre matberedskapen vår. Det vil også få ned den svært kostbare arbeidsledigheten både for mange tusen enkeltmennesker og for hele samfunnet vårt.

Svar:

Representanten Sandtrøen viser til anmodningsvedtak nr. 477, 31. mars 2020 som lød:

"Stortinget ber regjeringen, sammen med partene i arbeidslivet, sikre nok arbeidskraft til jordbruket slik at matforsyningen og beredskapen for befolkningen sikres. Det forutsettes at man sikrer ordnede lønns- og arbeidsforhold innen landbruket."

Vedtaket ble gjort ved behandlingen av Prop. 67 S (2019–2020), jf. Innst. S. 216 S (2019–2020). I Prop 1 S (2020-2021) fra Landbruks- og matdepartementet er det gitt en orientering om hvordan vedtaket er fulgt opp. Departementet la i orienteringen for Stortinget til grunn at anmodningsvedtaket er fulgt opp. Et flertall i Næringskomiteen sluttet seg til dette, og at rapporteringen avsluttes.

For å sikre nok arbeidskraft til jordbruket i sesongen 2020 iverksatte regjeringen en rekke tiltak. Det gjaldt blant annet å åpne for sesongarbeidskraft til jordbruket både fra EØS og land utenfor EØS-området. Det ble også iverksatt tiltak som kunne gjøre det enklere for permitterte norske arbeidere å bidra med arbeidskraft i jordbruket. I tillegg ble det etablert en sikkerhetsordning for grøntnæringen gjennom å utvide den eksisterende ordningen med erstatning for klimabetinget avlingssvikt. Produsenter som på grunn av restriksjoner i mobiliteten av arbeidskraft ikke klarte å skaffe tilstrekkelig arbeidskraft til innhøstingen, kunne få utbetalt kompensasjon for svikt i høstet avling som følge av dette. At det til slutt bare ble 10 produsenter som søkte om dette tilskuddet, er også en bekreftelse på at regjeringen lyktes godt med å følge opp Stortingets anmodningsvedtak.

Alle tiltakene er gjennomført i tett samhandling med representanter fra berørte aktører i verdikjeden. Jeg har under hele pandemien hatt regelmessige møter med næringen og underliggende etater for å forsikre meg om at matproduksjon og forsyning går som normalt. Vi kan

nå fastslå at nettopp matforsyningen er et av de områder som under pandemien har fungert nesten som normalt.

Når det gjelder spørsmålet om å sikre ordnede lønns- og arbeidsforhold i landbruket, har også dette vært en del av samhandlingen med næringen. Det viktigste verktøyet vi har for å følge opp dette er "Lov om arbeidsmiljø, arbeidstid og stillingsvern mv. (arbeidsmiljøloven)". Den skal blant annet sikre et arbeidsmiljø som gir grunnlag for en helsefremmende og meningsfylt arbeidssituasjon, og sikre trygge ansettelsesforhold og likebehandling. Jeg vil understreke at det er næringen selv som har ansvar for å oppfylle lovens krav.

Arbeidstilsynet fører tilsyn med at bestemmelsene i loven blir overholdt. Landbruket blir kontrollert på lik linje med alt annet næringsliv.

Ansatte i jordbruket har selvfølgelig også full organisasjonsfrihet, og så seint som 28. oktober 2020 ble det inngått en ny tariffavtale mellom NHO Mat og Drikke, på vegne av arbeids-giverne, og Fellesforbundet, på vegne av arbeidstakerne for jordbruk og gartnerinæringen. Denne overenskomst nr. 525 for Jordbruks- og gartnerinæringen er vedtatt etter uravstemning.

Det er ikke fastsatt noe generelt minstelønnsnivå i Norge. Men for bl.a. jordbruks- og gartnerinæringen har Tariffnemnda fastsatt at lønns- og arbeidsvilkår, som følger av den inngåtte tariffavtalen for sektoren, skal gjelde for alle arbeidstakere som utfører arbeid av den art avtalen omfatter. Denne allmenngjøringen av lønnsbetingelsene omfatter også utenlandske arbeidstakere og uorganiserte norske arbeidstakere innen jordbruket. Arbeidsmiljølovens generelle bestemmelser og allmenngjøringen av tariffavtalen for jordbruks- og gartnerinæringen bidrar til ordnede lønns- og arbeidsforhold innen landbruket, slik det er lagt til grunn i Stortingets anmodningsvedtak.

SPØRSMÅL NR. 1208**Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Tuva Moflag****Besvart 10. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Mange hjemmeboende eldre, deriblant personer med demensdiagnose, opplever på grunn av koronapandemien at de ikke får de tjenestene de har vedtak om.

Kan helseministeren svare på hva regjeringen vil gjøre for at kommuner som har stengt dagaktivitetstilbud skal gi forsvarlige helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende eldre?

BEGRUNNELSE:

Noen av de som er rammet hardest av koronapandemien er personer med demens som i perioder har mistet hele eller deler av tilbud de har vedtak om å få. Selv mange måneder etter første nedstengning er mye av tilbud og tjenester fortsatt ikke tilbake til normalt. En rapport (laget av Nasjonalforeningen for folkehelsen) viser at belastningen på pårørende har økt i perioden og at bortfall av tilbud har rammet helsetilstanden til personer med demens. Hele 80 prosent av de pårørende oppgir at situasjonen har påvirket negativt, 40 prosent sier at det har vært sterkt negativt. Nå er organisasjoner som Norsk Sykepleierforbund og Nasjonalforeningen for folkehelsen sterkt bekymret for at tilbud folk har vedtak på å få, fordi de trenger det, fortsatt ikke er på plass.

Svar:

Den kommunale omsorgstjenesten har ansvar for mennesker som er særlig sårbare for koronasmitte, enten pga. alder eller fordi de har underliggende sykdommer/funksjonsnedsettelse som gjør dem spesielt sårbare. De nasjonale rådene har derfor rettet oppmerksomheten mot å beskytte sårbare grupper, som eldre og personer med demens.

Vi har sett at de strenge smittevernstiltakene har ført til ekstra belastninger for mange av omsorgstjenestens brukere, som stengte eller reduserte tjenester, ensomhet og sosial isolasjon. Vi har derfor fortløpende tatt flere grep for å redusere de negative konsekvensene av smitteverntiltakene. Faglige råd og anbefalinger har kontinuerlig blitt oppdatert og tydeliggjort. Det er blant annet presisert i Helsedirektoratets nasjonale veileder at kommunene må iverksette tiltak som bidrar til å redusere de negative konsekvensene av sosial isolasjon for tjenestemottakerne. Her fremgår det også at kommunen må, så langt det er mulig, sørge for at dagtilbud kan holde åpent under covid-19-epidemien.

Et annet viktig grep for å bidra for å ivareta eldre og personer med demens er vaksinasjon.

Regjeringen har prioritert de aller eldste og personer i sykehjem tidlig i vaksinasjonsforløpet. De aller fleste av landets sykehjemsbeboere har nå fått vaksinedose to. Det betyr at de om kort tid er beskyttet mot sykdom hvis de skulle bli smittet av koronaviruset. Vi endrer derfor flere av rådene, slik at det blir lettere å besøke eldre på sykehjem, blant annet har Helsedirektoratet nylig publisert enklere besøksrutiner for vaksinerte beboere i sykehjem.

Det er kommunene som har ansvar for helse- og omsorgstjenester som sykehjem, avlastningstilbud, hjemmetjenester mv, samt sørge for smittevern og sørge for tilstrekkelig kapasitet i sine tjenester. Gjennom overnevnte råd, anbefalinger og veiledning gir vi kommunene overordnede rammer for arbeidet. Men vi erkjenner samtidig at dette er en ekstraordinær situasjon for kommunene. Regjeringen har derfor gitt kommunene forsikringer om at alle nødvendige kostnader i forbindelse med TISK-strategien og særskilte smittevernstiltak i 2020 og 2021 vil bli dekket. Regjeringen har i løpet av 2020 foreslått 18,7 mrd. kroner i ekstrabevilgninger til kommuner og fylkeskommuner i forbindelse med koronapandemien. Videre har regjeringen i Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021) samlet foreslått 8,6 mrd. kroner til kommunesektoren i 2021 som kompensasjon for merutgifter og mindreinntekter i forbindelse med pandemien.

I tillegg til generelle styrkinger av kommuneøkonomien gjennom pandemien, er det bevilget særskilte midler rettet mot sårbare grupper både i 2020 og 2021. Blant annet er det bevilget 400 millioner kroner til en egen tiltakspakke rettet mot eldre i 2020, samt 75 millioner kroner til frivillige organisasjoner for å stimulere til tiltak som bidrar til å redusere de negative konsekvensene av smitteverntiltakene. I 2021 er det bevilget 325 mill. kroner til sårbare eldre og 75 mill. kroner til videreføring av stimuleringsprogrammet for helsefrivilligheten. Dette er viktige tiltak for å bidra til fysiske og sosiale aktiviteter for eldre som opplever sosial isolasjon eller passivitet som følge av smittevernreglene.

Regjeringen har nylig i Prop. 79 S (2020–2021) foreslått 30 millioner kroner til en tilskuddsordning for kommuner som samarbeider med restauranter om å tilby billige middager for hjemmeboende eldre som ønsker å spise sammen med andre. Dette skal skje etter at de eldre har fått koronavaksine, og blir en viktig markering for mange av at pandemien endelig nærmer seg slutten. Målet er å

hindre ensomhet og samtidig støtte restaurant- og taxinæringen.

Overnevnte tiltak er sentrale bidrag for å gi personer med demens gode og forsvarlige tjenester. Men vi følg-

er fortløpende med på situasjonen gjennom statsforvalterne, HelseDirektoratet og Folkehelseinstituttet.

SPØRSMÅL NR. 1209

Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 15. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Mener statsråden det er rett at psykiske helsetilbud for unge, slik som Kringsjåtunet, nå legges ned midt i en pandemi som rammer unges psykiske helse så kraftig som det har vist seg å gjøre, og vil statsråden gjøre for å forhindre nedleggelsen?

BEGRUNNELSE:

Kringsjåtunet er et av helseforetakets i Sykehuset Innlandet sitt døgntilbud for ungdom, i alderen 12 - 18 år, innen psykisk helsevern. Enkelte av plassene er for ungdom med alvorlige spiseforstyrrelser. Det er også en egen skoleenhet i tilknytning til institusjonen. Sykehuset Innlandet vil nå legge ned Kringsjåtunet og kutte i antall døgnplasser for unge. En del barn og unge trenger å komme bort fra skolemiljøet eller hjemmesituasjonen for å få forsvarlig helsehjelp og være i stand til å ta imot opplæringstilbud. Ambulante team skal erstatte dagens tilbud. Under koronakrisa sliter enda flere barn og unge med psykiske lidelser, og tilfellene blir stadig mer alvorlige. Å legge ned psykiske helsetilbud for barn og unge vil kunne få dramatiske konsekvenser for de som rammes.

Svar:

Jeg er helt enig med representanten Nicholas Wilkinson i at det er behov for gode tjenester til barn og unge med psykiske lidelser også under pandemien. Barn og unge som har psykiske vansker/lidelser og/eller rusmiddelproblemer og er i behandling eller oppfølging, har behov for stabilitet og forutsigbarhet i relasjoner til andre. Vi vet også at noen vil kunne oppleve forverret tilstand under og etter pandemien og kan ha økt behov for hjelp og bistand. Jeg har derfor vært tydelig i mine anbefalinger til helse- og omsorgstjenestene om at barn og unge som har behov for behandling og oppfølging i helse- og omsorgstjenesten, skal sikres et helsetilbud, også under koronapandemien.

Regjeringen har også iverksatt mange tiltak rettet mot sårbare barn og unge, og helsemyndighetene følger nøye med for å vurdere behov for ytterligere tiltak. Dette vil jeg i tilfelle komme tilbake til Stortinget om.

Det er de regionale helseforetakene som har ansvar for å planlegge og dimensjonere spesialisthelsetjenester. De skal sørge for at døgnkapasiteten innen psykisk helsevern er tilstrekkelig til enhver tid, men også sørge for en god balanse mellom døgn og poliklinisk/ambulante tjenester. De skal også legge nasjonale føringer til grunn. Samarbeid mellom tjenestenivåene er sentralt både i planlegging og gjennomføring av endringer. Dette er også tydeliggjort gjennom Nasjonal helse- og sykehusplan og opprettelsen av de nye helsefellesskapene. Jeg forutsetter og har tillit til at de planlegger og videreutvikler tjenestene basert på den beste tilgjengelige kunnskapen til et hvert tidspunkt, og at de samarbeider med kommunene og andre relevante aktører også om gjennomføring.

Jeg viser også til mitt svar på spørsmål 1110 fra representanten Aud Hove om Kringsjåtunet.

Dette spørsmålet ble forelagt Helse Sør-Øst, og dette er også et underlag for mitt svar til representanten Wilkinson. Ifølge Helse Sør-Øst har divisjon Psykisk helsevern i Sykehuset Innlandet gjennomført en grundig prosess for å sikre en helhetlig utvikling av det framtidige tilbudet innenfor psykisk helsevern for barn og unge. Både ansatte, tillitsvalgte og representanter fra kommunehelsetjeneste har vært med i prosessen, der det er vurdert ulike forslag til endringer, deriblant flytting av døgnplasser fra Kringsjåtunet til divisjonens barne- og ungdomspsykiatriske avdeling på Sanderud.

Mange unge får god hjelp både på poliklinikk og ved døgnenheter. Flere får likevel ikke det tilbudet som er best tilpasset den enkeltes behov. Sykehuset Innlandet HF viser også til at i gjennomsnitt seks av ti døgnplasser innen psykisk helsevern for barn og unge var i bruk i 2019 og 2020. De ønsker å samle tilbudene i et større fagmiljø for å kunne tilby et bredere tilbud til flere barn og

unge som trenger døgnbehandling. Jeg har fått opplyst at de planlagte endringene ikke vil medføre økonomiske innsparinger, men at ressursene vil benyttes slik at flere barn og unge kan få tilbud om hjelp. Dette innebærer blant annet at døgnplassene ved Kringsjåtunet flyttes og samlokaliseres med døgntilbudet ved avdelingen på Sanderud. Døgnplassene legges altså ikke ned.

Sykehuset Innlandet HF understreker at barn- og unge vil ivaretas i en egen, ny og moderne enhet ved sykehuset på Sanderud, adskilt fra voksne pasientgrupper. De viser også til at det over mange år har vært behandlingstilbud for ungdom på Sanderud, og erfaringen er at ungdoms særskilte behov ivaretas godt. Enhetene på Sanderud har også et skoletilbud, på lik linje med tilbudet ved Kringsjåtunet. Tilbudet er godt integrert i dagens behandlingstilbud, og vil være det også videre fremover.

Tilbudet skal også videreutvikles. Ambulante team er en del av det helhetlige behandlingstilbudet som vil være tilknyttet ulike enheter og jobbe aktivt ute i pasientenes nærmiljø. Denne typen ambulante arbeid omtales andre steder som «hjemmesykehus». Akutt-team har vist seg å kunne forebygge innleggelse og ha en viktig rolle i behandlingen mellom døgn og poliklinikk.

Sykehuset Innlandet HF understreker også at de legger føringene fra Nasjonal helse- og sykehusplan til grunn i sitt arbeid, og viser til at barn og unge er en av de prioriterte gruppene i helsefelleskapene. I omstillingsarbeidet legger de vekt på individuelle tilpasninger for pasientene gjennom samvalg og brukervedvirkning, og videreutvikling av samarbeidet mellom tjenestenivåene.

SPØRSMÅL NR. 1210

Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 17. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil statsråden gjere tydelege grep for å hindre bemanningsskrise på lokalsjukehus på grunn av manglande rekruttering av intensivsykepleiarar, og kan statsråden gjere greie for kva Helse Fonna har gjort av tiltak for å sikre rekruttering av intensivsykepleiarar på kort og lang sikt?

GRUNNGJEVING:

Intensivsykepleiarar ved Stord sjukehus har slått alarm for manglande kompetanse ved intensivavdelinga i framtida. Mange av sykepleiarane kan gå av med pensjon i løpet av eitt år, eit problem det er varsla om mange gonger. Fyrste gong det vart sendt bekymringsmelding om dette var i 2014. I dag er det 20 intensivsykepleiarar på Stord sjukehus. I løpet av tre år kan ni av dei ha gått av med pensjon. Seks kan slutta innan eitt år.

Svar:

Begrenset tilgang på og manglande rekruttering av intensivsykepleiere er en generell utfordring i spesialisthelsetjenesten. Dette har blitt ytterligere tydeliggjort nå under koronapandemien. For å bedre tilgangen til intensivsykepleiere har jeg gitt de regionale helseforetakene i oppdrag å opprette 100 nye utdanningsstillinger i intensivsyke-

pleie nå i 2021. Det er dessuten satt i verk en rekke tiltak for å styrke intensivkompetansen i norske sykehus.

Stortingsrepresentant Toppe viser i sitt spørsmål til Stord sjukehus, som er del av Helse Fonna. Departementet har innhentet opplysninger fra Helse Vest RHF i sakens anledning. Helse Fonna HF har opplyst til Helse Vest RHF at de har en jevnlig utdanning av spesialsykepleiere ved øremerkede utdanningsstillinger, og at de gir lønn under utdanning til blant annet studenter i intensivsykepleie. Andre faggrupper som Helse Fonna og Stord sjukehus prioriterer, er operasjonssykepleie, anestesi, barnesykepleie, kreftsykepleie og jordmorfaget. Dette er yrkesgrupper som er attraktive og etterspurte i hele helsetjenesten.

Fordelingen av øremerkede utdanningsstillinger er basert på prioriterte behov fra klinikkene sett opp mot naturlig avgang, dvs. pensjonering og turnover. Det er lav turnover i disse stillingene. Intensivsykepleiere etterspørres fra alle de tre somatiske sykehusene i Helse Fonna, og dette er også den utdanningsgruppen som det settes av flest utdanningsstillinger til. Helseforetaket har over år økt kapasiteten på utdanningsstillinger.

En utfordring innen intensivutdanningen senere år har vært at det ikke har vært nok søkere til studieplassene. De siste kullene ved Høgskolen på Vestlandet sin utdanning ved campus Haugesund, startet med ledige studieplasser innen dette faget. Kvalifiserte søkere som

fyller minimumskravene har fått tilbud om studieplass. Helseforetaket har gjennomført interne kampanjer for å rekruttere og motivere til utdanningsstillinger, også innen intensivutdanning, og de har hatt eksterne rekrutteringskampanjer. Helse Fonna HF har ved de siste opptakene satt av midler til flere studenter innen intensivfaget enn de har hatt søkere til.

Videre opplyses det at alle i deltidsstillinger som til nå ikke har ønsket høyere stillingsandel, anmodes om å øke sin stillingsstørrelse. Innen intensivfaget kan de også ved mangel på spesialutdannede intensivsykepleiere, via

god intern opplæring, utvikle sykepleiere til å gjøre en god jobb i intensivavdelingene. Dette ikke for å erstatte spesialsykepleiere, men for å utvikle og supplere denne kompetansen.

I oppdragsdokumentet til helseforetakene er det i år blant annet pekt på at det fremtidige behovet for intensivkapasitet i spesialisthelsetjenesten skal kartlegges. Det er også gitt oppdrag om å lage en plan for tilstrekkelig tilgang til og opprettelse av nye utdanningsstillinger for intensivsykepleiere. Helse Fonna har opplyst at de vil innrette sitt arbeid i tråd med krav i oppdragsdokumentet.

SPØRSMÅL NR. 1211

Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 12. februar 2021 av næringsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden og regjeringen følge opp NOU 2020: 13 om Private aktører i velferdsstaten og flertallet og mindretallets anbefalinger i rapporten?

BEGRUNNELSE:

Velferdstjenesteutvalget har, etter et anmodningsvedtak fra Stortinget, kartlagt private aktører i velferdsstaten, og foreslått en rekke tiltak som skal bidra til en mer samfunnsøkonomisk effektiv ressursbruk i velferdssektoren. Utvalget har sett spesialisthelsetjenester, kommunale helse- og omsorgstjenester, barnehager, friskoler, barnevern og arbeidsmarkedstiltak. Utredningen har resultert i NOU 2020:13 om private aktører i velferdsstaten — Velferdstjenesteutvalgets delutredning I og II om offentlig finansierte velferdstjenester.

I rapporten heter det at:

"Ideelle virksomheter var tidligere mer tallrike enn de kommersielle virksomhetene for de kommunale helse- og omsorgstjenestene vi her ser på. De siste årene har imidlertid antall ideelle virksomheter falt, mens antall kommersielle virksomheter har økt. Veksten i andelen kommersielle leverandører har primært kommet gjennom enkelte store konserntilknyttede leverandører. Det er særlig utenlandske konsern som har økt sine markedsandeler."

Ifølge rapporten, anslår mindretallet i utvalget at 1,1 milliarder kroner av fellesskapets penger tas ut av tilbudet til barna og eldre, for å bygge private formuer, og at internasjonale oppkjøpsfond tar over stadig mer av velferden. Utvalget peker også på at stor profitt og lønnsomhet har

fanget oppmerksomheten til internasjonale oppkjøpsfond. Basert på utredningen foreslår utvalget en rekke innskjerper og mer åpenhet om profitt i velferden, som vil være ett skritt i riktig retning.

Svar:

Velferdstjenesteutvalget ble satt ned for å kartlegge pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester. Utvalget la 1. desember 2020 frem sin utredning NOU 2020: 13 Private aktører i velferdsstaten.

Utvalgets mandat var bredt, og det hadde stor frihet til å selv definere hvilke områder det skulle konsentrere seg om. I utredningen er spesialisthelsetjenester, kommunale helse- og omsorgstjenester, barnehager, friskoler, barnevern og arbeidsmarkedstiltak behandlet. Asylmottak er også noe omtalt.

Utvalgets utredning er et godt grunnlag for å vurdere tiltak knyttet til offentlig finansierte velferdstjenester. Utredningen er nå på høring med frist 15. mars. Når høringssvarene foreligger, vil regjeringen vurdere videre oppfølging innenfor de relevante fagområdene og i departementene.

SPØRSMÅL NR. 1212**Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 11. februar 2021 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Viser til at Statsforvalteren i Troms og Finnmark har vedtatt at Scandic Hotels har drevet ulovlig innkreving av adgangs- og parkeringsavgift på Nordkapplatået.

Har Scandic brukt tapte avgiftsinntekter som grunnlag for støtte over kompensasjonsordninga for næringslivet, og vil myndighetene sørge for at ulovlig innkreving kreves tilbake?

Svar:

Det er Brønnøysundregistrene som forvalter den gjeldende kompensasjonsordningen for næringslivet. For kompensasjonsordningen som ble avsluttet 1. september 2020, var Skatteetaten forvalter. Alle tildelinger som er blitt, og blir, gitt gjennom kompensasjonsordningene blir offentliggjort.

For kompensasjonsordningen som Skatteetaten forvaltet, måtte søker på forespørsel kunne fremlegge bek-

reftelse på innholdet i søknaden fra revisor eller autorisert regnskapsfører. For kompensasjonsordningen som Brønnøysundregistrene forvalter, er det satt et krav om at søknaden skal bekreftes av autorisert regnskapsfører eller revisor før den sendes inn. Saksbehandlingen knyttet til de to kompensasjonsordningene har vært, og er, i stor utstrekning automatisert for å muliggjøre rask utbetaling av støtte til et stort antall søkere. Denne fremgangsmåten har vært viktig gjennom koronapandemien der deler av norsk næringsliv har hatt, og har, akutte likviditetsutfordringer.

Dersom det er, eller blir, utbetalt tilskudd i strid med bestemmelsene i lovene som regulerer de to tilskuddsordningene, eller forskriftene gitt med hjemmel i disse lovene, skal det uriktig utbetalte beløpet tilbakebetales. Departementene går ikke inn i enkeltsaker, det er forvalterne av ordningene som fatter vedtakene. De har også mulighet til å ettergå søknader i ettertid for å undersøke om opplysningene var korrekte.

SPØRSMÅL NR. 1213**Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 15. februar 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

Mange arrangører og andre aktører i kulturlivet er usikre på fremtida, og noen har enda ikke fått gjort opp for i fjor.

Når vil de siste utbetalingene av kompensasjon til særlig større festivaler for resten av fjorårets kompensasjonsperiode bli utbetalt, når blir stimuleringsordningen for 2021 søkbar, og når kommer kompensasjonsordningen for 2021 på plass?

BEGRUNNELSE:

Pengehjelpen for kulturlivet dette halvåret lar vente på seg, sikkerhetsnettet til arrangører, underleverandører og andre aktører er hittil kun løfter. Det er ikke klart når stimuleringsordningen blir søkbar, og desto verre er kulturlivet helt i det blå når det gjelder kompensasjon-

sordning for 2021. Det er ikke avklart hvordan den vil se ut, grad av kompensasjon, kriterier eller når den skal komme. Den siste tidens nedstenging på Østlandet har nok en gang vist behovet for kompensasjon for avlysinger i tillegg til stimuleringsmidler. Det er umulig å planlegge arrangementer uten å vite at nødvendig avlysning vil medføre kompensasjon, og uten å vite om arrangementet er innenfor kriteriene eller hva slags kompensasjonsgrad som gjelder. Samtidig har særlig noen store festivaler fortsatt ikke fått utbetalt kompensasjon for deler av fjoråret, noe som gir lite økonomisk handlingsrom for planlegging av aktivitet. I sum gjør dette at det blir svært utfordrende for små og store kulturaktører å planlegge aktivitet dette halvåret, og vi er allerede i februar.

Svar:

For regjeringen har det vært viktig å så raskt som mulig få på plass målrettede tiltak for å hjelpe kultursektoren gjennom pandemien.

Kulturrådet har opplyst om at de per nå har gitt stimuleringsmidler og kompensasjon til mer enn 3400 søknader i 2020. I tillegg kommer søknader til kompensasjonsordningens siste periode i fjor, som har søknadsfrist 1. mars i år.

De siste søknadene om kompensasjon for perioden mai-august 2020, som inkluderer flere av de store festivalene, vil ferdigstilles senest i morgen, 16. februar. Om lag tre fjerdedeler av søknadene om kompensasjon for september er ferdig behandlet, etter søknadsfristene som var 15. desember og 15. januar. Kompensasjonsperioden oktober-desember har som nevnt søknadsfrist 1. mars. Kulturrådet vil starte behandlingen av disse søknadene umiddelbart etter søknadsfrist.

Det stemmer at noen har måttet vente lenge på vedtak på sine søknader. Det er viktig at kompensasjonen går til dem ordningen er ment for. Vi kan ikke betale ut midler fra staten uten nødvendig kontroll. Derfor ba jeg Kulturrådet i høst om å ta en grundigere kontroll av alle søknader til kompensasjonsordningen som er på over 1 mill. kroner. Dette har ført til lengre saksbehandlingstid for søknader med høye søknadsbeløp. Dette har vi gjort for å forsøke å sikre oss mot misbruk av ordningen og at søkere får utbetalt kompensasjon fra staten på feilaktig grunnlag. Søknadssum er i flere tilfeller ikke det samme som det faktiske vedtaket.

Når det gjelder spørsmålet om kompensasjonsordningen for våren 2021, er svaret at vi jobber med ordningen i disse dager. Vi er i dialog med kultursektoren om innretning på ordningen, og forskriften vil også bli sendt på høring. Ordningen vil også måtte godkjennes av ESA.

Stimuleringsordningen for våren 2021 ble fastsatt 28. januar. Det tas sikte på at søknadsportalen åpner 23. februar, og med første søknadsfrist 10. mars.

SPØRSMÅL NR. 1214

Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 12. februar 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Vil statsråden sørge for at barna får et trygt tilbud, og se til at barnehager som Smedhusåsen faktisk får kompensert alle koronarelaterte utgifter, for eksempel gjennom øremerking?

BEGRUNNELSE:

Barnehager i Østfold er under et sterkt press som følge av nye nedstenginger og smitteverntiltak. Smedhusåsen barnehage er blant barnehagene i Moss som nå er på gult nivå, og melder om krevende forhold. Smedhusåsen har som andre barnehager i Moss store ekstra utgifter og utfordringer knyttet til renhold, plass og bemanning for å ivareta barn og smittevern på en god måte. Likevel har ikke Smedhusåsen eller de andre barnehagene hittil sett noe av den lova kompensasjonen.

Svar:

Regjeringen har hele tiden vært tydelig på at kommunesektoren vil bli kompensert for virkninger av skattesvikt,

inntektsbortfall og merutgifter i forbindelse med koronapandemien.

Regjeringen nedsatte derfor i april i fjor en arbeidsgruppe for å kartlegge hvilke typer utgifter og inntekter i kommunesektoren som blir påvirket av pandemien, og gi et anslag på hvor mye de ulike typene av utgifter og inntekter utgjør. Arbeidsgruppen består av representanter fra berørte departementer, kommunesektoren og KS. Arbeidsgruppens anslag bygger på datainnhenting som KS har foretatt. KS har samlet inn tall fra et bredt utvalg kommuner og alle fylkeskommunene. På dette grunnlaget har arbeidsgruppen laget et anslag for de økonomiske konsekvensene for kommunesektoren som helhet, inkludert konsekvenser for barnehager. De kom med en første delrapport i oktober, og vil komme med en ny delrapport i forkant av revidert nasjonalbudsjett. Den første delrapporten tilsa at kommunesektoren var godt kompensert i 2020. Samtidig er det fortsatt usikkerhet knyttet til de faktiske konsekvensene for kommunesektoren. For første halvår 2021 har Stortinget bevilget 8,6 mrd. kroner til kommunesektoren for merutgifter og mindreinntekter knyttet til covid-19.

Regjeringen har vært veldig tydelig på at det er viktig at kompensasjonen som er bevilget kommunene må videre ut til blant annet barnehager. Samtidig er det viktig at vurderinger knyttet til dette gjøres lokalt. En øremerking av koronarelaterte utgifter til barnehagesektoren vurderer jeg at enten vil innebære svært byråkratiske søknadsordninger eller at det må fordeles mer sjablongmessig, og dermed i liten grad vil treffe behovene. Jeg legger videre til grunn at kommunene sørger for likebehandling mellom kommunale og private barnehager i håndteringen av ekstraordinære covid-19-utgifter. Her har KS og PBL kommet med felles anbefalinger om hvordan kommunene skal håndtere tilskudd til private barnehager i forbindelse med covid-19-pandemien.

Gjennom jevnlige dialogmøter jeg har med blant annet aktører i barnehagesektoren har jeg fått innspill om at noen barnehager, og også skoler, opplever at koronarelaterte utgifter ikke i tilstrekkelig grad blir dekket. Vi vurderer derfor nå, noe som også er varslet i Prop. 79 S (2020-2021), tiltak som bør gjennomføres i kommuner og fylkeskommuner slik at smitteverntiltak kan håndteres i skoler og barnehager uten at det går på bekostning av kvaliteten i tilbudet eller medfører unødvendig belastning på ansatte. Kommunesektorens utgifter til disse tiltakene vil være med i beregningene av merutgifter til barnehage og skole til revidert nasjonalbudsjett.

SPØRSMÅL NR. 1215

Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 15. februar 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Hva er status i forhandlingene med USA om en tilleggsavtale for forsvarssamarbeid, når kan denne forventes forelagt Stortinget, hva er grunnen til at en slik avtale vil kreve ratifikasjon av Stortinget, og i hvilken form og for hvilket av Stortingets organer vil regjeringen da legge den fram?

ert som vanlig i denne type saker. Saken blir lagt frem for Stortinget i henhold til Grunnloven § 26 andre ledd, da avtalen anses å være en sak av «særlig stor viktighet». Regjeringen legger vekt på at prosessen knyttet til inngåelsen av en så viktig avtale for norsk og alliert sikkerhet er åpen og transparent.

BEGRUNNELSE:

Den 28.9.2020 bekreftet statsråden i skriftlig svar til undertegnede at det pågikk hemmelige forhandlinger om en såkalt tilleggsavtale for forsvarssamarbeid mellom Norge og USA. På daværende tidspunkt var det ikke satt noen dato for slutføring av disse forhandlingene, men det ble bekreftet at «en ferdig avtale vil legges frem for Stortinget før ratifikasjon.»

Svar:

USA er vår viktigste allierte og det bilaterale forholdet er grunnleggende for norsk sikkerhet. Regjeringen ønsker derfor en videreutvikling av det mangeårige forsvarssamarbeidet med USA. Forhandlingene med USA om en tilleggsavtale om forsvarssamarbeid er en del av dette. Den siste tiden har det vært en positiv utvikling i forhandlingene og det jobbes nå med å ferdigstille de siste nødvendige prosessene før Stortinget vil bli konsult-

SPØRSMÅL NR. 1216**Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold****Besvart 12. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Har regjeringen gjort en selvstendig vurdering av konsekvensene av å stenge grensene for pendlere fra Sverige og Finland som jobber i den norske helse- og omsorgssektoren før man sendte brev til kommunene, og har regjeringen oversikt over hvor mange dette gjelder og hvordan vil regjeringen eventuelt bidra til å erstatte disse?

BEGRUNNELSE:

Torsdag 4. februar sendte statsråd Monica Mæland brev til en rekke kommuner og ba om deres vurdering av å stenge grensene for pendlere fra Finland og Sverige som jobber i helse- og omsorgssektoren.

Svar:

Det er et hovedmål for regjeringens strategi for å håndtere covid-19-pandemien at vi til enhver tid har kontroll på smittespredningen. Kontroll innebærer at sykdomsbyrden er lav, og at antall pasienter er håndterbart i helse- og omsorgstjenesten. For å få dette til er det viktig å begrense importsmitte, og dette er særlig viktig nå med de muterte og mer smittsomme virusvariantene fra UK og Sør-Afrika. Derfor har regjeringen i flere omganger gjort innstramminger i innreiserestriksjonene, nå senest 29. januar.

Samtidig er det gitt unntak for utlendinger hvis tilstedeværelse i riket er strengt nødvendig for å kunne opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner eller ivareta befolkningens grunnleggende behov. Det er i alt 14 slike funksjoner, og «Helse og omsorg» er en av dem.

Dette er funksjoner samfunnet ikke kan klare seg uten i syv dager eller mindre uten at det går ut over befolkningens grunnleggende behov. For hver funksjon er det utpekt et departement med særlig ansvar for nødvendig koordinering og samordning. Helse- og omsorgsdepartementet er hovedansvarlig departement for «Helse og omsorg», helsepersonell som pendler fra Sverige og Finland faller i dag inn under kategorien som har rett på unntak ut fra behovet for å sikre kontinuitet i denne funksjonen.

De siste ukene har flere representanter fra opposisjonen satt spørsmålsteget ved hvorvidt det fortsatt kommer for mange personer over grensen. Gruppen med pendlere fra Sverige og Finland som jobber i den norske helse- og omsorgssektoren er en av de største gruppene som fortsatt har adgang til Norge.

En ytterligere innstramming gjennom å stenge grensen for grensependlere vil kunne redusere risikoen for importsmitte. De mulige positive virkningene av et slikt tiltak må imidlertid veies opp mot ulempene. En mulig negativ konsekvens vil, som representanten Myhrvold er inne på i sitt spørsmål, være at vi svekker evnen til å sikre forsvarlige helse- og omsorgstjenester, herunder helsetilsynets evne til å håndtere pandemien.

Regjeringen anser denne gruppen for å ha en kritisk samfunnsfunksjon, og har ikke noe ønske om å stramme inn innreiserestriksjonene for denne gruppen. Når det allikevel blir stilt spørsmålsteget fra opposisjonen om hvorvidt det fortsatt er for mange som passerer grensene, så var det naturlig å vurdere om ytterligere restriksjoner vil kunne få uakseptable, negative konsekvenser for vår evne til å sikre trygge og forsvarlige helse- og omsorgstjenester under pandemien.

SPØRSMÅL NR. 1217**Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 15. februar 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Er det mulig for næringslivet å gi støtte til kommuner for innkjøp av trygghetsalarmer, eksempelvis gjennom en

«sponsoravtale» hvor den aktuelle bedriften får benytte sin logo på trygghetsalarmene?

BEGRUNNELSE:

I flere kommuner ønsker politikere å sikre at trygghetsalarm blir kostnadsfri for de gruppene som har lavest inntekt, og derfor minst mulighet til å dekke egenandel for dette selv. Dersom næringslivet har anledning til å gi støtte for innkjøp/utlevering av trygghetsalarmer vil man kunne sørge for at dette er mulig å få til i flere kommuner, uten at det får store konsekvenser for kommunebudsjettet. I Horten kommune er det et ønske om nettopp dette. Spørsmålsstiller ønsker derfor svar fra statsråden på om det er mulig med en slik «sponsoravtale» med logo/reklame for bedriften? Spørsmålsstiller vil gjerne at statsråden begrunner svaret sitt, også eventuelt med hva han vil gjøre for å sikre at dette blir en mulighet dersom det ikke allerede er det.

Svar:

Kommunene er selvstendige rettssubjekter og tar avgjørelser på eget initiativ og på eget ansvar. De har i stor grad adgang til selv å velge hvordan de løser sine oppgaver innenfor de rammene som settes i lov og forskrift, og står fritt til å inngå de avtalene de ønsker, så lenge avtalen ikke strider mot gjeldende regelverk.

Det er også flere eksempler hvor kommunale tjenester delfinansieres av reklame og sponing. For eksempel har kollektivtilbud ofte store inntekter fra salg av reklameplass på holdeplasser og på siden av busser og trikker, og bysykkeltilbudene er delfinansiert av reklame på syklene og holdeplassene.

SPØRSMÅL NR. 1218

Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 15. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Støtter statsråden Sykehusinnkjøps praksis og ønske om at legemiddelpriser i enkelte anbudskonkurranser skal være åpne for konkurrerende bedrifter, men holdes hemmelig for den generelle befolkningen?

BEGRUNNELSE:

I Dagens Medisin (29. januar) uttaler legemiddelinnkjøpsdirektøren i Sykehusinnkjøp HF at hun er positiv til at legemiddelpriser som er gitt i enkelte anbudskonkurranser

Spørsmålet om det er mulig å inngå en avtale av den typen som spørsmålsstilleren viser til, er ikke regulert av et regelverk Kommunal- og moderniseringsdepartementet har ansvar for.

Avtaler om bruk av logo og reklame i forbindelse med lovpålagte kommunale tjenester, kan imidlertid være regulert i særlover, se for eksempel opplæringsloven § 9-6 om reklame på skolen og helsepersonelloven § 13 om markedsføring av helse- og omsorgstjenester og virksomheter som yter helse- og omsorgstjenester. Den sistnevnte bestemmelsen vil kanskje særlig være relevant der saken gjelder bruk av logo og reklame for leverandører av helse- og omsorgstjenester på trygghetsalarmene som kommuner deler ut til sine innbyggere. Også forholdet til helsepersonelloven § 5 kan være relevant, idet denne regulerer hvilken adgang helsepersonell har til å motta gave, provisjon, tjeneste eller annen ytelse.

En avtale mellom kommunen og bedrifter hvor bedriftene kjøper reklame for produkter som benyttes i de kommunale velferdstjenestene, kan også ha en side mot de EØS-rettslige reglene om offentlig støtte. Kommunene må også forholde seg til reglene om offentlige anskaffelser.

Det er ikke mulig å gi en fullstendig vurdering av en eventuell avtale som omtales i spørsmålet, opp mot alle relevante regler kun på bakgrunn av informasjonen i spørsmålet. Jeg viser igjen til at kommunene selv har ansvar for å følge gjeldende lover og regler, og at det er kommunene som i første omgang må vurdere om regelverket åpner for en slik avtale.

er bør være tilgjengelige for leverandørene som skal delta i neste anbudsrunder. Hun åpner således for et unntak fra hovedregelen om at legemiddelpriser i anbudskonkurranser skal holdes hemmelig. Ifølge innkjøpsdirektøren er det «viktig å påpeke at prisene ikke vil være åpne for andre enn de leverandørene som deltar inn i en eventuell konkurranse». Hun forteller videre at Sykehusinnkjøp allerede i fjor gjennomførte en anbudskonkurranse under disse forutsetningene.

Hemmelighold av legemiddelpriser er hjemlet i offentleglovas § 13 jamfør forvaltningslovens § 13. I «Ret-

tleiar til offentleglova» kommer det tydelig frem at hensikten med lovbestemmelsen er å hindre at konkurrerende næringsaktører skal ha tilgang til konkurransesensitive opplysninger: «Kjerneområdet for teieplikta er næringsopplysningar som andre kan nytte på tilsvarende måte i eiga næringsverksemd, dvs. forretningsløyndomar i meir tradisjonell forstand». Loven er altså ikke begrunnet med at slik informasjon må holdes hemmelig for befolkningen generelt.

Dermed har legemiddelinnkjøpsdirektøren snudd hele lovforståelsen på hodet. Hun gir uttrykk for at det kun er konkurrentene som skal ha innsyn i legemiddelprisene, og hun understreker at den samme informasjonen skal holdes hemmelig for befolkningen for øvrig. Dette til tross for at hele vilkåret for at hemmeligholdet er lovlig, er at det hindrer konkurrenter i å kunne utnytte informasjonen i sin egen næringsvirksomhet.

At Sykehusinnkjøp viser en slik forståelse av reglene for åpenhet om offentlig virksomhet er særlig bekymringsfullt, ettersom hovedregelen om hemmelige legemiddelpriser ikke ble innført som følge av en politisk prosess, men som en rent byråkratisk beslutning nettopp fra legemiddelinnkjøpsdirektørens forløper i mars 2016.

Uttalelsen bekrefter ifølge spørsmålsstilleren at hemmeligholdet av legemiddelpriser hele veien har vært juridisk tvilsomt. Det tydeliggjør at hemmeligholdet i hovedsak handler om å holde legemiddelprisene skjult for

den brede offentligheten, snarere enn lovens hensikt om å beskytte forretningshemmeligheter fra konkurrenter.

Svar:

De regionale helseforetakene må vurdere spørsmål om offentlighet innenfor lovens rammer og konkret i det enkelte tilfellet. Forslagsstilleren viser til en uttalelse i Dagens medisin som gjelder en konkret sak og det kan ikke tas til inntekt for en generell håndtering av innsyn i forbindelse med anskaffelser. Spørsmål om innsyn må vurderes konkret i det enkelte tilfellet etter gjeldende regelverk. Dette gjelder også uavhengig av om forespørselen kommer fra konkurrerende interessenter eller privatpersoner.

I rapporten Håndtering av enhetspriser for legemidler og prinsipper for rutiner for prisinformasjon redegjør de regionale helseforetakene for at vurderingen av konfidensialitet vil kunne avhenge av bl.a. markedssituasjonen og legemidlets livssyklus, og for hvilken virkning åpen prisinformasjon kan ha i de ulike situasjonene. Dette er krevende problemstillinger som de regionale helseforetakene må vurdere konkret i det enkelte tilfellet.

Jeg har tidligere sagt at jeg ikke vil sette et generelt krav om åpenhet foran pasientenes mulighet til å få tilgang til legemidler. Jeg oppfatter at anskaffelsen foreslagsstilleren viser til illustrerer at åpenhet om prisinformasjon også kan brukes som et kostnadsreducerende virkemiddel som kan gagne pasientens tilgang til legemidler.

SPØRSMÅL NR. 1219

Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 15. februar 2021 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

Mener Statsråden at sårbar natur, ørn og hubro blir godt nok ivaretatt av Tysvær vindkraftverk og NVE når de nå tillater transport innenfor hensynsonen i perioden 1. til 12. februar og seinere 5. juli til 31. juli 2021?

BEGRUNNELSE:

Arbeid i hensynsone for ørn i Tysvær vindkraftverk.

I MTA-/detaljplanen fra 2016 er det fastsatt en generell restriksjonsperiode for fugl og naturmangfold, innenfor de tre planområdene som Tysvær vindkraftverk består av, og anleggsveiene-/internveiene opp til disse, i perioden i april, mai og juni. Ved søknaden om endringer av MTA- /

detaljplan i mai 2019 ble det foreslått å utvide restriksjonsperioden for kongeørn til også å gjelde februar og mars, og det ble innført hensynsoner for kongeørn. Ved NVEs godkjenning av endringen 18.12.2019 ble de omsøkte endringene godkjent, og det ble bl.a. stilt vilkår med tanke på ivaretagelse av kongeørn og hubro.

I desember 2019 ble restriksjonene og hensynsonene godkjent av NVE. 18.12.2020 gir likevel NVE Tysvær Vindpark tillatelse til transport innenfor den vedtatte hensynsonen for kongeørn, både fra 1. februar til 12. februar 2021 og for perioden 5. juli til 31. juli 2021. Det er stilt krav om overvåking av kongeørnreiret.

Fylkesmannen vurderte i brev både 04.11 og 01.12.2020 at det ikke forelå tilstrekkelig informasjon for

å vurdere effekten av dispensasjon verken for kongeørn eller hubro, og anbefalte NVE å avslå søknaden ut fra førevare hensyn, jfr. naturmangfoldsloven § 9.

Vedtaket fra NVE 18. desember 2020 ble påklaget, og det ble anmodet om at vedtaket skulle gis utsatt iverksettelse. Fredag 29. januar 2021 sendte NVE brev om at de hadde besluttet å ikke iverksette utsettelse av vedtaket, og mandag 1. februar startet arbeidet innenfor den vedtatte hensynsonen. Vedtaket er nå til forberedende klagebehandling i NVE. Konsekvensen er at det pågår arbeid i en vedtatt hensynsone, uten at det er mulig å stoppe dette. Arbeidet forgår i en restriksjonsperiode for fugl og naturmangfold vedtatt i 2016, og som ble utvidet til å gjelde fra 01.02.2021 så seint som i desember 2019 i forbindelse med endring av MTA-/detaljplan. NVE godkjente i desember 2019 at planen med hensynsone hadde virkning fra februar til og med juni 2021.

SPØRSMÅL NR. 1220

Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 12. februar 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Hva er erfaringene med anbudsutsettingen av deler av tiltakskjeden og hvis statsråden vurderer ytterligere anbudsutsetting, hva er fremdriften?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig at de forskjellige tiltakene fungerer best mulig for den enkelte bruker. Derfor har deler av tiltakskjeden blitt anbudsutsatt tidligere og nå vurderer regjeringen ytterligere anbudsutsetting. Det er da fornuftig å se på evalueringer og erfaringer sånn at vi sikrer best mulig tilbud til brukerne uavhengig hvem som leverer tiltaket.

Svar:

Historisk har tilskuddsfinansierte forhåndsgodkjente tiltaksbedrifter, også betegnet som skjermede virksomheter, vært dominerende leverandører av arbeidsmarkedstiltak. På 1990-tallet ble den aktive arbeidsmarkedspolitikken videreutviklet gjennom "arbeidslinja" som bl.a. innebar kjøp av arbeidsmarkedsopplæring (AMO) fra private leverandører. Det er på 2000-tallet gjennomført omfattende endringer i arbeidsmarkedstiltakene med sikte på mer bruk av ordinært arbeidsliv, forenkling, økt mangfold, økt

Svar:

Det er NVE ved Miljøtilsynet, som følger opp vindkraftverk i byggefasen. Erfaringsmessig behandler NVE flere mindre endringer, justeringer og tilpasninger i detaljplan og miljø-, transport- og anleggsplan (MTA) mens byggingen pågår. Slike endringer kan være for å oppnå miljømessige og landskapsmessige forbedringer eller fordi uforutsette situasjoner oppstår.

Alle enkeltvedtak fattet av NVE kan påklages til mitt departement. Jeg ber om forståelse for at jeg ikke kan gå nærmere inn på forhold som kan bli gjenstand for en klagebehandling i departementet. Jeg tillater meg likevel å opplyse om at NVE er orientert av tiltakshaver om at bruken av den aktuelle veien i restriksjonsområdet opphørte 4. februar og er avsluttet i denne omgang.

kvalitet og tilpasning til regelverket for offentlige anskaffelser (Jf. Prop. 39 L (2014-2015)).

Økt bruk av anskaffelser ihht. anskaffelsesregelverket har åpnet for flere typer tiltaksleverandører, herunder både kommersielle og ideelle aktører. Tiltakene forbeholdt forhåndsgodkjente tiltaksbedrifter, der oppdrag tildeles uten formell konkurranse, er i dag begrenset til arbeidsforberedende trening (AFT) og varig tilrettelagt arbeid (VTA). Samtidig som forhåndsgodkjente tiltaksbedrifter mottar tilskudd til AFT og VTA, deltar mange av disse i konkurranser om anbudsbaserte tiltak og vinner en betydelig andel av kontraktene.

Det er høstet gode erfaringer med konkurranseutsetting av arbeidsmarkedstiltak. Proba Samfunnsanalyse har i flere rapporter evaluert anbudsutsettingen av avklarings- og oppfølgingstiltak som tidligere i stor grad var forbeholdt forhåndsgodkjente leverandører. De konkluderer med at Arbeids- og velferdsetaten organiserte prosessen på en hensiktsmessig måte og gjorde svært grundige vurderinger av de aller fleste elementene i gjennomføringen av konkurransen. De aller fleste leverandørene vant kontrakt på grunn av god kvalitet og ikke på grunn av lav pris. Probas evaluering av oppfølgingstiltaket viser at overgangen til anbudskonkurranse både har gitt bedre resultater og lavere pris sammenlignet med de gamle

oppfølgingstiltakene. Alle grupper, inkludert personer med nedsatt arbeidsevne, har fått økt sannsynlighet for å komme i arbeid med det nye oppfølgingstiltaket. Proba har også sammenlignet anbudsbasert oppfølgingstiltak med utvidet oppfølging i NAVs egen regi. De finner at sistnevnte har noe bedre resultater enn anbudsbasert oppfølgingstiltak, avhengig av deltakergruppe, men har samtidig vesentlig høyere kostnader. Oppsummert viser disse evalueringene at kvalitet og resultater er blitt bedre, og midlene benyttes mer effektivt etter overgang til anbuds konkurranse, dvs. at flere kommer i arbeid pr. krone.

Et ekspertutvalg (NOU 2020: 13), som har gjennomgått velferdstjenestene, viser til at økt bruk av anbuds konkurranse i arbeidsmarkedstiltakene har bidratt til å utvikle bestillerkompetansen og at konkurranse kan gi bedre ressursbruk for denne type tjenester. Imidlertid peker utvalget på særskilte problemstillinger og styringsutfordringer knyttet til de forhåndsgodkjente tiltaksarrangørene, der det vises til undersøkelse fra Riksrevisjonen. Riksrevisjonen har i forbindelse med revisjonen for budsjettåret 2019 revidert Arbeids- og velferdsetatens for-

valtning av tilskudd til arbeidsmarkedstiltak arrangert av forhåndsgodkjente tiltaksbedrifter. Riksrevisjonen finner det sterkt kritikkverdige at Arbeids- og velferdsetaten ikke har etablert gode nok kontroller som sikrer at tilskuddene til VTA og AFT og økonomiske verdier opparbeidet gjennom attføringsvirksomheten i tilstrekkelig grad kommer attføringsarbeidet og tiltaksdeltakerne til gode.

Jeg har i mitt svar til Riksrevisjonen vist til at kravene til de forhåndsgodkjente tiltaksarrangørene i dagens tiltaksforskrift er i hovedtrekk de samme som da regelverket trådte i kraft i 1993 i forskrift om støtte- og styringssystemet for arbeidsmarkedsbedriftene. De organisatoriske kravene i forskriften som Riksrevisjonen har kontrollert, er derfor i liten grad tilpasset hvordan offentlig forvaltning i dag normalt samhandler med eksterne tjenesteytere. Departementet ga derfor tilbakemelding til Riksrevisjonen om at deres anbefaling om å vurdere hensiktsmessigheten i dagens tilskuddsordning vil bli fulgt opp. Det er ennå ikke tatt endelig stilling til hvilke endringer som vil være aktuelle for AFT og VTA.

SPØRSMÅL NR. 1221

Innlevert 6. februar 2021 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 10. februar 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Vil statsråden bidra til at krav om fysisk generalforsamling og årsmøter mv. i boligbyggerlag, borettslag og eierseksjonssameier oppheves snarlig?

BEGRUNNELSE:

I fjor vedtok Stortinget en midlertidig lov om unntak fra krav til fysisk generalforsamling og årsmøte mv. i boligbyggelag, borettslag og eierseksjonssameier for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av covid-19 I Prop. 128 L (2019-2020), Innst. 384 L (2019-2020), Lovvedtak 138 (2019-2020). Loven ble imidlertid opphevet 1. november 2020. I praksis betyr det at sameier og borettslag nå ikke får avholdt ordinære årsmøter og generalforsamlinger før smitteverntiltak som forbyr større fysiske samlinger oppheves. Det er uheldig fordi det fratår eierne styringsretten over egne interesser. I tillegg er det grunn til å påpeke at stadig flere tar i bruk digitale løsninger, slik at det etter spørsmålsstillers syn ikke lenger bør være et krav i loven om fysiske møter, men opp til det enkelte boligbyggelag,

borettslag og eierseksjonseier å selv bestemme om de vil fortsette med det eller gå over til digitale løsninger.

Svar:

Dagens boliglover krever at generalforsamlinger og årsmøter i boligbyggelag, borettslag og eierseksjonssameier må gjennomføres fysisk. Jeg er enig i at det er viktig at boliglovene ikke hindrer boligbyggelag, borettslag og eierseksjonssameier å ta del i den teknologiske utviklingen. Regjeringen vil derfor om svært kort tid fremme en proposisjon for Stortinget om permanente lovendringer, som gjør at det enkelte boligbyggelag, borettslag og eierseksjonssameier selv kan bestemme om generalforsamlinger, årsmøter og styremøter skal gjennomføres med eller uten fysisk oppmøte. Da vil alt ligge til rette for at boligbyggelag, borettslag og eierseksjonssameier kan gjennomføre årets ordinære generalforsamlinger og årsmøter digitalt dersom de ønsker det.

SPØRSMÅL NR. 1222

Innlevert 6. februar 2021 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 16. februar 2021 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

Ifølge Riksrevisjonen valgte OED å godta Equinors beslutning om å avvise Finanstilsynets henstilling i 2014 om en mer detaljert rapportering om selskapets USA-investeringer.

Ble OEDs støtte til Equinors avvisning av Finanstilsynets anbefaling behandlet på politisk nivå i OED, og gitt med samtykke av departementets daværende politiske ledelse?

BEGRUNNELSE:

I mai ble det kjent at Equinor, tidligere Statoil, har nedskrevet et verditap på over 200 milliarder kroner på investeringer på land i USA. Dette kan være den mest kostbare industriskandalen i norsk historie. Av hensyn til fellesskapet og alle aksjonærene er det viktig med mest mulig offentlighet om hvordan dette kunne skje og hvordan det kunne ha vært unngått.

I svar på skriftlig spørsmål fra Rødt 27.11.2020 om hvordan regjeringen kan bidra til at Stortinget og offentligheten får mest mulig innsyn i beslutningsprosessen som ledet til feilinvesteringen, henviser olje- og energiminister Tina Bru til gjeldende selskapslovgivning samt prinsipper for eierstyring og skriver at Olje- og energidepartementet:

«(OED) har ikke tilgang til Equinors informasjon-sunderlag i forbindelse med investeringsbeslutninger, verken på investeringstidspunktet eller i ettertid.»

Det er imidlertid uklart hvilke lover eller prinsipper som skulle hindre staten, som hovedeier, på vegne av alle aksjonærer, i å bruke styringsdialogen med Equinor til å be om informasjon om grunnlaget for store investeringsbeslutninger.

Riksrevisjonen har fastslått at Equinor i utilstrekkelig grad har meldt fra om risiko, kostnader og lønnsomhet i sine utenlandsinvesteringer. I 2014 anbefalte Finanstilsynet at Equinor skulle presentere en mer detaljert rapportering om USA-investeringene (DPNA). Dersom anbefalingen fra Finanstilsynet hadde blitt fulgt, ville risikoen forbundet med USA-investeringene kunne ha blitt kjent på et langt tidligere tidspunkt. Equinor ønsket imidlertid ikke å følge Finanstilsynets anbefaling, og skal ifølge Riksrevisjonen ha fått aksept fra OED til å avvise henstillingen fra Finanstilsynet.

Svar:

Finanstilsynet offentliggjorde i mars 2014 at det hadde kontrollert enkelte deler av daværende Statoils konsernårsregnskap for 2012. Finanstilsynet pekte på tre forhold hvor de mente selskapets praksis ikke var riktig. Equinor uttrykte at selskapet ville endre sin regnskap-praksis i tråd med Finanstilsynets oppfatning for to av forholdene. Finanstilsynet påla Equinor å rette det tredje forholdet. Selskapet har endret sin regnskapspraksis i henhold til pålegget.

I tillegg anbefalte Finanstilsynet at Equinor presenterte virksomheten i Nord-Amerika som et eget rapporteringssegment på grunn av størrelsen på denne aktiviteten. Etter en vurdering valgte Equinor å beholde den internasjonale aktiviteten i ett rapporteringssegment, i tråd med normen i bransjen. Det er vesentlig forskjell på et pålegg og en anbefaling fra et myndighetsorgan. Et pålegg skal etterleves, eventuelt kan det påklages. En anbefaling er det opp til selskapets ledelse å vurdere å ta hensyn til. Det er ikke et spørsmål som skal forelegges eierne på generalforsamling.

Forholdene representanten spør om fant sted før jeg tiltrådte som statsråd i Olje- og energidepartement. Jeg er imidlertid orientert om at selskapet orienterte departementet om Finanstilsynets kontroll i et ordinært kvartalsmøte i mai 2014 der departementet var representert på embetsnivå. Saken ble ikke forelagt departementet som eier, verken for vurdering eller samtykke. Jeg er gjort kjent med at Olje- og energidepartementet den gang tok selskapets informasjon til etterretning, uten å gi noe form for "støtte", slik representantens spørsmål indikerer. Den interne saksgangen i departementet i 2014 er det ikke naturlig for meg å kommentere.

I tråd med rammene for statens eierutøvelse stilles det forventninger til selskaper med statlig eierandel. Forventningene stilles fra staten som eier til styrene i selskapene. Styrene er etter selskapsloven ansvarlig for å forvalte selskapene, og det er styrenes ansvar å vurdere hvordan forventningene skal følges opp på en best mulig måte. Det fremgår av eierskapsmeldingen at staten forventer at selskapet er åpen om og rapporterer på vesentlige forhold knyttet til virksomheten. I tillegg forventer staten at Equinor følger Norsk utvalg for eierstyring og selskapsledelse sine anbefalinger. Av anbefalingene fremgår det at

"Styret bør fastsette retningslinjer for selskapets rapportering av finansiell og annen informasjon basert på åpenhet og

under hensyn til kravet om likebehandling av aktørene i verdipapirmarkedet."

og at

"Styrets retningslinjer for rapportering av finansiell og annen informasjon til verdipapirmarkedet må utformes innen de rammer som følger av verdipapirlovgivningen, regnskapsloven og børsregelverket."

Det følger med dette av rammene for statens eierutøvelse at ansvaret for rapportering av finansiell informasjon tilligger Equinors styre, og at staten som eier ikke involverer seg direkte i beslutninger som ligger under styrets ansvarsområde.

Jeg har jevnlig tatt opp forhold knyttet til åpenhet og god selskapsrapportering i eierdialogen med Equinor, herunder utfordret selskapet på om virksomheten i Bras-

il, USA og fornybarvirksomheten bør skilles ut som egne rapporteringssegmenter. Jeg er orientert om at dette også har vært tilfelle fra departementets side før min tid som statsråd. USA og fornybarvirksomheten er nå skilt ut som egne rapporteringssegment, mens virksomheten i Brasil av selskapet ikke anses som moden nok for selvstendig rapportering.

Det er viktig for meg at Equinors rapportering gir allmennheten innsikt i vesentlige forhold knyttet til selskapets virksomhet og mulighet til å vurdere måloppnåelse og risiko på en god måte. Dette er nødvendig for tilliten til Equinor og til staten som eier. Dette vil jeg legge vekt på i arbeidet med oppfølgingen av Riksrevisjonens anbefalinger.

SPØRSMÅL NR. 1223

Innlevert 7. februar 2021 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 12. februar 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Hva er bakgrunnen for at regjeringen ikke har lagt til rette for innsyn i hvem som har fått betalingsutsettelse for skatte- og avgiftskrav til staten etter de særskilte reglene som er etablert i forbindelse med koronapandemien og er statsråden villig til å endre dette når ordningen nå forlenges ytterligere?

BEGRUNNELSE:

Ekstraordinære midlertidige regler i forbindelse med koronapandemien medførte at alle næringsdrivende i fjor vår fikk utsatt innbetaling av blant annet forskuddsskatt, arbeidsgiveravgift og merverdiavgift. Fra juni 2020 kom ordningen der bedrifter måtte søke om utsettelse, en ordning som nå forlenges ut juni 2021. Ordningen har, sammen med andre koronatiltak, vært viktig for å bidra til at næringsdrivende skal kunne komme igjennom krisen.

For kompensasjonsordningen publiseres det hvor mye den enkelte har mottatt i støtte, omsetning for de måneder man mottar støtte, omsetning i sammenligningsperioden, samt faste uunngåelige kostnader i tilskuddsperioden. Dette følger opp innst. 232L (2019-2020) der:

«Komiteens klare mening er at opplysninger om støttetildeling skal være offentlige så langt som mulig.»

Komiteen påpekte at:

«åpenhet og innsyn i opplysninger om økonomiske interesser fører til at kritikkverdige forhold avsløres. Komiteen viser blant annet til pressens avsløringer basert på aksjonærregisteret og konkurskarantenerregisteret (...) Hensynet til legitimitet og til å unngå misbruk taler sterkt for høy grad av offentlighet knyttet til utdeling fra ordningen.»

Når det gjelder hvem som har fått betalingsutsettelse på skatte- og avgiftskrav fra staten etter de særskilte reglene i forbindelse med koronapandemien praktiseres det ifølge VG 07.02.21 ikke åpenhet, trass i at staten etter hvert har store beløp utestående hos næringsdrivende. Til VG 28.01.21 sier statsråden at:

«Pr. 31. desember 2020 var det rundt 4,3 milliarder kroner i ordningen. Vi regner med at det vil være rundt fem milliarder kroner ved utgangen av februar.»

I følge VG 07.02.21 mener BNL og Skanska det utgjør en fare at bedrifter nektes innsyn i betalingsutsettelse til staten, og at å inngå avtaler med bedrifter som nå holdes kunstig i live, øker risikoen for tap når koronatiltakene fases ut. Adm. direktør i BNL, Jon Sandnes sier at:

«Vi mener at dette er nødvendig informasjon for bedriftene som vil bidra til å redusere risiko.»

Konserndirektør Kristian Brende i Skanska påpeker at:

«Mange sier at de har penger, men velger nå forsinkelsesrente på 8 prosent. Fra et risikoperspektiv synes vi det er bekymringsverdig hvis selskaper vi samarbeider med ikke klarer å få billigere finansiering.»

Svar:

Innkrevingsmyndighetene har taushetsplikt om opplysninger de har fått i sitt arbeid, om noens formues- eller inntektsforhold eller andre økonomiske, bedriftsmessige eller personlige forhold. Taushetsplikten skal verne skyldner mot at uvedkommende får kjennskap til opplysninger som innkrevingsmyndighetene har fått om skyldners individuelle forhold, og skal bidra til at tillitsforholdet mellom myndighetene og skyldner ivaretas.

Det er ikke gjort unntak for opplysninger om betalingsutsettelse - verken etter de ordinære reglene eller etter den midlertidige ordningen for betalingsutsettelse. Et generelt unntak fra taushetsplikten på dette området vil etter min vurdering være uheldig. Innkrevingsmyndighetenes taushetsplikt er godt begrunnet, og et unntak fra denne vil bidra til å svekke tillitsforholdet mellom innkrevingsmyndighetene og skyldner.

Ordningen med betalingsutsettelse skiller seg på flere måter fra kompensasjonsordningen for bedrifter med stort omsetningsfall. Kompensasjonsordningen er en tilskuddsordning, og innebærer at foretak kan få direkte utbetaling av et beløp som kompensasjon for tapt omsetning som følge av virusutbruddet og smittevern-tiltakene. Offentlighet om støttetildeling ble vurdert i Prop. 70 LS (2019-2020), hvor det uttales at åpenhet om

støttetildeling under ordningen vil være viktig for ordningens legitimitet. Betalingsutsettelse er til sammenligning ingen tilskudds- eller kompensasjonsordning. En betalingsutsettelse gjelder midlertidig, og krav som det er gitt utsettelse for, skal til slutt betales. For å dekke noe av risikoen ved utsettelsene, skal det betales en forsinkelsesrente som i dag er 8 pst., tilsvarende den alminnelige forsinkelsesrenten. Etter min vurdering er de hensyn som tilsa offentlighet om kompensasjonsordningen, ikke direkte overførbare på ordningen med betalingsutsettelse.

Jeg har forståelse for at utsettelse av skatte- og avgiftskrav kan innebære at bedrifter får dårligere oversikt over kunders økonomi. Dette problemet gjelder også ellers, men har blitt større i dagens situasjon.

Etter dagens regler er det gjort enkelte begrensninger i taushetsplikten der det ikke er behov for beskyttelse, bl.a. dersom den som har krav på taushet, samtykker. Skatteetaten har inngått samarbeidsavtaler med enkelte større oppdragsgivere, bl.a. Avinor, BaneNOR, Statsbygg og Skanska, som innebærer at leverandører som vil inngå kontrakter med disse, må samtykke i at Skatteetaten kan utlevere taushetsbelagte opplysninger til oppdragsgiver. Gjennom avtalen får oppdragsgiver tilgang til skatte- og avgiftsinformasjon, herunder skyldig skatt og avgift. Skatteetaten har gitt ut opplysninger om innvilgede betalingsutsettelse etter den midlertidige ordningen med hjemmel i disse avtalene. Oppdragsgivere kan også uten slike avtaler få opplysninger om skyldig skatt og avgift gjennom å stille krav om fremleggelse av skatteattest i anbudsrunder.

SPØRSMÅL NR. 1224

Innlevert 7. februar 2021 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 15. februar 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup

Spørsmål:

Vil statsråden bidra til at offentlige anbud innenfor bygg og anlegg i større grad tar hensyn til innovative løsninger som bidrar til å kunne redusere CO₂-utslipp og har mindre påvirkning på terrenget og miljøet hvor bygget/anlegget skal ligge?

BEGRUNNELSE:

I Produktivitetskomisjonens første rapport, NOU 2015:1 Produktivitet – grunnlag for vekst og velferd heter det:

«Bygge- og anleggsnæringen spiller en viktig rolle i norsk økonomi og har hatt økende betydning for produksjon og investeringer de senere årene. Boliginvesteringene utgjorde 44 pst. av de private fastlandsinvesteringene i 2013. Bygge- og anleggsnæringen, som leverer det meste av boliginvesteringene, sto for 12 pst. av bruttoproduktet i markedsrettet virksomhet i Fastlands-Norge. Lønnsomheten i næringen har generelt sett vært god. Samtidig er det indikasjoner på at innovasjonsgraden

er lavere enn i andre næringer, og den målte produktivitetsveksten har vært lav siden midt på 1990-tallet.»

Noe av forklaringen på dette kan være at de som etterspør varer og tjenester i markedet, ikke er klar over alternative løsninger som konkurrerer med de mer tradisjonelle og veletablerte.

Jeg har blitt kontaktet av en forhandler av skruerfundament i Akershus som har orientert meg om at offentlige anbud i liten grad tar høyde for alternative måter å etablere fundament på, slik at det alternativet han selger i liten grad får være med i konkurranser – for eksempel når støyskjerming skal etableres langs veiene. De tradisjonelle løsningene med betongfundament er så innarbeidet at de i anbudsprosessene framstår som et gitt utgangspunkt. Med en sterkt redusert terrengpåvirkning og betydelig mindre anleggsarbeid vil løsningen være av stor interesse eksempelvis i jordskredutsatte områder i flatbygdene på Østlandet og i Trøndelag. I tillegg kommer klima- og miljøgevinster og potensielle kostnadsbesparelser for tiltakshaver.

Det er selvfølgelig ikke slik at skruerfundamenter egnert seg i alle sammenhenger og tilbydere av denne løsningen har selvsagt en egeninteresse i å fremheve denne. Men det gir likevel grunn til bekymring hvis tilbydere av denne typen løsninger skal være diskvalifisert fra å konkurrere om offentlige anbud, siden vi vet at det offentliges innkjøpsmakt er stor.

Svar:

Jeg tar i mitt svar utgangspunkt i arbeidet med innovative anskaffelser og reduksjon i CO₂-utslipp i statlige byggeprosjekter under mitt ansvarsområde.

Statsbygg er gitt i oppdrag å fremme innovative løsninger innenfor byggsektoren. I tildelingsbrevet til Statsbygg er ett av delmålene at utviklingen av statlige byggeprosjekter skal gi løsninger som er bærekraftige og kostnadseffektive. Statsbygg stiller i sine anbud konkrete krav om prosentvis reduksjon i klimafotavtrykk i byggeprosjekter, sammenlignet med ordinært utslippsnivå, både for nybygg og totalrehabiliteringer.

Statsbyggs krav til redusert klimafotavtrykk gir tilbyderne incentiver til å ta i bruk innovative løsninger som reduserer CO₂-utslipp i byggeprosjektene. Kontraktspartene kan fritt velge løsninger, så lenge løsningene er i tråd med det overordnede klimakravet for hele bygget. Prosjektet må føre et klimagassregnskap som viser klimafotavtrykket til bygget, og som synliggjør effektene av valgene som gjøres. Dersom enkelte elementer i prosjektet gir høyere klimagassutslipp enn kontrakten gir rom for, må andre elementer gi lavere utslipp, f.eks. bruk av lavkarbonbetong, slik at de samlede utslippene blir lave nok.

Jeg er opptatt av at statlige oppdragsgivere stadig stiller mer ambisiøse klimakrav og krav om innovative løsninger i offentlige anbud innenfor bygg og anlegg.

Oppdragsgiverne må fange opp forbedringer og nye produkter, og vurdere om man i tillegg til å stille krav til klimafotavtrykket til hele bygningen, også skal stille krav til spesifikke byggevareprodukter. En kombinasjon av disse virkemidlene vil kunne gi enda større trykk på innovasjonstakten, samtidig som vi beholder frihet for prosjektene til å fange opp de innovative løsningene.

Reduksjon i klimagassutslippene omfatter også andre faser av bygg- og anlegg enn byggefasen. Det er spesielt viktig for næringen å ta vare på eksisterende anlegg og bygninger ved å finne ny bruk, og gjenbruke eksisterende bygninger, i stedet for å bygge nytt. Ved endringer av eksisterende bygningsmasse, er demontering med sikte på å ta vare på byggevarene slik de er, og bruke materialene på nytt, et viktig område for innovasjon. Ombruk reduserer behovet for nyproduserte byggevarer og reduserer klimagassutslippene i byggevareindustrien.

Klimagassutslippene fra selve byggeplassen er også et viktig område for krav i kontraktene. Statsbygg har flere prosjekter hvor selve byggeplassdriften er fossilfri. Flere arbeidsoperasjoner kan og bør utføres med elektrisk utstyr. Jevn etterspørsel etter utslippsfrie anleggsmaskiner og utstyr er viktig for å bidra til innovasjon i bransjen. Offentlige byggherrer må derfor gå foran i å kreve fossilfrie og utslippsfrie teknologier på byggeplassene.

SPØRSMÅL NR. 1225**Innlevert 7. februar 2021 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 12. februar 2021 av næringsminister Iselin Nybø****Spørsmål:**

Har Sivilombudsmannens kritikk av hemmeligholdet rundt ansettelse av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen påvirket næringsministerens syn på ansettelsen og vil informasjon gitt i brev 23.12.2020 endres som følge av kritikken?

BEGRUNNELSE:

Sivilombudsmannen har nylig rettet kritikk mot hemmeligholdet av Frank Bakke-Jensen navn under prosessen for å ansette ny fiskeridirektør.

I en redegjørelse sendt til tre stortingsrepresentanter i næringskomiteen lille julaften tar næringsministeren ingen kritikk for prosessen rundt ansettelsen av Bakke-Jensen som fiskeridirektør.

Åpenhet og offentlighet er spesielt viktig i denne typen saker - der næringsministeren gjennom ansettelsen av sin kollega sikrer at forsvarsministeren har en god jobb å gå til den dagen han er ferdig som statsråd.

Svar:

Jeg tar til etterretning Sivilombudsmannens vurdering om at Frank Bakke-Jensens navn ikke skulle være unntatt fra offentlig søkerliste. Vi tar selvsagt med oss Sivilombudsmannens vurdering i framtidige prosesser som gjelder unntak fra offentlig søkerliste.

Sivilombudsmannens kritikk av at Frank Bakke-Jensens navn ble unntatt fra offentlig søkerliste, har ikke endret mitt syn på ansettelsen som sådan.

I likhet med et antall andre av de best kvalifiserte søkerne ble Bakke-Jensen testet, intervjuet og vurdert ut fra stillingskravene på vanlig måte. Etter denne prosessen ble Bakke-Jensen ansett som den best kvalifiserte søkeren til den utlyste stillingen som fiskeridirektør.

Brevet det vises til i spørsmålet inneholdt en gjennomgang av prosessen rundt ansettelsen av ny fiskeridirektør. Brevet er vedlagt dette svaret, og jeg finner grunn til å sitere følgende avsnitt her:

"Ved ansettelser i staten gjelder det såkalte kvalifikasjonssprinsippet i statsansatteloven § 3; den best kvalifiserte søkeren skal ansettes i ledig stilling. Ved vurderingen av hvem av søkerne som er best kvalifisert, skal det «...legges vekt på utdanning, erfaring og personlig egnethet, sammenholdt med kvalifikasjonskravene som er fastsatt i utlysingen». I likhet med et antall andre av de best kvalifiserte søkerne ble Bakke-Jensen testet, intervjuet og vurdert ut fra stillingskravene på vanlig måte, i flere runder. Etter denne prosessen ble Bakke-Jensen ansett som den best kvalifiserte søkeren til den utlyste stillingen som fiskeridirektør."

Sivilombudsmannens uttalelse handler om unntaket fra offentlig søkerliste, ikke vurderingen av søkerne eller prosessen som sådan. Det var altså dette siste som ble omtalt i mitt brev av 23.12.2020.

Vedlegg til svar:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2020-2021/dok15-202021-1225-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 1226**Innlevert 7. februar 2021 av stortingsrepresentant Geir Pollestad****Besvart 15. februar 2021 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad****Spørsmål:**

Korleis vil statsråden syte for at ein får eit best mogleg faktagrunnlag om nedbygging av jord - og vil statsråden ta grep for å hindre bruk av tilbakeføring til LNF av ikkje innrapportert areal - som eit kompenserande tiltak ved vedtak om nedbygging?

GRUNNGJEVING:

Sjølv om nedbygginga av dyrka mark er redusert dei siste 20 åra så vert det stadig teke matjord til andre formål.

Stortinget har sett eit jordvernmål som går til 2020 og venter no på at statsråden skal leggja fram eit nytt mål med tilhøyrande tiltak.

Det har den siste tida vore merksemd kring tilhøvet mellom omdisponert areal og faktisk nedbygd areal. Det er og slik at det er store areal som i kommunedelplan er vedteke omdisponert - men som ikkje er innrapportert.

Det har den seinare tida vore døme på at ein lokalt godtek konkrete nedbygging mot at ein tilbakefører omdisponert, men ikkje innrapportert, areal til LNF. Dette er eit politisk grep som ikkje gjer anna enn å svekka jordvernet samla sett all den tid at jordvernmålet ikkje vil tole at all jord omdisponert i kommuneplanane faktisk vert bygd ned.

I tillegg til dette har det den seinare tida kome fram at faktisk nedbygging er høgare enn innrapportert omdisponering. Det er den faktiske nedbygginga som påverkar vår evne til å produsera mat i framtida og ikkje kva farge eit areal har på eit plankart.

Svar:

Jeg er opptatt av å få et best mulig faktagrunnlag for nedbygging av dyrka jord. Omdisponeringen av dyrka jord registreres i dag gjennom KOSTRA (KOMMUNE-STAT-RAPPORTERING), som er et nasjonalt informasjonssystem som gir styringsinformasjon om kommunal og fylkeskommunal virksomhet. Kommunene rapporterer inn den omdisponeringen som blir vedtatt gjennom reguleringsplaner etter plan- og bygningsloven, og den som skjer gjennom enkeltsaker etter jordloven.

Hvert år legger Statistisk sentralbyrå (SSB) fram foreløpige KOSTRA-resultater i mars. Disse foreløpige tallene blir gjennomgått av SSB, og statsforvalterne gjør en vurdering av tallene. Kommunene blir bedt om å kvalitetssjekke sine tall, og evt. feil rettes opp fram til endelige tall blir presentert i juni. Landbruks- og matdepartementet og Landbruksdirektoratet følger også med på registrering og har dialog med SSB om rapporteringen, veiledningen til kommunene og oppfølgingen.

Landbruksdirektoratet har gjort en undersøkelse for å se om det foregår en underrapportering pga. reglene for rapportering. De fant imidlertid at dette er så begrenset at det ikke er behov for endringer i rapporteringen. Jeg ser heller ingen grunn til å tro at kommunene bevisst feilrapporterer i KOSTRA.

KOSTRA er den formelle rapporteringen fra kommunene, også i andre sektorer. Rapporteringen har vært brukt i mange år, og vi har lange tidsserier. I arealsaker ligger denne rapporteringen nærmere i tid til de politiske beslutningene, enn registreringene på byggesaksnivå. Og jeg vil understreke at det er denne rapporteringen som har ligget til grunn for jordvernmålet.

En annen måte å registrere omdisponeringen på kunne ha vært en årlig rapportering av alt nytt areal som ble avsatt til byggeformål i kommuneplaner og kommunedelplaner, ikke gjennom reguleringsplaner som nå. Ved avsetting av nye byggeområder i kommuneplanen,

kan det være av betydning om kommunen tar ut avsatte byggeområder fra planen for å kompensere for nye ønskede arealer, eller fordi behovene har endret seg.

Vi ser stor variasjon mellom kommunene i hvor mye areal som avsettes til nye byggeområder i kommuneplanen, og hvor mange års behov dette skal dekke. Min vurdering er derfor at det ikke bør legges for stor vekt på hvor mye byggeareal som eventuelt tas ut av kommuneplanen. Dette bør heller ikke være et argument for å ta nye arealer i bruk til utbygging. Slik jeg ser det er det positivt at kommunene av og til kommer på bedre tanker og tilbakefører areal som først har vært lagt ut til utbyggingsformål, uten at dette skal være kompenserende for nye arealer.

Det er riktig at SSB nylig publiserte en artikkel om nye tall for nedbygging av jordbruksareal, som er basert på bl.a. bygningsomriss og beregninger av areal. Tallene er ikke direkte sammenlignbare med KOSTRA-tallene. En viktig grunn til forskjellene er at disse tallene også omfatter landbrukets nedbygging. En nedbygging som har vært på ca. 2 600 daa årlig. En annen årsak til forskjellen, er at de nye tallene viser hva som bygges ned i dag, mens KOSTRA-tallene viser hva som er godkjent nedbygd. Her kan det være etterslep på mange år. Det er også andre forskjeller i beregningsmåten, og det er fortsatt en del usikkerhet knyttet til de nye tallene.

Jeg ser positivt på at SSB arbeider med å utvikle en metode for å registrere faktisk nedbygging av dyrka jord, ikke minst for å kunne registrere landbrukets nedbygging. Vi har også bedt NIBIO (Norsk institutt for bioøkonomi) om å se nærmere på metoden for å registrere nedbyggingen, for også å kunne si mer om kvaliteten på jorda som blir nedbygd. Vi skal se nærmere på både NIBIO og SSB sine opplysninger om å rapportere den faktiske nedbyggingen, som et supplement til KOSTRA-rapporteringen.

Avslutningsvis vil jeg meddele at jeg er helt enig med representanten Pollestad i at det er den faktiske nedbygginga som påvirker vår evne til å produsere mat i framtida.

SPØRSMÅL NR. 1227**Innlevert 7. februar 2021 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 15. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Politiet har 76 kommunikasjonsrådgivere som koster 53 mill. kr årlig. Nå ligger det ute et anbud om kjøp av private kommunikasjonstjenester med en ramme på nær 19 mill. kr. Riksrevisjonens dok. 3:5 viser at NC3 ved Kripos måtte nedjustere ambisjonen om 200 ansatte innen utgangen av 2021 til 150 bla. grunnet den økonomiske situasjonen i etaten.

Kan statsråden forklare hvorfor politiets midler heller brukes på kommunikasjonsrådgivere fremfor politiets spesialistmiljø som jobber mot datakriminalitet, herunder overgrep mot barn?

Svar:

Representanten fremstiller det som om ansettelse av kommunikasjonsrådgivere går på bekostning av ansettelse av spesialister innen IKT-kriminalitet, og dermed svekker satsingen på kriminalitet begått mot barn.

Barn og unge er aktive brukere av digitale plattformer og kommunikasjonskanaler. Kriminalitet begått mot barn og unge på nett er alvorlig kriminalitet som skal forebygges, avdekkes og straffeforfølges. Politiet må derfor

være tilstede og kommunisere med barn og unge der de er, på nett og i sosiale medier. Personer som er spesialister på kommunikasjon er viktig kompetanse som politiet trenger for å kunne utvikle løsninger på nett og sosiale plattformer.

Et tiltak er satsingen på nettpatroljer. Her gir politiet råd og veiledning til barn og unge som et ledd i å forebygge kriminalitet på nett. Et eksempel på dette er kampanjen «Hvor lite skal du finne deg i?» som handler om å forebygge vold i nære relasjoner. Men nettpatroljene tar også imot informasjon og tips om kriminalitet, og er derfor også en viktig kanal for å avdekke kriminalitet.

I det hele tatt er kompetanse på og bruk av kommunikasjon viktige for politiets arbeid på nett og sosiale plattformer. Det blir derfor helt feil å sette politioppgaver og kommunikasjonsoppgaver opp mot hverandre.

Når det gjelder anbudet som representanten viser til, opplyser Politidirektoratet at den utlyste anbudskonkurransen dreier seg om nasjonale rammeavtaler over to år for blant annet design av trykksaker, produksjon av film og større informasjonskampanjer. Dette er tjenester som ikke politiet har eller bør ha selv, og som må anskaffes fra eksterne leverandører.

SPØRSMÅL NR. 1228**Innlevert 7. februar 2021 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen****Besvart 12. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Er helseministeren enig i at man ikke blir smittet i sin egen seng i sin egen private hytte, og vil i så fall ministeren åpne for at hytteeierne kan få overnatte i sin egen fritidsbolig i Sverige når Sverige åpner grensen igjen til Norge, forutsatt at man overholder de samme strenge smittevern restriksjonene regjeringen allerede har innført vedrørende dagsbesøk til egen fritidseiendom for å utføre nødvendig tilsyn og vedlikehold av eiendommen (Dvs. at man må kjøre egen bil, ikke stoppe underveis og ikke handle eller ha nærkontakter utover sin egen norske familie)?

BEGRUNNELSE:

Det er mange nordmenn som har hytte i Sverige. I 2019 eide nordmenn totalt sett hele 12 416 fritidseiendommer i Sverige. I nabofylke til Innlandet, Värmland, eier nordmenn så mye som 15 % av alle fritidseiendommene. I tillegg til alle hyttene så kommer tusenvis av nordmenn som har campingvogn og båt fast plassert i Sverige.

Nå har korona pandemien vart i snart et helt år. Heldigvis har norske myndigheter åpnet for at de som eier fritidseiendom i Sverige får reise på dagsturer, for å gjennomføre strengt nødvendig vedlikehold. Forutsetningen er

at man reiser med bil og ikke kollektivt. At man har med seg mat og alt nødvendig utstyr fra Norge og at man ikke stopper underveis eller handler i butikker etc. Videre skal man ikke ha andre nærkontakter enn egen familie. Reiser du over av andre grunner eller om du sover over på hytta, må du i karantene.

Gjennom hele denne lange perioden som det har vært forbud mot bruk av egen hytte, har det norske folk vist at de er både tålmodige og lojale til regjeringen sine koronatiltak. Men pandemien har allerede vart i veldig lang tid og alt tilsier at den dessverre vil fortsette å vare i lang tid fremover. Det kan ikke være slik at regjeringen nærmest innfører et generelt og permanent forbud mot at folk skal få bruke sin egen private eiendom. Det er helt urimelig, spesielt siden det ikke er noe tegn på at importsmitten kommer fra nordmenn med fritidseiendom i Sverige. Dette påpeker bl.a. tingretten også i sin dom, hvor hytteeierne vant mot staten. Tingretten legger stor vekt på at fagmyndighetene mener det ikke er noen økt smitterisiko ved å sitte alene på hytta. Staten har heller ikke gjort en grundig forholdsmessig vurdering av hvor stor risikoen er for å bli smittet i Oslo og andre steder i Norge med stor smitte, i forhold til å oppholde deg isolert på din egen fritidseiendom.

Årsaken til hytteforbudet er å forhindre spredning av korona. Det er ikke på sin egen hytte man blir smittet av korona, men ute blant andre folk på butikken, kjøpesentra, puber, restauranter etc. Siden regjeringen allerede har åpnet for at hytteeiere kan reise til hytta for å gjennomføre strengt nødvendig vedlikehold, er det ingen forskjell på dagsturer og turer med overnatting i forhold til potensiell smitterisiko.

Det er fullt mulig å åpne for bruk av egen fritidseiendom uten at det går ut over smitterisikoen. Det er bare å opprettholde samme strenge krav som gjelder ved dagsturer til hytta for å gjennomføre vedlikehold og tilsyn. Da må man ha med seg mat og det man trenger til oppholdet og ikke ha kontakt med noen i Sverige. Dagens restriksjoner er tillitsbasert men det er det mulig å innskjerpe kontrollen på grensa, ved at politi, toll eller HV ikke bare sjekker identitet, men også bagasje, for å se om noen har brutt forbudet mot å stoppe og handle. Nå stoppes og testes de som krysser grensa. Det er veldig bra og burde vært innført for lenge siden. FrP har helt siden i fjor sommer krevd bedre grensekontroll og obligatorisk testing.

Svar:

Vi står overfor en alvorlig smittesituasjon. Våre fagmyndigheter har anbefalt at karanteneordningen bør være så generell som mulig for å beskytte oss mot importsmitte, og at det derfor ikke bør gjøres unntak for de som har fritidseiendom i utlandet. Regjeringen har fulgt dette rådet.

De nye, mer smittsomme variantene av koronaviruset har vist at det å ha strenge regler om innreisekarantene, slik Norge har hatt gjennom hele pandemien, er ekstra viktig. Dette bekreftes også av at flere land i Europa, inkludert Sverige, først nylig har innført innreiserestriksjoner.

Det er over 12 000 norske statsborgere som står registrert som eier av fritidseiendom i Sverige. Medregnet eiernes familie ville en åpning for at disse kan komme hjem fra besøk på hytta uten krav om karantene bety en økt risiko for importsmitte. Det er en risiko vi ikke er villig til å ta gitt dagens utfordrende smittesituasjon.

SPØRSMÅL NR. 1229

Innlevert 7. februar 2021 av stortingsrepresentant Aud Hove

Besvart 11. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Kan justisministeren klargjøre kva som ligg i å sikre at alle rettsstader skal bestå og vere bemanna og kva dette betyr for Nord-Gudbrandsdal jordskifterett?

BEGRUNNELSE:

Er gjort kjent med at attendemeldingane frå Domstoladministrasjonen er sprikande på kva fleirtalet på

Stortinget eigentleg har bede om for Nord-Gudbrandsdal jordskifterett. I Virksomhetsplanen for Vestoppland og Sør-Gudbrandsdal jordskifterett og Nord-Gudbrandsdal jordskifterett står det at Stortinget har bede Domstoladministrasjonen om å prøve å rekruttere ein fast dommar til Nord-Gudbrandsdal jordskifterett i Vågå. Samtidig uttalar direktøren i Domstoladministrasjonen, Sven Marius Urke, at eit fleirtal i Stortinget har bede Domstoladministrasjonen å prøve å bemanne Nord-Gudbrandsdal

jordskifterett. Dette skapar forvirring over kva som egentleg er vedteke og korleis dette skal gjennomførast. Det er ikkje det same å rekruttere ein fast jordskiftedommar som at domstolen skal gjenopprettast eller bemannast.

Regjeringspartia og Frp inngjekk ei avtale «En moderne domstolsreform» der dei også nemner situasjonen ved jordskifteretten i Nord-Gudbrandsdal med tanke på å sikre ein bemanna jordskifterett. I utgangspunktet hadde denne jordskifteretten 2 jordskiftedommarar, 2 ingeniørar og ein saksbehandlar. Frå 2014 har Nord-Gudbrandsdal jordskifterett vore ein domstol utan bemanning eller lokale og det er på ingen måte ein situasjon vi i Oppland støttar. Alle sakar blir behandla frå Vestoppland og Sør-Gudbrandsdal.

Svar:

Alle rettssteder som er regulert i forskrift, og dermed omfattet av strukturreformen, skal bestå og være be-

mannet. Rettsstedet i Vågå er det eneste av disse rettsstedene som i dag er ubemannet. Bakgrunnen for dette er rekrutteringsutfordringer. Det har over tid vært store utfordringer knyttet til rekruttering av jordskifterettsledere og jordskiftedommere flere steder i landet. Jeg viser til tidligere svar på skriftlig spørsmål, jf. Dokument nr. 15:513 (2020-2021). Nord-Gudbrandsdal jordskifterett har derfor vært betjent fra Lillehammer siden 2013.

Stortingsflertallet har bedt «... Domstoladministrasjonen om å forsøke å rekruttere noen til Nord-Gudbrandsdalen jordskifterett etter at domstolsreformen er gjennomført for å sikre en bemannet jordskifterett», jf. Innst. 134 L (2020-2021). Jeg har vært i kontakt med Domstoladministrasjonen som opplyser om at de vil igangsette en prosess for å rekruttere en jordskiftedommer i Vågå. Øvrig bemanning vil deretter måtte vurderes, og sees i sammenheng med det totale ressursbehovet til nye Vestre Innlandet jordskifterett.

SPØRSMÅL NR. 1230

Innlevert 7. februar 2021 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 15. februar 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja

Spørsmål:

Er stimuleringsordningen kun ment å kompensere for mindreinntekt som følge av differanse i inntekt mellom nytt koronatilpasset maksnivå på tilskuere og tidligere maksantall eller vanlig tilskuernivå på et arrangement, eller vil det også kompensere for evt. tom kapasitet opptil nytt maksnivå om få dukker opp (pga. frykt), og vil innvilget støtte likevel bli utbetalt dersom nye statlige føringer (f.eks. pga. mutasjon) eller lokale pålegg (f.eks. fra kommunelege pga. lokal utvikling) gjør at arrangement må avlyses kort tid i forveien?

BEGRUNNELSE:

Stortinget har etter forslag fra regjeringen har vedtatt en stimuleringsordning som skal gjøre det mulig for kulturvirksomheter å gjennomføre aktiviteter og beholde arbeidsplasser og kompetanse til tross for begrensninger rundt publikumsadgang og inntektsmuligheter. Dette har vært med å gi kulturvirksomheter en oppfordring og mulighet til å planlegge for gjennomføringen av arrangementer til tross for de store usikkerhetene rundt fremtidige restriksjoner og inntektsmuligheter.

Det er imidlertid flere usikkerheter rundt ordningen som er viktig av hensyn til forutsigbarheten for kulturaktører, og som det er avgjørende for de å få en avklaring på slik at de ikke setter seg i en vanskelig situasjon ved å planlegge for aktiviteter i de krevende og usikre tidene vi nå opplever.

Mine spørsmål er basert på dialog og innspill fra både Cirkus Agora og andre aktører.

Svar:

Hensikten med stimuleringsordningen er å nå kulturpolitiske mål og avhjelpe kultursektoren gjennom den pågående koronakrisen gjennom å stimulere til gjennomføring av kulturarrangementer innenfor smittevern-begrensningene. Ordningen skal stimulere til økt aktivitet i hele verdikjeden. Ordningen må ikke forveksles med en kompensasjonsordning.

I forskriften for stimuleringsordningen for første halvår 2021 står det hvilke vilkår som må være oppfylt for at et omsøkt arrangement kan kvalifisere for tilskudd. Ett av vilkårene er at arrangementet må redusere antall fysiske deltakere på kulturarrangementer i forhold til en

normalsituasjon på grunn av myndighetspålagte krav eller begrensninger knyttet til covid-19-utbruddet. Norsk kulturråd forvalter ordningen, og i sin søknadsbehandling skal Kulturrådet blant annet vurdere om søknadene framstår urealistiske sett i lys av smittevernsituasjonen. Dette innebærer at Kulturrådet kan avvise eller avkorte en søknad dersom arrangementet det søkes støtte til for eksempel budsjetterer med et urealistisk høyt publikumstall. Ordningen tar ikke hensyn til om arrangøren selger et lavere antall billetter enn budsjettert.

Dersom en arrangør har fått støtte gjennom stimuleringsordningen til å gjennomføre et arrangement som deretter må avlyses på grunn av råd eller pålegg fra offentlige myndigheter, kan arrangøren beholde tilskuddet for å dekke 95 % av sine uunngåelige økonomiske forpliktelser. Dette framgår av forskriften § 11 andre ledd. Hva som regnes som "uunngåelige økonomiske forpliktelser" beror på den enkelte inngåtte kontrakt.

SPØRSMÅL NR. 1231

Innlevert 7. februar 2021 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 15. februar 2021 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

Havvind-kappløpet er i gang for fullt, og Norge er i ferd med å bli akterutseilt internasjonalt. 1. januar ble det åpnet for å søke om eksklusiv rett til å utvikle de åpne områdene på norsk sokkel, men det er fortsatt uklart hvilke kriterier som skal ligge til grunn. Det er også uklart om det nå skal satses på rask utvikling av nye eksportrettede teknologier, eller mest mulig strømproduksjon. Dette gjør det vanskelig å utforme søknader.

Når vil en veileder for søknadsprosessen og konkrete tildelingskriterier foreligge?

BEGRUNNELSE:

Funnet av olje på Ekofisk i 1969 satte i gang en rask og effektiv prosess for raskest mulig utvikling av norsk oljeindustri, etter klare krav og forutsigbare føringer fra statens side. For norsk havvind virker det ikke som at dagens regjering har særlig hastverk for å komme skikkelig i gang. Mens landene rundt oss satser for fullt sleper vi i Norge føttene etter oss med det som i dag framstår som en halvhjertet satsing på fornybare energiteknologier. Samtidig holdes det ikke igjen på noe for å opprettholde aktivitet i olje- og gassnæringen, om det så krever milliardsubsidier fra staten.

Det er uklart hvordan Regjeringen ser for seg at den kommende havvindssatsingen skal bli - om den skal knyttes tett opp mot eksisterende oljeindustri og bidra til levetidsforlengelse av fossilnæringene eller om det skal være en frittstående satsing for å erstatte fossil energi direkte og bidra til rask omstilling og grønn teknologiutvikling internasjonalt. En forutsetning er uansett at hensynet til

marine økosystemer og næringer, sjøfugl og trekkveier alltid ivaretas.

Med unntak av at havenergiloven nå er kommet på plass, er veien videre uklar. At det nå i praksis er åpnet for å sende inn søknader uten at det framkommer tydelig hvilke kriterier som ligger til grunn for eksklusivitet til utvikling av de åpne områdene er illustrerende for Regjeringens handlingsvegring og er både rotete og uforutsigbart. En tydelig strategi for norsk havvind, med ferdig utarbeidede kriterier og klare søknadsprosesser skulle vært utarbeidet og klar i god tid før 1. januar 2021. Nå har vi en hel næring som sitter på gjerdet og roper etter handling, og som etterspør framdrift.

Regjeringens ønsker for norsk havvind og planene for veien videre må nå defineres tydelig.

Svar:

Etter at havenergilovforskriften trådte i kraft ved årsskiftet og områdene Utsira Nord og Sørlege Nordsjø II ble åpnet for fornybar energi til havs, har mange etterspurt nærmere informasjon om behandlingen av vindkraftprosjekter til havs. Jeg har forsterket arbeidet med vindkraft til havs i departementet, blant annet for å bedre kunne møte de ulike utviklingstrekkene som representanten peker på.

Departementet jobber også med en stortingsmelding om langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser. Meldingen skal sette søkelys på hvilke muligheter energiresursene gir Norge som energinasjon, og se sammenhengen mellom de ulike energiresursene. Vindkraft til havs blir et viktig tema i denne meldingen.

Jeg ser at det er stor interesse for å utvikle havvindprosjekter og vi har mottatt mange innspill. Innspillene blir tatt med i departementets videre arbeid på vindkraft til havs.

Vi jobber med å ferdigstille veilederen så fort som mulig. Samtidig er utvikling av regelverk innen fornybar energiproduksjon til havs nybrottsarbeid. Tildeling av rettigheter til områder vil være store beslutninger som krever grundige prosesser og et solid beslutningsgrunnlag. Departementets arbeid med veilederen skal være med å sikre god behandling av enkeltsaker.

Et utkast til veileder må på alminnelig høring, slik at interesserte selskaper, organisasjoner og andre interesserte kan få gitt sitt syn på saken og veilederen kan bli så god som mulig. Etter høringen skal høringsuttalelser gjennomgås og vurderes, før endelig veileder kan utformes.

Jeg er, som representanten Bastholm, ivrig etter å komme videre med utviklingen av havenergi i Norge,

men ser samtidig viktigheten av et grundig arbeid når vi skal regulere et område som er helt nytt i norsk sammenheng. For øvrig er jeg ikke enig med representanten i at Norge er i ferd med å bli akterutseilt. Vi har flere aktive bedrifter innenfor havvind – i 2019 omsatte de for over 11 mrd. kroner, for det meste bunnfast. Videre utvikler Equinor sammen med partnere verdens største vindpark på Doggerbank. Selskapet planlegger også en stor utbygging utenfor New York, og er et av de ledende selskapene i verden i utviklingen av flytende vindkraft. Og som kjent er byggingen av verdens største flytende havvindpark, Hywind Tampen, i gang på norsk sokkel.

I tillegg til veilederen om søknadsprosessen, vurderer departementet behovet for endringer og suppleringer av havenergilovforskriften. Eventuelle forskriftsendringer må også på offentlig høring, og det vil trolig skje samtidig med høringen av veilederen.

SPØRSMÅL NR. 1232

Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 12. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvordan skal regjeringen sikre trygge og forsvarlige helsetjenester til folk hvis helsepersonell ikke kan komme på jobb?

BEGRUNNELSE:

Regjeringen sendte 4. februar brev til kommunene for å kartlegge konsekvensene av å stenge grensen for pendlere fra Sverige og Finland som jobber i den norske helse- og omsorgssektoren. Samt konsekvensene av at grensene ikke stenges for grensependlere, men at det i stedet ilegges 10 dagers karantene for pendlere som jobber i den norske helse- og omsorgssektoren.

Grensependlere utgjør en betydelig del av arbeidstakeren innenfor helse- og omsorgssektoren i kommuner med nærhet til grensa. Tidligere i pandemien er det opplyst om at det bare i Halden er 100 ansatte i ulike stillingsprosenter og turnus. På Sykehuset Østfold er det 140 ansatte, og i Indre Østfold kommune er det 60 ansatte. Tilsvarende nivå er det i Moss, Fredrikstad og Sarpsborg.

Svar:

I regjeringens strategi for å håndtere covid-19-pandemien er det et hovedmål at vi til enhver tid har kontroll på smittespredningen. Kontroll innebærer at sykdomsbyrden er lav, og at antall pasienter er håndterbart i helse- og omsorgstjenesten. For å få dette til er det viktig å begrense importsmitte, og dette er særlig viktig nå med de muterte og mer smittsomme virusvariantene fra UK og Sør-Afrika. Derfor har regjeringen i flere omganger gjort innstramminger i innreiserestriksjonene, nå senest 29. januar.

Samtidig er det gitt unntak for utlendinger hvis tilstedeværelse i riket er strengt nødvendig for å kunne opprettholde forsvarlig drift av kritiske samfunnsfunksjoner eller ivareta befolkningens grunnleggende behov. Det er i alt 14 slike funksjoner, som alle fremkommer av Justis- og beredskapsdepartementets årlige budsjettproposisjon. Dette er funksjoner samfunnet ikke kan klare seg uten i syv dager eller mindre uten at det går ut over befolkningens grunnleggende behov. For hver av disse er det utpekt et departement med ansvar for blant annet å sikre nødvendig koordinering og samordning i funksjonen. «Helse

og omsorg» er en slik funksjon, med Helse- og omsorgsdepartementet som hovedansvarlig departement.

Helsepersonell som pendler fra Sverige og Finland faller i dag inn under kategorien som har rett på unntak ut fra behovet for å sikre kontinuitet i funksjonen «Helse og omsorg». De siste ukene har flere representanter fra opposisjonen satt spørsmålstegn ved hvorvidt det fortsatt kommer for mange personer over grensen. Når jeg nå har sendt ut brev til kommunene om å kartlegge konsekvensene av å stenge grensen for pendlere fra Sverige og Finland som jobber i den norske helse- og omsorgssektoren, så er det som ledd i en vurdering av mulige negative

konsekvenser av ytterligere innstramminger i innreiserestriksjonene, i forståelse av at denne gruppen er blant de største som fortsatt har adgang til Norge.

Regjeringen anser denne gruppen for å ha en kritisk samfunnsfunksjon, og har ikke noe ønske om å stramme inn innreiserestriksjonene for denne gruppen. Når det allikevel blir stilt spørsmålstegn fra opposisjonen om hvorvidt det fortsatt er for mange som passerer grensene, så var det naturlig å vurdere om ytterligere restriksjoner vil kunne få uakseptable, negative konsekvenser for vår evne til å sikre trygge og forsvarlige helse- og omsorgstjenester under pandemien.

SPØRSMÅL NR. 1233

Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 16. februar 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Har statsråden mottatt utredningen om hangarløsninger for F-35, hvis ja, hva er implikasjonene av utredningen og når vil disse legges frem for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Under behandlingen av Langtidsplanen for forsvarssektoren, Prop. 14 S (2020-2021) ba Utenriks- og forsvarskomiteen om en oppdatering om de mye omtalte hangarene til F-35 på Ørlandet og Evenes. Forsvarsdepartementet kunne da opplyse om følgende:

"Eksisterende hangarer (1. generasjons sheltere) ved Ørlandet som ble brukt til F-16 kan nå også benyttes til beskyttet parkering av F-35. Totalt sett er det nå over 70 beskyttede flyoppstillingsplasser som kan brukes til F-35 ved Ørlandet og på Evenes. Det pågår nå en utredning som skal avklare om disse hangarene møter alle krav som er satt til operasjoner med et kampfly som F-35 på en optimal måte, eksempelvis mht. klargjøringstid og ressursbruk. Denne utredningen vil gi grunnlag for å vurdere om eksisterende hangarløsninger trenger oppgradering eller om det må bygges flere nye beskyttede flyoppstillingsplasser for F-35."

Det ble videre opplyst at denne utredningen skulle oversendes Forsvarsdepartementet innen 31. desember 2020.

Svar:

Forsvaret har bedt om ny leveransfrist for oppdraget om å utrede hangarløsningen for F-35. Forsvaret har med

bakgrunn i restriksjoner knyttet til Covid-19 ikke fått koordinert og vurdert saken tilstrekkelig. Forsvaret har informert departementet om at utredningen planlegges oversendt departementet innen 1. mai 2021.

Jeg vil på egnet måte informere Stortinget om saken når utredningen er behandlet i departementet.

SPØRSMÅL NR. 1234**Innlevert 5. februar 2021 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 18. februar 2021 av utviklingsminister Dag-Inge Ulstein****Spørsmål:**

Er det riktig at Norge har blokkert en beslutning om vaksineforskning og bistand i OECD og argumentert for at en større andel av støtten til vaksineforskning skal regnes som bistand, hva var i så fall regjeringens begrunnelse for dette, og hvordan rimer dette med regjeringens tidligere kommunikasjon om vaksineutvikling som et globalt fellesgode?

BEGRUNNELSE:

26. januar rapporterte tidsskriftet *Development Today* at Norge og Storbritannia blokkerer en enighet i OECD/DAC om hvor mye av støtten til vaksineforskning gjennom CEPI som skal regnes som bistand.

OECD har foreslått at noe over halvparten av midlene som brukes på vaksineforskning skal telles som bistand. Medlemslandene kom ikke til enighet fordi Norge og Storbritannia vil ta mer av bistandspengene til dette, ifølge tidsskriftet.

I et innlegg i *Development Today* 29. januar skriver statssekretær Aksel Jakobsen at dette ikke er riktig, men at «flere land, Norge inkludert, har tatt opp enkelte punkter som vi mener bør ses på nøyere» før OECD konkluderer. Jakobsen går i liten grad inn på hva den norske kritikken dreier seg om. Det er derfor fremdeles et åpent spørsmål hva Norge har kommunisert til OECD, og hvilken holdning regjeringen har til spørsmålet organisasjonen nå tar stilling til.

Det er i denne sammenheng verdt å minne om at statsråden tidligere har vært svært tydelig på at vaksineutvikling er å anse som et globalt fellesgode.

Svar:

OECDs medlemsland har ikke vært forelagt noen beslutning om vaksineforskning og bistand. Det er altså ikke riktig at Norge har blokkert en slik beslutning.

OECDs utviklingsdirektorat ivaretar funksjonen som sekretariat for organisasjonens utviklingskomité (DAC). På grunnlag av gjeldende regelverk, er sekretariatet ansvarlig for å veilede medlemslandene i spørsmål om hva som kan godkjennes som offisiell bistand (ODA).

Norge følger utviklingskomitéens direktiver for rapportering av offisiell bistand. Ifølge rapporteringsdirektivene er tilskudd til forskning og utvikling kun å regne som bistand dersom slike tilskudd spesifikt har som

formål å fremme økonomisk utvikling og velferd i utviklingsland.

CEPIs kjernevirksomhet er forskning og utvikling av vaksiner mot sykdommer som særlig rammer utviklingsland. De årlige kjernebidragene til CEPI har derfor i sin helhet blitt godkjent som bistand. Når det gjelder CEPIs innsats for utvikling av vaksiner mot Covid-19, som gis som øremerkede bidrag, kommer disse også utviklede land til gode. Med utgangspunkt i CEPIs formål om rettferdig fordeling av vaksiner, har DACs sekretariat åpnet opp for at deler av tilskuddene til forskning og utvikling av vaksiner mot covid-19 gjennom CEPI skal kunne regnes som bistand, selv om forskning og utvikling av vaksiner mot sykdommer som rammer globalt i utgangspunktet sees som et globalt fellesgode.

DACs sekretariat har tatt utgangspunkt i måltallet for vaksinesamarbeidet Covax (som består av CEPI, Vaksinealliansen Gavi og Verdens helseorganisasjon) om at 950 millioner vaksinedoser av til sammen to milliarder doser skal gå til utviklingsland. Videre er det satt av hundre millioner doser til et beredskapslager, som i hovedsak antas vil gå til utviklingsland. Avrundet utgjør dette 53 prosent til utviklingsland.

Sekretariatets vurderinger er blitt lagt fram for medlemmene til diskusjon i DACs arbeidsgruppe for bistandsstatistikk (WP-STAT). WP-STAT er en ekspertgruppe som konsulteres i denne typen spørsmål, men som ikke tar beslutninger om å endre regelverket om hva som kan eller ikke kan defineres som offisiell bistand.

Norge har i diskusjonene i DACs arbeidsgruppe for bistandsstatistikk (WP-STAT) lagt vekt på at CEPIs covid-19-innsats er rettet mot rettferdig fordeling av vaksiner, og at dette kan være grunn til å vurdere tilskuddenes bistandsandel til å være høyere enn den forholdsmessige andelen av vaksiner til utviklingsland skulle tilsi. Vi har videre stilt spørsmål ved beregningsmetoden bak ODA-andelen, blant annet om utviklingsland på DACs liste over ODA-godkjente land som finansierer vaksinene fra Covax selv, i større grad kan inkluderes i beregningsgrunnlaget.

Etter en samlet vurdering av tilgjengelig informasjon og innspill fra medlemsland, vil sekretariatet på grunnlag av gjeldende regelverk fastslå hvor stor andel av støtten til CEPIs innsats for utvikling av Covid 19-vaksiner som kan rapporteres som ODA for 2020. Dette vil legges ut i oppdaterte retningslinjer fra OECD for rapportering om covid-19-relaterte bistandsprosjekter (http://www.oecd.org/dac/financing-sustainable-development/ODA-eligibility_%20of_COVID-19_related_activities_final.pdf).

Norge vil følge retningslinjene fra DACs sekretariat når vi rapporterer til OECD om tilskudd til CEPI for 2020.

SPØRSMÅL NR. 1235

Innlevert 7. februar 2021 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 15. februar 2021 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

I sak om endring i energiloven og innføring av funksjonelt skille svarer ministeren at lovendringen ville tre i kraft umiddelbart når Stortinget har behandlet saken.

Kan ministeren gi eksempler på lovendringer med umiddelbar virkning mot olje og gass næringen?

Svar:

For å besvare spørsmålet, mener jeg det er grunn til å presisere hvilken lovendring som trådte i kraft ved nyttår og hva lovforslaget som Stortinget nå har behandlet innebærer. Ved lov av 27. mai 2016 nr. 18 om endringer i energiloven ble det fastsatt at alle nettselskaper med inntektsramme, uansett størrelse, skal gjennomføre funksjonelt skille. Det fulgte av Stortingets lovvedtak tilbake i 2016 at kravet om funksjonelt skille gjelder fra 1. januar 2021.

I Prop. 25 L (2020-2021) har regjeringen forslått et unntak for selskaper med 10 000 eller færre nettkunder. For å unngå at nettselskaper med 10 000 eller færre nettkunder som i dag ikke tilfredsstiller kravet til funksjonelt skille skulle havne i en rettsstridig situasjon ved nyttår, og frem til Stortinget hadde behandlet ferdig lovsaken, fattet departementet like før jul vedtak om midlertidig dispensasjon for denne gruppen av selskaper.

Departementet sendte forslaget om et unntak fra kravet til funksjonelt skille for mindre nettselskaper på høring 2. april i fjor. I høringsforslaget fremgikk det at nettføretak med 10 000 eller færre nettkunder skulle bli omfattet av unntaket. Selv om Stortinget hadde fattet anmodningsvedtak i 2018 om å sette grensen ved 30 000 nettkunder, mener jeg likevel at selskaper med mer enn 10 000 nettkunder har hatt relativt god tid til å innrette seg etter hovedregelen som trådte i kraft 1. januar i år.

Det er vanlig at lov- og forskriftsvedtak trer i kraft 1. januar eller 1. juli, men det finnes flere eksempler på at dette ikke alltid er praktisk gjennomførbart. På Olje- og energidepartementets område er det eksempler de siste

årene på lov eller forskriftsvedtak som har trådt i kraft umiddelbart, eller på andre tidspunkter enn de nevnte. Siden spørsmålet fra representanten gjelder olje- og gassnæringen, kan jeg nevne følgende:

- Lov av 24. juni 2011 nr. 38 om endringer i petroleumsløven. Loven ble kunngjort 24. juni 2011 og trådte i kraft straks.
- Forskrift av 12. mai 2014 nr. 1518 om endring av forskrift 27. juni 1997 nr. 653 til lov om petroleumsvirksomhet. Forskriften ble kunngjort 8. desember 2014 og trådte i kraft straks.
- Forskrift av 20. januar 2006 nr. 49 om endring i forskrift til lov til petroleumsvirksomhet. Forskriften ble kunngjort 25. januar 2006 og trådte i kraft straks.

Et annet eksempel er forskrift av 5. desember 2014 om utnyttelse av undersjøiske reservoarer på kontinentalsokkelen til lagring av CO₂ og om transport av CO₂ på kontinentalsokkelen. Forskriften ble kunngjort 8. desember 2014, og trådte i kraft straks.

SPØRSMÅL NR. 1236**Innlevert 7. februar 2021 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 15. februar 2021 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

Det er i dag strenge krav til juridisk og økonomisk separasjon for å fremme konkurranse og sikre nøytralitet for nettselskap.

Dersom det finnes, kan jeg be ministeren om konkrete eksempler på brudd på disse grunnleggende prinsippene?

BEGRUNNELSE:

Under behandling av endringer i energiloven innst. 183 ba jeg ministeren om det var eksempler på kryssubsidiering eller andre regelbrudd på de strenge krav til juridisk og økonomisk separasjon. Jeg opplevde at svaret var utydelig.

Svar:

Strømnettet er et naturlig monopol. Kundene kan ikke velge hvilket nettselskap de skal bruke, og det er viktig at myndighetene sikrer at nettforetakene er nøytrale. Integrasjon av monopol- og konkurransevirkosomhet i et selskap kan føre til mangel på nøytralitet, og på den måten vridninger i konkurransen og en mindre effektiv ressursbruk for samfunnet.

Mangel på nøytralitet kan føre til at integrerte selskaper vil kunne dra fordeler av sin egen nettkunde-

base for å fremme omsetningsvirksomhet. Videre kan integrerte nettselskap tilgodese egen kraftproduksjon ved nettplasslegging. Det er krevende for en regulator å avdekke slike handlinger. Derfor er det viktig at vi har et godt regelverk som sikrer nettselskapenes nøytralitet.

Reguleringsmyndigheten for energi (RME) har ansvar for å føre tilsyn med at alle nettselskaper oppfyller krav som stilles i bestemmelser knyttet til kryssubsidiering og nøytral opptreden. RME gjennomfører et begrenset antall tilsyn, men resultatet fra tilsynene gir likevel en viss oversikt over situasjonen. I perioden 2017-2020 avdekket RME 66 avvik fordelt på 29 nettselskap knyttet til § 2-8 i forskrift om kontroll av nettvirksomhet. Denne bestemmelsen inneholder forbud mot kryssubsidiering mellom konkurranseutsatt virksomhet og nettvirksomhet. I perioden 2015-2020 opplyser RME at det også er påpekt avvik i 34 saker med brudd på nøytralitetsplikten knyttet til integrert kraftleverandør.

Innføring av funksjonelt skille mellom nettvirksomhet og annen virksomhet styrker regelverket som skal sikre nettselskapenes nøytralitet. Krav til selskapsmessig- og funksjonelt skille er et kostnadseffektivt alternativ til å føre tilsyn og kontroll med vertikalt integrert virksomhet for å ivareta behovet for nøytralitet og et steg i retning av å fjerne uheldig sammenblanding mellom monopolvirksomhet og konkurranseutsatt virksomhet.

SPØRSMÅL NR. 1237**Innlevert 29. januar 2021 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 11. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Grensestengingen medfører store problemer for bedrifter nær grensen til Sverige, for grensekommunene og for grensependlerne. Det må sondres mellom arbeidsinnvandrere og de som dagpendler til arbeid over grensen. De testes hver uke, og må få komme på jobb. Det er ikke registrert noe problem med smitte knyttet til dem. Det er umulig å se at smittevern hensyn kan legitimere å stenge

dem ute fra arbeid. I tillegg er det uklart om de omfattes av permitteringsreglene.

Vil regjeringen straks endre reglene så grensependlerne får innreise?

BEGRUNNELSE:

Det er viktig å hindre importsmitte, men det ingen erfaring på at de er grensependlerne som bidrar til dette. Tvert

imot. Mange lokalsamfunn og bedrifter fungerer på daglig basis på tvers av grensen og det gir ingen mening at de skal stenges ned på grunn av smittetiltak rettet mot importsmitte. Som eksempel kan nevnes varetransport der passering skjer uten hinder, mens grensependlere som testes hver uke, stoppes. Det gir ikke mening ift. smittevern. Dette medfører store problemer nå. Det er også kritikkverdige at det så lang tid etter at pandemien traff, ikke er etablert ulike scenarier for grensestenging som klargjør hvordan ulike grupper kan håndteres, slik at både kommuner, bedrifter og ulike etater kan ha sine planer klare og konsekvenser klarlagt, slik at de som rammes økonomisk, omfattes av krisetiltakene.

Svar:

For å begrense risikoen for spredning av mer smittsomme varianter av koronaviruset, strammet regjeringen med virkning fra 29. januar d.å. kraftig inn på utlendingers ad-

gang til innreise til Norge. Mange av unntakene i forskrift om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen ble fjernet. Bakgrunnen for innstramningene var helsemyndighetenes anbefaling om at det kun bør gis adgang til innreise til personer som kan dokumentere at reisen har et nødvendig formål som ikke kan utsettes.

Jeg forstår at dette har store konsekvenser for mange mennesker, og at restriksjonene rammer personer i grenseområdene spesielt hardt. For å hindre utbrudd må vi imidlertid begrense antallet tilreisende til Norge for en periode. Tiltakene er ment å være midlertidige.

De siste innstramningene er inngripende. Det er derfor viktig at restriksjonene ikke gjelder lenger enn hva som er absolutt nødvendig. Regjeringen vil derfor løpende vurdere endringer. Vi vil også samarbeide med partene i arbeidslivet for å finne gode løsninger innenfor et strengt regime, og for å kunne justere tiltakene hvis det er nødvendig.

SPØRSMÅL NR. 1238

Innlevert 8. februar 2021 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 12. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Er statsråden i gang med en slik helhetlig gjennomgang, og når vil statsråden komme til Stortinget med forslag til lovendringer?

konkret tidspunkt for når regjeringen vil fremme forslag til lovendringer overfor Stortinget.

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av prop.66 L ba en samlet justiskomite regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av foreldelsesreglene for seksuallovbrudd og voldsforbrytelser mot mindreårige, og komme tilbake til Stortinget med forslag til lovendringer som hever det generelle nivået på foreldelsesfrister for denne type lovbrudd.

Svar:

Jeg har notert meg at Stortinget 3. november 2020 ba regjeringen om å foreta en helhetlig gjennomgang av foreldelsesreglene for seksuallovbrudd og voldsforbrytelser mot mindreårige.

Jeg tar sikte på å følge opp Stortingets vedtak så snart som mulig, men kan ikke på nåværende tidspunkt gi noe

SPØRSMÅL NR. 1239

Innlevert 8. februar 2021 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 18. februar 2021 av finansminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

Kan statsråden legge frem en liste over hvilke konsulent-selskaper som har hatt disse oppdragene, og kan statsråden legge frem en samlet oversikt eller komme med et anslag for hvor store summer som er brukt til dette formålet også medregnet utgiftene til nettobudsjetterte virksomheter og statlige foretak og selskaper, eller har ikke regjeringen noen oversikt over dette?

BEGRUNNELSE:

Undertegnede spurte 30.06.2020 statsråden om en oversikt over statens samlede utgift til konsulentbruk. I sitt svar viste statsråden at utgiftene for bruttobudsjetterte virksomheter til «Konsulenttjenester til organisasjonsutvikling, kommunikasjonsrådgivning mv» var 440,1 mill. kroner i 2019.

Svar:

Med utgangspunkt i statlige virksomheters månedlige rapportering av regnskapstall til Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ), kan jeg oppdatere mitt svar fra 31. juli i fjor med tall for konsulentbruk fra foreløpig regnskap for 2020 for bruttobudsjetterte virksomheter og regnskapstall per november 2020 for nettobudsjetterte virksomheter. Statlige foretak og selskaper rapporterer ikke regnskapstall til DFØ og statsregnska-

pet. Finansdepartementet har derfor ikke oversikt over konsulentbruk i disse enhetene. Tabellen nedenfor gir en oversikt over konsulentbruken i staten for bruttobudsjetterte og nettobudsjetterte virksomheter.

Konsulenttjenester benyttes blant annet for å ha midlertidig tilgang til oppdatert spisskompetanse, f.eks. i forbindelse med IKT-prosjekter. For staten, i likhet med kommuner og mange private virksomheter, vil det ikke være mulig eller bli svært dyrt å ha fast ansatte med all spisskompetanse som trengs i IKT-prosjekter. Generelt kan bruk av konsulenter bidra til innovasjon og effektiv ressursbruk i staten, og til å hindre budsjettoverskridelser på store investeringer. Det gjelder bl.a. i prosjektplanlegging og gjennomføring, f.eks. i samferdselssektoren. Hver enkelt statlig virksomhet kan selv kjøpe konsulent-tjenester innenfor rammen av sitt driftsbudsjett og lov og forskrifter om offentlige anskaffelser. Det gir fleksibilitet og handlingsrom til nødvendig ressursprioritering.

Tabellen viser at statens samlede utgifter til konsulentbruk i bruttobudsjetterte virksomheter i 2020 var 11,0 mrd. kroner. Nettobudsjetterte virksomheter har per november 2020 rapportert samlede kostnader til konsulentbruk med 0,9 mrd. kroner. Det presiseres at konsulentkostnader som inngår som del av arbeid på anleggsmiddel som blir balanseført iht. de statlige regnskapsstandardene (for eksempel arbeid på bygg i regi av Statsbygg), ikke er medregnet i disse tallene.

Konsulenttjenester i 2020 (mill. kr) fordelt på artskoder og type virksomhet

Konto	Bruttobudsjetterte virksomheter, foreløpig regnskap 2020	Nettobudsjetterte virksomheter, regnskap per november 2020
670 Konsulenttjenester innen økonomi, revisjon og juss	328,7	61,1
671 Konsulenttjenester til utvikling av programvare, IKT-løsninger mv.	5 093,7	192,3
672 Konsulenttjenester til organisasjonsutvikling, kommunikasjonsrådgivning mv.	476,4	161,4
673 Andre konsulenttjenester, herunder konsulenttjenester til samferdselsprosjekter	5 117,5	436,1
Sum	11 016,2	851,0

Statlige virksomheter rapporterer ikke reskontrodatta til DFØ og statsregnskapet. Finansdepartementet har derfor ikke informasjon om hvilke konsultentselskaper

som har hatt disse oppdragene. Dette er informasjon som finnes i hver enkelt virksomhet.

Jeg viser for øvrig til Meld. St. 14 (2020–2021) Perspektivmeldingen 2021 der det går frem at kjøp av konsu-

lenttjenester utgjør om lag 16–20 pst. av innkjøp i staten, innenfor et bredt tjenestespekter. For å legge til rette for mer effektiv ressursbruk varslet Finansdepartementet

i meldingen at regjeringen vil utvikle retningslinjer for kjøp av konsulenttjenester i staten.

SPØRSMÅL NR. 1240

Innlevert 8. februar 2021 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug

Besvart 16. februar 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Hvor mange personer har fått avslag på søknad om norsk statsborgerskap som følge av manglende kunnskaper i norsk og samfunnskunnskap; hvor mange er innvilget unntak fra disse kravene, og har følgelig fått innvilget norsk statsborgerskap; Norge avvirket videre prinsippet om ett statsborgerskap 1. januar 2020; hvor mange av de 19 469 personene som fikk innvilget norsk statsborgerskap i 2020 har et annet statsborgerskap i tillegg til det norske?

BEGRUNNELSE:

Tall fra UDI viser at 19 469 personer fikk innvilget norsk statsborgerskap i 2020. Det er en økning på om lag 6300 flere innvilgede statsborgerskap enn 2019. Statistikken sier imidlertid lite om begrunnelsen for avslag, og hvilke avslagsgrunner som er ført i statistikken.

Norge avvirket prinsippet om ett statsborgerskap 1. januar 2020. Statistikken fra UDI belyser likevel ikke dette, gjennom å oppgi hvor mange personer som i tillegg til sitt norske statsborgerskap, innehar statsborgerskap i et annet land.

Alle tall spesifiseres på landgruppe, basert på opprinnelig statsborgerskap.

Svar:

I 2020 var det til sammen 1261 avslag på søknader om statsborgerskap. Til sammen 439 av avslagene (35 %) var begrunnet med manglende kunnskaper i norsk og/eller samfunnskunnskap. De største gruppene som fikk avslag på dette grunnlaget var de med opprinnelig statsborgerskap fra Somalia (88), Eritrea (46), Thailand (23), Irak (19), Afghanistan (16), Iran (13), Polen (13), Syria (12), Litauen (12), Statsløse (12), Etiopia (11) og Russland (11).

Av 17 552 innvilgelser i 2020, fikk 6 601 (38 %) unntak fra kravene om kunnskaper i norsk og/eller samfunnskunnskap. Unntakene i 2020 ble gitt på grunn av

at søkerne hadde tilstrekkelige kunnskaper i norsk eller samisk og samfunnskunnskap. Unntak kan også gis på grunn av særlige helsemessige eller andre tungtveiende årsaker, men ingen fikk unntak på disse grunnlagene i 2020.

De største gruppene som fikk unntak fra kravene om kunnskaper i norsk og/eller samfunnskunnskap var de med opprinnelig statsborgerskap fra Eritrea (1028), Somalia (700), Filippinene (373), Russland (312), Iran (281), Serbia (211), Thailand (195), Syria (176), Polen (173), Afghanistan (161), USA (159), India (150), Storbritannia (140), Pakistan (138), Ukraina (124), Litauen (122), Statsløs (120) og Etiopia (117).

Det finnes ikke fullstendig oversikt i noen norske registre over hvor mange av de som får norsk statsborgerskap som har et annet statsborgerskap i tillegg. Ulike land har forskjellige regler når borgerne deres får ett annet statsborgerskap enn sitt opprinnelige. Noen land trekker det statsborgerskapet automatisk, mens andre tillater dobbelt statsborgerskap. Noen kan også søke om å frasi seg sitt opprinnelige statsborgerskap, selv om de har adgang til å beholde det sammen med det norske. Det er derfor ikke mulig å svare på hvor mange av de som fikk innvilget norsk statsborgerskap i 2020 som har et annet statsborgerskap i tillegg til det norske.

SPØRSMÅL NR. 1241**Innlevert 8. februar 2021 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 11. februar 2021 av olje- og energiminister Tina Bru****Spørsmål:**

I lys av den svært krevende situasjonen for laksefisk i Skjoma grunnet frostperioden vi er inne i, vil statsråden foreta seg noe for å umiddelbart få opp vanngjennomstrømmingen for å sikre overlevelse for yngel og berge den rognen som er mulig?

BEGRUNNELSE:

Konsesjonen for regulering av Skjomenvassdraget i Narvik kommune ble gitt i 1969, og vilkårene kan revideres fra 2019. NVE åpnet revisjonssak i 2016 etter krav fra kommunen og allmenne interesser. Statkraft utarbeidet revisjonsdokument i 2017. NVE har foretatt en høring av revisjonsdokumentet og har på bakgrunn av høringen bedt Statkraft gjennomføre tilleggsundersøkelser. Disse er ferdigstilt i 2020. NVE arbeider med en innstilling til departementet. I påvente av denne konklusjonen fra departementet er nå situasjonen i vassdraget grunnet frosten

svært krevende og lokalt engasjerte er svært bekymret for situasjonen til yngel og rogn.

Svar:

Representanten viser i bakgrunnen for spørsmålet til at konsesjonen for regulering av Skjomenvassdraget i Narvik kommune ble gitt i 1969. Det er ikke krav til minstevannføring eller fyllingsrestriksjoner i manøvreringsreglementet som ble fastsatt i 1969. Konsesjonsvilkårene, herunder manøvreringsreglementet, kan nå revideres. Som representanten nevner arbeider nå NVE med en innstilling til departementet.

I revisjonssaken vil et sentralt tema være om minstevannføring i Skjoma vurderes å ha større fordeler enn ulemper for samfunnet. Dette er en kompleks vurdering som berører mange tema i tillegg til laks, blant annet virkninger for kraftsystemet. Det er dessverre ikke mulig for meg å forskuttere utfallet av revisjonssaken før en grundig behandling er gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 1242**Innlevert 8. februar 2021 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde****Besvart 16. februar 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

Hva er begrunnelsen for at barn og unge i Oslo og Akershus ikke får holde skikonkurranser?

BEGRUNNELSE:

Offentlig transport er full av skientusiaster på vei til ulike løyper i marka. Samtidig får ikke barn og unge i Oslo og Akershus skikrets lov til å avholde skikonkurranser. Smitte skjer som regel i lukkede rom og der man ikke klarer å holde tilstrekkelig avstand. Å bli smittet i skiarrangement som foregår ute fremstår som langt mindre risikofylt enn å ta offentlig transport til en skiløype. Under forutsetning av at nødvendige smitteverntiltak iverksettes, fremstår det derfor ikke som godt begrunnet at skirenn avlyses. Ko-

rona-tiden er tung for mange barn og unge, som opplever at sosial aktiviteter – en naturlig og viktig del av ungdomstiden – reduseres. Arrangement for barn og unge bør derfor i størst mulig grad få gå som planlagt.

Svar:

Den organiserte idretten er en av de viktigste møteplassene for barn og unge. Spesielt i en situasjon som den vi nå befinner oss i er det viktig at barn og unge har trygge og inkluderende møteplasser hvor de kan finne stabilitet, fellesskap og kontinuitet. Nettopp derfor har regjeringens strategi hele tiden vært at barn og unge skal prioriteres når vi vurderer på hvilke områder vi kan gjenåpne. Og heldigvis er det slik at barn og ungdom til og med 19 år har kun-

net drive treningsaktivitet i sitt idrettslag - omtrent som vanlig - under mesteparten av dette året.

Situasjonen på slutten av 2020 og på nyåret har imidlertid vært slik at helsemyndighetene har sett det som nødvendig å anbefale midlertidige og ekstraordinære tiltak for å få kontroll på smittespredningen. Smitte sprer seg når mennesker samles. Det har vært nødvendig med både nasjonale og lokale tiltak. I østlandsområdet og i deler av gamle Akershus har vi derfor over en periode nå

hatt tiltak som begrenser mobilitet i samfunnet – blant annet har helsemyndighetene gitt anbefalinger om at arrangementer som samler deltakere fra ulike nærmiljøer utsettes.

Vi håper at tiltakene er så effektive og avhjelper den akutte smittesituasjonen så mye at vi kan gi klarsignal om ny gjenåpning om ikke så altfor lenge. Målet er selvsagt at også denne delen av barne- og ungdomsidretten skal komme i gang i igjen raskest mulig.

SPØRSMÅL NR. 1243

Innlevert 8. februar 2021 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 15. februar 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Mennesker på AAP avklares gjennom fysisk oppmøte i tiltaksbedrifter, arbeidstrening i bedrifter og behandling i helsetjenesten. Mange av disse opplever nå stans i prosessen med å avklares for arbeid eller ufør og får ufullstendige avklaringer da det ikke er fysisk oppmøte.

Erkjenner statsråden at disse opplever stans i avklaringsløpet og mener statsråden det fremdeles ikke er behov for forlengelse av AAP for denne gruppen?

BEGRUNNELSE:

Onsdag 3. februar svarte statsråden på spørsmål om AAP i Stortinget. Statsråden uttalte da at mottakere som ikke er avklart for arbeid og arbeidssøkere, ikke får forlenget sin stønad på bakgrunn av at oppfølgingen i Nav nå fungerer som normalt. Mottakere av AAP opplever stans i avklaringsløp, arbeidstrening, behandling og utredning som følge av koronapandemien. Dette svekker også kvaliteten på oppfølgingen for den enkelte. Den 24. januar henviste blant annet Arbeidsgiverforeningen for Vekst og Attføringsbedrifter direkte til et notat sendt ut fra Arbeids- og velferdsdirektoratet som er motstridende til statsrådens uttalelser i Stortinget. Flere tiltaksbedrifter lagt ut instruksjoner på sine sider hvor det fastslås at deltakere ikke skal møte opp fysisk på arbeidsavklaringsstiltak. I praksis stenger tiltak ned, og bedriftene skal gi et digitalt tilbud til deltakere i arbeidsforberedende trening, arbeidsrettet rehabilitering, avklaring, oppfølging (inkludert jobbklubb), samt gruppebaserte opplæringstiltak som AMO.» Det står også at det «ikke skal etableres nye arbeidspraksisløp i denne perioden.»

AAP-aksjonen oppgir at deres medlemmer opplever å få avslags på søknad om ufør, med begrunnelse at arbeidsutprøvingen har vært ufullstendig som følge av manglende oppmøte og oppfølging. Statsråden uttalte til Stortinget 3. februar at han vil vurdere en forlengelse, dersom Nav ikke har en reel mulighet til å avklare mottakere av AAP.

Svar:

Innledningsvis vil jeg vise til mitt svar av 26. januar på spørsmål nr. 981/ 2021 fra representant Lerbrekk og mine uttalelser på Stortinget 3. februar, der jeg framholdt at signalene til nå har vært at de aller fleste mottakere av arbeidsavklaringspenger får tilstrekkelig oppfølging og avklaring.

Det har vært en klar målsetting under koronapandemien at tiltaksdeltakerne skal få et så godt tilbud som mulig innenfor rammene av godt smittevern. Arbeids- og velferdsdirektoratet har gitt instruksjoner til fylkene om hvordan de skal forholde seg til sine tiltaksleverandører basert på regjeringens og helsemyndighetenes råd og pålegg, slik at det legges til rette for alternative måter å opprettholde tiltakstilbudet så operativt som mulig for brukerne.

I enkelte kortere perioder med høyt smittetrykk har derfor Arbeids- og velferdsdirektoratet krevd av tiltaksleverandørene at de skal kunne tilby hele eller deler av tiltaket digitalt. Tiltakene har derfor ikke vært stengt ned. Arbeids- og velferdsdirektoratet er ikke kjent med at noen tiltaksdeltakere har gått uten tilbud over lengre tid.

Arbeids- og velferdsdirektoratet har også informert meg om at direktoratet ikke har skrevet eller kommuni-

sert at «det ikke skal etableres nye praksisløp i denne perioden» slik det fremkommer i begrunnelsen for representantens Lerbrekks spørsmål.

Avslutningsvis vil jeg betrygge representanten om at regjeringen følger situasjonen tett og fortløpende vurderer behovet for tiltak. Regjeringens vurderinger og forslag til tiltak vil bli lagt fram for Stortinget på en egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1244

Innlevert 8. februar 2021 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 15. februar 2021 av fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen

Spørsmål:

Ordførarane i «pliktkommunene» presenterte 8. februar tre forslag for å sikre at en større del av fisken blir landet og bearbeidet i Norge.

Hva er fiskeriministerens syn på disse tre forslagene og hvordan vil de bli fulgt opp videre?

BEGRUNNELSE:

Kommunene bak initiativet, som bygger på et kunnskapsgrunnlag fra Nofima, er Båtsfjord, Berlevåg, Lebesby, Hammerfest, Skjervøy, Vestvågøy.

Forslagene kan oppsummeres slik:

Ferskfiskordning for trålflåten med leveringsforpliktelse.

Endringer i prisfastsettingsystemet.

Økt fleksibilitet i bearbeidingsplikten.

Svar:

Rapporten ble lagt fram mandag 8. februar 2021 og jeg har således ikke på denne korte tiden hatt anledning til å gå inn i forslagene. Det er derfor vanskelig å kommentere disse i detalj allerede nå, men jeg vil se nærmere på denne rapporten og de forslagene som fremmes.

Rapporten er utarbeidet på oppdrag av kommuner som er tilgodesett gjennom pliktsystemet, samt Nordland fylkeskommune, Troms og Finnmark fylkeskommune, og med Vest-Finnmark.

Rådet i en koordinerende rolle. Rapporten omtaler, slik representanten Pollestad skriver, tre forslag som har som formål å bidra til økt foredling gjennom bedre tilgang til ferskt og fryst råstoff i andre halvår.

Bakgrunnen for forslagene er det faktum at torskefisket er et sesongfiske med de utfordringer det innebærer for en fiskefiletindustri som har behov for råstoff hele året. Det har derfor alltid vært et mål for myndighetene å søke ordninger som kan bidra til å sikre norsk fiskein-

dustri en mer jevn og sikker tilførsel av råstoff utenom torskesesongen og på den måten komme fiskeindustrien i møte. Enkelte vedtatte ordninger har fungert godt, andre har ikke hatt like god effekt.

Regjeringens betydelige satsing på marin forskning har bidratt til innovasjon og utvikling som åpner nye muligheter for flere arbeidsplasser og økt verdiskaping langs kysten. For eksempel kan Nofimas utvikling av ny fryseteknologi, som nå skal prøves ut i Båtsfjord, legge grunnlaget for stabil tilgang av råstoff og dermed flere helårslige arbeidsplasser og økt verdiskaping basert på bearbeiding av norsk fisk.

Vi la også fram en egen strategi for helårige arbeidsplasser i fiskeindustrien, samtidig med at kvotemeldingen ble lagt fram.

Når det gjelder pliktene, vil jeg tilføye at Stortinget i forbindelse med behandlingen av kvotemeldingen sluttet seg til forslagene i meldingen om endringer av pliktene. Nærings- og fiskeridepartementet fastsatte som en oppfølging av dette endringer i forskrift om leveringsplikt med virkning fra 1. januar 2021.

Endringene gikk ut på at subsidiær tilbudsplikt er endret fra de tre regionene I) Øst-Finnmark, II) Vest-Finnmark/Nord-Troms, og III) Nordland og øvrige kommuner i Troms, til Nord-Norge. Videre ble bearbeidelsesplikten økt fra 70 % til 75 %, og avregning av bearbeidelsesplikten ble endret fra pr. fangst til på månedsbasis. Bearbeidelsesplikten blir da mer fleksibel, som synes å være ett av de forslagene som er fremmet i rapporten.

I næringskomiteens innstilling til kvotemeldingen er det også en flertallsmerknad om en mer fleksibel bearbeidingsplikt for selskap som eier trålere med tilbudsplikt og som har flere anlegg, for å åpne for spesialisering mellom anleggene.

Dette arbeider vi med nå, og det vil være naturlig å se nærmere på de forslag som framkommer av denne rapporten i forbindelse med dette arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1245**Innlevert 8. februar 2021 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth****Besvart 15. februar 2021 av fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen****Spørsmål:**

Vil fiskeriministeren følge opp forslaget fra seks «pliktkommuner» som er basert på en rapport fra Nofima, om å innføre en ferskfiskordning for trålflåten med leveringsforpliktelse?

BEGRUNNELSE:

8.februar offentliggjorde ordførerne i pliktkommunene Båtsfjord, Berlevåg, Lebesby, Hammerfest, Skjervøy og Vestvågøy forslag med ønske om å bidra til mer helårlig aktivitet i kystsamfunnene. Forslagene er basert på rapport fra Nofima «Hvordan kan pliktkvotene bidra til mer foredling?»

Svar:

Den rapporten hvor dette forslaget blir lagt fram, kom mandag 8. februar 2021. Jeg har således ikke på denne korte tiden hatt anledning til å gå inn i forslaget, og det er derfor vanskelig å kommentere dette i detalj allerede nå. Jeg vil imidlertid se nærmere på denne rapporten og de forslagene som fremmes, herunder dette.

Bakgrunnen for forslagene i rapporten er det faktum at torskefisket er et sesongfiske med de utfordringer det innebærer for en fiskefiletindustri som har behov for råstoff hele året. Det har derfor alltid vært et mål for myndighetene å søke ordninger som kan bidra til å sikre norsk fiskeindustri en mer jevn og sikker tilførsel av råstoff utenom torskesesongen og på den måten komme fiskeindustrien i møte. Enkelte vedtatte ordninger har fungert godt, andre har ikke hatt like god effekt.

Regjeringens betydelige satsing på marin forskning har bidratt til innovasjon og utvikling som åpner nye muligheter for flere arbeidsplasser og økt verdiskaping langs kysten. For eksempel kan Nofimas utvikling av ny fryseteknologi, som nå skal prøves ut i Båtsfjord, legge grunnlaget for stabil tilgang av råstoff og dermed flere helårlige arbeidsplasser og økt verdiskaping basert på bearbeiding av norsk fisk.

Vi la også frem en egen strategi for helårige arbeidsplasser i fiskeindustrien, samtidig med at kvotemeldingen ble lagt fram.

Når det gjelder pliktene, vil jeg tilføye at Stortinget i forbindelse med behandlingen av kvotemeldingen, sluttet seg til forslagene i meldingen om endringer av pliktene. Nærings- og fiskeridepartementet fastsatte som en

oppfølging av dette endringer i forskrift om leveringsplikt med virkning fra 1. januar 2021.

Endringene gikk ut på at subsidiær tilbudsplikt er endret fra de tre regionene I) Øst-Finnmark, II) Vest-Finnmark/Nord-Troms, og III) Nordland og øvrige kommuner i Troms, til Nord-Norge. Videre ble bearbeidelsesplikten økt fra 70 % til 75 %, og avregning av bearbeidelsesplikten ble endret fra pr. fangst til på månedsbasis. Bearbeidelsesplikten blir da mer fleksibel, som synes å være ett av de forslagene som er fremmet i rapporten.

I næringskomiteens innstilling til kvotemeldingen er det også en flertallsmerknad om en mer fleksibel bearbeidingsplikt for selskap som eier trålere med tilbudsplikt og som har flere anlegg, for å åpne for spesialisering mellom anleggene.

Dette arbeider vi med nå, og det vil være naturlig å se nærmere på de forslag som fremkommer av denne rapporten i forbindelse med dette arbeidet, herunder forslaget om en ferskfiskordning for torsketrålflåten.

SPØRSMÅL NR. 1246**Innlevert 8. februar 2021 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim****Besvart 16. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Kan statsråden sørge for at norske individdata blir tilgjengeliggjort for analyser av forekomsten av Covid-19 etter innvandringskategori og redegjøre for mulige kulturelle forklaringer på hvorfor forekomsten av Covid 19 er så høy i typiske MENA-land, gjerne basert på litteraturgjennomganger fra andre land?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til godt og utfyllende svar på mitt spørsmål om overrepresentasjon i smitte blant innvandrerbefolkningen. FHI publisert 4. februar rapporten «Covid 19 blant norskfødte med utenlandskfødte foreldre: Personer testet, bekreftet smittet og relaterte innleggelser». I rapporten står det at FHI ikke har hatt tilgang til individdata om blant annet relevante sosioøkonomiske forskjeller til tross for at slike individdata er lett tilgjengelige blant annet via SSB. Slike data kan være viktige for å bekrefte eller avkrefte hvorvidt slike faktorer kan forklare noe av den svært høye overrepresentasjonen blant innvandrere og norskfødte fra land fra spesielt MENA-land, eller om kulturelle og religiøse forhold kan ha større forklaringskraft. Norge har her også et spesielt ansvar fordi vi er blant de landene som har best tilgang på slike individdata.

Svar:

Det juridiske grunnlaget for disse analysene kom på plass med ny statistikklov 1. januar 2021. Prosessen med å få inn individdata etter innvandrerkategori og sosioøkonomiske forhold er i gang, og så snart data fra SSB er innhentet og det tekniske, logistiske og juridiske er på plass vil Folkehelseinstituttet starte med å analysere data. Betydningen av inntekt, utdanning og andre sosioøkonomiske forhold vil bli undersøkt.

Per dags dato foreligger det ikke gode registerdata som kan brukes for å belyse betydningen av religion og kultur. Det foreligger heller ikke tilgjengelige forskning som kan si noe utdypende og rimelig sikkert om betydningen av kulturelle og religiøse forhold for Covid-19 i Norge. Det er mulig å belyse noe av dette gjennom spørreundersøkelser og intervjuer, men dette vil være forskningsmetodisk svært utfordrende og ressurskrevende. På grunn av metodiske utfordringer vil svarene slike undersøkelser gir komme med en stor grad av usikkerhet. Så vidt Folkehelseinstituttet kjenner til er det ikke noen bred internasjonal forskningslitteratur på dette feltet med fokuset som etterspørres. Det er teknisk sett mulig å gjøre en slik litteraturgjennomgang, men svaret vil sannsynligvis bli svært magert og konkludere med «for lite forskning».

SPØRSMÅL NR. 1247**Innlevert 9. februar 2021 av stortingsrepresentant Morten Stordalen****Besvart 12. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

For å sikre en fremtidsrettet kriminalomsorg på Østlandet ble det utarbeidet en egen konseptvalgutredning for fremtidig utbygging av fengsler på Østlandet i 2015, denne er kvalitetssikret (KS1) i 2016, men nå synes alt arbeid med oppfølgingen å ha stoppet opp.

Hvordan vil statsråden sikre effektiv oppfølging av utbyggingsplanene som er anbefalt i den aktuelle konseptvalgutredningen, og vil statsråden sørge for at en raskt komme i gang med å vurdere aktuelle tomteområder?

BEGRUNNELSE:

Det skjer raske endringer i behovet for fengselsplasser. Da regjeringen Solberg overtok regjeringsmakten i 2013 var soningskøen svært lang. Etter tiltak gjennomført av regjeringen, men støtte fra et flertall på Stortinget, ble soningskøen fjernet. Behovet for fremtidig fengselskapasitet var gjenstand for flere beregninger og det viste seg at en måtte bygge opp antallet fengselsplasser i Norge, særlig plasser med høy sikkerhet.

I 2014 bestilte Justis- og beredskapsdepartementet en KVVU for å vurdere straffegjennomføringskapasiteten på Østlandet. 2015 ble KVVUen «Straffegjennomføringskapasitet på Østlandet» lagt frem, og i 2016 ble det gjennomført KS 1.

I 2017 kom nye beregninger som viste at behovet var noe redusert fra det som tidligere var anslått. I dag viser imidlertid beregningene at behovet for nye fengselsplasser igjen øker. Både fordi dommene blir lengre på grunn av straffeskjerpelser, men også fordi mange gamle fengselsplasser er i så dårlig forfatning at de må erstattes.

Soningskøene nærmer seg det samme nivå som da regjeringen Solberg tok over i 2013, på tross av at de var reelt sett historie i 2016.

Drammen fengsel skal om kort tid legges ned. Det er en rekke eldre fengsler i østlandsområde, og det er behov for å øke fengselskapasitet i aksen Oslo – vestover. Det kan også bidra til å løse en del av utfordringene i Oslo-området dersom en gjør kloke valg i oppfølgingen av KVVU for Østlandsområdet.

Svar:

Regjeringen har i oppfølgingen av KVVU/KS1 for straffegjennomføringskapasitet på Østlandet valgt å prioritere

arbeidet med et nytt Oslo fengsel. Oslo fengsel er et av fengslene med størst vedlikeholdsbehov. Fengselet er særlig viktig for å dekke politiets behov for varetektskapasitet i Oslo-området. Oslo fengsel avdeling A ble i 2017 erstattet av nybygg ved Romerike fengsel Ullersmo avdeling og Indre Østfold fengsel Eidsberg avdeling. Nytt Oslo fengsel skal erstatte gjenstående avdelinger. Det har derfor blitt utarbeidet en konseptvalgutredning (KVVU) for Oslo fengsel som har vært kvalitetssikret (KS1). I budsjettet for 2020 ble det bevilget midler til forprosjektering av nytt Oslo fengsel. For tiden pågår avklaring av tomtealternativ.

I tillegg har regjeringen prioritert rehabilitering av Ila fengsel og forvaringsanstalt. Det er nødvendig pga. kritisk behov for vedlikehold og å sikre nødvendig forvaringskapasitet.

Regjeringen har prioritert å øke kapasiteten i kriminalomsorgen. I fjor ble 300 fengselsplasser med høyt sikkerhetsnivå ferdigstilt i Agder. Det ga et netto tilskudd på om lag 180 plasser og har bidratt til å sikre kapasitet på høyt sikkerhetsnivå.

Jeg vil komme tilbake til ytterligere tiltak på egnet måte.

SPØRSMÅL NR. 1248

Innlevert 9. februar 2021 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 17. februar 2021 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim

Spørsmål:

Det kan virke som om det i dag er for ulike praksis på de ulike studiestedene i Norge for hvordan man best tilrettelegger for de ulike typer funksjonsnedsettelse. Vil ministeren vurdere å utarbeide retningslinjer for tilrettelegging i høyere utdanning slik dysleksi Norge tar til ordet for?

Bør ikke retningslinjene omtale hvordan studiestedene kan vurdere hva som er egnet tilrettelegging i den enkelte sak og informasjon om ulike løsninger for tilrettelegging og hva disse formene er egnet til å avhjelpe?

BEGRUNNELSE:

I lov om universiteter og høyskoler § 4-3.Læringsmiljø, står det:

(5) Studenter med funksjonsnedsettelse og studenter med særskilte behov har rett til egnet individuell tilrettelegging av lærested, undervisning, læremidler og eksamen, for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter. Retten gjelder tilrettelegging som ikke innebærer en uforholdsmessig byrde for utdanningsinstitusjonen. I denne vurderingen skal det legges særlig vekt på tilretteleggingens effekt for å fjerne barrierer for disse studentene, kostnadene ved tilretteleggingen og institusjonens ressurser. Institusjoner på Svalbard skal så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov. Tilretteleggingen må ikke føre til en reduksjon av de faglige krav som stilles i den enkelte utdanningen.

Mens det tidligere sto at “utdanningsinstitusjonen skal, så langt det er mulig og rimelig, legge studiesituasjonen til rette for studenter med særskilte behov“ sier

nåværende lovttekst at “studenter med funksjonsnedsettelse og studenter med særskilte behov har rett til egnet individuell tilrettelegging av lærested, undervisning, læremidler og eksamen, for å sikre likeverdige opplærings- og utdanningsmuligheter”.

Både før og nå var det også presisert en avgrensning mot det som er en «uforholdsmessig byrde» for studiestedet og også at tilretteleggingen ikke må føre til en “reduksjon av de faglige krav som stilles i den enkelte utdanningen”.

I den nye lovtteksten er det også presisert at det i vurderingen skal legges vekt på tilretteleggingens effekt for å fjerne barrierer for personer med funksjonsnedsettelse.

Den nye lovtteksten fra 2019 fremstår som tydeligere, med skjerpa rettigheter for studentene, selv om det i utgangspunktet kun handlet om en harmonisering av regelverk.

Dysleksi Norge pekte i sitt høringsvar den gangen på at det burde vurderes å utarbeide retningslinjer for tilrettelegging i høyere utdanning, som et supplement til lovtteksten, for å bidra til likere behandling og en mer forsvarlig vurdering av ulike tilretteleggingsformer og de ulike utfordringene til personer med ulike typer funksjonsnedsettelse. Organisasjonen mener at det i dag er for ulik praksis i tilretteleggingen ved de ulike studiestedene.

SPØRSMÅL NR. 1249

Innlevert 9. februar 2021 av stortingsrepresentant Kari Kjønnaas Kjos

Besvart 12. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hva er status for kommunenes måloppnåelse innenfor kravene til profesjoner i kommunene?

BEGRUNNELSE:

Det å ha riktig kompetanse på riktig sted er avgjørende for å sikre gode helse- og omsorgstjenester. Fra 2018 ble det stilt krav om at alle kommuner skulle ha lege, sykepleier, fysioterapeut, jordmor og helsesykepleier. Fra 2020 ble det i tillegg stilt krav om at kommunene skal ha ergoterapeut og psykolog. Dette ble gjort for å heve kvaliteten på tjenestene i kommunene, gjennom å sikre at man har riktig kompetanse på riktig sted. Spørsmålsstiller forutsetter at alle kommuner følger loven og dermed har på plass tilgjengelig personell innen alle lovpålagte profesjoner, og ber derfor om en bekreftelse på dette fra statsråden.

Svar:

Spørsmålet hører inn under forsknings- og høyere utdanningsministerens ansvarsområde, og besvares derfor av meg.

Det er riktig som representanten skriver at det er styrene for universitetene og høyskolene som har det overordnede ansvaret for studentenes læringsmiljø, jf. universitets- og høyskoleloven § 4-3 første ledd. Arbeidstilsynet er tilsynsmyndighet.

Studenter med dysleksi kan ha ulike behov, og behovene for og mulighetene til tilrettelegging kan også variere mellom fagområder og utdanningsinstitusjoner. Jeg mener det er mye bedre at eventuelle handlingsplaner utarbeides lokalt utfra lokale behov og ikke bestemmes av Kunnskapsdepartementet. Institusjonene bør selv vurdere å samordne seg og å høste erfaringer, gjerne i dialog med relevante organisasjoner, slik at de kan likebehandle relevante tilfeller, og gi studenter den tilretteleggingen de har krav på. Kunnskapsdepartementet tildeler midler til Universell, som på oppdrag fra departementet arbeider som blant annet en nasjonal pådriverenhet og koordinator for inkludering, universell utforming og tilrettelegging.

Svar:

Riktig og tilstrekkelig kompetanse er, som representant Kjønnaas Kjos skriver i sitt spørsmål, avgjørende for å sikre gode helse- og omsorgstjenester. Regjeringen fremmet derfor i Prop. 71 L (2016-2017) forslag om å lovfeste krav til spesifikk kompetanse i kommunene. Det fremgår av § 3-1 i Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester at kommunene skal ha knyttet til seg lege, sykepleier, fysioterapeut, jordmor, helsesykepleier, ergoterapeut og psykolog. Utover den kjernekompetansen som er lovfestet, må kommunene selv vurdere hva slags personell det er nødvendig å ansette eller inngå avtale med for å kunne oppfylle sitt ansvar for å sørge for et forsvarlig og nødvendig tilbud av helse- og omsorgstjenester.

I tråd med prinsippet i helse- og omsorgstjenesteloven § 3-1 femte ledd må den enkelte kommune selv

vurdere om den ønsker å ansette personell i kommunal heltids- eller deltidsstilling eller om den heller ønsker å inngå avtale om kjøp av enkeltstående tjenester fra privatpraktiserende personell eller personell ansatt i en annen kommune. Hvilken tilknytningsform som er mest hensiktsmessig må det være opp til den enkelte kommune selv å vurdere, forutsatt at kommunene ivaretar sitt ansvar for å sørge for nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester til pasienter og brukere i kommunen. Forskrift om ledelse og kvalitetsforbedring i helse- og omsorgstjenesten pålegger også kommunene systematisk aktivitet for å sikre etterlevelse av lovkrav.

Sentrale myndigheters kunnskap om bemanningen med ulike typer helsepersonell i kommunene kommer blant annet fra KOSTRA. KOSTRA-tall publiseres årlig av SSB.

Når det reises spørsmål om kommunens bemanning er forsvarlig og i tråd med lovens krav, er det statsforvalterne som har den tilsynsmessige kompetansen til å vurdere dette.

Som det fremkommer av Prop. 1 S Budsjettet for 2021 Helse- og omsorgsdepartementet kapittel 7 Kompetanseløft 2025 så hadde den kommunale helse- og omsorgstjenesten fra utgangen av 2015 til utgangen av 2019 en årsverksvekst på om lag 11,3 pst. som utgjør om lag 16 800 årsverk. Veksten var høyest blant personell med høyere helse- og sosialfaglig utdanning, med en vekst på om lag 17,9 pst. I dette kapitlet fremkommer også utviklingen i de ulike yrkesgruppene som representanten spør om.

SPØRSMÅL NR. 1250

Innlevert 9. februar 2021 av stortingsrepresentant Geir Sigbjørn Toskedal

Besvart 15. februar 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Spørsmål:

Flere land legger nå om til å omtale Hviterussland som Belarus, og ikke som Hviterussland. Dette er en viktig sak for belarusere som er opptatt av historie og identitet. Sverige, Danmark, Litauer og Finland har allerede igangsatt en slik prosess.

Vil utenriksministeren ta initiativ til at den offisielle norske betegnelsen også blir endret?

BEGRUNNELSE:

I flere tiår har det vært presisert fra Belarus at dette skal være navnet, og har bedt andre land også bruke det. Dette ble stadfestet under den 16. sesjonen av FNs ekspertgruppe for geografiske benevnelser (UNGEGN) i august 1992.

Siden det har mange land endret sin bruk av navn på landet, men noen har hengt igjen. Både Sverige, Danmark, Litauen og Finland har imidlertid påbegynt en endringsprosess.

Mange tror er Hviterussland er en direkte oversettelse av Belarus. Det er det ikke.

På hviterussisk og mange andre språk, inkludert engelsk, kalles landet nå Belarus. På norsk bruker vi betegnelsen "Hviterussland". Denne bruken i norsk har røtter tilbake til sovjettiden, men er basert på en sammenbland-

ing av de slaviske ordene "Rus" og "Rossija". Det første leddet i Belarus betyr hvit. "Rus" har gjennom historien betydd flere ting. Opprinnelig var den en betegnelse på folk fra Skandinavia som bidro til grunnleggelsen av Kiev-riket på 800-tallet, men ordet ble etter hvert brukt om selve riket også (Rus eller Kiev-Rus). Den russiske staten som vi i dag kjenner som Russland tok etter hvert navnet "Rossija".

Skillet mellom Rus og Rossija finnes i utgangspunktet ikke på norsk. For å markere et skille til det som har med dagens Russland å gjøre, bør også Norge anvende betegnelser som tar utgangspunkt i ordet Belarus, med personbetegnelsen belaruser og adjektivet belarusisk. Dette vil være i tråd med utviklingen i flere andre land, som for eksempel Sverige. Den Norske Helsingforskomitéen har nylig også tatt til orde for at Norge bør følge etter og også bytte benevnelsen til Belarus.

Et slikt skille er viktig for mange med tilknytning til Belarus. Betegnelsen Hviterussland medfører at svært mange oppfatter Belarus som en del av Russland. I den brytningstiden landet nå står i med president Lukasjenko som tviholder på makten og et regime som systematisk møter fredelige demonstrasjoner med vold, ville det vært ekstra kjærkomment om belaruserne opplevde at verden ser dem som selvstendig folkeslag, også på dette området. Å bytte navn vil altså bety å vise solidaritet med

belarusernes kamp for demokrati og internasjonal anerkjennelse.

Svar:

Det er økende oppmerksomhet og diskusjon om hvordan navnet på staten Hviterussland bør skrives på norsk og andre vestlige språk. "Hviterussland" er den formen som brukes av Utenriksdepartementet og andre forvaltningssorganer, og som er aller mest utbredt i samfunnet for øvrig. UD og Språkrådet har et felles ansvar for å forvalte listen over offisielle norske navn på andre stater. I lys av den økte oppmerksomheten er vi i dialog med Språkrådet om navnene "Hviterussland" og "Belarus".

Det er verdt å merke seg at Språkrådet anbefaler å holde på "Hviterussland" ut fra språklige og språkhistoriske vurderinger. "Hviterussland" er godt innarbeidet i norsk, og språkhistorien gir ikke et entydig svar på hva den genuine betydningen av "Belarus" ("Беларусь") er.

I Hviterussland har "Belarus" vært det eneste offisielle navnet siden landet ble selvstendig. Dette er altså ikke

et internt politisk stridsspørsmål i Hviterussland, heller ikke i forholdet mellom Hviterussland og andre stater. Hvordan staten benevnes på norsk eller andre språk, har i dag ingen direkte tilknytning til den politiske konflikten som utspiller seg i Hviterussland, og liten betydning for landets relasjoner til Russland, Norge og andre land.

Sammen med likesinnede land arbeider Norge for å styrke demokrati, rettsstatsprinsipper og menneskerettigheter i Hviterussland. Dette gjør vi i fellesskap, selv om Norge, Sverige, Tyskland, Frankrike og andre land bruker noe forskjellige navn på staten med Minsk som hovedstad. Vår bruk av den tradisjonelle formen "Hviterussland" er utenrikspolitisk nøytral.

Språk er i konstant utvikling, og det er ikke utenkelig at vi også vil se at "Belarus" blir hyppigere brukt, slik vi bl.a. ser det på tysk. Når det gjelder bruken av "Hviterussland" vs. "Belarus", er det noe vi kommer til å vurdere fortløpende i samråd med Språkrådet og i kontakt med våre nordiske kolleger.

SPØRSMÅL NR. 1251

Innlevert 9. februar 2021 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 15. februar 2021 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Vil regjeringen følge opp ovennevnte forslag fra den interdepartementale arbeidsgruppen, og når vil lovendringsene fremmes for Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Viser til skriftlig spørsmål (Dokument nr. 15:2255 (2019-2020)). I svar på skriftlig spørsmål skriver daværende statsråd, Ida Lindtveit Røse, følgende:

"Rapporten har vært på høring fra Barne- og familiedepartementet, og det arbeides med oppfølgingen av høringen."

I VG 18. januar kan vi lese regjeringen vil skjerpe regler for politiattest.

Den interdepartementale arbeidsgruppen foreslo blant annet at hjemmel til å kreve politiattest ved organisert treningsvirksomhet omgjøres til en skal-bestemmelse, og at det innføres hjemmel til å kreve politiattest for organisert treningsvirksomhet for mindreårige som

ikke skjer i regi av frivillige organisasjoner eller i samarbeid med det offentlige.

Det er viktig å sikre at alle organiserte fritidstilbud er et trygt og godt sted for barn og unge.

Svar:

Den siste tiden har media vist eksempler på hvordan voksne utnytter ulike roller de har i møte med barn, som trenere og andre ledere innen idrett. Dette skal ikke skje. Alle barn i Norge skal være trygge når de deltar i fritidsaktiviteter. Derfor har regjeringen nå satt i gang en helhetlig gjennomgang, for å tette hull og rette opp svakheter ved dagens system. Vi vil foreta flere grep.

For det første vil vi gå videre med forslagene fra den interdepartementale arbeidsgruppen som har vært på høring. Vi har allerede startet arbeidet med en lovproposisjon i samarbeid med berørte departementer, og tar sikte på å fremme den for Stortinget før sommeren. I denne lovproposisjonen vil vi foreslå å utvide dagens hjemmel til å innhente politiattest for personer som or-

ganiserer trening for mindreårige, slik at all organisert treningsvirksomhet omfattes, samt endre bestemmelsen slik at det blir en plikt til å innhente politiattest. Vi vil også foreslå å innføre krav om politiattest for ansatte ved blant annet familievernkontorer, eksterne meklere etter barneloven og ekteskapsloven og ansatte ved Barneombudet.

Vi vil også følge opp forslaget med å endre andre eksisterende hjemler som i dag gir adgang til å innhente barneomsorgsattest, slik at det som hovedregel blir en plikt til å innhente en slik attest.

Dernest vil vi vurdere om det bør innføres krav om politiattest for flere private virksomheter der de ansatte har kontakt med mindreårige. Dette var innspill vi fikk i høringsrunden. Dette omfatter lekeland, barnepassordninger på treningssentre og kjøpesentre og virksomheter som formidler barnevakter. Vi vil også vurdere hjemler

for ansatte ved idrettsanlegg og svømmehaller og trenere mv. som engasjeres av private. Disse forslagene har ikke vært på høring. Når vi har utredet dette nærmere, vil eventuelle forslag bli sendt på høring, slik at alle berørte gis anledning til å gi innspill.

Vi vil dessuten se nærmere på hvilke lovbrudd som skal medføre en anmerkning på barneomsorgsattesten, dvs. politiattest for personer som skal jobbe med barn. Det kom for eksempel frem under høringen at en person som er dømt for vold mot eget barn, ikke alltid vil få en anmerkning på barneomsorgsattesten. Dette er en alvorlig mangel som vi ønsker å gjøre noe med.

Dette arbeidet er en del av oppfølgingen av regjeringens Opptappingsplan mot vold og overgrep (2017-2021), samt Stortingets anmodningsvedtak nr. 606, 25. april 2017.

SPØRSMÅL NR. 1252

Innlevert 9. februar 2021 av stortingsrepresentant Åshild Bruun-Gundersen

Besvart 17. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil statsråden tillate partnerdonasjon i tråd med stortingsflertallets ønske?

BEGRUNNELSE:

Stortingsflertallet vedtok 26. mai 2020 å tillate partnerdonasjon. Under interpellasjonsdebatten 4. februar 2021 i Stortinget opplyste statsråden om at Helse- og omsorgsdepartementet har gjort en lovteknisk vurdering av dette og konkludert med at partnerdonasjon kun tillates etter en medisinsk vurdering fra behandlende lege. Det kom klart frem i debatten at denne tolkningen er i strid med stortingsflertallets intensjon med vedtaket. Spørsmålstiller ønsker svar på om stortingsflertallets begrunnelse i interpellasjonsdebatten kan legges til grunn for den videre behandlingen for helsedepartementets oppfølging av endringene i bioteknologiloven, eller hva som skal til for at departementet skal justere sin lovtolkning i tråd med stortingsflertallets intensjon.

Svar:

Den nye bestemmelsen i bioteknologiloven § 2-15 fjerde ledd gjør unntak fra prinsippet om at donor ikke skal være kjent for paret som mottar donasjonen, og åpner

for intern donasjon av egg for kvinner i likekjønnede par. Bestemmelsen lyder:

«Ved assistert befruktning til et likekjønnet par kan et egg som er hentet ut fra en av kvinnene, settes inn i den andre kvinnens livmor etter befruktning.»

Bestemmelsens ordlyd setter ikke medisinsk behov som forutsetning for partnerdonasjon. I forarbeidene til bestemmelsen står det imidlertid:

«For likekjønnede par finnes det tilfeller der den ene kvinnen har gode egg, mens den andre kvinnen har bedre forutsetninger for å gjennomføre et svangerskap. Flertallet mener at det i slike tilfeller må være lov å bære fram et barn ved bruk av partners egg og donert sæd. Partnerdonasjon gir begge kvinnene en mulighet til å skape en biologisk tilknytning til barnet og vil redusere behovet for eggdonasjon fra en tredjepart», jf. Innst. 296 L (2019-2020).

Dette kan tolkes i retning av at Stortinget har ønsket en begrenset åpning for partnerdonasjon dersom det er medisinsk behov.

Videre forutsetter eggdonasjon at assistert befruktning gis i form av metoden «befruktning utenfor kroppen.» I følge bioteknologiloven § 2-4 kan denne metoden bare brukes «dersom en kvinne eller en mann er befruktningsudyktig eller ved uforklarlig befruktningsudyktighet, eller når kvinnen selv har eller bærer av alvorlig arvelig sykdom».

Kravet om medisinsk grunn for å benytte befruktning utenfor kroppen, gjelder også for behandling av par som

består av to kvinner. Dette fremgår av forarbeidene til endringene i bioteknologiloven som åpnet for assistert befruktning til kvinner i likekjønnet par, jf. Ot. prp. nr. 33 (2007-2008) pkt. 8 om assistert befruktning for lesbiske par, og merknadene til bioteknologiloven § 2-4 der det står:

«Endringene i bestemmelsen åpner for at to kvinner også kan få tilbud om assistert befruktning med donorsæd utenfor kroppen. Det forutsettes da, som for heterofile par, at den ene i paret er befruktningsudyktig eller at det foreligger uforklarlig befruktningsudyktighet. Det faktum at paret består av to kvinner gir ikke adgang til befruktning utenfor kroppen i seg selv. Men dersom paret har forsøkt inseminasjon med donorsæd flere ganger uten å oppnå graviditet, eller det foreligger annen

medisinsk indikasjon for å utføre befruktning utenfor kroppen, kan vilkåret om befruktningsudyktighet eller uforklarlig befruktningsudyktighet anses oppfylt.»

Ved vedtakelsen av den nye bestemmelsen i § 2-15 fjerde ledd som åpner for partnerdonasjon av egg, ble det ikke gjort unntak fra kravene etter § 2-4 for å bruke befruktning utenfor kroppen. Dersom en ønsker å åpne for partnerdonasjon av egg uten krav om medisinsk behov, er det derfor min vurdering at det bør gjøres nye lovvedtak, blant annet for å unnta fra vilkårene i § 2-4. Helse- og omsorgsdepartementet kan gi lovteknisk bistand til en slik endring.

SPØRSMÅL NR. 1253

Innlevert 9. februar 2021 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 19. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Koronarestriksjoner gjør at gravide par opplever stor usikkerhet og belastning knyttet til om, eller hvor mye, partner får være tilstede i svangerskaps- og fødselsforløpet. Mange reagerer på restriksjoner som virker meningsløse for å forebygge smitte, all den tid partner er i samme kohort som den fødende.

Vil helseministeren lage forutsigbare retningslinjer som sikrer at begge foreldre får være tilstede under fødsel og barsel, eller kan han gi en oversikt med begrunnelse over de ulike restriksjonene som gjelder rundt i landet?

BEGRUNNELSE:

Når foreldrene ikke får være sammen om begynnelsen av livet til barnet, eller være til støtte for hverandre underveis i fødselsforløpet, kan det skape stor utrygghet og psykisk belastning for begge parter. Det er viktig at smittevernrestriksjoner som eventuelt forhindrer dette er godt begrunnet og vurdert til å være forholdsmessig dersom de skal ha legitimitet og være mulig å akseptere for fødende og partnere som står i en krevende situasjon. Mange reagerer på at dette ikke synes å være tilfelle, eller at det er svært uforutsigbart hvilke regler som vil gjelde når en skal føde. Under emneknaggen #jegføderikkealene har mange fortalt sin historie om fødsel under korona. Det reageres for eksempel på at partner holdes unna fødsel eller barsel med fødende i samme kohort, mens vedkommende kan ferdes fritt i samfunnet og f.eks. handle på Vinmonopolet.

Det virker også uforståelig at partner bare kan delta på siste del av fødselen, eller bare kan være på barsel litt hver dag, og ellers ferdes rundt i samfunnet og bli eksponert for smitte.

Svar:

Fødsel av et nytt barn er en av livets største opplevelser. Samtidig er den fødende i en sårbar situasjon. Å ha støtte under fødsel av partner eller annen nær pårørende har stor betydning for følelse av trygghet. For far eller medmor betyr det mye for tilknytning til det nye barnet å få være til stede ved svangerskapskontroll, under fødsel og de første dagene etterpå.

Smitte på føde- og barselavdelinger kan ha store konsekvenser når ansatte blir syke eller må i karantene. I noen situasjoner vil utbrudd på fødeavdelinger kunne føre til at avdelingen må stenge slik at kvinner må føde et annet sted. Dette kan være en stor belastning for den fødende.

Selv om kvinnen og hennes partner er i samme familie, representerer alle som kommer inn på fødeavdeling en ekstra risiko for smitte. Antallet som kommer inn eller er til stede til enhver tid er derfor dessverre også en faktor. Retningslinjene fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet er tydelige på at det så langt det er mulig skal legges til rette for at partner eller annen nær pårørende skal være til stede ved fødsel og på barselavdeling.

Det er imidlertid de enkelte helseforetakene som må beslutte hvor sterke begrensninger det skal være for besøk.

Dette gjelder tilstedeværelse på føde- og barselavdelinger, men også hvorvidt partner kan være med på svangerskapskontroller. Retningslinjene vil være forskjellige mellom fødeavdelinger avhengig av smittesituasjonen lokalt. Retningslinjene vil også være avhengige av fasilitetene på føde- og barselavdelingene, for eksempel muligheten for enerom eller annen skjerming.

Helsedirektoratet har fått i oppdrag å undersøke om systematisk hurtigtesting kan gjøre det enklere å la part-

ner delta under fødsel, og gi råd om hvilke smitteverntiltak som må være på plass for at partner kan være til stede under hele forløpet.

Vi går heldigvis mot en tid der større andel av helsepersonell er vaksinert, og faren for redusert drift og nedstengning blir mindre. Dette vil gjøre det mulig å åpne opp for mer normal tilstedeværelse av partner og andre pårørende på føde- og barselavdelingene.

SPØRSMÅL NR. 1254

Innlevert 9. februar 2021 av stortingsrepresentant Martin Henriksen

Besvart 15. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

På hvilken måte mener justis- og beredskapsministeren at politiet skal respondere på en akutt situasjon der droner anvendes som virkemiddel for en potensiell alvorlig kriminell aktivitet?

BEGRUNNELSE:

Fra andre land kjenner vi flere eksempler på anvendelse av kriminelle droner mot samfunnskritisk infrastruktur som flyplasser og oljeraffineri, og at miljøaktivister åpent anvender droner for å hindre flytrafikk til og fra flyplasser over lengre tidsrom. Justis- og beredskapsministeren uttalte 25.09.2020 til TV 2 at:

«Dette er en ny form for kriminalitet hvor det skjer en enorm utvikling. Den utviklingen må politiet følge opp. De må ha nytt utstyr, økt kompetanse og vi må endre lovverket.»

Forsvaret som bistandsressurs til politiet i slike saker er i dag verken utrustet med mottiltak mot droner for bruk utenfor skytebaner eller fremtidig planlagt oppsatt med mobile kapasiteter som kan støtte politiet i anvendelse av makt mot kriminelle droner.

Det har vært ytret usikkerhet rundt om politiet i realiteten er gitt en klar begrensning til bare å håndtere forhåndsplanlagte oppdrag med en fremtidig eventuell nasjonal bistandsressurs for anvendelse av makt mot kriminelle droner. Dette vil i så tilfelle innebære at verken politidistriktene eller politiets nasjonale bistandsressurs vil være i stand til å håndtere akutte kriminelle anslag med droner mot norske flyplasser, oljeraffineri eller annen kritisk samfunnsinfrastruktur.

Politiets innsats mot kriminalitet med droner som virkemiddel kan ikke planlegges i forkant av at kriminaliteten gjennomføres, og det er lite trolig at kriminelle vil komme til å følge lover eller forskrifter som regulerer normal dronevirksomhet. Det er derfor viktig å få klarhet i om Norge har en konkret nasjonal bistandsressurs utrustet og trent for å møte dronetrusseler mot kritisk samfunnsinfrastruktur i Norge, og om politiet har det rettslige og funksjonelle midler til å ta ut akutte dronetrusseler med makt.

Svar:

Ulovlig dronebruk handler om alt fra ubetenksom bruk på grunn av manglende kunnskap om regelverket til at drone benyttes som et verktøy i alvorlige kriminelle handlinger. Å beskytte samfunnet mot ulovlig dronebruk kan ikke håndteres av politiet alene. Politiet har derfor samarbeid med flere samfunnsaktører, herunder Avinor. Det å håndtere en trussel er politiets ansvar, men å oppdage og identifisere en drone som kan gjøre skade, må løses i samarbeid mellom politiet og andre aktører.

Droneteknologi og tiltak for å håndtere ulovlige droner utvikler seg raskt. Tiltakene er kostbare samtidig som de stiller høye krav til spesialisering, fagkompetanse, læring og utvikling.

Politiet har anskaffet materiell for å kunne håndtere ulovlig dronebruk, men vil ha behov for bistand fra Forsvaret. Politiet har et nært samarbeid med Forsvaret, som støtter politiet med relevant materiell og kapasiteter i konkrete oppdrag.

Behovet for å styrke det rettslige grunnlaget for å håndtere ulovlig dronebruk, utover hjemlene som al-

lerede følger av politiloven, vurderes blant annet i samarbeid med Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD). KMD har ansvaret for reglene i ekomloven om

bruk av frekvenser som kan forstyrre eller uskadeliggjøre droner gjennom såkalt jamming.

SPØRSMÅL NR. 1255

Innlevert 9. februar 2021 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 16. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Vil statsråden ta hensyn til rådene fra en samlet næring, og sørge for at vi viderefører dagens språkkrav, med skandinavisk og engelsk?

BEGRUNNELSE:

Kystverket foreslår i ny sjøtrafikkforskrift, at det innføres krav om bruk av engelsk språk på sjøtrafikksentralenes arbeidskanaler. Det nye språkkravet vil ikke tillate at to norsktalende fartøy over 500 BT, kan kommunisere på norsk i sjøtrafikksentralens virkeområder. I dag er det krav om skandinavisk eller engelsk språk.

I følge de tilbakemeldingene jeg har fått så fungerer dagens ordning utmerket. Jeg registrerer at en samlet næring, i november 2020, gikk ut med en felles pressemelding om saken. Der ble det på det sterkeste advart mot å innføre nytt språkkrav, da det ville svekke sjøsikkerheten. Videre anbefaler både Kystverkets trafikkledere og loser i sine høringsinnspill, å videreføre dagens språkkrav. Det er deres faglige vurdering, at en endring slik Kystverket foreslår, vil redusere sjøsikkerheten i sjøtrafikksentralenes virkeområder.

Svar:

Kystverket har foreslått at det i sjøtrafikkforskriften innføres krav om bruk av engelsk for fartøy over 500 BT som skal kommunisere på sjøtrafikksentralenes arbeidskanaler. Klar kommunikasjon på sjøtrafikksentralenes arbeidskanaler er avgjørende for å kunne ivareta sikkerheten. For meg er det viktigste å velge den løsningen som gir best sjøsikkerhet.

Formålet med forslaget om å innføre et krav om bruk av engelsk på sjøtrafikksentralenes arbeidskanaler, er å bidra til en felles situasjonsforståelse mellom fartøy som befinner seg i sjøtrafikksentralenes tjenesteområder. Kystverket vurderer at dagens ordning med kommunikasjon på både skandinavisk og engelsk øker sannsynlighet-

en for at informasjon som er viktig for sjøsikkerheten ikke blir forstått av alle fartøy som denne informasjonen kan ha betydning for.

Samtidig har jeg registrert at representanter for trafikkledere, loser og næringslivet, ikke ønsker at det stilles et slikt krav om bruk av engelsk. Jeg har derfor hatt et møte med flere av dem som signerte oppropet mot forslaget, for å lytte til deres synspunkter. Både Kystverkets forslag og innvendingene mot forslaget er begrunnet i hensynet til sjøsikkerhet. Forslaget er nå til behandling i departementet, og vi går nå grundig gjennom alle innspillene for å komme frem til den løsningen som gir best sjøsikkerhet.

SPØRSMÅL NR. 1256**Innlevert 9. februar 2021 av stortingsrepresentant Nina Sandberg****Besvart 17. februar 2021 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

Vil statsråden sørge for at det snarest kommer felles retningslinjer for gjennomføring av praksis, som vil gi studentene forutsigbarhet under pandemien?

BEGRUNNELSE:

På Høgskulen på Vestlandet (HVL) skulle 1800 studenter nå vært i praksis i helsevesenet og i skolen. På grunn av det nylige mutantvirusutbruddet på Vestlandet, er utsiktene både uvisse og ulike for disse studentene.

Da virusutbruddet var et faktum, meddelte Helsedirektoratet Statsforvalteren i en e-post, at man ikke kunne utplassere studenter på kommunens tjenestesteder. Høgskolen har kontaktet Kunnskapsdepartementet for å få en avklaring, men ikke fått noen tilbakemelding.

Ifølge rektor ved HVL innebærer dette at sykepleierstudenter som skulle hatt praksis i kommunen ikke får gå ut i praksis, mens sykepleierstudenter som skulle i praksis i helseforetak, får praksis. Lærerstudentene har praksis i ulike kommuner, som ligger i ulike "smitteringer".

Da mutantviruset rammet ti kommuner på Østlandet, gikk Kunnskapsdepartementet ut med en melding der det het at praksis «gjennomføres i tråd med regler og råd om smittevern, og i samråd med praksisfeltet.

Tilsvarende klar beskjed er ikke sendt ut på Vestlandet.

Utbrudd av mutantvirus kan ventes i hele landet. Det trengs tydelige felles retningslinjer for gjennomføring av praksis.

Svar:

Under pandemien har Kunnskapsdepartementet (KD) kommunisert at praksis skal gjennomføres i tråd med regler og råd om smittevern og i samråd med praksisfeltet. Reiser til praksisstedet er å forstå som nødvendige reiser. Påbud om stenging av lokalene til fagskoler, universiteter og høyskoler i kommuner med tiltaksnivå A–D, er i seg selv ikke til hinder for gjennomføring av praksis, men lokale smitteverntiltak som iverksettes, kan begrense muligheten til å gjennomføre praksis. Studenter i helse- og sosialfagutdanningene som er i praksis, defineres som helsepersonell (jf. helsepersonelloven § 3). De skal følge praksisstedets smitteverntiltak, noe som innebærer samme regler som for de ansatte i tjenestene. Utdanningsdirektoratet (Udir) og KD har anbefalt at praksis for lærerstudenter kan gjennomføres også når barnehagene

og skolene er på rødt nivå. Lærerstudenter som er i praksis, skal forstås som ansatte, og følge veileder for smittevern på linje med ansatte. Ved eventuell nedstenging av skoler og barnehager, bør det så langt som mulig legges til rette for digital praksis. Dette er retningsgivende for alle utdanninger der det inngår obligatorisk praksis, og departementet har ikke på noe tidspunkt endret sine forventninger.

Ved nedstengingen i mars oppstod den en rekke utfordringer. Jeg prioriterte tiltak for å opprettholde progresjonen for studentene i helse- og sosialfagutdanning og lærerutdanning. Departementet fastsatte 19. mars 2020 en midlertidig forskrift som i forbindelse med utbruddet av covid-19 gir institusjonene fullmakt til å gjøre unntak fra gjeldende rammeplaner og retningslinjer, så langt det er forsvarlig og nødvendig for å opprettholde studieprogresjonen og studentenes læringsutbytte. På denne måten imøtekom departementet sektorens ønske om fleksibilitet og handlingsrom. Institusjonene har ikke ønsket at departementet skal legge ytterligere føringer for hvordan praksis skal gjennomføres, og jeg vurderer at slike føringer heller ikke er hensiktsmessig.

Jeg har lagt vekt på en åpen dialog med universiteter og høyskoler, og hatt jevnlig dialogmøter med rektorene. Departementet er observatør i Universitets- og høyskolerådets (UHR) fagstrategiske enheter for helse- og sosialfagutdanning og lærerutdanning og har løpende dialog med sektoren. Det er ulike behov for samarbeidsstrukturer i helse- og sosialfagutdanningene og lærerutdanningene. I helse- og sosialfagutdanningene ble det tidlig lagt til rette for en knutepunktfunksjon mellom universitets- og høyskolesektoren og tjenestene, for å sikre at praksiskapasiteten kunne opprettholdes. Sekretariatet er lagt til (UHR). UHR-lærerutdanning har hatt hyppige møter for erfaringsutveksling der praksis har vært diskutert spesielt og departementet har vært involvert ved behov. Jeg har også invitert til møter med representanter fra universitetene og høyskolene og fra partene i praksisfeltet.

Ulike krav og betingelser i utdanningene gjør at sentralt bestemte strukturer for praksis ikke er hensiktsmessig. Noen utfordringer må løses lokalt i samarbeid mellom institusjonene og praksisfeltet. Departementet har i samforståelse med sektoren lagt overordnet til rette, med føringer om at praksis skal gjennomføres i så stor utstrekning som mulig. Studenter som er i praksis under pandemien, får unike erfaringer og kompetanse i krisehåndtering.

Slik kompetanse vil gjøre samfunnet bedre rustet ved eventuelle fremtidige hendelser.

Kunnskapsdepartementet er ikke eier av praksisvirksomhetene og kan ikke beordre dem til å ta imot studenter i praksis. Erfaringen er likevel at institusjonene og praksisfeltet har nedlagt et godt arbeid, og etablert gode samarbeidsstrukturer. Jeg har bedt om at UH-sektoren bygger videre på disse strukturene når de planlegger praksis fremover.

Om situasjonen på Vestlandet

8. februar fikk Kunnskapsdepartementet henvendelser fra universiteter og høyskoler på Vestlandet om utfordringer med praksis. Kunnskapsdepartementet tok opp dette med Helse- og omsorgsdepartementet. 9. feb-

ruar sendte Helsedirektoratet ut en klagjørende e-post til blant andre Bergen kommune og Høgskulen på Vestlandet, hvor de sier at praksis kan gjennomføres, så lenge smittevernreglene følges. Dette gjelder for kommunene som er omfattet av tiltak fastsatt i covid-19-forskriften kapittel 5A–5D1. Med utgangspunkt i e-posten fra Helsedirektoratet og etter dialog med Helse- og omsorgsdepartementet, sendte Kunnskapsdepartementet 11. februar et brev til institusjonene der budskapet fra helsedirektoratet ble tydeliggjort. Det er ikke gitt nye føringer, og de samme reglene gjelder for institusjonene på Vestlandet som for andre institusjoner i områder som rammes av smitteutbrudd. Etter å ha mottatt brevet, har Statsforvaltaren i Vestland og Bergen kommune bestemt at praksis skal gjenopptas.

SPØRSMÅL NR. 1257

Innlevert 9. februar 2021 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 15. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at barn og unge er trygge når de benytter seg av treningstilbud på gymsentre?

BEGRUNNELSE:

Kravet om politiattest har vi fått på plass på mange områder der voksne er i tett kontakt med barn. Nylig kunne vi lese i Smaalenenes avis om et gymsenter i Mysen der det ble funnet dopingpreparater og der driveren er tiltalt i en større narkotikasak. Stasjonssjef på Indre Østfold politistasjon advarte foreldre fra å sende barna på gymmen. Det er derfor viktig å få vurdert om politiet har riktige lovhemler for å unngå slike tilstander.

Svar:

Jeg understreker at jeg ikke kjenner den konkrete saken som ligger til grunn for spørsmålet, og jeg uttaler meg derfor på generelt grunnlag.

Barn og unge skal beskyttes mot overgrep. Som det er vist til i begrunnelsen for spørsmålet, er det krav om politiattest på mange områder der barn har tett kontakt med voksne. Felles for hjemlene er at de gjelder personer som har et ansvars- eller omsorgsforhold overfor mindreårige. Hjemler for krav om barneomsorgsattest har til formål å forhindre at personer begår overgrep mot eller har skadelig innflytelse på mindreårige, eller bidra til å øke tilliten

til at mindreårige tas hånd om av skikkede personer. Personer som driver treningssentre vil normalt ikke ha noe slikt ansvars- eller omsorgsforhold for mindreårige, og det er i dag ikke hjemmel for krav om politiattest for denne gruppen. Jeg vil også minne om at en politiattest uten merknader ikke er en garanti for at en person ikke vil begå lovbrudd.

SPØRSMÅL NR. 1258**Innlevert 10. februar 2021 av stortingsrepresentant Geir Adelsten Iversen****Besvart 16. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Oppkjøring til bil og moped er viktig for at ungdom i distriktene skal kunne komme seg fram på en enkel måte. Så lenge deler av kjøreopplæringen og teoriprøven regnes som ugyldig fravær fra videregående opplæring skaper dette problemer for mange unge.

Vil statsråden se på en ordning der det tilrettelegges for at teoriprøven og eventuelt andre deler av opplæringen kan gjennomføres ved lokale offentlige institusjoner som en skole, lensmannskontor, rådhus eller lignende?

BEGRUNNELSE:

I dag regnes fortsatt flere deler av kjøreopplæringen og teoriprøven som ugyldig fravær fra videregående opplæring, på lik linje som skulking. Med lange distanser øker dermed fraværet for den enkelte eleven på sin skole. For eksempel har en elev ved Båtsfjord videregående skole en reisevei på over 170 kilometer til nærmeste trafikkstasjon. Denne turen skal i realiteten bare ta 2 timer og 20 minutter å gjennomføre, men ofte er det dårlige værforhold som gjør at tidsbruken øker betraktelig. For mange er sertifikatet en viktig del i utdanning og karriere, særlig rettet mot de praktiske yrker.

Svar:

Regjeringen er opptatt av å sikre gode tjenester for trafikantene i hele landet.

Statens vegvesen tilbyr i dag tjenester innenfor trafikant- og kjøretøyområdet (TK) på over 80 forskjellige steder rundt om i landet. Utviklingen av stadig flere digitale tjenester og selvbetjeningsløsninger, gjør at stadig flere tjenester også kan utføres uten oppmøte på et tjenestested.

Noen av tjenestene knyttet blant annet til førerkort, som avleggelse av førerprøver, krever imidlertid fysisk oppmøte. I forbindelse med arbeidet med reform av trafikant- og kjøretøyområdet ba regjeringen derfor Statens vegvesen vurdere om eksempelvis teoriprøver kan tilbys ved hjelp av andre aktører. Videregående skoler, kommuner eller lensmann/politi har vært nevnt som aktuelle.

Vegvesenet har sett nærmere på mulighetene for et slikt samarbeid, og da ikke bare samlokalisering, men også at saksbehandlere leverer tjenester på tvers av etat. Det vil være en forutsetning at kvaliteten i tjenesten opprettholdes og det krever tilpasninger i IKT-systemer og regelverk. Aktører som eventuelt skal levere tjenester på vegne av

Statens vegvesen vil derfor måtte ha egnede lokaler og nødvendige systemer og forutsetninger for å ivareta en sikker ID-kontroll og at det ikke jukses til prøven. Likebehandling og kvalitet i tjenesteytingen forutsetter riktig kompetanse. For å sikre at endringer i systemer og utøvelse av tjenesten blir ivaretatt på samme nivå også av andre tjenesteleverandører, må det derfor etableres et tett samarbeid med Statens vegvesen.

Når det gjelder opplæring viser jeg til at trafikkopplæring i all hovedsak i dag gjennomføres ved private trafikkskoler. Det er imidlertid tidligere åpnet for at første trinn i føreropplæringen (trafikkalt grunnkurs) kan gjennomføres i offentlig skoleverk.

Etter Stortingets behandling av representantforslag 41 S (2020-2021) er det besluttet å avvende endringer i selve tjenestestrukturen i Statens vegvesen. Jeg vil nå ha videre dialog med Statens vegvesen for å se hvordan vi best mulig kan ta arbeidet med reform av TK-tjenester videre, selv uten endringer i strukturen. Samarbeid med andre offentlige aktører vil være et element i dette. En forutsetning for det videre arbeidet er at det gjennomføres en utredning av om andre offentlige instanser har interesse, kapasitet og ressurser til å levere for eksempel teoretisk førerprøve på vegne av Statens vegvesen.

Spørsmålet viser innledningsvis til gjeldende fraværsregler i videregående skole, og de konsekvenser dette får ved fravær for å gjennomføre førerprøven. Fraværsgrensen er evaluert i en periode på tre år, og sluttrapporten fra evalueringen ble lagt frem i 2020. På bakgrunn av blant annet denne evalueringen og som del av oppfølgingen av NOU 2019:23 Ny opplæringslov, vil Kunnskapsdepartementet også vurdere om det er behov for å justere fraværsreglene i videregående skole.

SPØRSMÅL NR. 1259**Innlevert 10. februar 2021 av stortingsrepresentant Jon Georg Dale****Besvart 16. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Statsministeren fastslår i VG 3. februar at det ikke er aktuelt med forbud mot nye bensin- og dieslbiler fra 2025, men viser til en plan for at dette likevel skal skje.

Hva går denne planen ut på, tolkes 2025-målet absolutt, og innebærer planen så høye avgifter og restriksjoner på bensin- og dieslbiler at nye slike biler i praksis forbyes?

BEGRUNNELSE:

Dersom det bokstavelig talt ikke skal selges bensin- eller dieslbiler etter 2025 kan dette oppnås gjennom et forbud, eller så sterke negative virkemidler for bensin- og dieslbiler at de i praksis blir forbudt. Slike virkemidler kan være svært høye avgifter på kjøp og drivstoff, slik at ingen lenger kan kjøpe disse bilene, og det kan være restriksjoner for hvor slike biler kan kjøres. I klimameldingen omtaler regjeringen forbudssoner i byer som et virkemiddel for å nå målet.

Folk kjøper stadig større grad lav og nullutslippsbiler, og bruken av biodrivstoff øker, slik at intensjonen om nullutslipp fra nye biler i 2025 kan sies å være oppnådd tilfredsstillende om man ikke tolker målsettingen helt absolutt. Eksempelvis vil 80 pst. andel såkalte nullutslippsbiler av nybilsalget være en måloppnåelse man kan være godt fornøyd med i 2025.

Slik statsministeren uttaler seg kan det tyde på at statsministeren, selv om hun ikke vil ha forbud, tolker kravet absolutt. Det betyr voldsomme ulemper for de som er avhengige av bensin- og dieslbiler.

Jeg ber derfor klima- og miljøministeren klargjøre hvilke tiltak regjeringen ser for seg i planen for absolutt nullutslipp fra nye biler i 2025. Alternativt ønsker jeg avklart at en lavere andel såkalte nullutslippsbiler er regnet for akseptabel måloppnåelse i 2025.

Svar:

Måltallene for nullutslippsbiler ble fastsatt i Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029. Her ble det satt måltall for flere kjøretøysegmenter, inkludert personbiler. For personbiler er målet at nye personbiler skal være nullutslippskjøretøy i 2025. Som det fremkommer av stortingsmeldingen, antas det at regjeringens allerede vedtatte virkemidler vil gi vesentlige bidrag til å nå måltallene. Forbedringer av teknologisk modenhet i kjøretøysegmentene, slik at nullutslippskjøretøy blir

konkurransedyktige med konvensjonelle løsninger, ligger til grunn for måltallene.

Regjeringen fører en ambisiøs elbilpolitikk, så ambisiøs at norsk elbilandel blant annet trekkes frem på reklamer i forbindelse med Super-Bowl. Gjennom både avgiftsfordeler og bruksfordeler har regjeringens politikk bidratt til at vi er på riktig vei mot målet. I 2020 var elbilandelen av nybilsalget 53 prosent, i 2016 var andelen 15,7 prosent. I tillegg har vi sett at batteriteknologien har utviklet seg raskt og at det stadig har blitt lansert nye elbilmodeller.

Vi har en rekke virkemidler som vi vil fortsette å bruke for å stimulere til salg av nullutslippskjøretøy fremover. Dette inkluderer avgiftsfordeler, bruksfordeler, offentlige innkjøp, støtteordninger, lokale reguleringer og utbygging av ladeinfrastruktur. Som vi viser til i Meld. St. 13 (2020–2021) Klimaplan for 2021–2030 vil innretningen av disse virkemidlene over perioden bli tilpasset situasjonen og hva som er mest formålstjenlig. Konkrete forslag til endringer i skatter og avgifter vil bli lagt fram for Stortinget i de årlige forslagene til statsbudsjett.

I Nasjonalbudsjettet 2021 (Meld. St. 1 (2020–2021)) la regjeringen frem oppdaterte framskrivninger av norske klimagassutslipp. I denne framskrivningen blir det lagt til grunn at andelen elbiler av nybilsalget kommer opp i 90 prosent i 2025 og 95 prosent i 2030 uten ytterligere politikk. Til sammenligning ble det i Nasjonalbudsjettet 2019 lagt til grunn en elbilandel på 75 prosent i 2030.

Så vi vil fortsette å jobbe mot oppnåelse av måltallene. Vi vil følge med på elbilsalget, og vurdere virkemidler med sikte på at alle nye personbiler skal være nullutslippskjøretøy i 2025.

SPØRSMÅL NR. 1260**Innlevert 10. februar 2021 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 15. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Er det noe som hindrer norske milliardærer fra betale seg forbi vaksinekøen under dekke av forretningsreiser til andre land, og hva vil statsråden foreta seg for å forhindre slik vaksineturisme?

BEGRUNNELSE:

Viser til medieomtale av det London-baserte Knightsbridge Circle, en eksklusiv reiseklubb som for en pris på ca. 400 000 kr lar kundene kjøpe vaksine-tur til Emiratene og India. Kundene avtaler forretningsmøter i Dubai for å snike seg rundt regelverket som forbyr unødvendige utenlandsreiser, og kjøper seg på denne måten forbi vaksinekøen. Inkludert i prisen får man bo på villa med svømmebasseng og egen kokk.

Saken ble omtalt i Dailymail med tittelen "Wealthy members of £25,000-a-year Knightsbridge-based travel concierge service who are aged over 65 are being flown to the United Arab Emirates and India on private jets to receive the Covid jab."

Svar:

Gjennom EU-samarbeidet som Norge er en del av, har vi startet vaksinerings mot covid-19 raskere enn mange hadde turt å håpe på. Dersom alle avtalene blir godkjent og det ikke blir problemer med produksjon får vi etterh-

vert tilgang til flere doser enn vi trenger for vaksinasjon i Norge.

Tilgangen til vaksiner er fortsatt begrenset, og vaksinerings skjer i henhold til gjeldende prioriteringer. Prioriteringsrekkefølgen vil tilpasses pandemiens forløp, vaksinenes egenskaper, graden av smitte i samfunnet og graden av kontroll og press på helsetjenesten.

Utenriksdepartementet fraråder alle reiser som ikke er strengt nødvendige til alle land. Reiserådet gjelder til 15. april 2021. Det er unntak for land og regioner i Norden og land i EØS/Schengen-området som tilfredsstiller Folkehelseinstituttets smittekrav.

Norske borgere kan vaksineres mot covid-19 og andre sykdommer der de oppholder seg i utlandet. Med de avtalene om vaksineleveranser som Norge har er det ikke behov for å reise til utlandet for å motta vaksine.

Vi må forvente at ulike former for vaksine eller produkter som vil markedsføres som vaksiner omsettes illegalt i en tid der mange vil ønske å bli vaksinert. Dette kan både skje i utlandet, men også gjennom salg over internett eller at useriøse aktører driver med dette ulovlig i Norge. Helsemyndighetene vil advare mot dette. Risikoen for å bli lurt er stor, og det er også risiko for at en får i seg produkter som ikke har noen effekt og i verste fall skader helsen. Dessuten vil det å benytte seg av slike tilbud undergrave en styrt bruk av vaksinene og bidra til å skape et illegalt marked.

SPØRSMÅL NR. 1261**Innlevert 10. februar 2021 av stortingsrepresentant Willfred Nordlund****Besvart 17. februar 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

I spørretimen 10. februar viste statsråden til fylkenes gjeld og fondsutvikling under Solbergregjeringen og mente at det var gull og grønne skoger i fylkenes budsjetter og at kutt i tjenester og økte priser skyldes vrang vilje fra fylkespolitikere.

Hvor stor er gjeldsveksten, hva er pensjonsfondsavsetningen sammenlignet med forpliktelsen under Solbergregjeringen for fylkeskommunene, og det bes om oversikt per fylke?

BEGRUNNELSE:

I spørretimen 10. feb. viste statsråden til fylkenes gjeld og fondsutvikling under Solbergregjeringen. Det kunne høres ut som statsråden mente at siden noen fylker har hatt lavere gjeldsvekst enn andre så konkluderte han med at det måtte bety at handlingsrommet for fylkespolitikere var større.

At Høyre ikke lengre mener at også fylkespolitikere skal ta generasjonshensyn, altså ikke sette fremtidens politikere og innbyggere i en sånn gjeldsbyrde at det blir en tvangstrøye, er oppsiktsvekkende, men avklarende.

Jeg regner med statsråden kjenner til at gjeldsveksten og fondsveksten har sine forklaringer, men registrer at han ikke ønsker å være såpass nyansert fra stortingets talerstol.

De ulike fylkenes planlagte "overskudd" har sammenheng med at fylkespolitikere ønsker å ha egenkapital til finansiering av nye veier og videregående skoler. Noe annet ville betydd enda høyere gjeldsvekst med der tilhørende kostnader til renter og avdrag som påvirker driften og dermed tjenestene som skal leveres fremover.

Noen ganger bommer man og får større overskudd enn planlagt. Mange bruker det enten til avsetning til disponible fond, enten for å ha buffer til uforutsette kostnader som for eksempel ras, eller man bruker det til å begrense gjeldsveksten, eller til å medfinansiere prosjekter man ikke trodde man hadde råd til. Poenget er at pengene går til felleskapet. Det betyr ikke at rammene ikke er stram i utgangspunktet og mange i planleggingen av driften derfor må kutte i tjenester, øke fergepriser og liknende. for å få budsjettet til å gå opp. Det er ikke vond vilje, men manglende handlingsrom.

Pensjonavsetningen norske kommuner og fylker må gjøre har et komplekst regnestykke bak seg, men effekten vil være at alle kommuner og fylker vil få økende fond fremover - forhåpentlig. Den effekten er allerede begynt å vise, men statsråden hopper enkelt over dette.

Videre er investeringsbudsjettene høye, med lånte penger, som fører til at gjelden øker. Når ikke prosjektene

realiseres innenfor tenkt tidshorisont får man endrede behov i lån og egenandel. Disse pengene settes da på fond ofte, i påvente av prosjektene skal ferdigstilles. Alternativet er at man ikke har penger når regningen fra entreprenøren kommer 6 mnd. senere enn tenkt.

Svar:

Netto driftsresultat anses å være hovedindikatoren for økonomisk balanse i kommunesektoren. Fylkeskommunene skyter inn årlige tilskudd til sine pensjonsordninger, noe som inngår i fylkeskommunenes løpende driftsutgifter og som påvirker fylkeskommunenes netto driftsresultat.

Pensjonsmidlene som kommunene betaler inn til pensjonsordningene, sørger for at opptjente pensjonsrettigheter er forsikringsmessig dekket i tråd med kravene i lov om forsikringsvirksomhet med tilhørende forskrifter, under Finanstilsynets overvåkning. Midlene forvaltes av pensjonsselskapene eller i egen pensjonskasse.

Netto driftsresultatet kan brukes til egenfinansiering av investeringer og avsetning til reserver for bruk i senere år. Den delen av netto driftsresultat som settes til side for bruk i senere år, settes av til et bundet fond eller til disposisjonsfond, avhengig av om den udisponerte inntekten er øremerket eller ikke.

Fylkeskommuner vil av hensyn til god økonomistyring, avsette en del av årets netto driftsresultat til disposisjonsfond, for eksempel for å få en økonomisk buffer eller for å kunne finansiere bestemte, fremtidige utgifter. Begrunnelsene for disse avsetningene vil variere mellom fylkeskommunene, avhengig av lokale forhold og prioriteringer.

Fylkeskommunene kan kun ta opp lån til formål som er nærmere avgrenset i kommuneloven §§ 14-14 til 14-17. Fylkeskommunenes langsiktige gjeld knytter seg i all hovedsak til investeringer i varige driftsmidler. Gjeldsutviklingen gjenspeiler altså nivået på fylkeskommunenes investeringer i bygg og anlegg.

Tabell 1 viser en oversikt over netto driftsresultat for fylkeskommunene utenom Oslo i perioden 2013-2019. Tabellen viser også langsiktig gjeld eksklusiv pensjonsforpliktelser som andel av brutto driftsinntekter. Langsiktig gjeld eksklusiv pensjonsforpliktelser tilsvarer lånegjelden i fylkeskommunene. Lånegjelden i fylkeskommunene har økt fra 66 pst. som andel av brutto driftsinntekter i 2013 til 82,9 pst. i 2019.

	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (pst.)	5,9	3,1	4,6	5,0	4,3	3,8	2,6
Langsiktig gjeld eks. pensjonsforpliktelser i prosent av brutto driftsinntekter (pst.)	66,0	71,9	73,3	76,4	78,8	81,7	82,9

Tabell 1

Tabell 2 viser fylkeskommunenes frie disponible midler og består av disposisjonsfond, samt eventuelle mindreforbruk og merforbruk de enkelte år.

Fri egenkapital drift (disposisjonsfond + mindreforbruk) (mill. kroner)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Landet uten Oslo	5 496	6 014	7 233	8 346	8 941	9 965	10 036
0100 Østfold	499	544	590	627	655	608	573
0200 Akershus	806	931	1 058	1 153	1 176	1 246	1 203
0400 Hedmark	275	277	393	443	495	564	689
0500 Oppland	359	396	422	437	500	489	336
0600 Buskerud	236	238	249	306	333	351	359
0700 Vestfold	370	441	532	606	608	627	580
0800 Telemark	243	246	324	445	509	529	426
0900 Aust-Agder	149	169	203	231	238	237	267
1000 Vest-Agder	66	99	169	202	242	323	421
1100 Rogaland	420	473	553	665	702	658	740
1200 Hordaland	364	344	303	336	328	363	378
1400 Sogn og Fjordane	428	359	543	682	803	969	782
1500 Møre og Romsdal	364	351	386	491	452	473	759
5000 Trøndelag	1 322	1 291
1600 Sør-Trøndelag	190	234	437	500	641	.	.
1700 Nord-Trøndelag	206	206	284	318	267	.	.
1800 Nordland	445	495	543	644	723	831	942
1900 Troms	36	140	192	225	245	339	300
2000 Finnmark	38	71	53	33	24	35	-10

Tabell 2

Tabell 3 viser en oversikt over fylkeskommunenes langsiktig gjeld eksklusiv pensjonsforpliktelser.

Langsiktig gjeld ekskl. pensjonsforpliktelser (mill. kroner)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Landet uten Oslo	45 053	49 510	53 274	57 968	61 999	65 939	69 244
0100 Østfold	1 876	1 884	1 868	1 933	2 028	2 116	2 283
0200 Akershus	2 510	2 746	3 066	3 175	3 891	3 876	3 961
0400 Hedmark	1 699	1 689	1 823	1 781	1 932	2 129	2 415
0500 Oppland	1 385	1 559	1 781	2 117	2 288	2 297	2 443
0600 Buskerud	2 287	2 654	3 000	3 454	3 593	3 583	3 045
0700 Vestfold	2 329	2 490	2 485	2 469	2 522	2 783	2 783
0800 Telemark	1 751	1 836	1 858	2 084	2 205	2 382	2 369
0900 Aust-Agder	1 154	1 188	1 313	1 651	2 112	2 317	1 970
1000 Vest-Agder	1 518	1 480	1 345	1 345	1 413	1 413	1 643
1100 Rogaland	4 479	5 151	5 708	6 137	6 341	6 375	6 452
1200 Hordaland	7 284	8 340	9 120	10 077	10 649	10 725	11 302
1400 Sogn og Fjordane	2 300	2 276	2 216	2 178	2 293	2 354	2 390
1500 Møre og Romsdal	3 288	3 529	3 981	4 396	4 732	5 072	5 761
5000 Trøndelag	10 087	11 175
1600 Sør-Trøndelag	3 866	4 533	4 544	5 744	6 044	.	.
1700 Nord-Trøndelag	2 009	2 170	2 302	2 339	2 530	.	.
1800 Nordland	1 975	2 542	2 895	2 962	3 016	3 646	4 129

1900	Troms	1 893	1 982	2 304	2 283	2 414	2 607	2 595
2000	Finnmark	1 451	1 462	1 666	1 844	1 996	2 176	2 528

Tabell 3

Tabell 4 viser en oversikt over pensjonsmidlene til fylkeskommunene.

Pensjonsmidler (mill. kroner)		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
	Landet uten Oslo	41 243	44 241	46 735	44 521	46 363	48 763	52 500
0100	Østfold	2 488	2 658	2 750	2 598	2 688	2 813	3 096
0200	Akershus	4 486	4 892	5 202	4 963	5 247	5 583	6 041
0400	Hedmark	1 998	2 138	2 254	2 158	2 221	2 292	2 437
0500	Oppland	1 727	1 826	1 899	1 823	1 911	2 010	2 170
0600	Buskerud	2 214	2 412	2 579	2 496	2 558	2 612	2 661
0700	Vestfold	2 134	2 273	2 410	2 303	2 399	2 550	2 715
0800	Telemark	1 645	1 757	1 852	1 772	1 830	1 905	2 033
0900	Aust-Agder	1 056	1 124	1 202	1 186	1 259	1 356	1 473
1000	Vest-Agder	1 634	1 759	1 855	1 761	1 826	1 915	2 084
1100	Rogaland	3 432	3 683	3 925	3 680	3 896	4 088	4 493
1200	Hordaland	4 022	4 260	4 577	4 298	4 459	4 679	5 067
1400	Sogn og Fjordane	1 305	1 401	1 454	1 377	1 429	1 508	1 637
1500	Møre og Romsdal	2 395	2 568	2 729	2 583	2 684	2 849	3 051
5000	Trøndelag	4 936	5 336
1600	Sør-Trøndelag	2 661	2 853	3 008	2 859	2 961	.	.
1700	Nord-Trøndelag	1 585	1 706	1 784	1 686	1 743	.	.
1800	Nordland	3 141	3 356	3 550	3 390	3 524	3 726	3 967
1900	Troms	2 170	2 327	2 406	2 317	2 398	2 538	2 723
2000	Finnmark	1 152	1 247	1 300	1 272	1 327	1 405	1 515

Tabell 4

Tallene er hentet fra KOSTRA.

SPØRSMÅL NR. 1262

Innlevert 10. februar 2021 av stortingsrepresentant Bengt Fasteraune

Besvart 18. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Når fylkeskommunene overtar ansvaret for FOT-rutene skal det inngås nye kontrakter. Koronapandemien har skapt usikkerhet for passasjergrunnlaget og dermed kan det bli behov for økt tilskudd eller redusert rutetilbud.

Vil statsråden sørge for at fylkene kompenseres for negative konsekvenser som følge av koronapandemien,

slik at fylkeskommunene gis mulighet til å utvikle rutetilbudet på FOT-rutene?

BEGRUNNELSE:

I dagens kontrakter til Namsos og Rørvik har Widerøe årlige inntekter på rundt 100 millioner kroner – fordelt om lag 50/50 på billettinntekter og offentlig tilskudd. Slik det ser ut nå skal fylkeskommunen motta tilskudd over

rammetilskuddet tilsvarende departementets siste års utbetaling av tilskudd. Pandemien medførte at trafikken på de regionale lufthavnene ble halvert fra 2019 til 2020. Det medfører både reduserte billettinntekter og økt usikkerhet for kommende anbudsperiode.

Svar:

Overføringen til fylkenes rammetilskudd vil tilsvare prisjustert beløp av siste års tilskudd for de aktuelle FOT-ru-

tene. Det er vanskelig å forutse hvordan markedet vil se ut på overføringstidspunktet, og regjeringen har ikke tatt stilling til hvor vidt det kan være aktuelt å kompensere for eventuelle negative effekter for kommende anbudsperiode.

Samferdselsdepartementet har god og løpende dialog med fylkene vedrørende overføringen av ansvaret for flyrutekjøp.

SPØRSMÅL NR. 1263

Innlevert 10. februar 2021 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 17. februar 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Kan forsvarsministeren redegjøre for fremdrift i planer om å fornye Forsvarets IKT samt å etablere en sikker digital infrastruktur og ansvarsfordeling for dette i Forsvarets organisasjon?

BEGRUNNELSE:

I Langtidsplanen for forsvarssektoren (2021-2024) følger regjeringen opp Forsvarssjefens fagmilitære råd om å styrke Cyberforsvaret. «Moderne kommunikasjons- og nettverkssystemer skal sikre sømløs integrasjon mellom de digitaliserte plattformene i Forsvaret og med allierte», fremgår det av Forsvarssjefens fagmilitære råd.

Regjeringen definerer Cyberforsvarets oppdrag til å være «å forebygge, avdekke og håndtere uønskede digitale hendelser rettet mot Forsvarets IKT i fred, krise og i væpnet konflikt.»

Videre foreslås at Cyberforsvaret skal «tilføres nye verktøy for å styrke evnen til sikkerhetsmessig overvåking og drift av Forsvarets IKT som initiert i forrige langtidsplan. Cyberforsvaret skal prioritere arbeidet med å fornye Forsvarets IKT»

Sikkerhetseksportise påpeker at «gode prinsipper og prosedyrer for identitetsstyring på overordnet nivå» er en forutsetning, og vil kunne være grunnsikringen for å kunne levere sikre kommunikasjonstjenester på tvers enhetene. Uten god identitetsstyring oppstår sårbarhet, tvil om konfidensialitet, integritet og tilgjengelighet, som igjen betyr svekket forsvarsevne.

Svar:

I inneværende langtidsplan for forsvarssektoren er de mest sentrale initiativene innen fornying av Forsvarets IKT og etablering av en sikker digital infrastruktur virksomhetsprogrammene Mime og MAST, samt arbeidet med modernisering av Forsvarets kommunikasjons- og kryptoinfrastruktur og tiltak for forbedret sikkerhetsmessig overvåking som vil styrke evnen til å avdekke digitale angrep.

Program Mime koordinerer investeringer og kontinuerlige leveranser innen kampnære IKT-systemer i perioden fram til 2030. Forsvarsdepartementet og Finansdepartementet gjennomfører for tiden en kvalitetssikring av programmet og første del av planlagte leveranser. Program MAST (militær anvendelse av skytjenester) skal i perioden fram til 2028 modernisere IKT-plattformer og tjenester for alle relevante formål, inkludert kommando og kontroll, logistikk, kontorstøtte og digitalisering. Program MAST gjennomfører i 2021 en konkurransepreget dialog med aktuelle leverandører, og målsettingen er inngåelse av en kontrakt med en strategisk samarbeidspartner innenfor rådgivning, utvikling, leveranser, drift og vedlikehold i løpet av 2022. Selve moderniseringsarbeidet som skal gjennomføres i MAST vurderes nå gjennom en konseptvalgutredning knyttet til de planlagte investeringene. Investeringsprosjektet Varslingssystem for digital infrastruktur forbedrer evnen til å avdekke digitale angrep i Forsvarets systemer, og prosjektet vil etter planen ferdigstilles i løpet av 2022.

Forsvarsdepartementet utga en ny IKT-strategi for forsvarssektoren i 2020, samtidig som det ble etablert

en IKT-funksjon for å lede arbeidet med å implementere strategien. Denne IKT-funksjonen ble 1. januar 2021 overført fra Forsvarsdepartementet til Forsvaret og er nå etablert som et IKT-program i Forsvarsstaben med ansvar for strategisk styring av IKT-virksomheten. Forsvarsstaben har også ansvaret som programeier og prosjekteier for IKT-investeringsprosjekter, på lik linje med andre inves-

teringsprosjekter. Cyberforsvaret har ansvar for etablere, drifte og beskytte Forsvarets IKT-systemer. Forsvarsmateriell ved Forsvarsmateriell IKT-kapasiteter har ansvaret for investeringsanskaffelser og forvaltning av IKT-materiell og tjenester. Forsvarets logistikkorganisasjon har ansvaret for driftsanskaffelser av IKT-materiell og -tjenester.

SPØRSMÅL NR. 1264

Innlevert 10. februar 2021 av stortingsrepresentant Morten Ørsal Johansen

Besvart 18. februar 2021 av næringsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden følge opp Stortingets presisering av konkurranselovens bestemmelse om prisdiskriminering overfor Konkurransetilsynet?

BEGRUNNELSE:

I forbindelse med behandlingen av dagligvaremeldingen Meld. St. 27 (2019–2020) Daglegvare og konkurranse – kampen om kundane, stilte hele Stortinget seg bak følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen klargjøre overfor Konkurransetilsynet at tilsynet i sitt arbeid må legge til grunn at leverandører med en dominerende stilling har et særlig ansvar for å vise at forskjeller i innkjøpsbetingelser er saklig begrunnet og ikke skader konkurransen. Det må legges til grunn at forskjeller i innkjøpspris fra dominerende leverandører, som ikke har en saklig begrunnelse gjennom forskjeller mellom kjedene i produksjons- eller distribusjonskostnader eller ulik verdi på konkrete motytelser, skader konkurransen mellom kjedene...»

Det fremkom tydelig gjennom debatten i Stortinget at vedtaket ikke innebærer en endring av konkurranseloven, men at Stortinget gjennom vedtaket presiserer hvordan loven skal tolkes.

Statsråden uttaler i et intervju med E24 4. februar 2021 at:

«... Konkurransetilsynet fortsatt skal drive innenfor dagens lovverk og at Stortinget er opptatt av at Konkurransetilsynet skal ha fokus der det er prisforskjeller og en dominerende aktør.»

Videre, på spørsmål om departementet vil gi en «tydelig melding» til Konkurransetilsynet om hvordan loven skal tolkes, svarer statsråden:

«– Du kan legge fullstendig til grunn at Konkurransetilsynet får med seg det som skjer her. De har internett i Bergen også.»

I dette intervjuet fremstår det som om statsråden ikke har til intensjon å rette en formell henvendelse til Konkurransetilsynet om hvordan konkurranseloven skal tolkes, slik stortingsvedtaket ber om. Statsråden bes derfor klargjøre hvordan hun har tenkt til å følge opp stortingsvedtaket.

Svar:

Konkurranseforholdene i dagligvarebransjen er utfordrende, der noen få aktører dominerer store deler av markedet og det er vanskelig for nye aktører å etablere seg. Meld. St. 27 (2019–2020) Daglegvare og konkurranse – kampen om kundane ble lagt fram 19. juni 2020. I meldingen foreslår regjeringen en rekke tiltak som i sum vil kunne påvirke dynamikken og konkurransen i bransjen på en positiv måte. I vurderingen av tiltak har regjeringen lagt vekt på at det skal komme forbrukerne til gode.

Under behandlingen av meldingen i Stortinget 2. februar 2021 var det en bred debatt og ut over tiltakene i meldingen fattet Stortinget ytterligere vedtak. Stortingets vedtak skal, slik stortingsrepresentanten påpeker, sees i lys av gjeldende lover og regelverk, og innebærer dermed ikke lovendringer.

I Konkurransetilsynets tildelingsbrev for 2021 varslet departementet at det kunne oppstå justeringer i bestillingen knyttet til oppfølgingen av tiltak i dagligvaremeldingen. Det framgår videre at eventuelle justeringer i bestillingen vil videreformidles gjennom et brev til Konkurransetilsynet etter at meldingen var behandlet i Stortinget. Jeg viser i den forbindelse til punkt 4.2 i Konkurransetilsynets tildelingsbrev.

En justert bestilling som følge av Stortingets behandling av dagligvaremeldingen og påfølgende vedtak er under utarbeidelse. Også vedtaket som refereres til i

spørsmålet vil omtales i denne bestillingen og vil formi-

dles Konkurransetilsynet per brev fra Nærings- og fiskeridepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1265

Innlevert 10. februar 2021 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 17. februar 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Styringsgruppen for tilskuddsordningen for de regionale vitensentrene har vedtatt at vitensenteret ViteMeir tildeles 2 250 000 kroner for andre halvår 2021.

Kan statsråden svare på hvorfor ViteMeir tildeles mindre enn det som ble vedtatt i budsjettforliket?

BEGRUNNELSE:

Viser til følgende merknad og vedtak i budsjettforliket desember 2020 (Innst. 12S):

«Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre, Framskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, er positive til prosjektet ViteMeir og viser til budsjettenigheten mellom disse partiene i komiteen, hvor det foreslås å flytte 3,45 mill. kroner fra kap. 226 post 21 til kap. 226 post 71 til for å gi rom for at ViteMeir kan få tilskudd som vitensenter fra høsten 2021.»

Svar:

Bevilgningsøkningen som Stortinget vedtok ved behandlingen av 2021-budsjettet, gir rom for at vitensenteret ViteMeir kan få tilskudd som vitensenter fra høsten 2021. Den økte bevilgningen på 3,45 mill. kroner tilsvarende høsteffekten av de eksisterende vitensentrene i gjennomsnitt mottar i tilskudd, som er 6,9 mill. kroner. På den måten er det lagt til rette for at ViteMeir på sikt kan få like mye i tilskudd som andre vitensentre mottar i gjennomsnitt, uten at det går utover tilskuddet til andre sentre.

Vitensenterprogrammet administreres av Forskningsrådet, og den årlige fordelingen av tilskudd er delegert til styringsgruppen for Vitensenterprogrammet. Styringsgruppen består av representanter fra skolesektoren, akademien og næringslivet. Styringsgruppen skal gjøre en selvstendig, faglig vurdering av tilskuddet til hvert enkelt senter, med utgangspunkt i retningslinjene for ordningen.

Ifølge Forskningsrådet søkte ViteMeir om et tilskudd på 4,5 mill. kroner. Tilskuddet fra Forskningsrådet på 2,25 mill. kroner er derfor i tråd med søknaden, siden Stortinget

la til grunn at det skulle gis tilskudd for høsthalvåret. Et punkt i retningslinjene er at det statlige tilskuddet til et vitensenter ikke bør overstige 35 pst. av senterets samlede inntekter. Basert på de estimerte inntektene ViteMeir har oppgitt i søknaden sin, er 2,25 mill. kroner det maksimale senteret kan motta uten å gå over grensen på 35 pst.

Fremgangsmåten for å bestemme tilskuddet til ViteMeir er den samme som er benyttet da det ble bevilget midler til etableringen av Vitensenter Nordland i Mo i Rana og Atlanterhavsparken i Ålesund fra høsten 2019. Når ViteMeir åpnes, og kan vise til at senteret tilfredsstiller kriteriene i retningslinjene, kan senteret få et høyere tilskudd fra 2022. Styringsgruppen for Vitensenterprogrammet vil vurdere dette i tråd med retningslinjene.

SPØRSMÅL NR. 1266**Innlevert 10. februar 2021 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 17. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil helse- og omsorgsministeren bidra til åpenhet i det videre arbeidet med Sykehuset Nordmøre og Romsdal ved å sørge for at den gjennomførte usikkerhetsanalysen i regi av Advansia blir offentliggjort?

BEGRUNNELSE:

Advansia har på oppdrag fra Helse Møre og Romsdal gjennomført en usikkerhetsanalyse. Resultatet fra analysen inngikk i beslutningsgrunnlaget for gjennomføringsstrategi for prosjektet. Ny gjennomføringsstrategi er nå vedtatt, og kostnadsrammen (P85) er utvidet av Helse Midt-Norge med 814 millioner til nesten 6 milliarder kroner.

Helse Møre og Romsdal har i analysen som pressen er gitt tilgang til etter klage på avslag, sladdet størstedelen av dokumentet. Dette er svært uheldig fordi dette er en prosess som har stor allmenn interesse. Det er viktig med åpenhet for å sikre tillit til valgene Helse Møre og Romsdal har gjort. Prosessen rundt bygging av SNR har nå havarert to ganger, det er brukt 600 millioner kroner uten at man engang har en kontrakt, og det knytter seg også en viss usikkerhet til om prosjektet lar seg realisere innenfor den

nye rammen. Det må derfor være i offentlighetens interesse at en ekstern usikkerhetsanalyse blir offentliggjort.

Svar:

Det skal være åpenhet i helseforetakenes prosesser og meroffentlighet skal også vurderes. Helse Midt-Norge har opplyst at usikkerhetsanalysen fra Advansia er konkret vurdert opp mot offentlighetslovens regler om innsyn, herunder også plikten til å vurdere merinnsyn.

Helse Midt-Norge opplyser at usikkerhetsanalysen er hentet inn til bruk for interne saksforberedelser i Helse Møre og Romsdal. Usikkerhetsanalysen gir konkrete tall om basisestimer, forventningsverdier og usikkerhetsfaktorer for de enkelte delleveransene til nytt sykehus i Nordmøre og Romsdal. Offentliggjøring av dokumentet i sin helhet kan være prisdrivende dersom entreprenører blir kjent med disse tallstørrelsene. Helse Midt-Norge har derfor unntatt innsyn for de opplysninger som er vurdert å svekke framtidig forhandlingsposisjon til Helse Møre og Romsdal når nye kontrakter skal inngås. Allment tilgjengelig informasjon er ikke sladdet.

SPØRSMÅL NR. 1267**Innlevert 10. februar 2021 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 22. februar 2021 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad****Spørsmål:**

Hva er statusen til arbeidsgruppen for å beskytte sårbare barn og unge under pandemien, som ble satt ned i Helseledelse direktoratet november 2020, hvilke konkrete tiltak er foreløpig implementert for å beskytte denne gruppen gjennom pandemien, og hvilke tiltak har regjeringen beredskap for?

BEGRUNNELSE:

Psykososial beredskap er en sentral del av pandemiberedskapen. Så mye som hver tredje nordmann synes hverd-

agen er psykisk belastende under pandemien. Gjennom pandemien meldes det om økt pågang til barne- og ungdomspsykiatriske klinikker, og en økning i barn og unge med spiseforstyrrelser. Mental Helse melder om en enorm pågang på deres hjelpetelefoner, og en bekymringsfull økning av dem som har behov for å snakke om selvmordstanker. Da Arbeiderpartiet i november 2020 ba om redegjørelse fra Statsministeren på hva som gjøres for å beskytte sårbare barn og unge under pandemien, svarte statsministeren at det er satt ned en arbeidsgruppe i Helseledelse direktoratet for å håndtere dette.

Svar:

Jeg legger til grunn at det her spørres om koordineringsgruppen på direktoratsnivå som ble nedsatt i april i fjor for å følge med på tjenestetilbudet til barn og unge under koronapandemien. Gruppen ledes av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, og rapporterer jevnlig til meg.

Da regjeringen måtte innføre strenge smitteverntiltak i mars i fjor, ble det raskt klart at sårbare barn og unge kunne få en enda mer utfordrende hverdag. Regjeringen slo tidlig fast at barn og unge skal prioriteres, og det er siden tydeliggjort i planverket for håndtering av pandemien at barn og unge skal ha så lav tiltaksbyrde som mulig.

En del tjenester som yter bistand til sårbare barn og unge reduserte kapasiteten under de strenge smitteverntiltakene i mars i fjor. Det var derfor hensiktsmessig med en egen struktur på direktoratsnivå for å sikre at problemstillinger av relevans for sårbare barn og unge ble drøftet og håndtert på tvers av sektorene og for å følge tett med på tjenestetilbudet til sårbare barn og unge under pandemien. Til nå har gruppen levert 11 rapporter, blant annet om status i tjenestene. Disse er løpende offentliggjort på regjeringen.no.

Rapportene fra koordineringsgruppen har bidratt til å gi et viktig kunnskapsgrunnlag for regjeringen i håndteringen av pandemien. Gruppen har også kommet med anbefalinger til tiltak. Den gjennomgående anbefalingen fra gruppen er at det viktigste tiltaket for sårbare barn og unge er at det ordinære tjenestetilbudet er åpent og tilgjengelig så langt det er mulig og smittevern-faglig forsvarlig. Dette har regjeringen kommunisert tydelig til kommunene.

Når det gjelder helse- og omsorgssektoren har Helsedirektoratet blant annet oppdatert alle relevante faglige råd for helse- og omsorgstjenestene for ivaretagelse av særlig sårbare grupper. Det har også gått ut brev til kommunene om at helsesykepleiere som jobber i helsestasjon og skolehelsetjeneste som hovedregel ikke skal omdisponeres til arbeid med testing og smittesporing, for å sikre at disse viktige tjenestene for barn og unge skjermes så langt det er mulig. Psykisk helsevern for barn og unge har under hele pandemien hatt høy aktivitet. Nettbaserte løsninger og telefon har i en viss utstrekning erstattet fysiske møter.

Helsedirektoratet gjennomfører også p.t. en større kampanjesatsing om psykisk helse, som også ivaretar kommunikasjon til sårbare grupper og synliggjøring av tiltak. Kampanjen har tre hovedmålgrupper: befolkningen generelt, frivilligheten og sårbare grupper spesielt.

For å hjelpe frivillige organisasjoner med å holde i gang viktige aktiviteter for bl.a. sårbare barn og unge har også Helsedirektoratet tydeliggjort covid-19-forskriftens bestemmelser om arrangementer som er relevante for frivillige organisasjoner. Kommunene anbefales å sikre at sosiale aktiviteter - som ikke må stenges av smittevern-

hensyn - holdes åpne i kommunene. Helsedirektoratet har sendt ut et brev til alle landets kommuner om dette.

Regjeringen har lovet å kompensere kommunenes koronautgifter. Det har vi gjort siden 12. mars 2020, og det skal vi fortsette å gjøre. Regjeringen jobber kontinuerlig med tiltak for å bøte på den tøffe situasjonen for de som trenger det mest. I løpet av 2020 innførte vi flere tiltak for å hjelpe sårbare grupper, og vi styrker innsatsen i 2021. Samlet ble det som følge av pandemien iverksatt målrettede tiltak på om lag 1,5 mrd. kroner, og overføringene til kommunene ble økt med nesten 19 mrd. kroner, begrunnet blant annet med innsats for sårbare grupper. Vi har gjennom disse ulike tiltakspakkene blant annet bidratt til at barn og unge kan ta igjen tapt progresjon på skolen, og styrket hjelpetelefoner hvor de som trenger noen å snakke med kan henvende seg. I tillegg har vi styrket frivillige organisasjoners muligheter til å drive sosiale aktiviteter for barn og unge.

Den 29. januar foreslo regjeringen i Prp. 79. S (2020-2021) ytterligere tiltak som vil bidra til å forsterke innsatsen for barn, ungdom og studenter og sårbare grupper under koronapandemien. I de økte bevilgningene for 2021 er det foreslått flere tiltak for å styrke studenters psykiske helse og opprettholde lavterskeltilbud i kommunene for barn og unge med psykiske plager. Det foreslås blant annet 500 mill. kroner til utvidet sommerskoletilbud for barn i grunnskolen sommeren 2021 for å bidra til å ta igjen tapt progresjon, 20 mill. kroner til utstyrssentraler slik at barn og familier kan låne ski, skøyter og annet utstyr og 20 mill. kroner til sosiale lavterskeltilbud til studenter.

Dagens smittesituasjon er fortsatt uoversiktlig. Regjeringen følger utviklingen tett. Koordineringsgruppen for tjenestetilbudet til sårbare barn og unge er videreført, og rapporteringen skal tilpasses smittesituasjonen.

SPØRSMÅL NR. 1268**Innlevert 10. februar 2021 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 2. mars 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil helseministeren, i en dialog med Kreftregisteret, ta initiativ til at omfanget av kreft og andre helseplager også kartlegges og følges opp for de som har jobbet på landanleggene i tilknytning til olje- og energisektoren?

BEGRUNNELSE:

Kreftregisteret skal nå kartlegge og forske på omfanget av kreft og andre helseplager hos de som har jobbet som offshore oljearbeidere de siste tiårene. Fagforbundet SAFE peker imidlertid på at også ansatte på landanleggene har vært eksponert for et mulig helseskadelig arbeidsmiljø i minst samme omfang.

Svar:

Kreftregisteret er organisert under Oslo universitetssykehus HF. For å svare på dette spørsmålet har jeg derfor innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF.

I tilbakemeldingen fra Helse Sør-Øst RHF vises det til en pågående studie som er finansiert av Norges forskningsråd. Studien er støttet av industri, fagforeningen og tilsynsmyndigheter.

Det påpekes videre fra Helse Sør-Øst RHF at det ifølge Kreftregisteret ikke finnes noen fullstendig historisk oversikt over hvem som har arbeidet i denne næringen, hva de har jobbet med, hvilke stoffer de har blitt utsatt for og i hvilket omfang, og når de har jobbet. I den aktuelle studien brukes det betydelige ressurser og mye kapasitet til å skaffe en slik oversikt over offshorearbeidere. Ettersom offshorearbeiderne er blitt transportert med helikopter til og fra plattformene og denne transporten er nøye loggført, har man valgt å hente studiepopulasjonen fra databaser over helikoptertransport. Studien omfatter derfor ikke landanleggene, ettersom de ikke inngår i den loggførte oversikten over helikoptertransport, den såkalte «Heliport-kohorten».

En eventuell studie av landarbeidere vil kreve etablering av en ny studiepopulasjon og en tilsvarende historisk oversikt.

Langtidsplanen for forskning og høyere utdanning skal være en rettesnor når det lyses ut og tildeles midler. I regjeringens langsiktige prioritering er det flere punkter som forskning på helse og arbeidsmiljø kan høre naturlig inn under. Et eksempel på dette er Arbeids- og sosialdepartementets bevilgning til Forskningsrådets PETRO-MAKS2-program som Kreftregisteret nå har tildeling fra.

SPØRSMÅL NR. 1269**Innlevert 10. februar 2021 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud****Besvart 16. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Hva er alle de totale kostnadene, som fergene, kraftkabler, kraftstasjoner og kostnadene ved eventuell utbygging av mer kraft, for at alle riks- og fylkesveiferjer skal over på nullutslipp, og hvor mye har slike omlegginger foreløpig kostet (fordelt ned på hvert ferjesamband)?

BEGRUNNELSE:

Det har over tid blitt en politisk konkurranse om å stille strengere miljøkrav til ferjemateriellet. Statsministeren

har også selv uttalt at alle nye fergeanbud skal stille krav om lav- eller nullutslipp fra 2023. Det vil være store kostnader knyttet til å skifte ut både ferjer og tilhørende infrastruktur. Denne kostnaden er ikke belyst godt nok, og skattebetalerne fortjener å vite hva politikernes fagre miljøløfter vil koste dem.

Ferjer med batteristrøm må kjøpes inn i tillegg til at det må bygges ladestasjoner på landsiden, og gjerne ny strømtilførsel som er dimensjonert for den enorme mengden med strøm som skal til for å lade et skip. Ferjer som skal gå på andre drivstoff som hydrogen og ammoni-

akk må også kjøpes inn nye og få nødvendig landbasert infrastruktur.

Det er også sannsynlig å anta at mindre beredskapsbruk av ferjer vil kunne ha en merkostnad når ferjer ikke kan forflyttes til andre samband som ikke har nødvendig infrastruktur eller normalt har ferjer som går på andre drivstoff.

Svar:

Regjeringen har fått beregnet merkostnadene ved omlegging til lav- og nullutslippsferjer i flere omganger. De mest aktuelle beregningene ble utført for et år siden av DNVGL som så på fylkeskommunenes merkostnader ved overgang til lav- og nullutslippsferjer.

Beregningene viser at merkostnadene ved overgang til lav- og nullutslippsferjer er sterkt varierende. For noen ferjesamband er merkostnaden ved batteriferje negativ, dvs. at dette er den løsningen som har den laveste kostnaden. For andre ferjesamband, særlig på de lengre ferjestrekningene og der det er langt til etablert kraftnett,

kan merkostnadene være betydelige. Derfor varsler regjeringen i klimaplan for 2021-2030 at vi vil innføre lav- og nullutslippskriterier for ferjer der forholdene ligger til rette for det.

VI har ikke tall som viser den samlede merkostnaden for hele den omleggingen vi ser for riks- og fylkesferjene. Men selv om merkostnadene kan ha vært høye for enkelte ferjesamband, viser analysene våre, eksempelvis Klimakur 2030, at nullutslippsferjer i gjennomsnitt har en relativt lav tiltakskostnad. Dessuten er det viktig å ta med i betraktningen at disse kostnadene er antatt å falle over tid, slik at lav- og nullutslippsferjer blir stadig mer lønnsomme.

Jeg vil også gjøre oppmerksom på at overgangen til lav- og nullutslippsferjer i flere tilfeller har sammenfalt med at gamle ferjer er byttet ut med nye og at gamle kabinlegg forsterkes. Våre analyser viser at merkostnadene knyttet til selve miljøkravet i seg selv er relativt lave sammenlignet med slike andre kostnadsdrivere.

SPØRSMÅL NR. 1270

Innlevert 10. februar 2021 av stortingsrepresentant Tor André Johnsen

Besvart 16. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Hvor stor belastning på strømmettet er det beregnet at en etablering av ladeinfrastruktur for riks- og fylkesveiferjer vil ha, og hva vil det koste totalt og fordelt ned på hvert fergeselskap?

BEGRUNNELSE:

Det er et uttalt krav fra regjeringen at alle nye fergeanbud skal stille krav om lav- eller nullutslipp fra 2023. Det vil medføre at flere ferjesamband går over på batteridrevne el-ferjer. Disse ferjene er avhengig av å kunne lade batteriene sine mens de ligger ved land og dermed ha ladeinfrastruktur ved ferjeanløpet.

Mange ferjekajer ligger slik til at de er utenfor tettbygde områder og har ikke en tilknytning strømmettet som er dimensjonert for de enorme mengdene strøm som er nødvendig for å lade batteriene på el-drevne skip. Det vil naturligvis måtte bygges ut og koste dyrt for både skattebetalere og potensielt strømkunder gjennom økt nettleie.

Svar:

Jeg er glad for å kunne si at vi etter hvert har fått god oversikt over lav- og nullutslippsferjer, både innen riksvei- og fylkesveidrift. Kunnskapsgrunlaget sier også noe om ladeinfrastruktur, kapasitet og kostnader. Det er olje- og energiministeren som har ansvaret for å følge opp regjeringens politikk knyttet til kraftsystemet.

Norge har i dag et overskudd på kraft, og et godt utgangspunkt for elektrifisering av nytt forbruk. Dette er forventet å være situasjonen i mange år fremover, også ved en økende elektrifisering i flere sektorer. Antakelser om fremtidig forbruk og produksjon vil alltid være beheftet med usikkerhet. Omfanget av elektrifisering, i hvilken takt det skjer og den geografiske fordelingen av forbruket vil påvirke behovet for tiltak i overføringsnettet.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gjennomførte i 2020 en analyse av stortilt elektrifisering og konsekvenser for kraftsystemet. Elektrifisering av ferjer, basert på anslag i Klimakur 2030, var en del av dette. NVE skriver at elektrifisering av ferjer nesten alltid krever

nettutbygging, og at nettkostnadene kan variere mye. I Klimakur ble det antatt at 46 av ferjesambandene vil bli elektrifisert uten nye tiltak og virkemidler. Elektrifisering av ytterligere 76 ferjesamband er anslått å kreve investeringer i distribusjonsnettet på om lag 1 milliard kroner, og i regionalnettet på litt under 0,4 milliarder kroner. Rapporten kan leses her: https://publikasjoner.nve.no/rapport/2020/rapport2020_36.pdf

Også Statnett har sett på konsekvensene for kraftnettet av økt elektrifisering. Deres analyser viser at høyere kraftforbruk fra transportsektoren i liten grad gir et økt behov for nettutbygginger i transmisjonsnettet, men kan framskynde mange investeringer. Det finnes eksempel på at elektrifisering av enkelte ferjesamband blir vanskelig på grunn av begrenset kapasitet i transmisjonsnettet, men dette hører til unntakene.

Olje- og energidepartementet har gjennomført en høring om forslag til endringer i forskrift om nettregul-

ering og energimarkedet (tilknytning av uttak med vilkår om utkobling eller redusert strømforsyning). Forslaget åpner opp for at nettselskap og uttakskunder kan inngå avtale om tilknytning til nett med vilkår om at kunden kan kobles ut eller gis redusert forsyning i gitte situasjoner.

Dette vil legge til rette for at nye tilknytninger av forbruk eller forbruksøkninger kan gjennomføres uten at det er nødvendig å investere i nettanlegg, til fordel for både nettselskap og kunde. I tillegg til at kunden slipper å betale anleggsbidrag, vil nettselskapet i mange tilfeller også kunne gi raskere tilknytning. Forslaget vil bidra til en mer effektiv utnyttelse av eksisterende strømmett, og til at man kan unngå å måtte investere i nytt nett. En slik ordning vil kunne redusere kostnadene ved å etablere for eksempel ladeanlegg for ferjer. Høringsfristen var 2.12.2020 og forslaget er nå til behandling i Olje- og energidepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1271

Innlevert 10. februar 2021 av stortingsrepresentant Arne Nævra

Besvart 18. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

I forslag til nytt regelverk for små elektriske kjøretøyer ser Statens vegvesen ut til å ha glemt den gåstrategien Stortinget tidligere har vedtatt. Høringsnotatet synes ikke å ha som utgangspunkt at de gående er byens viktigste trafikanter. Viktige høringsinnspill jeg har fått tilsendt, peker på at det nye regelverket for el-sparkesykler må gi offentlige myndigheter tydeligere styringsmuligheter, og sette gåstrategien som premiss for nytt regelverk.

Er statsråden enig i dette?

BEGRUNNELSE:

El-syklistene har ti ganger høyere ulykkesrisiko enn syklistene og de har skapt stor engstelse og hindringer for de gående i byens gater. For eksempel var det i Oslos sentrale deler over 16 000 el-sparkesykler sist sommer. De som opptar store deler av byens gåarealer. El-sparkesyklene for utleie kjører i opptil 20 km/t (6 m/sek) på trange fortau, men det er også privatimporterte el-sparkesykler med langt høyere hastigheter.

Helsevesenet og rettsapparatet har fått mange nye saker å håndtere. Byenes offentlige rom er blitt en arena for uregulert kamp om byens gatearealer mellom de

gående og store internasjonale utleieaktører. Norge fulgte den normale, europeiske regelen med forbud mot sykling på fortau frem til 1978. Siden den gang har vi jo fått mange flere anlegg for syklistene, som også el-sparkesyklene kan benytte. Høringsuttalelser jeg har fått tilsendt, viser at det er sterke interessekonflikter. De kan løses ved å justere trafikkreglene og regelverket for små kjøretøyer, slik at det offentlige - ikke minst kommunene - får tydeligere styringsmuligheter.

El-sparkesyklene tar ikke vekk bilismen, men erstatter i stor grad kollektivtransport og gange som alternativ. Det siste undergraver på mange vis vår gåstrategi og våre mål om en triveligere og tryggere by og en sunnere befolkning.

Svar:

Hensynet til de gående står sentralt i de forslagene som har vært på høring om strengere regler for små elektriske kjøretøy. Dette er særlig fordi vi har sett at bruken av små elektriske kjøretøy skaper utfordringer for fremkommelighet og trygghet for gående.

Den nasjonale gåstrategien som ble lagt frem i 2012 har som hovedmål at det skal bli attraktivt å gå for alle og at flere skal gå mer. Den gir et godt faglig grunnlag og an-

befalinger for hvordan transportetatene og andre bør jobbe for å nå disse målene og definerer seks innsatsområder for dette arbeidet.

I dag er gående prioritert foran kjørende på gangveg, fortau og gangfelt, og de er gitt et ekstra vern ved at syklende på disse arealene er pålagt begrensninger og at kjørende alltid må ta hensyn til de gående. Syklister, herunder de som bruker små elektriske kjøretøy, kan bare benytte gangveg, fortau eller gangfelt når gangtrafikken er liten og syklingen ikke medfører fare eller er til hinder for gående. Syklende skal passere gående i god avstand og i tilnærmet gangfart.

Vi ser utfordringer med etterlevelsen av de reglene vi har og at det også er behov for strengere regler for bruk

av små elektriske kjøretøy. I forslagene som har vært på høring er det mange tiltak som skal bidra til å bedre ivareta hensynet til de gående, i tråd med de overordnede målene for gåstrategien.

Samtidig er elsparkesykler og andre små elektriske kjøretøy et nyttig supplement til det øvrige transporttilbudet mange steder, og jeg ønsker derfor også å legge til rette for fortsatt bruk av slike kjøretøy.

Høringsinnspillene blir nå oppsummert, og jeg tar sikte på å ha klart nye og strammere regler for bruk av små elektriske kjøretøy til våren. Disse reglene skal sikre en bedre balanse mellom de ulike trafikantgruppene, og særlig hensynta de gående.

SPØRSMÅL NR. 1272

Innlevert 11. februar 2021 av stortingsrepresentant Morten Wold

Besvart 18. februar 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

Kan statsråden redegjøre for de operative og økonomiske konsekvensene av forsinkelsene i ubåtanskaffelsen innebefattet muligheten for garanterte konkrete og forpliktende industriavtaler tilsvarende kontraktsverdien før en kontraktsinngåelse slik Stortinget har forutsatt?

BEGRUNNELSE:

2. februar 2017 besluttet regjeringen at Norge skal gå sammen med Tyskland i et strategisk samarbeid om anskaffelse av nye ubåter. Stortinget godkjente ubåtanskaffelsen den 15. juni samme år med en kostnadsramme på 41370 millioner kroner. Planen var å få første ubåt levert fra midten av 2020-tallet og frem mot 2030. I den nye langtidsplanen, Prop. 14 S (2020-2021), skriver regjeringen at det først planlegges å innføre fire nye ubåter fra slutten av 2020-tallet.

Forsinkelsen medfører at dagens Ula-klasse undervannsbåter må holdes operative ut over opprinnelig levetid frem til nye ubåter kan være på plass. Slik vi forstår vil dette kreve oppdateringer av Ula-klassen utover det opprinnelig planlagte.

Utenriks- og forsvarskomiteen forutsatte i Innst. 381 S (2018-2019) at bindende avtaler mellom norske leverandører og Tyskland og/eller bindende avtaler mellom Forsvarsmateriell og ThyssenKrupp Marine Systems om

industrisamarbeid skulle utarbeides og inngås parallelt med ubåtkontrakten.

I 1983 inngikk Norge og Tyskland en tilsvarende samarbeidsavtale om ubåtanskaffelse. Denne ble kraftig forsinket og vesentlig dyrere enn opprinnelig budsjettet. Teknisk Ukeblad kunne 7. oktober 2019 dessuten opplyse at det ikke forelå noen forpliktende industrisamarbeidsavtaler da man inngikk kontrakt om kjøp.

Ifølge Forsvars- og sikkerhetsindustriens forening var resultatet at verken forventede økonomiske gevinster eller andre positive effekter av samarbeidet, ble realisert som forutsatt.

Svar:

Når det gjelder de operative og økonomiske konsekvensene av forsinkelsene i ubåtanskaffelsen, viser utredninger som er gjennomført at det er mulig å seile Ula-klassen lengre for å sikre operativt tilgjengelige ubåter i henhold til operativ ambisjon i perioden frem til de nye ubåtene er innfasert.

Tiltakene innebærer at dagens struktur med seks ubåter av Ula-klassen videreføres frem til 2026-2027 med en påfølgende gradvis utfasing til 2035. Dette krever at det iverksettes tiltak for økt vedlikehold og at det gjennomføres nødvendige investeringer i Ula-klassen, som beskrevet i ny langtidsplan, Prop. 14 S (2020-2021). Disse tiltakene er i ferd med å bli implementert og det er

opprettet et nytt prosjekt i den hensikt å ivareta dette. Dette prosjektet vil etter planen forelegges Stortinget ila 2022. Forsinkelsen i leveranse av nye ubåter vil medføre et økonomisk merbehov som følge av økt vedlikehold, personellrelaterte kostnader og investeringer knyttet til Ula-klassen på kort sikt. En senere innfasing av nye ubåter gir imidlertid også en utsettelse av innfasingskostnadene, slik at nettokostnadene sett i levetiden til ubåtene viser et mer balansert bilde.

Det har fra norsk side hele tiden vært en forutsetning at det, som forutsatt i anskaffelsesregelverket og i

utenriks- og forsvarskomiteens Innst. 381 S (2018-2019), skal foreligge en forpliktende industrisamarbeidsavtale samtidig med kontraktsinngåelse. Forhandlingene med leverandøren om en slik industrisamarbeidsavtale er nylig slutført, slik at en forpliktende avtale kan signeres i forbindelse med kontraktsinngåelse for ubåter. Det har samtidig vært løpende kontakt med tyske myndigheter med sikte på et omfattende samarbeid på myndighetssplan som vil gi norsk forsvarsindustri økte leveranser til landet.

SPØRSMÅL NR. 1273

Innlevert 11. februar 2021 av stortingsrepresentant Trygve Slagsvold Vedum

Besvart 16. februar 2021 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

Mener statsråden at et fullt integrert internt energimarked og på sikt en felles pris på strøm i Europa er en god idé?

bredere utvalg, rimelige priser og større beskyttelse av strømkundenes rettigheter er etter mitt syn noe vi bør være for, ikke imot.

BEGRUNNELSE:

ACER slår på deres hjemmesider fast at organisasjonens oppdrag er å fremme et fullt integrert internt energimarked.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet viser representanten til at "ACER slår på deres hjemmeside fast at organisasjonens oppdrag er å fremme et fullt integrert internt energimarked". Jeg merker meg at han unnlater å ta med følgende del av samme omtale: "... slik at EU-forbrukere kan dra nytte av et bredere utvalg, rimelige priser og større beskyttelse".

Norge har normalt lavere kraftpriser enn de fleste europeiske land. Dette forventes også å være situasjonen i årene fremover. Dette er jeg glad for, fordi dette er et konkurransefortrinn for norsk industri og et gode for norske forbrukere som jeg er opptatt av å ta vare på.

Alle konsesjoner til produksjonsanlegg, strømnnett og utenlandskabler gis av norske energimyndigheter. For utenlandsforbindelser er det Olje- og energidepartementet som er konsesjonsmyndighet. Dette følger av energiloven. Det vil i realiteten aldri være samfunnsøkonomisk lønnsomt å bygge så mange kabler at det blir lik pris mellom Norge og landene vi har forbindelser til. Et

SPØRSMÅL NR. 1274**Innlevert 11. februar 2021 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 17. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Om Norge skal nå mål om å flytte mer transport fra vei til bane krever det forskning og utvikling i tillegg til et betydelig arbeid for å rette opp etterslep i vedlikehold. EU forbereder en stor jernbanesatsing gjennom Horizon Europe. Norge har fått avslag i å delta der fordi vi ikke er deltaker i forskningsprogrammet Horizon Europe.

Vil statsråden foreta seg noe, slik at Norge kan få delta i dette viktige arbeidet denne gangen?

BEGRUNNELSE:

Vedlikehold, bygging og drifting av tunneler, frostproblematikk og vinterdrift, samt vår topografiske forhold trenger vi mer kunnskap og forskning på. De driftsmessige utfordringene jernbanen møter gjør at Norge egner seg godt til å drive pilotforsøk og forskning. Nå forbereder EU nok en jernbanesatsing, denne gangen kalt Transforming Europe's Rail System, under Horizon Europe programmet. Også dette skal vare i seks år, til 2027. Jernbanedirektoratet har søkt men søknaden ble lagt på vent fordi Norge ikke er med i Horizon Europe. Norge fikk heller ikke være med i det forrige programmet på jernbane fordi vi kom for seint inn i Horizon 2020.

Svar:

Det nye partnerskapet for jernbanesektoren innenfor Horisont Europa, Europe's Rail, vil være et sentralt verktøy for å finne nye og gode løsninger og teknologier for å kunne utvikle det europeiske jernbanesystemet til det beste for de reisende, og bidra til innovasjon som gjør at vi kan utnytte jernbanesystemet mer effektivt enn det vi får til i dag. Det er særlig ressurskrevende å bygge ny infrastruktur for å øke kapasiteten, og jeg er derfor ute etter å finne gode, solide og sikre alternative måter å få mer ut av jernbanesystemet på. Dette kan vi allerede se flere resultater av gjennom Shift2Rail, men vi vil legge til rette for enda mer målrettet innsats gjennom det nye partnerskapet under Horisont Europa.

Jeg er opptatt av at Jernbanedirektoratet får delta som fullverdig partner i det nye partnerskapet innenfor Horisont Europa. I fjor sommer sendte jeg derfor et brev til transportkommissær Vălean der jeg anbefalte Jernbanedirektoratets kandidatur som fullverdig partner i det nye foretaket. Forsknings- og høyere utdanningsminister Asheim sendte et tilsvarende brev til forskningskommissær Gabriel, og fikk positiv tilbakemelding på det. Jeg me-

ner Jernbanedirektoratet er en god kandidat, både fordi de kan samle og stimulere det norske forskningsmiljøet innenfor jernbane, men også fordi jeg mener vi i Norge kan tilføre det europeiske samarbeidet mye, og dette kan oppsummeres gjennom slagordet *if it works in Norway, it works everywhere*.

EØS-avtalen gjør det mulig for Norge å delta i planleggingen av Horisont Europa, og norske aktører kan delta i utlysninger også før Norge formelt har sluttet seg til programmet gjennom innlemmelsen i EØS-avtalen. Jeg ble derfor overrasket da Jernbanedirektoratet i desember i fjor fikk beskjed om at søknaden deres var satt på vent, med begrunnelsen at det manglet et formelt grunnlag for å behandle den.

Ettersom rettsakten som regulerer Horisont Europa ennå ikke er vedtatt i EU, har det ikke vært mulig for Norge å knytte seg formelt til dette samarbeidet gjennom innlemmelse av rettsakten i EØS-avtalen. Både Kunnskapsdepartementet og Samferdselsdepartementet har imidlertid jobbet aktivt med å få frem overfor Kommisjonen at Norge gjennom EØS-avtalen allerede har et tilstrekkelig grunnlag for å kunne stille som kandidater til de nye partnerskapene under Horisont Europa. Den prinsipielle rett til tidlig deltakelse i EUs programmer er fulgt opp ved hendelser av EU-delegasjonen, og omtalt i EØS-komiteén.

Denne uka har Jernbanedirektoratet fått brev fra DG MOVE om at EØS-avtalen likevel anses å danne et tilstrekkelig grunnlag for at Jernbanedirektoratets søknad om deltakelse kan realitetsbehandles, og de er nå anerkjent som candidate Founding Member of Europe's Rail Joint Undertaking. Jernbanedirektoratet vil dermed stå på den foreløpige listen over medlemmer i vedlegg til Kommisjonens forslag til rettsakten som skal etablere foretakene under Horisont Europa. Direktoratet er dermed allerede fra denne uka invitert til å delta i det praktiske arbeidet med å forberede det nye partnerskapet Europe's Rail. Vi må likevel ta forbehold for at det rettslige rammeverket skal vedtas først, og at Jernbanedirektoratet må bli enige med det nye foretaket om betingelsene for deltagelse. Den endelige aksepten for at Jernbanedirektoratet kan bli en Founding Member of the Europe's Rail Joint Undertaking vil bli formalisert i en Commitment Agreement, og denne vil inngås etter at Rådet har fastsatt rettsakten som etablerer foretakene under Horisont Europa. Dette er uansett for meg svært gode nyheter, og jeg har tro på at dette vil være med på å styrke utviklingen av både den norske og europeiske jernbanesektoren i tiden fremover.

Regjeringen har tydelig signalisert at Norge har som intensjon å delta på samme måte som under Horisont 2020. Norges rettigheter som EØS/EFTA-land, som gir norske aktører rett til å delta i Horisont Europa på samme vilkår som aktørene fra EUs medlemsland, har vist seg å

være viktige på dette stadiet i prosessen. Avtalen gir oss gode muligheter til å delta i løsningen av de store samfunnsutfordringene i samarbeid med de beste forsknings- og innovasjonsmiljøene i Europa. Dette betyr mye i en tid med store utfordringer både for offentlig og privat sektor.

SPØRSMÅL NR. 1275

Innlevert 11. februar 2021 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 15. februar 2021 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

I fjor høst ble det avdekket at oppdaterte lønnsomhetsanslag for petroleumsvirksomhet ikke ble videreformidlet til Stortinget i forbindelse med åpningen av Barentshavet sørøst. I disse anslagene fra 2013 trengtes det en oljepris på minst 84 dollar for at oljevirkosomhet i området skulle bli lønnsomt.

Er det gjort noen nye lønnsomhetsvurderinger i Barentshavet sørøst siden 2013, og hva er de oppdaterte lønnsomhetsanslagene?

BEGRUNNELSE:

Ber om å få oppgitt anslag på balansepris som sikrer lønnsom oljeproduksjon.

Svar:

Jeg antar at representanten i spørsmålet sikter til et internt arbeidsnotat i Oljedirektoratet om verdsetting av ressursene i Barentshavet sørøst som nylig har blitt offentlig kjent. Notatet ble utarbeidet i direktoratet i 2013. Det var ikke ledelsesbehandlet i direktoratet, og ikke oversendt departementet før høsten 2019.

Arbeidet med åpningen av Barentshavet sørøst for petroleumsvirksomhet skjedde under regjeringen Stoltenberg II. Det er kjent at departementet som del av åpningsprosessen fikk foretatt en helt overordnet vurdering av muligheter for inntekter til staten fra ev. petroleumsvirksomhet i området. Dette var ikke en lønnsomhetsvurdering. Departementet har ikke gjort lønnsomhetsvurderinger for de antatte petroleumsressursene i Barentshavet sørøst, verken i 2013 eller senere.

Åpningsprosessen for Barentshavet sørøst besto av en konsekvensutredning og en ressurskartlegging. Som del av konsekvensutredningsprosessen fikk departementet i 2012 utredet temaet "Inntekter til staten" iht. et utred-

ningsprogram som ble fastsatt etter offentlig høring. Dette arbeidet ble gjennomført av Oljedirektoratet og presentert i notatet "Inntekter fra petroleumsvirksomhet på nasjonalt nivå". Denne helt overordnede vurderingen av muligheter for statens inntekter var, som andre fagstudier, basert på to scenarioer som departementet fikk utarbeidet til bruk i konsekvensutredningsprosessen. Beregningen av mulige inntekter ble gjengitt i konsekvensutredningen og var gjenstand for offentlig høring. Det kom ikke innsigelser i høringsrunden på måten mulige inntekter var belyst på i konsekvensutredningen.

At staten åpner et område for petroleumsvirksomhet betyr ikke at en gitt petroleumsvirksomhet blir igangsatt, eller at det skal brukes ressurser fra staten sin side. Petroleumsvirksomhet igangsettes kun hvis og når aktørene i næringen har søkt om og fått tildelt en utvinningstillatelse fra staten og finner det regningsssvarende å drive leteaktivitet i det tildelte arealet. Åpning av et område er en nødvendig, men ikke tilstrekkelig, betingelse for at aktørene skal bruke ressurser på petroleumsvirksomhet i et område.

I Norge må staten som ressurseier åpne et område for å få klarlagt omfanget av petroleumsressursene våre, og hvilke verdier dette faktisk utgjør. Dette fordi det må bores letebrønner for å avklare hvilke faktiske ressurser som er til stede. Operativ leteaktivitet gjennomføres på norsk kontinentalsokkel av oljeselskapene. Boring av letebrønner for å avklare faktiske ressurser krever således at området er åpnet, at utvinningstillatelse er tildelt av staten og at selskapene ønsker å bore letebrønner.

Dersom staten ikke åpner et område, gir vi fra oss muligheten til å finne ut hvilke ressurser og verdier landet faktisk sitter på i det aktuelle området. Det er derfor ressurspotensialet og den tilhørende oppsiden som gjør det interessant å åpne et område for petroleumsvirksomhet. Det er kun gjennom åpning at en kan få avklart hvilke lønnsomme ressurser et område faktisk inneholder.

Særlig når vi har begrenset kunnskap om undergrunnen står vi i fare for å undervurdere oppsiden og dermed den potensiale verdien.

Dette må veies opp mot ev. forhold som tilsier at det er risiko eller negative konsekvenser ved å ha petroleumsvirksomhet som mer enn oppveier fordelene. I tillegg vil andre samfunnmessige effekter, som ringvirkninger på land, veie inn i beslutningen.

Det er disse avveiningene som åpningsprosessen skal belyse. For at alle relevante forhold blir adekvat belyst er det offentlig høring både av programmet for konsekvensutredningen og selve utredningen.

Det gjøres ikke løpende lønnsomhetsvurderinger for hele havområder, heller ikke Barentshavet sørøst. En slik overordnet øvelse ville ikke gitt et riktig bilde av den faktiske lønnsomheten. Igangsetting av petroleumsvirksomhet i et åpent havområde skjer kun hvis aktørene i næringen finner at det å bruke ressurser på leteaktivitet i området er lønnsomt. Den første lønnsomhetstesten er knyttet til å delta i konsesjonsrunder og utarbeide søknader om utvinningstillatelser. Ved tildeling av utvinningstillatelser gjør myndighetene en vurdering av potensialet i arealene som del av prosessen med å avklare hvor staten bør beholde direkte eierandeler gjennom SDØE. Dette gjelder generelt også ved tildeling av areal i Barentshavet sørøst. Deretter er det flere milepæler i letefasen, inklusive beslutning om ev. å bore en letebrønn. Gjøres

det funn som kan være lønnsomt å bygge ut, er det ytterligere lønnsomhetstester gjennom de ulike faser av prosjektutviklingsløpet som avsluttes med en ev. investeringsbeslutning. En verdsetting av et område som ikke tar hensyn til denne beslutningsfleksibiliteten vil overvurdere den økonomiske nedsiden/risikoen.

Det som imidlertid er oppdatert etter 2013 er ressursestimaterne for de ulike deler av norsk kontinentalsokkel. Disse endres over tid ved at mer informasjon tilkommer gjennom pågående leteaktivitet. Oljedirektoratet publiserer jevnlig ressursestimater for norsk kontinentalsokkel. Siste anslag fremgår blant annet av publikasjonen "Ressursrapport 2020". Barentshavet sørøst inngår i ressursanslaget for Barentshavet sør. Forventningsestimatet for uoppdagede ressurser i området er på 1130 mill. Sm³ o.e, med et lavt og høyt estimat på hhv. 385 og 2395 mill. Sm³ o.e. Forventningsestimatet er redusert med 35 mill. Sm³ o.e. siden 2017. Denne reduksjonen skyldes blant annet leteresultatene i Barentshavet sørøst. Det er særlig forventningen til letemodeller med reservoarbergarter av trias alder som er redusert.

I samme rapport har Oljedirektoratet beregnet lønnsomhet av gjennomført leting på norsk sokkel fra år 2000 til 2019. Beregningene viser at letevirksomheten har vært mer lønnsom de siste ti årene enn i forrige tiårsperiode, og alle havområdene (Nordsjøen, Norskehavet og Barentshavet) gir viktige bidrag til den samlede verdiskapingen.

SPØRSMÅL NR. 1276

Innlevert 11. februar 2021 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 19. februar 2021 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

Hvilke effektreserve regner statsråden med at Norge har ved kalde, tørre og vindfattige perioder i dag, og hvilke effektreserve mener statsråden det norske kraftsystemet optimalt bør ha; hva anser statsråden at vil være effektbruk og effektreserve i 2030 med de planene for elektrifisering som nå foreligger, og hvordan har regjeringen tenkt å sikre at det økte kraftforbruket også blir fulgt opp med nødvendig sikring av effektreserve?

BEGRUNNELSE:

Den regulerbare vannkrafta er ryggraden i det norske energisystemet. I kalde vintre er tilgangen til effekt i det norske kraftsystemet sikret av at vi har et stort antall ma-

gasinkraftverk som leverer effekt inn i systemet, selv om både nedbør og tilgjengelig vindenergi varierer.

De siste årene har norsk energiproduksjon økt vesentlig. Men det aller meste av den nye produksjonen har kommet fra uregulerbar vind- og vannkraft. Selv om dette øker tilgangen av fornybar energi, så bidrar det i liten grad til å øke krafttilgangen ved kalde og vindfattige perioder som kan oppstå enkelte vintre, som i år.

For å få til en effektiv reduksjon av klimagassutslipp spiller elektrifisering en viktig rolle.

Beregninger har vist at energiforbruket i Norge vil kunne øke med 30 TWh i 2030. En tilsvarende økning i effektforbruk vil kunne ha store negative konsekvenser for kraftsystemet i perioder med lave temperaturer og lite vind. Selv om utenlandsforbindelsene vil kunne le-

vere effekt inn til Norge i slike perioder, så vil en kunne ha en situasjon der nabolanda våre opplever liknende situasjoner samtidig – og det vil kunne redusere effekten. Det at landene vi har kraftforbindelser til også tenker stor grad av elektrifisering som løsning på klimautfordringa, og dermed faser ut sine regulerbare kraftkilder, forsterker problematikken.

Svar:

Det norske kraftsystemet har i dag en installert effekt på 37 680 MW. Av dette er 33 003 MW (88 pst.) vannkraft, og det kan anslås at tre fjerdedeler av denne kapasiteten er regulerbar. I tillegg har Norge en importkapasitet fra utlandet på 7 600 MW, som øker til 9 000 MW når kabelen NorthSeaLink til Storbritannia settes i drift i slutten av 2021.

Etter dereguleringen av kraftmarkedet i 1991 opphørte den statlige planleggingen av produksjon- og effektkapasitet her til lands. I stedet har vi lagt grunnlaget for et kraftmarked som gir effektive prissignaler, der aktører i markedet søker å realisere prosjekter basert på lønnsomhet. Måten vi har innrettet kraftsystemet på har vært til inspirasjon for mange andre land, og har også bidratt til at Norge normalt har lavere kraftpriser enn de fleste europeiske land. Dette forventes også å være situasjonen i årene fremover. Dette er jeg glad for, fordi dette er et

konkurransefortrinn for norsk industri og et gode for norske forbrukere som jeg er opptatt av å ta vare på.

Statnett som systemansvarlig har en rekke virkemidler for å sikre momentan balanse i kraftsystemet. Dersom det oppstår ubalanser, iverksetter systemansvarlig tiltak for å gjenopprette balansen, som å justere produksjonen eller forbruket. Statnett skal i størst mulig grad bruke virkemidler som er basert på markedsmessige prinsipper.

Dersom endringer i kraftsystemet mot 2030 skaper et økt effektbehov på de kaldeste dagene, har aktører i markedet de riktige økonomiske insentivene til å konsesjons- søke tiltak.

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) gjennomførte i 2020 en analyse av storstilt elektrifisering og konsekvenser for kraftsystemet. Analysen viste at vi fortsatt vil ha et kraftoverskudd i et normalår, men at elektrifiseringen vil kreve store investeringer i kraftnettet. Analyser med antakelser om fremtidig kraftforbruk og -produksjon vil alltid være beheftet med usikkerhet. De senere årene har også vist oss at politisk fastsatte måltall for utbygging av ny produksjonskapasitet kan ha klare ulemper.

Departementet vil til våren legge frem en melding til Stortinget om langsiktig verdiskaping fra norske energiressurser. Elektrifisering og forholdet til kraftsystemet vil være et viktig tema i denne meldingen.

SPØRSMÅL NR. 1277

Innlevert 11. februar 2021 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad

Besvart 19. februar 2021 av distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland

Spørsmål:

Vil distriktsministeren ta initiativ til å gjøre mulighetene i eiendomsskatteloven mer kjent som et viktig bidrag for å avhjelpe reiselivsnæringen og hoteller med stor historisk verdi?

BEGRUNNELSE:

Fremskrittspartiet hadde denne uken møte med De Historiske - hotel & spisesteder. De representerer noe av det eldste og mest tradisjonelle i norsk næringsliv. Et næringsliv som har en enorm verdi for Norge både av kulturarv, inntekter og historiske bygninger. Ofte usentralt plassert. Denne næringen har vært utsatt for et krevende år i likhet med reiselivet for øvrig. Det er likevel viktig at kjer-

nen i norsk reiselivshistorie ikke blir unødvendig lastet med tyngende skatter og avgifter. Fremskrittspartiet har vært en pådriver for å fjerne eiendomsskatten i sin helhet, men handlingsrommet ligger fortsatt lokalt til å kunne unnta bygninger av historisk verdi. Mitt inntrykk er at dette unntaket i loven hjemlet i eiendomsskatteloven §7 blir lite brukt og oppfordrer om at mulighetene blir gjort bedre kjent.

Svar:

Eiendomsskatt er en frivillig kommunal skatt på fast eiendom med hjemmel i eiendomsskatteloven. Kommunestyret avgjør om det skal skrives ut eiendomsskatt i kommunen, og omfanget av skatten skal være innen-

for lovens ramme. Eiendomsskatten er den eneste lokale beskatningsmuligheten for kommunene, og loven gir kommunene stor frihet til å utforme og tilpasse eiendomsskatten til lokale forhold. Dette omfatter også adgang til å fritta nærmere angitte typer eiendom, som bygninger av historisk verdi.

Siden eiendomsskatten er en kommunal skatt, bør det også være opp til kommunene om det skal gis fritak. Derfor har det vært viktig for regjeringen at kommuner som ikke innfører eiendomsskatt, heller ikke skal straffes økonomisk av staten. Regjeringen har heller valgt å sørge for god kommuneøkonomi, slik at kommunene kan gi innbyggere gode tjenester uten eiendomsskatt, og legge til rette for høy lokal verdiskaping og lønnsomme arbeidsplasser i næringslivet over hele landet. Det har vi lyktes godt med. Det er færre kommuner enn noen gang på ROBEK-listen – en liste over kommuner som er i økonomisk ubalanse. Ved regjeringsskiftet i 2013 var det 46 ROBEK-kommuner, mens det i dag er 12 kommuner.

Eiendomsskatteloven gir kommunene mulighet til å fritta både fredete og andre bygninger fra eiendomsskatt. Av de 319 kommunene som hadde eiendomsskatt i 2020, hadde 218 kommuner vedtak om slike fritak. Oversikten viser at distriktskommunene har benyttet seg av fritak i minst like stor grad som bykommuner. Det tyder på at de fleste kommuner har kjennskap til muligheter til å gjøre fritak, og at det også gjelder distriktskommuner. Dette kan blant annet skyldes at det finnes aktører som arbeider aktivt med å gjøre fritaksmulighetene kjent. Riksantikvaren har eksempelvis oppfordret kommuner med eiendomsskatt til å benytte den muligheten eiendomsskatteloven gir til å fritta bygninger med historisk verdi.

Det viktigste bidraget fra regjeringen vil fortsatt være å legge til rette både for en mer lønnsom reiselivsnæring, ved å tilby gode generelle rammebetingelser for å drive næringsvirksomhet, og for at kommunene fortsatt kan yte innbyggere gode tjenester uten eiendomsskatt.

SPØRSMÅL NR. 1278

Innlevert 11. februar 2021 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 19. februar 2021 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Hvordan vil statsråden sikre at Bufdir og barnevern gir god informasjon til skolene om riktig bruk av bekymringsmelding?

BEGRUNNELSE:

I en serie artikler har NRK Nordland vist at en rekke foreldre av barn med skolevegring har opplevd at skolen sender barnevernet bekymringsmelding. Noen skoler har hatt rutine på å sende bekymringsmelding når fraværet overskrider en viss grense, uten at det nødvendigvis har blitt tatt hensyn til fraværets årsak. Noen skoler har også sendt bekymringsmelding i tilfeller der det egentlige problemet kan ha vært kommunikasjon mellom skole og hjem, mer enn mistanke om omsorgssvikt.

I enkelte saker har foreldre klaget skolen inn for Statsforvalteren, og fått medhold. I en sak skriver Statsforvalteren at:

«(...) skolens avgjørelse om å sende bekymringsmelding var i dette tilfellet ulovlig.»

For foreldre av barn med skolevegring vil en bekymringsmelding til barnevernet være en ekstra belastning i en tung og vanskelig hverdag. Ikke bare må foreldrene hjelpe sitt barn, men de må også forholde seg til barnevernet og et dårligere forhold til skolen. I slike tilfelle er det skolen som svikter i sin plikt til å gi et godt tilpasset og inkluderende pedagogisk tilbud til alle barn og elever – uansett bakgrunn, forutsetninger og behov.

Bekymringsmelding skal brukes når det er bekymring for om barnet får god nok omsorg i hjemmet. Slik melding skal ikke brukes når barn og foreldre trenger hjelp for å takle slikt som skolevegring.

Svar:

Barnevernstjenestens hovedoppgave er å sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid. Barnevernstjenestens ansvar er å vurdere og iverksette tiltak som retter seg mot barnets omsorgssituasjon, samt visse former for skadelig atferd hos barnet. Barnevernstjenestens ansvar og samfunnsmandat vil bli

omtalt og nærmere presisert i forslag til ny barnevernslov som jeg tar sikte på å legge frem for Stortinget våren 2021.

For å kunne ivareta sitt ansvar er barnevernstjenesten avhengig av at andre som kjenner barnet, og som er bekymret for barnet, melder fra til den kommunale barneverntjenesten. Manglende meldinger til barneverntjenesten kan få svært alvorlige konsekvenser for det enkelte barnet. Antakelig er det de mest utsatte og sårbare barna med størst behov for samfunnets beskyttelse som også er mest avhengig av at noen melder fra om sin bekymring til barneverntjenesten.

Alle offentlig ansatte og en rekke yrkesutøvere med profesjonsbestemt taushetsplikt har en lovbestemt plikt til å melde fra til barneverntjenesten etter nærmere bestemte vilkår. Meldeplikten er et selvstendig og personlig ansvar.

Meldeplikten er begrunnet i barnevernets behov for å motta opplysninger og er derfor tilpasset barnevernstjenestens ansvar og samfunnsmandat. Den er også begrenset til å gjelde i mer alvorlige tilfeller; ved mishandling og andre former for alvorlig omsorgssvikt, samt ved vedvarende alvorlige atferdsvansker.

Plikten til å melde fra til den kommunale barnevernstjenesten er nærmere omtalt flere steder, herunder i Bufdirs saksbehandlingsrundskriv. Direktoratet er nå i ferd med å revidere rundskrivet. Omtalen av meldeplikten er blant de temaene som vil bli vurdert nærmere. Det vil bli gitt veiledning om hvordan meldeplikten er ment å praktiseres.

Jeg vil samtidig vise til at kommunene og fylkeskommunene har et ansvar for nødvendig veiledning og opplæring av sine ansatte. Dette omfatter også kunnskap og informasjon om meldeplikten til barnevernstjenesten.

Jeg vil avslutningsvis nevne at Bufdir i samarbeid med KS har etablert Nasjonal Portal for Bekymringsmelding. Dette er en digital løsning for å melde bekymring til barnevernstjenesten. På startsidene for den delen som handler om offentlig melder, er det lagt inn en veiledningstekst som blant annet peker på terskelen for meldeplikt, og som henviser til sentrale juridiske kilder. Tilgangen til veiledningstekst og juridiske kilder gjør at den potensielle meldereren har lett tilgjengelig informasjon om de juridiske rammene for å melde bekymring som offentlig ansatt.

SPØRSMÅL NR. 1279

Innlevert 11. februar 2021 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 19. februar 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

FrP fikk i desember flertall for en engangsutbetaling på kr 4 000 til minstepensjonistene.

Når blir dette utbetalt?

BEGRUNNELSE:

I Innst. 180 S (2020–2021) fikk FrP flertall for en engangsutbetaling for minstepensjonistene. Mange etterlyser disse pengene, spesielt nå når strømprisene er så høye. Det haster for mange å motta dette.

Svar:

Som representant Wiborg viser til fattet Stortinget i ny saldering av Statsbudsjettet 2020 følgende vedtak 525, jf. Prop. 56 S (2020-2021), Innst. 180 S (2020-2021):

Stortinget ber regjeringen fremme forslag snarest mulig og senest innen utgangen av 1. kvartal 2021 om en engangøkning på 4 000 kroner i minste pensjonsnivå for

enslige for de som er pensjonister i 2020. Dette skal ikke ha varig virkning.

Jeg viser videre til at Stortinget 16. februar, ved behandling av Representantforslag 53 S (2020–2021) fra stortingsrepresentantene Siv Jensen, Audun Lysbakken, Erlend Wiborg og Solfrid Lerbrekk, jf. Dokument 8:53 S (2020-2021) og Innst. 221 S (2020–2021), blant annet fattet vedtak 620:

Stortinget ber regjeringen sikre at beløpet på 4 000 kroner vedtatt i desember 2020 videreføres som en permanent økning av minstepensjonen for enslige, fra 1. januar 2021, og legge dette på toppen av trygdeoppgjøret for 2021.

Stortingets vedtak 620 vil ha betydning for hvordan Stortingets vedtak 525 administrativt bør følges opp. Det har foreløpig ikke vært mulig å ferdigstille en tidsplan for dette arbeidet i etterkant av Stortingets vedtak 16. februar. Departementet vil nå vurdere nærmere hvordan dette kan gjøres.

SPØRSMÅL NR. 1280**Innlevert 12. februar 2021 av stortingsrepresentant Hanne Dyveke Søttar****Besvart 17. februar 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby****Spørsmål:**

NRK har pekt på at en del elever har høyt fravær i grunnskolen, grunnet ulike former for skolevegring, funksjonsnedsettelse etc. Dette er et område der mange etterlyser større kompetanse.

Vil statsråden ta initiativ til konkrete tiltak for å hjelpe elever med høyt fravær i skolen?

Svar:

Først og fremst vil jeg understreke at fravær over tid kan ha store konsekvenser for både barn og unge selv og for familiene deres. Fravær kan ha mange ulike årsaker, og i tillegg kan hver elev ha flere årsaker til sitt fravær. Det er viktig at skolene tar tak i fraværspromblematikk så tidlig som mulig, og kobler på andre relevante instanser ved behov, slik at ikke problemene vokser seg større. Som med mange andre utfordringer i skolen er forebygging og det å sette inn tidlig innsats det mest effektive. Samtidig vil noen elever ha ulike diagnoser, langvarig sykdom eller andre større utfordringer som gjør det vanskelig å være like mye på skolen som andre elever. Disse elevene må også følges opp på en god måte.

Fordi hver enkelt elevs situasjon er unik, er det viktig at skolen har god dialog og samarbeider med eleven selv og elevens foreldrene om situasjonen og mulige løsninger. Alle barn har rett til å få si meningen sin, og meningen deres skal bli tatt på alvor. Avgjørelser som voksne tar skal alltid ta hensyn til hva som er best for barnet. Disse viktige prinsippene er nedfelt i både barnekonvensjonen og Grunnloven, og skal ligge til grunn for alt arbeid skolen gjør.

En av de viktigste innsatsene skolen kan for å forebygge fravær, er å legge til rette for et godt og inkluderende skolemiljø. Skolen skal sørge for at alle elever har et trygt og godt skolemiljø som fremmer helse, trivsel og læring. Skolen skal også sørge for tidlig innsats og at opplæringen er tilpasset forutsetningene til den enkelte elev. Dette er velkjente krav og forventninger til skolen som er tydelig formidlet gjennom blant annet regelverk, læreplanverk og veiledningsmateriell. Elevenes behov for tilpasninger ved for eksempel sykdom vil være ulike, og elevene må møtes på en måte som sikrer at deres individuelle behov, ønsker og mulighet for læring og sosiale fellesskap blir ivare tatt så langt som mulig.

I Meld. St. 6 (2019–2020) Tett på – tidlig innsats og inkluderende fellesskap i barnehage, skole og SFO står det at regjeringen vil innføre en plikt for skolene til å følge opp

elever med høyt fravær i grunnskolen. En slik oppfølgingssplikt er også omtalt i NOU 2019: 23 Ny opplæringslov. Utvalget foreslår at en oppfølgingsplikt reguleres likt for grunnskolen og videregående opplæring. Opplæringslovutvalgets utredning har vært på høring. Departementet arbeider nå med å følge opp utredningen og høringssinnspillene. Departementets forslag til ny opplæringslov vil etter planen sendes på høring i løpet av sommeren 2021, og legges fram for Stortinget i stortingsperioden 2022-2023.

Flere tiltak som ble lagt fram i Meld. St. 6 (2019 - 2020) skal bidra til at god kompetanse er tett på elevene. Dette skal blant annet gjøres gjennom et stort og varig kompetanseløft i spesialpedagogikk som er satt i gang høsten 2020 for kommuner og fylkeskommuner. Kompetanseløftet omfatter ansatte i barnehage, skoler, PP-tjenesten og andre tjenester i laget rundt barna og elevene. Målet er å bidra til tilstrekkelig kompetanse i barnehagene, skolene og støttesystemene for å fange opp og følge opp barn og elever med behov for særskilt tilrettelegging. Tiltaket vil også komme elever med høyt fravær til gode.

Det er et mål å styrke samarbeidet mellom de ulike offentlige tjenestene i laget rundt barna. Skolen har ansvar for å koble på relevante instanser ved behov. Skolen har også plikt til å samarbeide med relevante kommunale tjenester om vurdering og oppfølging av barn og unge med helsemessige, personlige, sosiale eller emosjonelle vansker. Regjeringen har nylig hatt på høring forslag til lovendringer for å styrke de ulike velferdstjenestenes plikt til å samarbeide, og et konkret lovforslag om at kommunen skal ha plikt til å samordne tjenestetilbudet. For familier med barn eller som venter barn med alvorlig sykdom, skade eller nedsatt funksjonsevne, har vi foreslått å innføre rett til barnekoordinator. Høringsuttalelsene vurderes nå av de relevante departementene, med mål om å fremme en proposisjon for Stortinget denne våren.

Samtidig vet vi at det for enkelte elever vil være vanskelig å være fysisk tilstede på skolen. For eksempel er det noen barn og unge som har langtidssykdommer og andre gode grunner til at de trenger en egen type oppfølging for å få god og tilrettelagt opplæring. Når eleven har langvarig fravær på grunn av sykdom, kan kommunen eller fylkeskommunen ha plikt til å gi opplæring et annet sted enn på skolen, for eksempel i elevens hjem. Opplæringsloven har ingen egen bestemmelse om opplæring i hjemmet ved sykdom, men det følger av forarbeidene til loven at kommunen eller fylkeskommunen kan være forpliktet

til å gi opplæring andre steder enn i skole. I arbeidet med ny opplæringslov vurderer departementet om dette skal tas inn i loven. Utdanningsdirektoratet har i dag et eget rundskriv som omhandler rett til opplæring i barnevern- og helseinstitusjon, og i hjemmet ved langvarig sykdom.

Ett av forslagene i NOU 2019: 23 var å innføre en mer åpen og fleksibel regel for bruk av fjernundervisning. I høringen mottok departementet mange innspill som vil vurderes i forbindelse med oppfølging av forslaget. I samme tidsperiode har vi også fått mye erfaring knyttet til hjemmeopplæring og fjernundervisning. Departementet tar sikte på å følge opp forslaget om regelendringer knyttet til fjernundervisning i en egen prosess med mål om legge fram en lovproposisjon våren 2021 og ikrafttredelse av eventuelle endringer i både opplæringsloven og friskoleloven høsten 2021.

For å hjelpe skolene i sitt arbeid med å forebygge, fange opp og følge opp fravær har Utdanningsdirekto-

ret nylig publisert en egen veileder om forebygging og oppfølging av elevfravær i grunnskolen. Her finner man råd om hvordan man kan arbeide systematisk med å forebygge og følge opp fravær, oversikt over gjeldende regelverk, relevant forskning, og konkrete eksempler på hvordan ulike skoler og kommuner jobber godt med dette temaet.

På grunn av de vesentlige konsekvensene fravær kan ha for den enkelte, for familien og for skolen, er det viktig at skolene har et godt system og gode rutiner for å følge opp fravær. Selv om vi fra regjeringens side har flere tiltak og innsatser som skal bidra til å bistå skolene i deres viktige arbeid, er dette et område som krever tett og individuell oppfølging lokalt. Fravær i skolen er noe vi må ha langt framme i bevisstheten, og følge opp gjennom både særskilte og generelle innsatser på alle nivåer i utdanningssektoren.

SPØRSMÅL NR. 1281

Innlevert 12. februar 2021 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 19. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Kan statsråden opplyse om hvem som har rettet kritikk mot datagrunnlaget og fremstillingen av responstidsindikatoren for ambulansetjenesten, samt hvorfor endringen i indikatoren ikke er sendt bredt ut på høring?

BEGRUNNELSE:

Helsedirektoratet har sendt på høring en foreslått revisjon av den nasjonale indikatoren for responstid i ambulansetjenesten. Forslaget om at man ikke lenger skal publisere hvorvidt responstidsmålene for ambulansetjenesten oppfylles på kommunenivå har skapt stort engasjement.

Som begrunnelse for revisjonen, skriver Helsedirektoratet to steder i høringsnotatet at det er «rettet kritikk mot både datagrunnlaget og måten indikatoren er fremstilt på». Den samme formuleringen gjentar statsråden i dokument nr. 15:906 (2020-2021). Ingen av stedene står det imidlertid hvem som har rettet denne kritikken, eller hva den går ut på.

Spørsmålsstilleren mistenker at det er helseforetakene som står bak kritikken. Det er i så fall lite overraskende, ettersom indikatoren hittil har synliggjort hvor

langt unna foretakene er å oppnå responstidsmålet i mange deler av landet.

Spørsmålsstilleren reagerer dessuten på at den foreslåtte revisjonen, slik det fremgår av høringsnotatet, kun er sendt på høring til de fire regionale helseforetakene, samt KS – Kommunesektorens organisasjon. Medieomtalen av responstidsmålene viser at temaet har bred interesse i samfunnet, og spørsmålsstilleren kan ikke forstå hvorfor man ikke har bedt om høringsinnspill fra helsepersonellgrupper som jobber i eller tett opp mot ambulansetjenesten, eller pasientorganisasjoner som er avhengige av en godt fungerende ambulansetjeneste.

Svar:

Helsedirektoratet har et lovpålagt ansvar for å utvikle, formidle og vedlikeholde nasjonale kvalitetsindikatorer. Helsedirektoratet opplyser at kritikken mot indikatoren har kommet fra flere hold. Både blant de regionale helseforetakene, fagpersoner og internt i direktoratet har det vært pekt på utfordringer med datagrunnlaget og måten indikatoren er framstilt på. Jeg viser til mitt svar på Dokument nr. 15:906 (2020-2021) hvor jeg redegjør for utfordringene og forslaget til revisjon av indikatoren.

Helsedirektoratet opplyser at forslaget til revisjon av indikatoren har vært drøftet i Nasjonalt råd for akuttmedisinske tjenester, og de regionale helseforetakene og KS har gitt innspill. I tillegg har Helsedirektoratet drøftet forslaget med organisasjonene, Fagforbundet, Delta og Frivillige Organisasjoners Redningsfaglige Forum i eget

møte og mottatt innspill fra dem i etterkant av møtet. Helsedirektoratet opplyser at de som har gitt innspill er positive til revisjonsarbeidet og at de er opptatt av det skal føre til en omforent forståelse, enhetlig rapportering og at indikatoren er gjenkjennbar hos tjenesten selv.

SPØRSMÅL NR. 1282

Innlevert 12. februar 2021 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 22. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan har regjeringen fulgt opp Stortingets vedtak om insentiver til å utvikle nye antibiotika, og vurderer regjeringen å ta i bruk innkjøpsmodeller som fremmer utvikling av nye medikamenter uten å premiere salg og bruk?

BEGRUNNELSE:

Antibiotikaresistens er et globalt helseproblem, som ifølge FN kan forårsake 10 millioner dødsfall årlig innen 2050 dersom man ikke handler. En av måtene man kan unngå et slikt scenario er å utvikle nye antibiotika som er effektive mot resistente bakterier. I forbindelse med trontaledebatten i 2020 vedtok Stortinget følgende:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide forslag til økonomiske modeller for utvikling av nye, virksomme antibiotika som premierer medikamentutvikling, ikke salg og bruk, der både belønningsmekanismer og avgift/skatt vurderes som virkemiddel.»

(Vedtak 5 (2020-2021))

Det offentlige helsevesenet i Storbritannia prøver for tiden ut en ny innkjøpsmodell for antibiotika. Modellen beskrives som en abonnementsordning, der helsetjenesten betaler en fast årlig sum til produsentene mot å få ubegrenset tilgang til antibiotiske legemidler. For å hindre overforbruk, må sykehusene betale stykkpris for legemidlene. Betalingen går imidlertid til helseforvaltningen, og ikke til produsentene. Dermed er legemiddelskapenes inntjening frikoblet fra forbruket. Den årlige summen helsetjenesten skal betale for legemidlene, beregnes ikke bare ut fra helsegevinsten ved å bruke legemiddelet på enkeltpasienter, men ut fra den brede samfunnsmessige merverdien som følger av at det utvikles et nytt antibiotikum (merverdien ved å kunne tilby kirurgi, transplan-

tasjoner og andre behandlinger som krever antibiotika, beredskapsverdien av å ha et ubrukt antibiotikum til rådighet). Metoden for å gjøre denne typen blir utviklet av forskningsmiljøer i Storbritannia.

Statsråden besvare på hvorvidt en lignende innkjøpsmodell er en del av regjeringens oppfølging av Stortingets vedtak, og hvordan regjeringen for øvrig har fulgt opp vedtaket.

Svar:

Regjeringen deler representant Toppes bekymring for spredningen av mikrober som er resistente mot antibiotika. Det er derfor laget en tverrsektoriell nasjonal strategi mot antibiotikaresistens, i tillegg til sektorspesifikke handlingsplaner. For helsesektoren er det utarbeidet egne handlingsplaner med tiltak for redusert antibiotikabruk og for et bedre smittevern, som begge er underlagt den nasjonale strategien. Mål og tiltak i den nasjonale handlingsplanen mot antibiotikaresistens er forlenget til å gjelde ut 2021.

Norge har bidratt i arbeidet med utvikling av nye antibiotika, i hovedsak gjennom deltakelse i EU Joint Action på antimikrobiell resistens (AMR) og helsetjeneste-assosierte infeksjoner (EU-JAMRAI) hvor Folkehelseinstituttet har ledet en arbeidspakke om forskning og innovasjon i samarbeid med Frankrike. Folkehelseinstituttet ledet også tidligere arbeidet med å utvikle disse nye insentivene gjennom et EU-finansiert forskningsprosjekt, DRIVE-AB. Insentivene er designet med hensyn til både å stimulere ny antibiotikainnovasjon, men samtidig sikre forutsigbar tilgang. Folkehelseinstituttets arbeid gjennom EU-JAMRAI har vært i samarbeid med den Globale AMR FoU Hubben (en organisasjon opprettet fra Tysklands G20 ledelse). Folkehelseinstituttet har gjennom EU-JAMRAI samlet 13 lands uformelle tilbakemelding angående insentiver,

inkludert Norge. Basert på tilbakemelding har EU-JAMRAI raffinert insentiver med mål om at flere land vil samarbeide og teste insentivene, særlig relatert til EUs forpliktelse gjennom den nye legemiddelstrategien til å teste nye antibiotikainsentiv innen 2021.

I 2019 har Legemiddelverket tillatt inklusjonen av den brede samfunnsmessige merverdien i legemiddeløkonomiske analyser til nye antibiotika, lignende til metoden fra Storbritannia. Per i dag har ingen selskap brukt denne muligheten.

I tillegg finansierer Norge JPIAMR («Joint Programming Initiative on AMR») som gir midler til tidlige forskningsprosjekter av mulige nye antibiotika, men disse prosjektene er langt ifra markedsførte nye antibiotika.

For å få et helhetlig perspektiv på utvikling av den videre strategien mot antibiotikaresistens bestilte Helse- og omsorgsdepartementet en rapport som skal belyse kunnskapshull i kampen mot resistente mikrober. Kunnskapshullsrapporten fra FHI vil utgjøre et svært viktig grunnlag for hvordan arbeidet skal målrettes i årene fremover. Rapporten vil diskuteres i relevante fagmiljø og fora for å gi innspill til oppdateringen av den Nasjonale strategien mot antibiotikaresistens.

Fagmiljøene som jobber med antibiotikaresistens er til dels svært overlappende med dem som jobber med covid-pandemien. En viss forsinkelse med arbeid knyttet til AMR-problematikken kan derfor oppstå på grunn av kapasitetsproblemer.

SPØRSMÅL NR. 1283

Innlevert 12. februar 2021 av stortingsrepresentant Roy Steffensen

Besvart 19. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

I Dalane Tidende 11.februar kunne vi lese om en pasient ved SUS dagkirurgisk avdeling i Hillevåg som måtte skaffe seg privat transport til behandlingen, siden han ikke fikk betale med kontanter for bussreisen.

Er statsråden av den oppfatning at dette er greit og at busselskapet Kolumbus her har loven på sin side?

Svar:

Spørsmålet er stilt til finansministeren, men besvares av meg, siden det er Justis- og beredskapsdepartementet som har ansvaret for finansavtaleloven.

Jeg vil av prinsipielle grunner ikke uttale meg om en enkeltsak. Det følger av finansavtaleloven § 38 tredje ledd at «en forbruker har alltid rett til å foreta oppgjør med tvungne betalingsmidler hos betalingsmottakeren». I praksis har det oppstått en del tolkingsspørsmål om denne bestemmelsen, særlig om hva som menes med «hos betalingsmottakeren» og i hvilken utstrekning man har rett til kontant betaling utenfor mottakerens forretningssted.

Utviklingen har satt prinsippet om kontant betaling under press. Mest åpenbart skyldes dette utviklingen av internett som markedsplass, men også andre forhold som for eksempel muligheten til å kjøpe billett med kontanter før påstigning på kollektivtrafikk.

Det er denne typen uklarheter i gjeldende rett som er bakgrunnen for at jeg i Prop. 92 LS (2019-2020) informerte Stortinget om at jeg mener det er behov for å se på om de nåværende reglene gir en hensiktsmessig regulering i dag. Eventuelle endringer av dagens lovgivning må selvsagt behandles av Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1284**Innlevert 12. februar 2021 av stortingsrepresentant Helge André Njåstad****Besvart 17. februar 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Vil statsråden ta initiativ til å klargjøre at fylkeskommunene ikke skal være en overkommune overfor lokaldemokratiet?

BEGRUNNELSE:

BA har 12. februar en sak om illustrerer godt hvor komplisert systemet er for folk flest. Her er saken at lokalpolitikere i Bergen er for saken til gårdbrukeren som ønsker å utvikle gården, mens fylkeskommunen blander seg inn. Stadig oftere opplever lokalpolitikere at fylkeskommunene opptrer som overkommuner noe de i regionreformen stortinget har vært tydelig på at de ikke skal være. Både der og i kommunereformen har intensjonen vært at kommunene skal være planmyndighet.

Svar:

På generelt grunnlag vil jeg vise til at kommuner og fylkeskommuner er selvstendige forvaltningsnivåer med egen folkevalgt ledelse. De er formelt likestilte forvaltningsnivåer, og de er ikke en del av den hierarkiske oppbygde statsforvaltningen. Kommuner og fylkeskommuner er

altså ikke direkte underlagt noen andre organer, og de har et lokalt selvstyre. Dette er også tydelig lovfestet i kommuneloven § 2-1, der det slås fast at Norge er inndelt i kommuner og fylkeskommuner med egen folkevalgt ledelse. Det fremgår videre av bestemmelsen at hver kommune og fylkeskommune er et eget rettssubjekt, og kan ta avgjørelser på eget initiativ og ansvar. Kommunene og fylkeskommunene utøver sitt selvstyre innenfor nasjonale rammer. Begrensninger i det kommunale og fylkeskommunale selvstyret må ha hjemmel i lov.

Det er i første rekke kommunen selv som setter rammer for bruken av arealer gjennom arealplanlegging. Ved endring av arealbruk er det likevel flere interesser som må ivaretas og samordnes. For eksempel hensynet til trafiksikkerhet, slik tilfellet er for den omtalte saken fra Bergen kommune. Når ulike interesser er samordnet og en arealplan er vedtatt, er planen juridisk bindende. På fylkesveger er fylkeskommunen klage- og innsigelsesmyndighet. Dette gir forutsigbarhet, og det forenkler videre prosess. For å ivareta ulike hensyn, er det viktig at ny arealbruk i størst mulig grad avklares gjennom planlegging, og ikke gjennom dispensasjoner. Dispensasjon fra bindende arealplaner er ment som en unntaksregel.

SPØRSMÅL NR. 1285**Innlevert 12. februar 2021 av stortingsrepresentant Tore Storehaug****Besvart 22. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

I statsbudsjettet for 2021 er det sett av 5 millionar til planlegging av flaskehalsutbetringar på E39 Sandane-Reed.

Når blir planlegginga sett i gang og kva vil vere vidare framdrift i dette viktige vegprosjektet?

GRUNNGJEVING:

Utbetring av strekninga har fleire gangar vore adressert frå stortinget, både med vedtak handsaminga av statsbudsjett i 2015 og med ei millardløyving i nasjonal transportplan.

Stortinget har no løyva 5 millionar i planleggingsmidlar etter avtalen mellom Framstegspartiet, Høgre, Venstre og KrF om statsbudsjett. E39 mellom Sandane og Byrkjelo er ei hovudsfartsåre på Vestlandet. Likevel er der farlege og forseinkande flaskehalsar.

Svar:

Det er riktig at det i statsbudsjettet for 2021 er sett av 5 millionar kroner i planleggingsmidlar for E39 mellom Byrkjelo og Sandane. Strekninga er prioritert i gjeldande

handlingsprogram for Nasjonal transportplan, med føresetts løyving frå 2024. Statens vegvesen vil starte reguler-

ingsplanarbeid i 2021 i tråd med føringane i statsbudsjettet.

SPØRSMÅL NR. 1286

Innlevert 12. februar 2021 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 19. februar 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Indonesia og Chile sier nå nei til ny gruvedrift med sjødeponier. Dermed er Norge alene, sammen med Tyrkia og Papua New Guinea, om å si ja til gruvedumping i sjøen. Regjeringen vil om kort tid få klage på tillatelsen til utslipp av SIBX i Førdefjorden, på sitt bord. I tillegg har næringsministeren klage på driftskonsesjonen for Nordic Mining til behandling.

Vil det at Indonesia og Chile stanser praksisen med å bruke sjøen som avfalls plass for gruveindustrien, få noe å si for regjeringens behandling av disse klagene?

Svar:

Generelt er det høg terskel for å gjere om gyldige forvaltningsvedtak. Den som har fått løyve må kunne rekne med at dette skal gjelde over tid og kunne innrette seg etter dette, men det må gjerest ei konkret vurdering. Driftsløyvet til Nordic Rutile AS er påklaga og under handsaming av Nærings- og fiskeridepartementet. Av denne grunn ynskjer eg ikkje å kommentere denne saka nærmare. Eg kan heller ikkje komme med ytterlegare kommentarar om resultat i eventuelle framtidige klagar i denne saka som vil komme til handsaming i Klima- og miljødepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1287

Innlevert 12. februar 2021 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 17. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

I 2020 reduserte regjeringa opptaket til Politihøgskolen (PHS) til det laveste siden 2006. Regjeringa besluttet at nedtrekket skulle skje i Oslo, noe som svekker fagmiljøet i hovedstaden. Nå går PHS' styre inn for å flytte 24 studie-plasser og en undervisningsstilling fra Stavern tilbake til Oslo.

Var studentfordelinga for 2020 kun et engangstilfelle, eller står regjeringa fortsatt inne for det som ble beslutta i fjor?

GRUNNGJEVING:

Senterpartiet ønsker å øke satsinga på mer politi og har i alternativt budsjett foreslått et opptak på 550 studenter til PHS, noe som ikke ville ført til reduksjon av fagmiljø eller studenter i verken Oslo eller Stavern.

I Prop. 1S (2019-2020) fremkom det: «4,1 mill. kroner som følgje av at opptaket til bachelorprogrammet ved Politihøgskolen skal reduserast frå 550 til om lag 400 studentar i 2020, der nedtrekket blir gjort i Oslo». Prosessen rundt dette og selve beslutningen ble gjenstand for stor debatt, men PHS fulgte regjeringas føringar.

Nå ligger det altså an til en omkamp i tillegg til regjeringas syn knyttet til nedleggelse av Utrykningspolitiet jf. Politimeldinga, bidrar til å spre usikkerhet i Stavern.

Svar:

Stortingets beslutning om bevilgning og regjeringens føringer for Politihøgskolen i Tildelingsbrev til Politidirektoratet, blant annet om fordeling av studieplasser mellom studiesteder, skal legges til grunn for opptaket ved Politihøgskolen. I Tildelingsbrev til Politidirektoratet for 2020 fremgår det at reduksjonen på 150 studieplasser skal gjennomføres i Oslo. Det følger av dette at eventuelle forslag om endringer i fordelingen av studieplasser mellom

studiestedene må forelegges Justis- og beredskapsdepartementet for behandling og beslutning. Dette har departementet understreket overfor Politidirektoratet i et eget brev datert 15.02.21.

Departementet har ikke mottatt en formell henvendelse om denne saken og forslag om å endre fordelingen av studieplasser mellom studiestedene er følgelig ikke behandlet.

SPØRSMÅL NR. 1288

Innlevert 12. februar 2021 av stortingsrepresentant Ole André Myhrvold

Besvart 16. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

I Rett24 den 10.2 omtales en sak om overgrepsmateriale som Øst politidistrikt ble tipset om i 2015. Saken kom ikke for retten før i 2020. Gjerningspersonen fikk stor strafferabatt og kun betinget dom blant annet grunnet fire år ren liggetid.

Hvorfor styrkes ikke påtalejuristene for å unngå at kriminalitetsofre både må risikere å gå i flere år med livet på vent og oppleve at overgripere samt andre kriminelle går fri grunnet til dels ekstremt lang saksbehandlingstid?

BEGRUNNELSE:

I nærpolitireformen står det: "Andelen straffesaker som oppklares skal økes, og saksbehandlingstiden skal reduseres. Antallet ikke påtaleavgjorte straffesaker skal reduseres betydelig, og tidsforløpet fra anmeldelse til rettskraftig dom skal reduseres". Det motsatte har skjedd. Ifølge politiets straffesaksrapport var oppklaringsprosenten omtrent 50 prosent i 2. tertial 2020 mot 54 prosent i 2016. Gjennomsnittlig saksbehandlingstid for alle saker har også økt siden 2016.

Svar:

Det overordnede ansvaret for straffesaksbehandlingen i politiet og i påtalemyndigheten ligger til riksadvokaten. Påtalemyndigheten er uavhengig ved behandlingen av den enkelte straffesak. Jeg ber derfor om forståelse for at jeg ikke kan gå inn i eller kommentere den konkrete saken som ligger til grunn for spørsmålet.

Jeg har stor forståelse for at strafferabatt på grunn av lang saksbehandlingstid i alvorlige straffesaker kan oppleves som krenkende og belastende for fornærmede. Det viktigste tiltaket for å forhindre slik strafferabatt er å redusere saksbehandlingstiden i politi, påtalemyndighet og domstoler. Regjeringen styrket dette arbeidet med 130 mill. kroner som en varlig økning i budsjettet for 2021.

Regjeringens satsinger de siste årene viser en jevn styrking av påtalesiden i politiet, senest i årets budsjett da det ble bevilget 39 mill. kroner for å øke kapasiteten i påtalemyndigheten i politiet. Dette kommer i tillegg til de 83 mill. kronene som ble bevilget til politidistriktenes driftsbudsjett i 2020 for å styrke politiets etterforskningskapasitet, herunder påtalearbeid.

Som følge av satsinger som dette, og betydelig styrking av politi- og lensmannsetaten generelt, har Politidirektoratet opplyst om at det er om lag 30 pst. flere påtalejurister per 31.10.2020 enn da regjeringen tiltrådte.

SPØRSMÅL NR. 1289**Innlevert 12. februar 2021 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 22. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

I Adresseavisen den 11.2 sier Venstres kommunalråd Erling Moe at politiressursene må sentraliseres til Trondheim fremfor mindre byer og tettsteder i Trøndelag.

Deler statsråden Moes syn om at fagmiljø må bygges opp ved hovedsetene, og er det slik at politiet kun skal dimensjoneres ut fra anmeldt kriminalitet fremfor forebygging, leteaksjoner, håndtering av ulykker, utlendingsforvaltning, våpenforvaltning, utstedelse av pass, relasjonsbygging, tilstedeværelse, bistand til helsevesen- og kommuner?

BEGRUNNELSE:

Politiets oppgaver er definert i politiloven hvor det står:

«Politiet skal gjennom forebyggende, håndhevende og hjelpende virksomhet være et ledd i samfunnets samlede innsats for å fremme og befeste borgernes rettsikkerhet, trygghet og alminnelige velferd for øvrig.»

I Trøndelag politidistrikt er det lagt ned 20 lensmannskontor, 10 av de gjenværende lensmannskontorene hadde per 2019 mindre eller samme antall ansatte og i enkelte patruljeområder er det kun en patrulje på vakt. Disse må dekke enorme områder. I september stod det i avisa Oppdalingen om et masseslagsmål i Oppdal som involverte 25-30 ungdommer hvor politiet ikke kom til stedet fordi patruljen var på et annet oppdrag på Røros, 155 kilometer fra Oppdal. Dersom politiet ikke er i stand til å gripe inn mot pågående vold og annen alvorlig kriminalitet utenfor byene er det alarmerende.

I forbindelse med fremlegginga av Nærpolitireforma den 17. februar 2015 fremheva daværende justisminister Anders Anundsen at fagmiljø ikke måtte ligge ved politidistriktenes hovedseter. Dessverre har åra med reform vist at det nettopp er dette som har skjedd i distrikt etter distrikt på bekostning av lensmannskontor og mindre politistasjoner.

Svar:

Mitt svar på begge spørsmål er nei.

Politiet har forebygging som en primærstrategi, og det er en av grunnene til at politiet ikke skal dimensjoneres utelukkende ut fra anmeldt kriminalitet, håndtering av ulykker og forvaltningsoppgaver. Dette er jeg trygg på at politimesteren i Trøndelag har et svært bevisst forhold til. La meg likevel nevne at regjeringen i Politimeldingen og

i tildelingsbrevet til Politidirektoratet for 2021 har sagt at det skal legges vekt på å styrke de geografiske driftsenhetene mest, altså de delene av politidistriktenes mannskaper som håndterer vakt og beredskap døgnet og året rundt.

Jeg mener videre at moderne teknologi og politimetoder gjør det fullt mulig å håndtere oppgaver fra andre steder enn hovedsetet i det enkelte politidistrikt. Dette finnes det heldigvis mange gode eksempler på rundt omkring i landet. Det er imidlertid viktig å ha respekt for at dagens kriminalitetsbilde krever andre typer fagmiljøer og spesialisering enn vi har vært vant til å tenke på for norsk politi. Ikke minst utviklingen med stadig mer kriminalitet i det digitale rom gjør det nødvendig å organisere arbeidet annerledes enn før. Dette er en balansegang som politimestrene til enhver tid må balansere så godt som mulig med de økonomiske og menneskelige ressurser de har til rådighet.

SPØRSMÅL NR. 1290**Innlevert 12. februar 2021 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 22. februar 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

Hva er begrunnelsen for de foreslåtte endringene i forvaltning av tilskuddet til musikk- og scenekunstinstitusjonene på kap. 323, post 70, og hva er begrunnelsen for at statsråden velger å ikke i forkant forankre forslagene hos institusjonene som påvirkes direkte, eller hos Stortinget?

BEGRUNNELSE:

Denne uken fikk landets musikk- og scenekunstinstitusjoner informasjon om vesentlige endringer i tilskuddsforvaltningen for institusjonene. Endringene innebærer at ansvar for dialog, søknadsbehandling og vurdering av måloppnåelsen flyttes fra KUD til Kulturrådet. Endringen kommer svært overraskende på kulturinstitusjonene og skjer uten transparent prosess, høringsrunder, konsekvensutredninger eller dialog med kulturinstitusjonene. Endringene skaper naturligvis stor uro hos institusjonene, som frykter for konsekvensene dette vil ha for deres økonomi og kunstneriske frihet. I tillegg virker beslutningen å være forhastet. I svarbrev til NTO på deres spørsmål om KUD har ambisjoner om å overføre tilskuddsforvaltningen av enda flere musikk- og scenekunstinstitusjoner til Kulturrådet, skriver Kulturdepartementet i brev av 25. november 2020 at «Per i dag er det ingen konkrete planer om ytterligere overføringer. Men som vi allerede har sagt over, så er departementets tilskuddsforvaltning kontinuerlig under vurdering med tanke på mest mulig effektiv og hensiktsmessig organisering.»

I forbindelse med statsbudsjett 2021 foreslo regjeringen en omfattende omstrukturering av forvaltningen i kulturfeltet, der vesentlige summer og flere tilskuddsformål ble flyttet. Kulturlivet reagerte sterkt på de strukturelle endringene og konsekvensene disse ville gi. Kulturlivet har behov for forutsigbarhet. Vi er sterkt bekymret for de endringene kulturministeren nå foreslår og ikke minst at også disse endringene foreslås uten en nærmere begrunnelse, uten foregående arbeid, åpen prosess og involvering.

Svar:

Fra 2021 skal Norsk kulturråd ved fagadministrasjonen bistå Kulturdepartementet i arbeidet med budsjettsøknader og statistikk for musikk- og scenekunstinstitusjonene som mottar driftstilskudd over statsbudsjettets kap. 323 Musikk og scenekunst, post 70 Musikk- og scenekunstinstitusjoner. Av kapasitetsmessige grunner

hos Kulturrådet vil det i første omgang ikke gjelde de seks institusjonene med statlig eierskap, samt Det Norske Teatret, Oslo-Filharmonien og Musikksekskapet Harmonien. Fra 2022 er planen at fagadministrasjonen skal bistå departementet i arbeidet med budsjettsøknader og statistikken for alle institusjonene på denne posten.

I kulturmeldingen, jf. Meld. St. 8 (2018–2019) Kulturens kraft. Kulturpolitikk for fremtida og Innst. 258 S (2018–2019), varslet vi at vi ville overføre mer ansvar for tilskuddsforvaltning til underliggende virksomheter. Dette fulgte vi opp i statsbudsjettet for 2021 ved å overføre en rekke tilskudd til administrativ forvaltning i Norsk kulturråd.

Den endringen vi gjør for arbeidet med søknader og rapporter for musikk- og scenekunstinstitusjonene er noe annet. Det er en forbedring av en allerede eksisterende arbeidsdeling mellom departementet og Kulturrådet på dette området.

Kulturrådet har allerede i flere år hatt ansvar for forvaltning, drift og utvikling av tekniske løsninger knyttet til den felles søknadsportalen for søknader om faste driftstilskudd. Videre har Norsk kulturråd siden 2019 også hatt oppgaven med å utarbeide og kvalitetssikre publikums- og aktivitetsstatistikk for musikk- og scenekunstinstitusjoner. Det er behov for at Kulturrådet nå tar en større del av arbeidet rundt support og bistand i søknadsprosessen også for musikk- og scenekunstinstitusjonenes budsjettsøknader og rapportering, nettopp for å videreutvikle arbeidet med publikums- og aktivitetsstatistikken.

Fagadministrasjonen i Norsk kulturråd skal gjøre en første gjennomgang av søknader og rapporter, samt levere en kvalitetssikret sammenstilling og vurdering av søknader og statistikk som skal brukes av departementet i den videre saksbehandlingen. Denne måten å samarbeide om tilskuddsforvaltningen har vi gode erfaringer med gjennom forvaltningen av det nasjonale museumsnettverket.

Kulturrådet skal bistå departementet i arbeidet for å styrke det kunnskapsgrunnlaget departementet behøver for å fatte gode beslutninger. Kulturdepartementet skal fortsatt ha ansvaret for søknadsbehandlingen og vurdering av måloppnåelsen for musikk- og scenekunstinstitusjonene på kap. 323, post 70, selv om deler av gjennomgangen gjøres av Kulturrådets fagadministrasjon. Det er ikke overført noe beslutningsmyndighet til Norsk kulturråd og det er fortsatt regjeringen som i det årlige budsjettforslaget skal foreslå tilskuddsnivået til den enkelte mottaker for Stortinget.

Institusjonene på kap 323, post 70 ble informert om endringen i budsjetttrundskriv datert 28. januar i år, og i et eget informasjonsmøte 11. februar ble institusjonene

informert om bakgrunnen for endringene og hva den innebærer rent praktisk.

SPØRSMÅL NR. 1291

Innlevert 12. februar 2021 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 24. februar 2021 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

Regjeringen viste i sin framleggelse av perspektivmeldingen til at forventet utvikling i norsk olje- og gassproduksjon fram mot 2050 er i tråd med den globale nedgangen i olje- og gassproduksjon som følger av IPCCs scenarier for 1,5-gradersmålet.

Hvordan fordeler den forventede olje- og gassproduksjonen fram til 2050 seg på ressurskategorier og geografiske områder?

Svar:

Formålet med perspektivmeldingen er å løfte noen hovedutfordringer for det norske samfunnet. Det grønne skriftet er en av dem. Vi presenterer også strategier for å nå målet om at vi sammen skal sikre et trygt samfunn med økonomisk, sosial og miljømessig bærekraft, både for oss som lever nå, og for kommende generasjoner. Det er ingen tvil om at det vil kreve en betydelig omstilling i Norge og verden for å nå Parisavtalens ambisjon om å holde den globale temperaturstigningen godt under 2 °C, og tilstrebe å begrense temperaturstigningen til 1,5 °C. Det er stor usikkerhet knyttet til den langsiktige utviklingen også for energisektoren globalt i scenarier der den globale oppvarmingen begrenses til 1,5 °C. Norge er en liten produsent av olje og gass i et globalt perspektiv. Dagens anslag for norsk olje- og gassproduksjon mot 2050 tilsier uansett en relativ større reduksjon i norsk olje- og gassproduksjon frem til 2050 enn reduksjonen i etterspørsel i medianen av slike scenarier.

Som det fremgår av Perspektivmeldingen vil norsk petroleumsvirksomhet fortsatt spille en viktig rolle i norsk økonomi de neste årene, men virksomheten ventes ikke lenger å være en like stor vekstmotor frem mot og forbi 2030. Følgelig vil også den gunstige produktivitet- og lønnsutviklingen i resten av økonomien som følger av petroleumsaktiviteten, trolig avta. Vi kan ikke forvente at

én ny enkeltnæring vil ta over som vekstmotor etter petroleumssektoren.

Olje og gass fra norsk kontinentalsokkel dekket i 2019 henholdsvis om lag 2 og 3 pst. av den globale etterspørselen. For at verden skal nå målene i Parisavtalen, må CO₂-utslipp fra bruk av fossile brensler reduseres betydelig. Særlig må bruken av kull med sitt høye karboninnhold reduseres raskt. FNs klimapanel (IPCC) har sammenfattet ulike beregninger og anslag knyttet til begrensning av global oppvarming til 1,5 °C, og presenterer på denne bakgrunn en rekke ulike scenarier for verdens bruk av blant annet olje og gass. Det ses på i alt 85 ulike scenarier i rapporten. Et fellestrekk er en betydelig omlegging av klima- og energipolitikken i alle store land i verden, og rundt midten av dette hundreåret må utslippene av CO₂ være netto null. Det er særlig stor usikkerhet om etterspørselen etter olje og gass. Scenariene viser at verdens utvinning av olje må reduseres med mellom 0 og 93 pst. fra 2020 til 2050 for å begrense global oppvarming til 1,5 °C, mens beregningene for gassutvinning varierer fra en økning på 99 pst. til en reduksjon på 88 pst.

Medianen av disse scenarioene tillegges særlig vekt av FNs klimapanel. Den innebærer en nedgang fra 2020 til 2050 på 54 pst. for olje og 37 pst. for gass. I scenarier med rask reduksjon i forbruket av fossil energi har en forutsatt mindre bruk av teknologier og løsninger med CO₂-fangst og -lagring. I scenarier der forbruket reduseres langsommere, får man typisk overskridelse med en midlertidig temperaturøkning på over 1,5 °C, men som ved omfattende bruk av teknologier for opptak av karbon (herunder skogplanting) reduserer oppvarmingen til 1,5 °C i 2100. Ser man bort fra scenariene som midlertidig overskrider en oppvarming på 1,5 °C, anslås produksjonsnedgangen fra 2020 til 2050 til 66 pst. for olje og 40 pst. for gass.

Dagens anslag på 65 prosent nedgang i norsk olje- og gassproduksjon frem til 2050 fra perspektivmeldingen er således større enn reduksjonen i global etterspørsel i de scenarioene for å nå 1,5 °C målet som tillegges særlig vekt av FNs klimapanel. Dette gjelder også om en ser bort fra

scenarier der 1,5 °C overskrides midlertidig, og dermed utelukkende ser på scenarier der det er forutsatt mindre bruk av teknologier og løsninger for eksempelvis karbonfangst og lagring.

Sammenhengen mellom vellykket oppfølging av temperaturmålene i Parisavtalen og olje- og gassprisene er usikker. Det er stor usikkerhet om fremtidig olje- og gasspriser. Disse er sykliske i sin natur. Den globale bruken av energi er nært knyttet til den økonomiske utviklingen. Selv om etterspørselen etter olje er ventet å avta frem mot 2050, er det uansett, på globalt nivå, nødvendig med betydelige investeringer i ny produksjonskapasitet for å dekke dette behovet. Det skyldes at utvinningen faller fra dagens produserende brønner og felt; slik vi har sett også for hele norsk kontinentalsokkel siden årtusenskiftet. Ifølge IEA kan 8–9 pst. av oljeproduksjonen forsvinne fra markedet hvert år i årene frem mot 2030 hvis det ikke investeres mer i nye og eksisterende felt. Det setter en nedre grense for oljeprisen på sikt, fordi investering i nye utbyggingssprosjekter må være lønnsomme for å settes i gang.

Olje og gass fra norsk kontinentalsokkel dekket i 2019 henholdsvis om lag 2 og 3 pst. av den globale etterspørselen. Kostnader ved å utvinne oljeresurser i ulike deler av verden varierer betydelig. Norske olje- og gassressurser har forholdsvis lave kostnader men det er likevel stor variasjon mellom ulike prosjekter. Det relativt lave kostnadsnivået må blant annet ses i sammenheng med geologiske forhold, nærhet til markedet, høy kompetanse i næringen og god tilgang på infrastruktur, herunder et integrert og fleksibelt transportsystem med lave kostnader og adgang for alle produsenter på like vilkår. Så lenge etterspørselen er tilstede skal Norge være med å dekke dette

behovet med olje og gass produsert effektivt og med lave utslipp.

Produksjonsanslag for olje og gass fra norsk kontinentalsokkel de nærmeste årene er i hovedsak gitt av allerede foretatte investeringer. I 2030 anslås om lag 67 pst. av produksjonen å komme fra dagens felt, om lag 27 pst. fra ressurser i funn og om lag 6 pst. fra fremtidige funn. Usikkerheten i produksjonsanslagene øker utover i tid og blir også for denne sektoren etter hvert så stor at det gir liten mening å komme med punktanslag. Frem mot 2050 er anslagene således så grove og overordnede at det ikke er faglig grunnlag for å bryte ned på ressurskategorier og geografiske områder slik representanten spør om.

Høsten 2020 la Oljedirektoratet frem en ny ressursrapport. I rapporten ble det presentert produksjonsframskrivninger til 2040 gitt at en på norsk kontinentalsokkel fremover oppnår tilsvarende leteresultater som i den siste 10 årsperioden. Det ble presentert tall både med og uten et stort overraskende funn slik en opplevde i siste tiårsperiode (Johan Sverdrup-feltet). Inkluderer man ikke et nytt, stort overraskende funn anslås produksjonen i 2040 til å falle med om lag 45 prosent fra nivået i 2020. Dersom forventet ressurstilvekst framover utvikler seg på samme måte som de siste 10 år, anslås samlet produksjon i 2040 til å falle med om lag 30 prosent fra nivået i 2020.

Arealtilgang, resultater fra leteaktivitet, kostnadsutviklingen for felt, økt utvinningstiltak og nyutbygginger, samt forventninger til fremtidige olje og gasspriser og rammebetingelser vil påvirke produksjonsnivået utover i tid. Produksjonen frem i tid kan bli både høyere og lavere enn presentert i Perspektivmeldingen.

SPØRSMÅL NR. 1292

Innlevert 12. februar 2021 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 23. februar 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Man får avslag på AFP dersom man har vært for mye sykemeldt de siste tre årene. Folk rammes av denne regelen nå, personer som sykemeldes på grunn av pandemien både ved symptomer på sykdom eller de i risikogruppen som ikke kan ta hjemmekontor og dermed sykemeldes preventivt.

Vil statsråden endre regelverket slik at folk ikke mister muligheten til å gå av med AFP på grunn av pandemien?

BEGRUNNELSE:

Man får avslag på AFP-søknaden dersom man har for mange sykemeldinger de tre siste årene før uttak. Personer født etter 1. mars 1955 kan ikke vært sykemeldt mer enn 52 uker de tre siste årene.

Svar:

Jeg vil innlede med å vise til at avtalefestet pensjon (AFP) i privat sektor opprinnelig ble avtalt i inntektsoppgjøret mellom LO og NHO i 1988. Deretter inngikk partene i lønnsoppgjøret 2008 en avtale om en ny AFP-ordning, tilpasset reglene om ny alderspensjon i folketrygden. Partene har etablert Fellesordningen for AFP, som administrerer ordningen. Ordningen og rammene for denne er med andre ord i hovedsak partenes ansvar.

Vilkårene for å motta AFP, også knyttet til varighet på sykefravær, er avtalt mellom partene i AFP-ordningen. Jeg viser i den sammenheng også til partenes enighet i tariffoppgjøret i 2018, der ulike årsaker til å ikke få AFP også kalt "hullene" i AFP ordningen, var bakgrunnen for enigheten i Riksmeklerens protokoll fra tariffoppgjøret mellom LO og NHO i 2018.

Rammene for vilkårene som må være oppfylt for å kunne ta ut AFP framgår av AFP-tilskottsloven, med suppleringer i vedtektene. Ordningen bygger på et såkalt kvalifikasjons-system, og ikke et opptjeningsystem. Det vil si at den enkelte må oppfylle alle gjeldende vilkår for å få rett til ytelsen på tidspunktet vedkommende søker om uttak.

Etter AFP-tilskottsloven § 4 første ledd bokstav b må den enkelte på uttakstidspunktet være reelt ansatt i en bedrift som er omfattet av en avtale som nevnt i § 1. Det følger videre av bestemmelsens tredje ledd at vedtektene i AFP-ordningen både kan utfylle og supplere, ta inn tillegg eller lempinger av dette kravet. Dette har partene ved Fellesordningen gjennomført i vedtektene §§ 3-2 og 3-3, blant annet ved regler om hvor lenge man kan være syk-meldt og likevel ha rett til uttak av AFP.

AFP finansieres hovedsakelig av partene, der staten bidrar med å yte et tilskudd til pensjonistene tilsvarende en tredel av den samlede utbetalte AFP-pensjonen. I tillegg dekker staten utgiftene til kompensasjonstillegget

Som en illustrasjon på samspillet i regelverksutforming for privat AFP, kan jeg avslutte med igjen å vise til riksmeklerens protokoll fra tariffoppgjøret 2018 mellom LO og NHO, der det ble avtalt at grensen på 26 uker skulle utvides med en periode på ytterligere 78 uker for arbeidstakere født etter 1. mars 1955. Dette har Fellesordningen fulgt opp med vedtektsendring i juni 2018 i vedtektene § 3-3 andre ledd, slik at den totale grensen for sykepenge nå er på 104 uker. Vedtektsendringen ble godkjent av departementet.

SPØRSMÅL NR. 1293

Innlevert 12. februar 2021 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 22. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Deltidsstillinger og utrygg jobbtilknytning øker sannsynligheten for smitte på institusjoner. Ved å sikre at ansatte på sykehjem kan arbeide på samme institusjon i full stilling, kan vi redusere smitte, slik vi ser at flere av landet kommuner nå gjør. Det forutsetter at tjenesten ikke er stykket opp og satt ut til kommersielle aktører.

Mener regjeringen fortsatt det er en lur ide med fast track til privatisering av helse og omsorg, eller vil den i lys av pandemien se på en mer helhetlig forvaltning av helse og omsorg?

BEGRUNNELSE:

Norge har i dag en svært høy grad av deltidsansatte i helse og omsorg. En nylig rapport fra FAFO viser at så mange som 7 av 10 helsefagarbeidere jobber deltid og hver fjerde ansatt jobber flere steder for å få en inntekt å leve av. Dette

er det livsviktig å gjøre noe med, og fullt mulig for kommuner som har et overordnet ansvar.

En svensk undersøkelse utført av den svenske fagorganisasjonen Kommunal om pandemi på eldreheim, viser blant annet at hjem hvor flere ble smittet hadde en høyere andel deltidsansatte og lavere bemanning. En kanadisk undersøkelse (<https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/32699006/>) viser en sammenheng mellom kommersielle sykehjem og ikke om utbredelse og dødelighet ved et utbrudd.

I Sverige, som innførte "Lag om valfrihet" for flere år siden er så mye som 27 % av helse og omsorg privatisert. Der ser man også at det er 6 prosentpoeng høyere andel av deltidsansatte, sammenlignet med offentlig helse og omsorg. I en nylig undersøkelse fra den svenske fagorganisasjonen Kommunal har man også sett at til tross for at det ikke er mangel på beskyttelsesmaterieell, så har så mange

som 12 % ansatte i eldreomsorgen fått pålegg om å spare inn på utstyret ut over det de mener er forsvarlig.

Kommersielle velferdstjenester har som sitt primære formål å tjene penger. Å bygge opp lokale beredskapslagre, sikre faste ansatte og redusere bruken av tilkallingsvikarer gir lite lønnsomhet for eiere av kommersielle velferdstjenester, mens det gir stor lønnsomhet for samfunnet og innbyggere som er avhengig av sammenhengende og gode tjenester. Konsekvensene av en slik just-in-time måte å tenke på har blitt smertelig synlig det siste året.

I lys av en så alvorlig pandemi er derfor underlig at regjeringen høsten 2020 valgt å lansere en fast track til privatisering, som skal sikre at det blir enklere å etablere private omsorgstilbud.

Svar:

Omfanget av deltidsstillinger er høyt i helse- og omsorgstjenestene, og særlig i omsorgssektoren og blant sykepleiere, helsefagarbeidere og assistenter. Det å ha en større andel ansatte i hele stillinger er av stor betydning for brukere, tjenestestedet og den ansatte selv. Koronasituasjonen illustrerer dette tydelig og jeg er glad for at flere kommuner tar grep for å redusere deltid og samle ansatte på ett tjenestested. Jeg er enig med representanten i at det at ansatte kun jobber ett sted er et viktig smitteforebyggende grep. Dette gjelder uavhengig av om stillingen er i privat eller offentlig sektor.

Det er et offentlig ansvar å sikre gode helse- og omsorgstjenester til alle. For å dekke behovet for omsorgstjenester fremover, er det helt nødvendig å ta i bruk alle tilgjengelige ressurser for å løse oppgavene. Dette betyr også å ta i bruk den kompetansen og de ressursene som private virksomheter besitter. En godkjenningsmodell for fritt brukervalg vil bidra til et godt samspill mellom offentlige og private aktører. Denne modellen vil bidra til økt valgfrihet for pasienter, brukere og pårørende, samtidig som det legges opp til lokale vurderinger av hva som er den mest hensiktsmessige forvaltningen av ressurser og til det beste for kommunens innbyggere. Så er det slik at godt smittevern må sikres, uavhengig av om tjenestene ytes av offentlig, ideell eller kommersiell leverandør.

Under pandemien har vi også sett viktigheten av at helse- og omsorgstjenesten kan omstille seg i ekstraordinære situasjoner. Dette har man langt på vei gjort gjennom opplæring i smittevern, anskaffelse av smittevernutstyr, kompetanse om pandemien m.m. Dette er viktig lærdom som vi må ta med oss inn i arbeidet med å utforme og regulere den offentlige helse- og omsorgstjenesten. Samtidig skal vi huske på at den situasjonen vi nå befinner oss i er ekstraordinær og at det ikke vil være hensiktsmessig å innrette ordinær drift av helse- og omsorgstjenestene tilsvarende en kontinuerlig pandemiberedskap.

SPØRSMÅL NR. 1294

Innlevert 12. februar 2021 av stortingsrepresentant Bård Hoksrud

Besvart 23. februar 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Regjeringens lanserte nylig «Handlingsplan mot antisemittisme». I den sammenheng vil Frp peke på Stiftelsen Hvite Busser som gjennom en årrekke har spredd kunnskap om antisemittisme til mange hundre tusen norske ungdommer. Korona-epidemien har satt en full stopper på deres virksomhet. Frp mener det må iverksettes ekstraordinære tiltak for å hjelpe Hvite Busser nå.

Vil statsråden åpne for at midlene på posten «Tilskudd til skoleturer i forbindelse med handlingsplan mot antisemittisme» kan omfordes til Hvite Busser?

BEGRUNNELSE:

Hvite Busser er i følgende situasjon:

- I et normalår har Hvite Busser en budsjettert inntekt på 10 – 11 mill.
- Det har ikke vært mulig å arrangere turer siden nedstengning i mars i fjor.
- For å overleve har de levd på oppsparte midler, og også solgt huset sitt i Ferjegt 1.
- De har fått 1 mill. i prosjektmidler fra Innovasjon Norge til utvikling av Norgesturer. Det har vi langt på vei gjort, med svært bra turopplegg, men pandemien stopper også disse turene.

- De har ikke fått noe midler fra Kompensasjonsordningen. Grunnen er at de ikke betaler skatt fordi de er en non-profit stiftelse.
- Hvite Busser har henvendt seg til Kulturdepartementet, og til Kunnskapsdepartementet med en åpen forespørsel om støtte. Den ble avslått og vi ble henvist til Kulturrådet og/eller Lotteri- og stiftelsestilsynet.
- De ble avvist i Kulturrådet fordi vi ikke matchet søknadskriteriene.
- De søkte dekning av inntektstap i Lotteri- og stiftelsestilsynet, men fikk avslag fordi arrangementene ikke foregår i Norge.

Hvite Busser er en svært viktig del av norsk opplæringskultur. Sammen med Aktive Fredsreiser har de mer enn 20 000 ungdommer på tur hvert år.

Svar:

Covid-19-situasjonen som oppstod i mars 2020 har dessverre hatt og har fortsatt konsekvenser for svært mange virksomheter i Norge. Blant annet har en rekke kultur-, frivillighets- og idrettsarrangementer blitt helt eller delvis avlyst, stengt eller utsatt som følge av pålegg eller råd fra helsemyndighetene i forbindelse med virusutbruddet. Av mange grunner er det ikke mulig å vurdere søknader om økonomisk kompensasjon fra virksomheter og organisasjoner enkeltvis. Regjeringen har derfor opprettet flere ulike støtte- og kompensasjonsordninger for ulike typer virksomheter.

Tilskuddsordningen for skoleturer i forbindelse med handlingsplan mot antisemittisme ble opprettet i 2019 som en oppfølging av Stortingets vedtak i statsbudsjettet for 2019. Målet er å gi flere ungdommer mulighet til å dra på tur til minnesteder fra andre verdenskrig. Tilskuddet skal brukes til å redusere prisen på turen for ungdommene som deltar på turen og kan dekke opplæringsrelaterte utgifter, eksempelvis læremateriell, inngangspenger, omvisninger og utgifter til reiseledere som underviser ungdommene på turen. Tilskuddsmottakere kan være private og offentlige, kommersielle og ideelle norske virksomheter som er registrert i Enhetsregisteret, herunder skoler/skoleeier, FAU, lag og foreninger og profesjonelle turoperatører.

Bevilgningen for reiser i skoleåret 2020-21 er på om lag 15,5 mill. kroner. Bevilgningen for inneværende skoleår er tildelt 45 ulike tilskuddsmottakere og omfatter 12 351 reisende. For skoleåret 2019-20 ble det utbetalt om lag 15 mill. kroner i tilskudd til 38 ulike tilskuddsmottakere, dette omfattet 16 596 reisende. Av dette beløpet ble om lag 3,4 mill. kroner tilbakebetalt fra tilskuddsmottakerne på grunn av avlyste turer.

Som følge av covid-19-situasjonen, endret Kunnskapsdepartementet i september 2020 retningslinjene for tilskuddsordningen, slik at reisemål i større grad kan tilpasses minnesteder fra andre verdenskrig som finnes i Norge,

og at skoleturene kan ha færre enn tre overnattinger, eller være kun dagsturer. Målet med endringene var å gi større rom for at både elever, skoler og turarrangører kunne utforme tilbud som det er mulig å gjennomføre under pandemien.

Tilskuddet gis etter vilkårene i forordning (EU) nr. 651/2014 (gruppeunntaket), som er tatt inn i norsk rett gjennom forskrift om unntak fra notifikasjonsplikt for offentlig støtte § 1. For at tilskuddet skal være lovlig, må det gis i samsvar med vilkårene i gruppeunntaket. Et sentralt vilkår er at tilskuddet skal gå til utdanningsaktiviteter på kulturfeltet. Den opplæringen elevene får i forbindelse med besøk ved minnesteder etter andre verdenskrig, regnes som utdanningsaktiviteter det kan gis støtte til etter dette regelverket. Det er ikke anledning til å gi tilskuddet til andre utgifter hos de aktuelle mottakerne. Det er heller ikke tillatt å gi tilskuddet til virksomheter som er i eller står i fare for å komme i økonomiske vanskeligheter.

Det vil ikke være mulig å endre retningslinjene for tilskuddsordningen for å kunne tildele kompensasjon til en eller flere tilbydere av slike turer, uten at tilskuddsordningen vil være i strid med vilkårene i gruppeunntaket og dermed ikke tillatt etter EØS-retten. Ordningen er innrettet slik at tilskudd kan gis til foretak som driver økonomisk aktivitet slik dette er definert i EØS-retten. Tilskuddet regnes dermed som offentlig støtte etter EØS-avtalen artikkel 61 (2).

SPØRSMÅL NR. 1295**Innlevert 12. februar 2021 av stortingsrepresentant Ingvild Kjerkol****Besvart 19. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Vil regjeringen ta ansvar for å få på plass en spesialistgodkjenning for intensivsykepleiere som kobles til helsepersonellregisteret, slik at vi faktisk får en oversikt over antall utdannede og tilgjengelige intensivsykepleiere i Norge?

BEGRUNNELSE:

Helseministeren skriver i et debattinnlegg at det skal utdannes flere intensivsykepleiere, og at man skal styrke arbeidet for å rekruttere, utvikle og beholde intensivsykepleiere i sykehusene. Men første steg må jo være å ha en oversikt over hvor mange intensivsykepleiere man allerede har i Norge. Vi vet også at i løpet av de neste fem årene vil rundt 500 intensivsykepleiere gå av med pensjon, og en varig økt intensivkapasitet er kun mulig å få til ved å øke antall egenutdannede intensivsykepleiere. Men mobilisering av eksisterende kompetanse er det viktigste tiltaket på kort sikt. Det finnes reservekapasitet i de som arbeider deltid og de som har sluttet i yrket. Mens samfunnet skriker etter intensivsykepleiere, så slutter de som har utdannelsen av ulike årsaker. Høy arbeidsbelastning over tid, stort ansvar, tung døgnkontinuerlig turnus, deltidsstillinger og få tilbud om fagutviklingsarbeid. En lønn som ikke oppleves å være i samsvar med arbeidets ansvar, risiko og belastning er grunner som oppgis. Bedre vilkår som strakstiltak er helt nødvendig for å beholde de intensivsykepleierne vi har og vil kunne gi øyeblikkelig effekt på kapasiteten ved mobilisering.

Svar:

Jeg er enig med representanten Kjerkol i at god oversikt over sykepleierne vi har er en forutsetning for å utdanne, rekruttere, utvikle og beholde sykepleiere i helse- og omsorgstjenesten. Tilgangen på sykepleiere, herunder også spesialsykepleiere, er en av de største utfordringene vi står overfor. Regjeringen har derfor iverksatt en rekke tiltak for å forbedre situasjonen, også for å etablere en bedre oversikt over tilgang på intensivsykepleiere.

Det viktigste tiltaket for å få oversikt er etableringen av et monitoreringssystem for sykepleiere hvor også intensivsykepleiergruppen skal inngå. Helsedirektoratet har fått i oppdrag å etablere dette. Systemet har som formål å gi viktig informasjon som blant annet kan inngå i planlegging av studiekapasitet, informasjon om frafall og bidra til tiltak og kompetanseutvikling for å beholde sykepleiere i helse- og omsorgstjenesten.

Det arbeides blant annet for at følgende data skal inngå i monitoreringssystemet:

- Database for statistikk om høyere utdanning (DBH) inneholder informasjon om kandidater som avslutter videreutdanninger og mastergrader i intensivsykepleie. Helsedirektoratet har etablert et samarbeid med NSD/DBH for å få komplette årlige oversikter over nyutdannede intensivsykepleiere og andre helsepersonellgrupper.
- De regionale helseforetakene (RHF) har oversikt over intensivsykepleiere som er ansatt i intensivsykepleiestillinger i helseforetakene. Sammenstilt vil dette gi en oversikt over aktive intensivsykepleiere i den offentlige spesialisthelsetjenesten.
- Nasjonal utdanningsdatabase (NUDB) inkluderer utdanningsstatistikk på individnivå fra Statistisk sentralbyrå (SSB). SSB kan koble informasjon om personers fullførte utdanning til informasjon om arbeidsforhold i arbeidsgiver- og arbeidstakerregisteret. Det har kommet fram at oversikten over blant annet intensivsykepleiere i NUDB trolig ikke er komplett. Helsedirektoratet har derfor etablert en dialog med SSB for å se om SSB kan tilby fullstendig oversikt over alle sykepleiere med videreutdanning eller mastergrad intensivsykepleie i Norge.

Spesialistgodkjenning med tilhørende registrering i Helsepersonellregisteret (HPR) ser jeg ikke som et egnet virkemiddel for å gi nødvendig oversikt over intensivsykepleiere.

Hovedformålet med godkjenningsordningene er å ivareta pasientsikkerhet, kvalitet og tillit til helse- og omsorgstjenestene og helsepersonell. Ordningen skal bidra til at helsepersonell har nødvendige kvalifikasjoner for å inneha en bestemt yrkesrolle og gir rett til å benytte en beskyttet tittel.

Intensivsykepleiere er en gruppe det er aktuelt å vurdere å etablere en godkjenningsordning for. Etableringen av en spesialistgodkjenningsordning for en ny profesjon/yrkesgruppe innebærer at det må etableres kriterier/regelverk/forskrift, samt systemer for søknad, saksbehandling og gebyr. Et slik arbeid vil ta noe tid, men det vil bidra til å sikre etablering av en bærekraftig og varig ordning som vil gi personell med høy faglig spesialistkompetanse.

Helsepersonellregisteret (HPR) er et offentlig register hvor alle offentlige godkjenninger gitt til helsepersonell i Norge er registrert, som autorisasjon, lisens, spesialistgodkjenninger, tilleggskompetanse og rekvireringsrett. HPR

gir imidlertid ikke informasjon om hvor helsepersonellet er sysselsatt eller om de er bosatt i Norge. Med andre ord vil ikke dette registeret være egnet til å gi en ønsket

oversikt, men det nevnte monitoreringssystemet vil ha spesifikk informasjon til å ivareta dette behovet.

SPØRSMÅL NR. 1296

Innlevert 12. februar 2021 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 18. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Stortinget vedtok i mai 2020 følgende: «Stortinget ber regjeringen gjennomgå helselovgivningen for å sikre at denne er i tråd med FNs barnekonvensjons prinsipper om barns rett til å bli hørt, beslutninger til barnets beste og barns rett til privatliv.» I tillegg viser kunnskap fra barn at dagens tvangsbruk mot barn, skader barn. En ny tvangsbegrensingslov er under utarbeiding.

Hvordan har ministeren tenkt å tydelig sikre disse rettighetene for barn i denne loven?

BEGRUNNELSE:

I 2003 ble barnekonvensjonen gjort til norsk rett gjennom menneskerettsloven. I menneskerettsloven står det at konvensjonen skal gå foran annen lovgivning ved motstrid. Plikten til å sikre disse rettighetene utløses når det skal foretas en handling eller en avgjørelse som berører barn. Disse rettighetene gjelder uavhengig av alder, samtykkekompetanse og partsrettigheter.

Statsråden har selv vært opptatt av å få ned tvangsbruken, og at tvang kun skal brukes når alt annet er prøvd.

I rapporter fra Barneombudet og Forandringsfabrikken forteller barn og ungdom at tvang hindrer nyttig hjelp. Barn og ungdom mister tillit og tro på voksne som skal hjelpe de når bruker tvang. De forteller at når tilliten ble borte, ble det vanskelig eller umulig å motta hjelp. Ungdommene sa at de følte de voksne ikke forstår hvor mye tvang stengte for hjelpen. Flere av ungdommene har etter innleggelse gått lenge uten å klare å motta hjelp. Flere av ungdommene sluttet å snakke med voksne om det som gjorde vondt og det de trengte hjelp til. Når de ikke får snakket om det som gjør vondt, blir hjelpen mindre nyttig. Tre av fire av ungdommene som deltok i "hvis jeg var ditt barn" fortalte at de hadde opplevd å ha blitt brukt makt, vold eller overgrep mot, fra familie eller andre, før de var innlagt. De fleste hadde ikke fortalt om dette til noen i psykisk helsevern. Da de voksne utsatte barna for

tvang visste de ikke hvilke opplevelser barna bar med seg fra tidligere.

Barneombudet, Redd Barna, Voksne for barn og Forandringsfabrikken har i sine høringssvar til tvangsbegrensingsloven pekt på at det er problematisk at paragrafer om barn og deres rettigheter står spredt i loven. De ber om dette samles og synliggjøres for å sikre en tvangsbegrensingslov som gir barn god rettssikkerhet og begrenser bruken av tvang mot de. De ber om at tvang mot barn sees opp mot de rettighetene barn har. Og de peker på at det ikke holder å få rettighetene til barn i formålet slik at det blir lettere for fagfolk å sikre disse rettighetene. Voksne for Barn og Forandringsfabrikken ber om at dette løses gjennom å ha et eget kapittel i loven om tvangstiltak overfor barn og unge under 18 år, der barns rettighet tas inn.

Svar:

Tvang skal bare brukes når det er helt nødvendig. Det gjelder uavhengig av hvor gammel personen er.

Når det vurderes om det er nødvendig å bruke tvang, hvilke tiltak som eventuelt skal settes i verk og hvordan tiltaket skal gjennomføres, må det tas hensyn til at pasienten er et barn.

Tvangslovutvalget vurderte, i tråd med mandat sitt, behovet for endringer i tvangslovgivningen for å tilpasse den til barn og unges behov. Utvalget foreslo at utgangspunktet skal være felles regelverk om bruk av tvang i helse- og omsorgssektoren med mindre relevante forskjeller mellom barn og voksne kan begrunne særbestemmelser. Jeg kommer, i det videre arbeidet med oppfølgingen av forslagene fra Tvangslovutvalget, til å vurdere nøye hvilken adgang det skal være til å bruke tvang mot barn og i hvilken grad det er behov for særlige regler om saksbehandling og kontroll og overprøving for å ivareta barns rettsikkerhet.

Regelverk skal være så tydelig og lett tilgjengelig som mulig. Det gjelder ikke minst når det dreier seg om så alvorlige inngrep som bruk av tvang i helse- og omsorgst-

jenesten. Mange høringsinstanser er kritiske til utformingen av utvalgets lovutkast. Jeg har også merket meg at flere høringsinstanser ønsker at regelverket om adgang til tvangsbruk mot barn i helse- og omsorgstjenesten skal samles. Vi kommer i det videre arbeidet med lovforslaget til å vurdere både lovstrukturen og utformingen av de enkelte bestemmelsene.

Tvangslovutvalget har foreslått store og omfattende endringer for helsetjenesten som griper dypt inn i måten

vi hjelper på. Jeg vet mange er bekymret for om vi er forberedt på disse endringene. Vi kommer derfor, før sommeren, til å sende ut et høringsnotat der vi inviterer til å gi innspill til hva som må til for at vi skal lykkes med endringene. Det vil gå fram av notatet hvordan departementet vurderer de sentrale lovforslagene fra utvalget. Lovforslaget vil bli lagt fram for Stortinget så fort det lar seg gjøre etter at høringen er avsluttet.

SPØRSMÅL NR. 1297

Innlevert 13. februar 2021 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 22. februar 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja

Spørsmål:

Tre måneder etter at Kulturdepartementet opplyste om at det forelå ingen planer om at Kulturrådets forvaltningssansvar av tilskudd skulle utvides, ser det nå ut som dep. har snudd og det jobbes med å utvide Kulturrådets forvaltningsoppgaver og mandat.

Hva er bakgrunnen for at en stor del av forvaltningssansvaret Kulturdepartementet til nå har hatt overføres til Kulturrådet uten en grundig prosess og hva konkret vil statsråden gjøre for å inkludere de aktørene som blir berørt av endringene i prosessen?

BEGRUNNELSE:

I budsjettforslaget for 2021 foretok Kulturdepartementet endringer som innebar at den administrative forvaltningen av tilskudd til musikk- og scenekunstinstitusjonene ble overført til Kulturrådet og kom under de nye postene 74 og 75, overført. Norsk teater- og orkesterforening (NTO) stilte spørsmål til Kulturdepartementet om man planla å overføre tilskuddsforvaltningen av flere musikk- og scenekunstinstitusjoner til Kulturrådet. I brev datert 25. november 2020 svarte Kulturdepartementet: «Per i dag er det ingen konkrete planer om ytterligere overføringer. (...), så er departementets tilskuddsforvaltning kontinuerlig under vurdering med tanke på mest mulig effektiv og hensiktsmessig organisering.» Det er med andre ord ca. tre måneder siden departementet opplyste om at det ikke var noen konkrete planer om ytterligere overføringer. Nå viser det seg imidlertid at Norsk kulturråd skal bistå departementet i arbeidet med budsjettsøknader og statistikk fra musikk- og scenekunstinstitusjonene på kap 323, post 70 fra 2021, foreløpig med unntak av de seks insti-

tusjonene med statlig eierskap samt Det Norske Teatret, Musikkelskapet Harmonien og Oslo-Filharmonien.

Svar:

Fra 2021 skal Norsk kulturråd ved fagadministrasjonen bistå Kulturdepartementet i forvaltningen av tilskudd til musikk- og scenekunstiltak på kap. 320, postene 74, 75 og 76. Kulturrådet skal også bistå departementet i arbeidet med budsjettsøknader og statistikk for musikk- og scenekunstinstitusjonene som mottar driftstilskudd over statsbudsjettets kap. 323 Musikk og scenekunst, post 70 Musikk- og scenekunstinstitusjoner. Av kapasitetsmessige grunner hos Kulturrådet vil det i første omgang ikke gjelde de seks institusjonene med statlig eierskap, samt Det Norske Teatret, Oslo-Filharmonien og Musikkelskapet Harmonien. Fra 2022 er planen at fagadministrasjonen skal bistå departementet i arbeidet med budsjettsøknader og statistikken for alle institusjonene på denne posten.

I kulturmeldingen, jf. Meld. St. 8 (2018–2019) Kulturens kraft. Kulturpolitikk for framtida og Innst. 258 S (2018–2019), varslet vi at vi ville overføre mer ansvar for tilskuddsforvaltning til underliggende virksomheter. Dette fulgte vi opp i statsbudsjettet for 2021 ved å overføre en rekke tilskudd til administrativ forvaltning i Norsk kulturråd.

I forbindelse med overføringen musikk- og scenekunstiltak til kap. 320, postene 74, 75 og 76, stilte Norsk teater- og orkesterforening i brev av 22. oktober spørsmål om departementet hadde en ambisjon om å overføre tilskuddsforvaltningen av enda flere musikk- og scenekunstinstitusjoner til Kulturrådet.

I vårt brev av 25. november svarte departementet følgende på dette spørsmålet:

Per i dag er det ingen konkrete planer om ytterligere overføringer. Men som vi allerede har sagt over, så er departementets tilskuddsforvaltning kontinuerlig under vurdering med tanke på mest mulig effektiv og hensiktsmessig organisering.

Endringen for tiltak på kap. 323 post 70 innebærer ikke en overføring av tiltak og delegering av ansvar slik som er gjort for tiltak på kap. 320, postene 74, 75 og 76. Den endringen vi gjør for arbeidet med søknader og rapporter for musikk- og scenekunstinstitusjonene er noe annet. Det er en forbedring av en allerede eksisterende arbeidsdeling mellom departementet og Kulturrådet på dette området.

Kulturrådet har allerede i flere år hatt ansvar for forvaltning, drift og utvikling av tekniske løsninger knyttet til den felles søknadsportalen for søknader om faste driftstilskudd. Videre har Norsk kulturråd siden 2019 også hatt oppgaven med å utarbeide og kvalitetssikre publikums- og aktivitetsstatistikk for musikk- og scenekunstinstitusjoner. Det er behov for at Kulturrådet tar nå en større del av arbeidet rundt support og bistand i søknadsprosessen også for musikk- og scenekunstinstitusjonenes budsjett-søknader og rapportering, nettopp for å videreutvikle arbeidet med publikums- og aktivitetsstatistikken.

Fagadministrasjonen i Norsk kulturråd skal gjøre en første gjennomgang av søknader og rapporter, samt levere en kvalitetssikret sammenstilling og vurdering av søknader og statistikk som skal brukes av departementet

i den videre saksbehandlingen. Denne måten å samarbeide om tilskuddsforvaltningen har vi gode erfaringer med gjennom forvaltningen av det nasjonale museumsnettverket.

Departementet har behov for en mer systematisk oversikt over søknader og rapportering, herunder innsamling og presentasjon av de dataene som institusjonene allerede sender inn via søknadsportalen. Kulturrådet skal derfor bistå departementet i arbeidet for å styrke det kunnskapsgrunnlaget vi behøver for å fatte gode beslutninger.

Kulturdepartementet har fortsatt ansvaret for søknadsbehandlingen og vurdering av måloppnåelsen for musikk- og scenekunstinstitusjonene på kap. 323, post 70, selv om deler av gjennomgangen gjøres av Kulturrådets fagadministrasjon.

Til forskjell fra de delegerte tiltakene vil departementet fortsatt ha ansvar for å sende ut tilskuddsbrev og foreta tilskuddsutbetalinger. Som for tiltak på kap. 320, postene 74, 75 og 76 er ingenting endret i de formelle beslutningslinjene. Det er ikke overført noe beslutningsmyndighet til Norsk kulturråd og det er fortsatt regjeringen som i det årlige budsjettforslaget skal foreslå tilskuddsnivået til den enkelte mottaker for Stortinget.

Institusjonene på kap 323, post 70 ble informert om endringen i budsjetttrundskriv datert 28. januar i år, og i et eget informasjonsmøte 11. februar ble institusjonene informert om bakgrunnen for endringene og hva den innebærer rent praktisk.

SPØRSMÅL NR. 1298

Innlevert 13. februar 2021 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 17. februar 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide

Spørsmål:

Kan utenriksministeren gjøre rede for om det har vært kontakt mellom Utenriksdepartementet og den korrupsjonsanklagede milliardæren Dan Gertler etter 2017, og hva vil utenriksministeren foreta seg for at ikke Norge dras ytterligere inn i saker som angår Gertlers virksomhet?

BEGRUNNELSE:

Dagens Næringsliv gjengir 12. februar et brev skrevet av en høytstående embetsperson i Utenriksdepartementet. Brevet skildrer Gertlers samarbeid med Utenriksdepar-

tementets utsendinger i saken om Joshua French i Den demokratiske republikken Kongo. Brevet fremstår som et anbefalingsbrev, og selv om underskriver fremhever at brevet er skrevet personlig, er Utenriksdepartementets brevhode blitt tatt i bruk.

Dagens Næringsliv melder videre at brevet dukket opp i forbindelse med en prosess i Europaparlamentets underkomité for menneskerettigheter høsten 2020. Komiteen rettet søkelys mot aktiviteten til Gertler, som blant annet er anklaget for korrupsjon og hvitvasking. Han var også inntil nylig på amerikanske myndigheters sanksjonsliste. Gertler presenterte i prosessen det overnevnte brevet for

å understreke at hadde et stort humanitært engasjement, øyensynlig i et forsøk på å svekke korrupsjonsanklagene mot ham.

Etter denne representantens syn er det er mildt sagt uheldig at Norge er dratt inn i saken mot Gertler på en slik måte. Sett i lys av at Gertler angivelig hadde en viktig rolle i prosessen som foranlediget løslatelsen av Joshua French, samt brevet Dagens Næringsliv viser til, er det betimelig at utenriksministeren opplyser om forholdet mellom Gertler og norske myndigheter etter at French ble løslatt og sendt til Norge i mai 2017.

Svar:

Norske myndigheter arbeidet i en årrekke, gjennom skiftende regjeringer og langs ulike spor, for å få Joshua French og Tjostolv Moland overført til Norge. French og Moland ble som kjent arrestert i DR Kongo i 2009 og senere dømt til døden etter at retten fant at de var skyldige i en rekke alvorlige straffbare forhold.

Et stort antall kontakter ble oppsøkt for å oppnå fremgang i saken. Dette omfattet myndighetsrepresentanter, diplomater, religiøse ledere, samt representanter for sivilsamfunn og næringsliv, både i og utenfor DR Kongo. Dan Gertler var en av mange som norske myndigheter kontaktede angående denne saken.

I denne typen krevende konsulære saker, hvor Utenriksdepartementet arbeider for å bistå norske borgere, har utenriksstjenesten kontakt med svært mange forskjellige aktører for å forsøke å bidra til å løse den aktuelle saken. Det betyr ikke at vi går god for deres handlinger eller

deler deres standpunkter, verken før, under eller etter at den konsulære saken er avsluttet.

Tor Wennesland fikk i 2012 i oppdrag å bistå i saken. Våren 2015 ble Arild Øyen engasjert som ambassadør i særlig oppdrag i saken. Arbeidet ble avsluttet i mai 2017, da kongolesiske myndigheter besluttet at Joshua French skulle overføres til Norge. Vi har gjort undersøkelser for tiden etter at jeg tiltrådte som utenriksminister i oktober 2017, og vi er ikke kjent med at det har vært kontakt mellom Utenriksdepartementet og Gertler siden den tid, utover den kontakten som Wennesland hadde i forbindelse med brevet som representanten viser til.

Wennesland tok kontakt med utenriksråden i desember 2019 med spørsmål om han kunne sende et slikt brev. Utenriksrådets vurdering var at et brev med et slikt innhold ikke ville være tjenlig for norske interesser, og det var en vurdering jeg delte. Utenriksrådets beslutning ble meddelt Wennesland skriftlig. Utenriksdepartementet var ikke kjent med at det likevel ble sendt et slikt brev, før det kom en henvendelse fra Europaparlamentet 26. januar 2021, i tråd med deres rutiner ved innsynsbegjæringer.

Utenriksdepartementet har gjort Europaparlamentet oppmerksom på at brevet ikke er utstedt fra norske myndigheter, og at vi ikke inntar for innholdet. Dette vil også bli fulgt opp. I tillegg vil vår ambassade i Tel Aviv ta kontakt med Gertler for å gi beskjed om at brevet ikke kan benyttes, da det ikke er utstedt av norske myndigheter. Utenriksdepartementet vil også fortløpende vurdere om det er andre som bør varsles.

Tor Wennesland har i et innlegg i Dagens Næringsliv 15. februar i år beklaget at han sendte dette brevet.

SPØRSMÅL NR. 1299

Innlevert 14. februar 2021 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 23. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Vil helseministeren instruere helseforetakene om å innføre et smittetestregime etter dansk modell, for å sikre at partner får være med på føde og barsel?

BEGRUNNELSE:

I sitt svar på spørsmål 15:1053 skriver helseministeren følgende:

«Når det gjelder testing ved fødeavdelingene og eventuell bruk av antigen-hurtigttester, gjorde Helsedirektoratet sammen med andre aktører en validering av antigen-hurtigttester høsten 2020. Anbefalinger om bruk av antigen-hurtigttester og andre covid-19 tester ligger på FHI sine nettsider. Anbefalingene omfatter ikke generell testing av fødende og evt. ledsager. En eventuell testing på fødeavdelingene må besluttes av det enkelte helseforetak i henhold til de gjeldende testkriterier.»

Siden den gang har det blitt et stadig større engasjement for å sikre at fødende kvinner og deres partnere kan få være sammen under større deler av både fødselen og barseloppholdet på sykehuset. Nærmere 39 000 har

skrevet under på oppropet "La partner bli med på fødsel og barsel".

En kartlegging gjort av Jordmorforbundet viser at det ikke nødvendigvis er samsvar mellom lokalt smittetrykk og hvor strengt smittevernet praktiseres ved de ulike fødeavdelingene. Jordmorforbundet har sammen med flere andre tatt til orde for at det må innføres et hurtigtestregime.

Svar:

Retningslinjene fra Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet er tydelige på at det så langt det er mulig skal legges til rette for at partner eller annen nær pårørende skal være til stede ved fødsel og på barselavdeling.

I dag må den fødende og eventuell ledsager svare muntlig på et spørreskjema ved ankomst fødeavdelingen for at man skal forsikre seg om at de er friske og ikke har vært utsatt for smitte. Adkomsttesting med antigen-hurtigtest eller annen covid test brukes ikke rutinemessig, men brukes hvis det er mistanke om smitte.

Helsedirektoratet har nå fått i oppdrag å undersøke om systematisk hurtigtesting kan gjøre det enklere å la partner delta under fødsel, og gi råd om hvilke smitteverntiltak som må være på plass for at partner kan være til stede under hele forløpet. Helsedirektoratet skal også vurdere prioritering av vaksiner av personalet på fødeavdelingene hvis det er lokale forhold som gjør dette tilbudet ekstra sårbart for smitte.

SPØRSMÅL NR. 1300

Innlevert 14. februar 2021 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 22. februar 2021 av fiskeri- og sjømatminister Odd Emil Ingebrigtsen

Spørsmål:

I forskriften om leveringsplikt står det: "Formålet med denne forskriften er å sikre anlegg som bearbeider fisk stabil råstofftilførsel fra torsketrålflåten". Men andelen norsk fisk som eksporteres ubearbeidet er økende, og det er nå bedrifter i EU og Kina som sikres stabil råvaretilførsel.

Hvilke grep vil ministeren fra nord ta for å snu utviklinga etter at pliktkommunene kom med konkrete forslag til regelendringer, slik at leveringsplikten igjen får stor betydning og gir helårig aktivitet i de nordnorske kystsamfunnene?

BEGRUNNELSE:

Noen av de norske trålerne har fått tildelt kvoterettigheter med leverings og aktivitetsplikt til flere kystsamfunn. De skulle være viktige leverandører av råstoff til fiskeindustrien, særlig i perioder med lite fisk langs Norskekysten. Pliktene knyttet til disse konsesjonene har opp gjennom årene blitt endret slik at de i dag fungerer godt for trålrederiene, men har mistet sin betydning for mange kystsamfunn.

«Pliktkommunene» har sammen utarbeidet konkrete forslag til regelendringer og endringer i praksis, slik at fangstene fra trålere undergitt pliktsystemet i større grad skal bidra til helårig aktivitet i de lokalsamfunn som skal

tilgodesees med leveranser. Forslagene ble publisert 8. 2. 2021. Aktivitet i kystsamfunnene har vært og er det sentrale formål bak dette regelverket, og dette hensynet utgjør også grunnlaget for at eierne av trålerne er gitt dispensasjon fra det alminnelige kravet om majoritetsseierskap til aktive fiskere.

Svar:

Kommuner som er tilgodesett gjennom pliktsystemet, Nordland fylkeskommune, Troms og Finnmark fylkeskommune, med Vest-Finnmark Rådet i en koordinerende rolle, har fremmet tre forslag som har som formål å bidra til økt foredling gjennom bedre tilgang til ferskt og fryst råstoff i andre halvår.

Nofima har vurdert de tre forslagene i en rapport. Rapporten ble lagt frem mandag 8. februar 2021 og jeg har på denne korte tiden ikke hatt anledning til å gå inn i forslagene. Det er derfor vanskelig å kommentere dem i detalj allerede nå, men jeg vil se nærmere på de forslagene som fremmes.

Bakgrunnen for forslagene er det faktum at torskefiske er et sesongfiske med de utfordringer det innebærer for en fiskefiletindustri som har behov for råstoff hele året. Det har derfor alltid vært et mål for myndighetene å søke ordninger som kan bidra til å sikre norsk fiskeindustri en mer jevn og sikker tilførsel av råstoff utenom

torskeseongen og på den måten komme fiskeindustrien i møte. Enkelte vedtatte ordninger har fungert godt, andre har ikke hatt like god effekt.

Regjeringens betydelige satsing på marin forskning har bidratt til innovasjon og utvikling som åpner nye muligheter for flere arbeidsplasser og økt verdiskaping langs kysten. For eksempel kan Nofimas utvikling av ny fryseteknologi, som nå skal prøves ut i Båtsfjord, legge grunnlaget for stabil tilgang av råstoff og dermed flere helårlige arbeidsplasser og økt verdiskaping basert på bearbeiding av norsk fisk.

Vi la også frem en egen strategi for helårige arbeidsplasser i fiskeindustrien, samtidig som kvotemeldingen ble lagt frem. Et av forslagene i strategien er å vurdere pliktig auksjon av fryst råstoff for å øke konkurransen om dette råstoffet.

Jeg er sterkt opptatt av norsk fiskeindustri, og de konkrete tiltakene som kystkommunene foreslår som kan styrke denne delen av næringen og bidra til stabil råstofftilførsel og helårlig foredlingskapasitet i de nordnorske kystsamfunnene, er interessante.

Jeg vil i denne forbindelse tilføye at Stortinget under behandlingen av kvotemeldingen sluttet seg til forslagene i meldingen om endringer av pliktene. Nærings- og fiskeridepartementet fastsatte som en oppfølging av dette endringer i forskrift om leveringsplikt med virkning fra 1. januar 2021.

Endringene gikk ut på at subsidier tilbudsplikt er endret fra de tre regionene I) Øst-Finnmark, II) Vest-Finnmark/Nord-Troms, og III) Nordland og øvrige kommuner i Troms, til Nord-Norge. Videre ble bearbeidelsesplikten økt fra 70 % til 75 %, og avregning av bearbeidelsesplikten ble endret fra pr. fangst til på månedsbasis. Bearbeidelsesplikten blir da mer fleksibel, som synes å være ett av de forslagene som er fremmet i rapporten.

I næringskomiteens innstilling til kvotemeldingen er det også en flertallsmerknad om en mer fleksibel bearbeidingsplikt for selskap som eier trålere med tilbudsplikt og som har flere anlegg, for å åpne for spesialisering mellom anleggene.

Dette arbeider vi med nå, og det er naturlig at vi da ser nærmere på de konkrete forslagene som fremkommer i rapporten fra kystkommunene i sammenheng med dette.

SPØRSMÅL NR. 1301

Innlevert 14. februar 2021 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 19. februar 2021 av klima- og miljøminister Sveinung Rotevatn

Spørsmål:

Antallet forvaltere, oppsynsstillinger og naturveilederstillinger som er lagt til et verneområde har stor betydning for hvor mye en får gjort per tildelte kroner (tiltak). Midtre Nordland nasjonalparkstyre må i stor grad kjøpe tilretteleggingstiltak, som resten av landet får gjort av SNO. Dette gir en stor forskjell på hvilke arbeidsressuser som er tilgjengelig.

Når blir det ansatt flere forvaltere og SNO her, slik at også de fem NP under Midtre Nordland NP-styre får en forvalter pr park og minst en SNO-ansatt pr park?

BEGRUNNELSE:

Midtre Nordland nasjonalparkstyre forvalter nå fem nasjonalparker, tre landskapsvernområder, syv naturreservater og ett marint verneområde. Altså 16 verneområder totalt.

Kun de fem nasjonalparkene Rago, Saltfjellet-Svartisen, Junkerdal, Láhko og Sjunghatten underlagt Midtre

Nordland nasjonalparkstyre og Blåfjella-Skjækerfjella og Lierne har mindre enn 1 forvalter per nasjonalpark. De 16 verneområdene under Midtre Nordland nasjonalparkstyre har ingen SNO-stillinger, og SNOs tjenestekjøp fra Statskog Fjelltjenesten på verneområdeoppsyn tilsvarende under 2 årsverk. Til sammenlikning er det flere enkeltstående nasjonalparker har 2 SNO-årsverk innen én nasjonalpark.

Svar:

Verneområda i landet er forskjellige. Nokre område krev mykje ressursar både når det gjeld oppsyn og når det gjeld gjennomføring av ulike tiltak. Fordeling av ressursane til oppsyn og til anna forvaltningstiltak må vere slik at vi får ein best mogeleg forvaltning av alle verne-områda innafor dei økonomiske rammene vi til ein kvar tid har. Eg meiner det i dag er ein god fordeling av ressursane, og at vi samla sett har gode budsjett til forvaltning av verneområda. Eg vurderer behovet for eventuelt auka ressursar til oppsyns-

stillingar og forvaltarar i dei ulike verneområda i samband med dei årlege budsjettprosessane.

SPØRSMÅL NR. 1302

Innlevert 14. februar 2021 av stortingsrepresentant Himanshu Gulati

Besvart 24. februar 2021 av landbruks- og matminister Olaug Vervik Bollestad

Spørsmål:

Kan statsråden informere om hvorvidt det er innført spilleregrenser eller tapsgrenser i Rikstoto, om det stemmer (som hun uttalte i Stortinget) at ubrukte tapsgrenser videreføres til de neste måneder, og hvordan utviklingen har vært for Rikstoto siden innføringen av ovenfornevnte grenser?

BEGRUNNELSE:

Fra hestemiljøet informeres det om at Norsk Rikstoto på sine sider oppgir at det er innført spilleregrenser, ikke tapsgrenser.

Videre meldes det om at gjenværende tapsgrense fra januar ikke er overført til neste måned.

Det er også stor bekymring for at spillere vil velge svenske ATG eller andre aktører til fordel for Norsk Rikstoto etter de nye restriksjonene som er innført.

Svar:

Det ble fra 1. januar 2021 innført grenser for maksimalt tap for Norsk Rikstotos spillere, og det er fra departementet lagt til rette for at ubrukte tapsgrenser kan benyttes in-

nenfor rullerende perioder på 90 dager. Jeg har innhentet nærmere informasjon fra Norsk Rikstoto om begrepsbruk og innretning av tapsgrensemodellen.

Norsk Rikstoto opplyser at de siden 2018 har brukt begrepet "spillegrense".

Norsk Rikstoto opplyser at spillergrensen er et uttrykk for en totaloversikt over det spilleren kan spille for. Spillerne kan selv velge å legge gevinst til sine selvvalgte grenser (som ikke kan være høyere enn 20.000 kroner per dag eller per 30 dager), herunder kan nettogevinst fra 2020 tillegges.

Modellen legger til rette for at spillerne – utover gevinst – ikke kan tape mer enn den maksimale tapsgrensen på inntil 20 000 kroner per måned.

Norsk Rikstoto opplyser videre at det er lagt opp til at spill-/tapsgrensene skal rulleres over 90-dagers perioder. For å fase inn tapsgrensemodellen fra 1. januar 2021 på en hensiktsmessig måte, fikk imidlertid eksisterende spillere anledning til å overføre ubenyttet spillegrense på inntil 40 000 kroner fra november og desember.

Tabellen nedenfor viser utviklingen av Norsk Rikstotos totalomsetning i perioden 1. januar -14. februar i årene fra og med 2018 til og med 2021 (Kilde: Norsk Rikstoto).

År	Januar	01.02 – 14.02	Total 01.01-14.02
2018	285 891 479	122 952 381	408 843 860
2019	273 982 831	117 258 377	391 241 207
2020	261 877 603	110 586 935	372 464 538
2021	246 696 241	105 227 872	351 924 113

Norsk Rikstoto sier at de forventer at omsetningsnedgangen vil bli tydeligere fremover, og at de foreløpig ikke har sett den fulle effekten av innføringen av maksimalgrenser for tap fra 1. januar 2021. Bakgrunnen for dette er at mange av Norsk Rikstotos spillere tok med seg ubenyttet tapsgrense fra november og desember, samt netto gevinst fra 2020 inn i sitt spill i januar. Mange spillere er nå i ferd med å ha utnyttet sine spill-/tapsgrenser maksimalt.

SPØRSMÅL NR. 1303**Innlevert 14. februar 2021 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 22. februar 2021 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvilken beregnet klimaeffekt avgiften på avfallsforbrenning vil ha, hvilke vurderinger som er gjort rundt "avfallslekkasje" til andre land på grunn av avgiften og hvordan man har tenkt at avgiften på avfallsforbrenning skal redusere mengdene fossilt avfall som går til forbrenning?

BEGRUNNELSE:

Norsk klimapolitikk baseres på at virkemiddelbruken bør følge et sett av prinsipper som er transparente og gir forutsigbarhet, og som skal sikre at målene for klimapolitikken nås med effektivitet og høyest mulig grad av sikkerhet. Avgiften på avfallsforbrenning som regjeringen foreslo og stortingsflertallet vedtok i statsbudsjettet for 2021, kan ikke sies å være forankret i disse prinsippene.

Omlag 85 % av det norske avfallet som skal til avfallsforbrenning med energigjenvinning, blir omsatt i et internasjonalt marked der avfallsbesittere velger behandlingssanlegg basert i hovedsak på pris. Den vedtatte avgiften på avfallsforbrenning vil stort sett bare gjelde for omlag 50% av avfallet, som er andelen som blir behandlet på norske anlegg. Det resterende norske avfallet blir i dag, før avgiften, behandlet i Sverige og Danmark. Bransjen viser til at bl.a. konkurransen om å behandle avfallet i det nordiske markedet vil gjøre at den økte kostnaden for norske avfallsforbrenningsanlegg ikke tilbakeføres til avfallsleverandører gjennom økt pris for behandling, og derfor ikke vil være noe incitament for å redusere mengden fossilt avfall levert til anleggene, jf. også Meld.St. 45 Avfall som ressurs (2016-2017): Siden svenske forbrenningsanlegg oftest har lavere marginalkostnader ved drift enn de norske anleggene, fungerer de som prissetterne i dette markedet. I tillegg har de svenske anleggene generelt høyere energitnyttelsesgrad enn snittet for de norske forbrenningsanleggene, og dette kan være avgjørende ved vurdering av miljøeffekter i konkurransen. Elektrisitetsprisen er også betydelig høyere i Sverige, noe som gir svenske forbrenningsanlegg et konkurransefortrinn.

Avgiften vil trolig derfor kun bli en økt utgift for den samfunnskritiske oppgaven avfallsforbrenningsanleggene gjør, samtidig som avgiften ikke vil gi noen incitamenter til avfallsreduksjon hos forbrukerne som produserer avfallet.

Svar:

Regjeringen foreslo en avgift på avfallsforbrenning i budsjettforslaget for 2021, og den ble vedtatt av Stortinget i behandlingen av 2021-budsjettet. Beregning av utslippsreduksjoner som vil følge av avgiften, forutsetter

kunnskap om hvordan norske forbrenningsanlegg tilpasser seg endrede priser på utslipp av CO₂. Finansdepartementet anvender vanligvis priselastisiteter fra empiriske studier for å si noe om slike tilpasninger, men er ikke kjent med verken norske eller internasjonale studier som tallfester hvordan forbrenningsanlegg vil tilpasse seg avgift på forbrenning av avfall. Avgiften vil gjøre forbrenning av avfall dyrere, noe som gir insentiv til redusert mengde avfall til forbrenning.

For at avgiften skal gi det enkelte forbrenningsanlegg insentiv til å redusere utslippene fra forbrenning i eget anlegg gjennom sortering av avfall, er det lagt opp til at forbrenningsanleggene kan søke Miljødirektoratet om å benytte en anleggsspesifikk utslippsfaktor ved beregning av avgiften. Muligheten for å fastsette en anleggsspesifikk utslippsfaktor vil gi et insentiv til at avfall i større grad brennes i de minst utslippsintensive anleggene.

Avgiftsplikten på forbrenning blir lagt på aktørene som står for utslippene (forbrenningsanleggene) og gir like insentiver til å redusere utslippene uavhengig av om det skjer ved å sortere avfall med innhold av fossilt CO₂, installere teknologi av fangst og lagring av CO₂ (CCS) eller redusere mengden av avfall som forbrennes. Aktørene kan selv velge de løsningene som koster minst. At avgiften legges på aktiviteten som skaper utslippene, herunder forbrenning av avfall med innhold av fossilt CO₂, er i tråd med prinsippene i norsk klimapolitikk, herunder at forurenser betaler.

Avgiften vil kunne gi økt eksport av avfall fra Norge til andre land, og redusert import av avfall fra andre land til Norge. Dette vil redusere utslippene i Norge, men ikke påvirke globale utslipp fra forbrenning av avfall. Sverige har de siste årene strammet til virkemiddelbruken overfor svenske forbrenningsanlegg. I motsetning til alle norske forbrenningsanlegg, er alle svenske forbrenningsanlegg omfattet av EUs kvotesystem. Fra 1. april 2020 innførte Sverige i tillegg en avgift på avfallsforbrenning, med en sats på 75 SEK per tonn avfall. Denne forventes å øke til 100 SEK per tonn avfall i 2021 og 125 SEK per tonn avfall fra og med 2022. Avgiftsnivået som Stortinget har vedtatt for 2021, er vesentlig lavere enn den samlede karbonprisen som svenske anlegg står overfor. Forholdet til andre land og mulig eksportlekkasje er mer utførlig beskrevet i

Prop. 1 LS (2020-2021) Skatter, avgifter og toll 2021 punkt 10.10.

SPØRSMÅL NR. 1304

Innlevert 14. februar 2021 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 23. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Mener statsråden det vil være best for klimaet at folk i Oslo som eier bensin- og dieslbiler selger eller bytter dem ut med «nullutslippsbiler» så raskt som mulig, hvor mange bensin- og dieslbiler er registrert i Oslo, hva er ordinær utskiftningstakt på disse, hvor mange flere nye biler må produseres dersom alle disse bilene skal skiftes ut raskt, hva er gjennomsnittlig utslipp av klimagasser ved produksjon av en ny bil og hvor langt må en gjennomsnittlig bensin og dieselbil registrert i Oslo kjøre for tilsvarende utslipp?

BEGRUNNELSE:

I et intervju i Aftenposten 22. januar i år slår Oslos byråd for miljø og samferdsel, Lan Marie Berg (MDG), fast at «det det kommer til å bli dyrere og vanskeligere å kjøre fossilbil de neste årene.» I intervjuet oppfordrer hun «alle Oslo-folk som eier bensin- og dieslbiler, til å «selge eller bytte dem ut snarest mulig» hvis de kan. Det er best for klimaet, men også for privatøkonomien deres», ifølge byråden.

Svar:

Helt innledningsvis vil jeg vise til den nylig fremlagte klimameldingen, der regjeringens politikk på området presenteres. Målet til regjeringen er å halvere utslippene fra transportsektoren innen 2030. Når vi snakker om måloppnåelse på dette målet, er det utslipp som teller på det norske klimagassregnskapet som gjelder. Blant de viktigste virkemidlene vi har for å redusere klimagassutslippene fra transportsektoren er CO₂-avgiften, bilavgiftene og Enova. I tillegg har vi en rekke andre virkemidler som er presentert i klimameldingen.

Regjeringen fastsatte måltall for nullutslippskjøretøy i Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029. Her ble det satt måltall for flere kjøretøysegmenter, inkludert personbiler. For personbiler er målet at nye personbiler skal være nullutslippskjøretøy i 2025. Som det fremkommer av stortingsmeldingen, antas det at

regjeringens allerede vedtatte virkemidler vil gi vesentlige bidrag til å nå måltallene. Forbedringer av teknologisk modenhet i kjøretøysegmentene, slik at nullutslippskjøretøy blir konkurransedyktige med konvensjonelle løsninger, ligger til grunn for måltallene. I NTP 2018-2029 blir begrepet nullutslippsteknologi i transport definert til å omfatte bruk av elektrisitet og hydrogen som energikilde i batterier eller brenselceller, som ved bruk ikke har utslipp av klimagasser.

Jeg bidrar gjerne med noen av dataene som etterspørres. Det er likevel slik at det er en rekke ulike forutsetninger som ligger bak slike tall. Derfor er det ikke mulig å gi eksakte svar på hvor langt en gjennomsnittlig bensin- eller dieselbil registrert i Oslo må kjøre for å utligne utslippene ved produksjon. Utslipp ved produksjon avhenger av en rekke faktorer. Det er også mulig at bruktbilsalget av elbiler i større grad tilfaller Oslo. Det er videre slik at produksjon av biler ikke foregår i Norge. Dermed teller ikke utslippene ved produksjonen på det norske klimagassregnskapet, noe reduserte utslipp ved bruk av fossile drivstoff gjør, men mange av utslippene ved produksjon av kjøretøy er regulert gjennom kvotemarkedet.

I Oslo ble det i 2011 solgt 6 810 dieslbiler i Oslo og 3 532 bensinbiler (ikke medregnet leasing). I 2020 ble det solgt 1 995 dieslbiler og 4 425 bensinbiler. I samme periode økte elbilsalget til 11 887 biler. Ved årsskiftet var det registrert 109 290 bensinbiler, 69 451 dieslbiler og 50 515 elbiler i Oslo. Dette betyr at Oslo har 9,6 % av landets bensinbiler, 5,7 % av landets dieslbiler og 16 % av landets elbiler. Tallene inkluderer ikke leasingbiler.

SPØRSMÅL NR. 1305**Innlevert 15. februar 2021 av stortingsrepresentant Kristin Ørmen Johnsen****Besvart 19. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Hva vil justis- og beredskapsministeren gjøre for å få ned bruken av tvang fra politiet i barnevernsinstitusjoner, og hva vil departementet gjøre for å øke kompetansen om konflikthåndtering i institusjonene?

BEGRUNNELSE:

Stavanger Aftenblad har fredag 12. februar en større reportasje om politioppdrag for barnevernet og politiets bruk av tvang. Omfanget av politioppdrag er stort og svært urovekkende.

Det kommer frem i reportasjen at politiet i Norge utførte minst 2 800 oppdrag på anmodning fra barnevernet i 2019. Stavanger Aftenblad har undersøkt 270 saker i protokoller fra barnevernet og felles for disse oppdragene er bruk av tvang fra politiets side. Politiet bruker kroppsvitering, bruker håndjern eller strips, det er bruk av spyttette og transport bort fra institusjonen i politibiler. Det vises i reportasjen og dokumentasjonen stor variasjon i alvorlighetsgraden av sakene og konfliktene som har oppstått, fra verbale trusler mot ansatte til at ansatte blir angrepet. Mange barn på barnevernsinstitusjoner er traumatisert i utgangspunktet, og er svært sårbare. Noen har vært utsatt for overgrep, andre for omsorgssvikt og flere har dårlige erfaringer med autoriteter.

Svar:

Etter barnevernloven har politiet plikt til å yte bistand når barnevernet vurderer dette som påkrevet. Slike oppdrag skal alltid løses til det beste for barnet.

Politi-loven og politiinstruksen har alminnelige regler om hvordan polititjenesten skal utføres. Dette er regler som alltid skal følges ved utøvelse av tvang og makt. Reglene gjelder også ved bistand til barnevernet, og maktutøvelse skal være nødvendig og forsvarlig. Det er politiet på stedet som må foreta løpende vurderinger av hva som er nødvendig. Bruk av fysisk makt overfor mindreårige skal kun benyttes som siste utvei.

Etter politi-loven skal politiet:

«ikke ta i bruk sterkere midler uten at svakere midler må antas utilstrekkelige eller uhensiktsmessige, eller uten at slike forgjeves har vært forsøkt. De midler som anvendes, må være nødvendige og stå i forhold til situasjonens alvor, tjenestehandlingens formål, og omstendighetene for øvrig.»

Av politiinstruksen følger blant annet:

«Når forholdene tillater det skal målet derfor i første omgang søkes nådd gjennom råd, opplysning og tilrettevisning.»

«Politiet kan bruke makt under iverksettelse og gjennomføring av tjenestehandling når det følger av lov og sedvane, og det ellers finnes klart og nødvendig og forsvarlig i betraktning av situasjonens alvor, følgene for den maktanvendelsen retter seg mot, og forholdene for øvrig.»

Politidirektoratet har opplyst at de er i gang med et arbeid som ser nærmere på hvordan de kan øke bevisstgjøring og kompetanse blant politiansatte på dette området.

Når det gjelder spørsmålet om tiltak for å øke kompetansen om konflikthåndtering i institusjonene, vil jeg vise til at dette ligger under Barne- og familieministerens ansvar.

SPØRSMÅL NR. 1306**Innlevert 15. februar 2021 av stortingsrepresentant Kristin Ørmen Johnsen****Besvart 22. februar 2021 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad****Spørsmål:**

Hva vil barne- og familieministeren gjøre for å få ned bruken av tvang fra politiet i barnevernsinstitusjoner, og

hva vil departementene gjøre for å øke kompetansen om konflikthåndtering i institusjonene?

BEGRUNNELSE:

Stavanger Aftenblad har fredag 12. februar en større reportasje om politioppdrag for barnevernet og politiets bruk av tvang. Omfanget av politioppdrag er stort og svært urovekkende.

Det kommer frem i reportasjen at politiet i Norge utførte minst 2 800 oppdrag på anmodning fra barnevernet i 2019. Stavanger Aftenblad har undersøkt 270 saker i protokoller fra barnevernet og felles for disse oppdragene er bruk av tvang fra politiets side. Politiet bruker kroppsvisitering, bruker håndjern eller strips, det er bruk av spyttette og transport bort fra institusjonen i politibiler. Det vises i reportasjen og dokumentasjonen stor variasjon i alvorlighetsgraden av sakene og konfliktene som har oppstått, fra verbale trusler mot ansatte til at ansatte blir angrepet. Mange barn på barnevernsinstitusjoner er traumatisert i utgangspunktet, og er svært sårbare. Noen har vært utsatt for overgrep, andre for omsorgssvikt og flere har dårlige erfaringer med autoriteter.

Svar:

Barn i barnevernet er i en særlig sårbar situasjon. De trenger beskyttelse og omsorg og skal ivaretas på en måte som er til deres beste. Jeg har stor forståelse for at barn som erfarer bruk av politimakt i forbindelse med barnevernssaker, kan oppleve dette som belastende. Samtidig må vi erkjenne at det kan oppstå situasjoner der barnevernet ser seg nødt til å be om politiets bistand, for eksempel for å ivareta barnets eller egen sikkerhet. Det er viktig at dette gjøres så skånsomt som mulig, og på en måte som er forsvarlig og til det beste for barnet.

Barnevernet skal sikre at tiltak og tjenester holder høy kvalitet og er til det beste for barn og familier. De aller fleste barn og unge som får hjelp fra barnevernet mottar hjelpetiltak i hjemmet. Når et barns omsorgssituasjon eller behov tilsier at det ikke kan få den hjelpen det trenger mens det bor hjemme, er fosterhjem det mest brukte tiltaket. Omsorg innenfor rammen av en familie er det foretrukne alternativet for de fleste barn, særlig gjelder dette de yngste barna. Fosterhjem passer likevel ikke for alle barn. For noen barn vil et institusjonsopphold være det beste tiltaket, fortrinnsvis for en planlagt og avgrenset periode.

Kravene til institusjonsbarnevernet har økt over tid. Barnas behov har blitt større og forventningene til tjenesten har økt. Bufdir har arbeidet systematisk og målrettet med å styrke kvaliteten på tilbudet. Det faglige innholdet har blitt mer kunnskapsbasert og kvalitetssikringen bedre. Samtidig har flere alvorlige enkeltsaker vist at ikke alle barn har fått den hjelpen de har behov for. For noen har dette gitt seg utslag i brudd og flyttinger.

Bruk av politibistand er regulert i barnevernloven § 6-8. Vilkåret er at slik bistand kan benyttes "når det finnes påkrevet". Det er barnevernstjenestens leder som

kan kreve politibistand. Videre utdyper lovforarbeidene at "Bruk av politi for å gjennomføre undersøkelser og å iverksette tiltak er et dramatisk virkemiddel som bare bør benyttes i unntakstilfeller." Barnevernet kan be politiet om bistand når et barn skal plasseres på bakgrunn av et vedtak med hjemmel i barnevernloven, ved tilbakeføring etter rømming fra institusjon, i akutte situasjoner, eller ved beslag og overlevering av ulovlige rusmidler, gjenstander, tyvgods og medikamenter.

Jeg vil understreke behovet for at barneverntjenesten har god kompetanse i å håndtere vanskelige situasjoner og evne til å forebygge bruk av tvang. En viktig del av det pågående arbeidet med kompetanseheving i barnevernet, er å styrke barnevernsansattes ferdigheter i relasjonssarbeid og i vurderinger av barnets beste. Forebygging og demping av konflikter vil kunne bidra til å redusere barnevernets behov for bistand fra politiet

Bufdir har gitt høy prioritet til arbeidet med å redusere tvangsbruk på institusjon og å ivareta barns rettigheter. I 2015 ble det etablert et spisskompetansemiljø innen trygghet og sikkerhet (SKM-TS), som er lagt til Bufetat region øst, Lierfoss ungdoms- og familiesenter. Målet er en kunnskapsbasert praksis som på best mulig måte ivaretar barn og ansatte. I løpet av 2016 utviklet SKM-TS en grunnopplæring i trygghet og sikkerhetsarbeid for ansatte i barnevernsinstitusjoner. Dette spisskompetansemiljøet har det nasjonale ansvaret for trygghet- og sikkerhetsarbeid i Bufetat. Dette innebærer å gi opplæring, råd, veiledning, knyttet til både barnas og de ansattes trygghet og sikkerhet på barnevernsinstitusjoner, samt sikre at faglige anbefalinger på dette området blir hensyntatt i alt institusjonsarbeid i etaten. Opplæringen i trygghet og sikkerhet skal styrke ansattes kompetanse, slik at konfliktfylte situasjoner kan forutses, forebygges og håndteres på en god og defensiv måte.

Opplæringen av institusjonsansatte startet i slutten av 2017, og per i dag har ca. 3000 ansatte i statlige institusjoner gjennomført denne. Fra høsten 2021 starter opplæringen av de private, ideelle og kommunale institusjonene. Fra høsten 2020 er også opplæring i barn og unges rettigheter lagt til dette spisskompetansemiljøet. Denne opplæringen omhandler barnevernets bruk av politibistand på ulike områder, men spesielt når det gjelder beslag og overlevering av ulovlige gjenstander, rusmidler og medikamenter, fysisk tvang i akuttsituasjoner, og ved rømming. I opplæringen understrekes det blant annet at politiet ikke skal benyttes til å løse institusjonens oppgaver.

For øvrig gjennomfører alle statlige barnevernsinstitusjoner opplæring for sine ansatte i traumebevisst omsorg. I statlige institusjoner har dette hovedsakelig vært gjennomført gjennom opplæringsprogrammet «Handlekraft». I tillegg er fagopplæringsprogrammet «Se meg» tilgjengelig for alle som jobber med barn i barnevernet. Målet med programmet er kompetanseøkning gjennom

erfaringsdeling og refleksjon på arbeidsplassen. Bufetat prøver også ut ulike behandlingsmodeller for å kunne gi et enda bedre tilbud til barn med omfattende utfordringer, herunder normbrytende adferd. Det er opprettet to fellesinstitusjoner for barnevern og helse og i region øst piloteres det i 2021 et nytt tjenestetilbud («Støttespillerne») for å ivareta barn og ungdom som utgjør stor fare for seg selv og/eller andre.

Selv om det arbeides for å redusere behovet for tvangsbruk ved institusjoner, og med dette behovet for bistand fra politiet, vil utfordringene i institusjonene variere. Noen institusjonsavdelinger har behov for løpende samarbeid med politiet. Andre avdelinger har behov for samarbeid fra sak til sak, eller i perioder. Det er positive erfaringer med å etablere lokale samarbeid der politi og barnevern har god kjennskap til hverandres mandat, har avklart hvilke oppgaver som løses av hvem, og samarbeider om å forebygge at episoder eskalerer.

Dersom det, etter en nøye vurdering fra barnevernets side, er nødvendig å be politiet om bistand, skal barneverntjenesten sørge for at politiet sitter inne med god informasjon om barnet og den aktuelle situasjonen de skal bistå i. Et godt samarbeid er viktig for at situasjonen blir minst mulig belastende for barnet. Det er utarbeidet flere rundskriv og retningslinjer om samarbeidet mellom barnevern og politi. Politidirektoratet og Bufdir har i fellesskap utarbeidet to retningslinjer som omhandler samhandling i ulike situasjoner:

- 1) Retningslinjer når barn rømmer fra barnevernsinstitusjon
- 2) Retningslinjer for samhandling ved bekymring for vold og overgrep mot barn

Den siste av disse ble ferdigstilt i november 2020, og omtaler blant annet vurderinger som bør gjøres i akutte saker. De to direktoratene har også løpende dialog på saksbehandlernivå og jevnlig direktørmøter. Den aktuelle problemstillingen som omtales her, har vært løftet og diskutert direktoratene imellom, også på direktørnivå. I etterkant av funnene fra Stavanger Aftenblad har det blitt tatt initiativ til et nytt møte for å drøfte tiltak.

Selv om barneverntjenesten kan be om bistand fra politiet, er det opp til politiet å vurdere på hvilken måte bistanden skal gjennomføres. Dette er i stor grad en politifaglig vurdering, men jeg vil understreke behovet for at barneverntjenesten informerer politiet på best mulig måte slik at eventuell unødig maktbruk ikke skjer. Bruk av tvang må skje på en mest mulig skånsom måte for barnet.

Det er nyttig å få en landsomfattende oversikt slik Stavanger Aftenblad har utarbeidet. De ansatte i barnevernet står ofte overfor svært vanskelige vurderinger og skal løse sine oppgaver på en så skånsom måte som mulig. Det er derfor viktig at barnevernmyndighetene fortløpende diskuterer hvor grensene for bruk av politibistand skal gå. Denne oversikten er et viktig bidrag til denne diskusjonen.

SPØRSMÅL NR. 1307

Innlevert 15. februar 2021 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 22. februar 2021 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Vil statsråden gå i dialog med justisministeren om bruk av politi i barnevernssaker, og vil ministeren foreta seg noe konkret for å øke kunnskap og bevissthet rundt barnevernsbarns behov og rettssikkerhet?

BEGRUNNELSE:

I helgen kunne vi lese i Stavanger Aftenblad at deres journalister har gjort en omfattende kartlegging av bruk av politi i saker som angår barnevernsbarn.

Det avdekkes at politiet har vært involvert i over 2800 saker bare i 2019.

Dette er kunnskap som det offentlige ikke har tilgjengelig i dag og reiser en rekke spørsmål, b.l.a.: Hva er årsakene til at tallet er så høyt, Hvem er disse barna, er det kriminelle, er det gjengangere, barn med behov for helsehjelp, hvor kommer de fra, er det store regionale forskjeller, er kompetansen hos barneverntjenesten god nok osv.

Spørsmålsstiller er klar over at også barn og unge kan være en fare for seg selv og andre, og at assistanse fra politiet er helt nødvendig i noen tilfeller.

Imidlertid har barn og unge som er under det offentlige omsorg ofte sammensatte problemer og trenger dyktige og kompetente ansvarspersoner rundt seg.

Det er derfor viktig med god forebygging for å unngå unødvendig bruk av politipersonell ovenfor ekstra sårbare barn.

Svar:

Barn i barnevernet er i en særlig sårbar situasjon. De trenger beskyttelse og omsorg og skal ivaretas på en måte som er til deres beste. Jeg har stor forståelse for at barn som erfarer bruk av politimakt i forbindelse med barnevernssaker, kan oppleve dette som belastende. Samtidig må vi erkjenne at det kan oppstå situasjoner der barnevernet ser seg nødt til å be om politiets bistand, for eksempel for å ivareta barnets eller egen sikkerhet. Det er viktig at dette gjøres så skånsomt som mulig, og på en måte som er forsvarlig og til det beste for barnet. Jeg har hatt dialog med justisministeren i etterkant av sakene i Stavanger Aftenblad. Som jeg kommer tilbake til er det løpende dialog mellom Bufdir og Politidirektoratet om samarbeidet mellom barnevernet og politiet, også i etterkant av de siste sakene.

Barnevernet skal sikre at tiltak og tjenester holder høy kvalitet og er til det beste for barn og familier. De aller fleste barn og unge som får hjelp fra barnevernet mottar hjelpetiltak i hjemmet. Når et barns omsorgssituasjon eller behov tilsier at det ikke kan få den hjelpen det trenger mens det bor hjemme, er fosterhjem det mest brukte tiltaket. Omsorg innenfor rammen av en familie er det foretrukne alternativet for de fleste barn, særlig gjelder dette de yngste barna. Fosterhjem passer likevel ikke for alle barn. For noen barn vil et institusjonsopphold være det beste tiltaket, fortrinnsvis for en planlagt og avgrenset periode.

Bruk av politibistand i barnevernssaker er regulert i barnevernloven § 6-8. Vilåret er at slik bistand kan benyttes "når det finnes påkrevet". Det er barnevernstjenestens leder som kan kreve politibistand. Videre utdyper lovforarbeidene at "Bruk av politi for å gjennomføre undersøkelser og å iverksette tiltak er et dramatisk virkemiddel som bare bør benyttes i unntakstilfeller". Barnevernet kan be politiet om bistand når et barn skal plasseres på bakgrunn av et vedtak med hjemmel i barnevernloven, ved tilbakeføring ved rømming fra institusjon, i akutte situasjoner eller ved beslag og overlevering av ulovlige rusmidler, gjenstander, tyvgods og medikamenter. Utfordringene i institusjonene vil variere. Noen institusjonsavdelinger har behov for løpende samarbeid med politiet. Andre avdelinger har behov for samarbeid fra sak til sak, eller i perioder. Det er positive erfaringer med å etablere lokale samarbeid der politi og barnevern har god kjennskap til hverandres mandat, har avklart hvilke oppgaver som løses av hvem, og samarbeider om å forebygge at episoder eskalerer.

Dersom det etter en nøye vurdering fra barnevernets side er nødvendig å be politiet om bistand, skal barneverntjenesten sørge for at politiet sitter inne med god in-

formasjon om barnet og den aktuelle situasjonen de skal bistå i. Et godt samarbeid er viktig for at situasjonen blir minst mulig belastende for barnet. For å bidra til et godt samarbeid mellom barneverntjenesten og politi er det utarbeidet flere rundskriv og retningslinjer. Politidirektoratet og Bufdir har i fellesskap utarbeidet to retningslinjer som omhandler samhandling i ulike situasjoner:

- 1) Retningslinjer når barn rømmer fra barnevernsinstitusjon
- 2) Retningslinjer for samhandling ved bekymring for vold og overgrep mot barn

Den siste av disse ble ferdigstilt i november 2020, og omtaler blant annet vurderinger som bør gjøres i akutte saker. De to direktoratene har også løpende dialog og møter, hvor blant annet den aktuelle problemstillingen har vært løftet og diskutert direktoratene imellom. Jeg er kjent med at det i etterkant av funnene fra Stavanger Aftenblad er planlagt nytt møte for å diskutere tiltak.

Selv om barneverntjenesten kan be om bistand fra politiet, er det opp til politiet å vurdere på hvilken måte bistanden skal gjennomføres. Dette er i stor grad en politifaglig vurdering, men jeg vil understreke behovet for at barneverntjenesten informerer politiet på best mulig måte slik at eventuell unødig maktbruk ikke skjer. Bruk av tvang må skje på en mest mulig skånsom måte for barnet.

Jeg vil videre understreke behovet for at barneverntjenesten har god kompetanse i å håndtere vanskelige situasjoner og evne til å forebygge bruk av tvang. En viktig del av det pågående arbeidet med kompetanseheving i barnevernet, er å styrke barnevernsansattes ferdigheter i relasjonsarbeid og i vurderinger av barnets beste. Forebygging og demping av konflikter vil kunne bidra til å redusere barnevernets behov for bistand fra politiet. Bufdir samarbeider med helse-, skole- og justissektoren for eksempel gjennom etablering av felles pakkeforløp for barn i barneverntjenesten som trenger helsehjelp og felles oppdrag om unge som har begått kriminalitet mv.

Bufdir har gitt høy prioritet til arbeidet med å redusere tvangsbruk på institusjon og å ivareta barns rettigheter. I 2015 ble det etablert et spisskompetansemiljø innen trygghet og sikkerhet (SKM-TS), som er lagt til Bufetat region øst, Lierfoss ungdoms- og familiesenter. Målet er en kunnskapsbasert praksis som på best mulig måte ivaretar barn og ansatte. I løpet av 2016 utviklet SKM-TS en grunnopplæring i trygghet og sikkerhetsarbeid for ansatte i barnevernsinstitusjoner. Dette spisskompetansemiljøet har det nasjonale ansvaret for trygghet- og sikkerhetsarbeid i Bufetat. Dette innebærer å gi opplæring, råd og veiledning, knyttet til både barnas og de ansattes trygghet og sikkerhet på barneverninstitusjoner, samt sikre at faglige anbefalinger på dette området blir hensyntatt i institusjonsarbeid i etaten. Opplæringen i trygghet og sikkerhet skal styrke ansattes kompetanse, slik at konfliktfylte situasjoner kan forutses, forebygges og håndteres på en god og defensiv måte.

Opplæringen av institusjonsansatte startet i slutten av 2017, og per i dag har ca. 3000 ansatte i statlige institusjoner gjennomført denne. Fra høsten 2021 starter opplæringen av de private, ideelle og kommunale institusjonene.

Fra høsten 2020 er også opplæring i barn og unges rettigheter lagt til dette spisskompetansemiljøet. Denne opplæringen omhandler barnevernets bruk av politibistand på ulike områder, men spesielt når det gjelder beslag og overlevering av ulovlige gjenstander, rusmidler og medikamenter, fysisk tvang i akutsituasjoner, og ved

rømming. I opplæringen understrekes det blant annet at politiet ikke skal benyttes til å løse institusjonens oppgaver.

Det er nyttig å få en landsomfattende oversikt slik Stavanger Aftenblad har utarbeidet. De ansatte i barnevernet står ofte overfor svært vanskelige vurderinger og skal løse sine oppgaver på en så skånsom måte som mulig. Det er derfor viktig at barnevernmyndighetene fortløpende diskuterer hvor grensene for bruk av politibistand skal gå. Denne oversikten er et viktig bidrag til denne diskusjonen.

SPØRSMÅL NR. 1308

Innlevert 15. februar 2021 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 24. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Helsetilbudet er i stadig utvikling, men fortsatt er det pasienter som trenger lindrende behandling ved uhelbredelig sykdom. Palliasjon har fått økt fokus og betyr mye for pasienter og pårørende. Men de siste årene har vi registrert at DRG-takstene på palliative pasienter har gått stadig nedover. Bare fra 2020 til 2021 ble taksten redusert med rundt 30 %.

Betyr det at det ikke er ønskelig å ha spesialiserte palliative avdelinger på sykehus og at disse pasientene ikke skall prioriteres til høyspesialisert palliativ behandling?

BEGRUNNELSE:

Palliasjon og lindrende behandling ved livets slutt har hatt en positiv utvikling de siste årene. Mange kommuner har bygget opp kompetanse i sykehjem og hjemmebasert omsorg og i sykehus har man utviklet nye behandlingstilbud som medfører at pasienter lever lenger og med god livskvalitet også med alvorlige diagnoser. Men fortsatt er det pasienter med svært sammensatte lidelser som er krevende å gi god lindrende behandling til. Høyspesialisert palliativ behandling krever en helt annen bemanning og ressurser enn det dagens finansiering legger opp til. De høyspesialiserte avdelingene er også med på å videreutvikle palliasjon feltet.

Sunniva avdelingen ved Haraldsplass Diakonale Sykehus er det regionale senteret for Helse Vest og har i mange år vært med å løfte feltet. Stortinget har behandlet en egen sak om palliasjon og det er bred politisk støtte for å videreutvikle tilbudet. Jeg er derfor forundret over at de

økonomiske rammebetingelsene for den høyspesialiserte behandlingen har blitt drastisk redusert de siste årene.

Svar:

Helse- og omsorgstjenesten har ansvar for å legge til rette for at alvorlig syke og døende og deres pårørende opplever at de blir ivaretatt i livets siste fase. Regjeringens politiske plattform gir et tydelig uttrykk for den politiske viljen til å styrke lindrende behandling og omsorg. Derfor har regjeringen lagt fram Norges første stortingsmelding om lindrende behandling og omsorg, Meld. St. 24 (2019 – 2020) Lindrende behandling og omsorg - Vi skal alle dø en dag, men alle andre dager skal vi leve. Meldingen skal bidra til en helhetlig ivaretagelse av mennesker i livets slutfase. Gjennom stortingsmeldingen tar regjeringen flere grep for å styrke kvalitet, kapasitet og kompetanse i hele helse- og omsorgstjenesten. Vi er i gang med en helhetlig oppfølging av over 30 ulike tiltak som skal bidra til at de som har behov for det, får tilgang til lindrende behandling og omsorg og at alle får best mulig livskvalitet ved livets slutt.

De seneste årene har Helsedirektoratet gjennomført endringer i innsatsstyrt finansiering (ISF) for å bidra til at finansieringen bedre understøtter de faglige rådene knyttet til palliasjon. Endringene innebærer at finansieringen i større grad refererer til nasjonal faglig retningslinje for palliasjon. Mer konkret innebærer endringene at det ikke lenger legges sterke føringer gjennom ISF på selve organiseringen av tilbudet, men heller at kvalitativt likeverdig tjenesteinnhold får samme type finansiering. Retningslinjen peker på både regionale palliative sentre med

senger og lokale palliative sentre med team som anbefalt organisering av palliative tjenester.

ISF er ikke et prioriteringssystem, eller et verktøy for å dimensjonere kapasiteten i tjenesten. Helsedirektoratet jobber kontinuerlig med videreutvikling av ISF, i tett samarbeid med helseforetakene, og regelverket oppdateres årlig. Direktoratet har opplyst at reduksjonen i DRG-vekt knyttet til palliativ behandling som representanten viser til, kan henvises til DRG 465 (Etterbehandling med ondartet sykdom som bidiagnose). DRG-vekten ble redusert med 36 pst. fra 2020 til 2021. Direktoratet opplyser imidlertid at DRG 465 fra 2019 ikke er en DRG med særskilt relevans for palliativ behandling. Med korrekt medisinsk koding er det forutsatt at innleggelsene i all hovedsak vil bli gruppert til andre DRG-er.

Jeg viser for øvrig til at Stortinget, ved behandling av Meld. St. 24 (2019–2020) Lindrende behandling og omsorg — Vi skal alle dø en dag. Men alle andre dager skal vi leve, vedtok følgende:

- Stortinget ber regjeringen ta en gjennomgang av finansieringsordningen, slik at måten veiledning og ambulering virksomhet finansieres på for spesialisthelsetjenestens palliative team, ikke blir et hinder for å oppnå gode oppfølgingsløp. (Innst. 73 S (2020-2021), Vedtak 92.)

Jeg har derfor gitt Helsedirektoratet i oppdrag å vurdere om finansieringsordningene understøtter ønsket kvalitet og faglig utvikling knyttet til veiledning og ambulering virksomhet for spesialisthelsetjenestens palliative team, og foreslå evt. justeringer.

SPØRSMÅL NR. 1309

Innlevert 15. februar 2021 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 25. februar 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Reglene for bortfall av dagpenger slår ut uheldig for de som har politiske verv og blir arbeidsledige. Disse risikerer å miste dagpenger for tid brukt på møter og forberedelser til møter. For folkevalgte er det ikke bare å trekke seg fra verv.

Vil statsråden vurdere endringer som forhindrer folkevalgte fra å måtte permittere seg fra sine verv som følge av arbeidsledighet, og legge til rette for at arbeidsledige ikke blir ekskludert fra å ta på seg folkevalgte verv, særlig nå i denne ekstraordinære situasjonen?

BEGRUNNELSE:

Reglene for dagpenger tillater i dag å trekke folkevalgte som blir arbeidsledige for dagpenger, som følge av tid som er benyttet til forberedelser og møter i de folkevalgte organer som kommunestyre og fylkesting. Mottakere av dagpenger fører på meldekortet og trekkes i dagpenger for timer som er benyttet på forberedelse til møter i utvalg og kommunestyre. Som følge av koronapandemien har mange blitt permitterte og arbeidsledige, og blitt nødt til å søke dagpenger. Dette medfører at de som mottar dagpenger og har folkevalgte verv, må søke permisjon for å kunne motta dagpenger, på tross av at det skal tungtveiende grunner til for å kunne gjøre dette. Dagens re-

gelverk medfører også at arbeidsledige blir ekskludert fra å kunne ta på seg folkevalgte verv.

Svar:

Etter folketrygdloven § 4-13 kan det ytes graderte dagpenger når arbeidstiden per uke er redusert ved delvis permittering eller arbeidsløshet. Det er et vilkår for å få rett til graderte dagpenger at den vanlige arbeidstiden er redusert med minst 50 prosent i løpet av en meldeperiode på 14 dager. Formålet med bestemmelsen er å sikre at personer som faktisk har hatt en arbeidstidsreduksjon på minst 50 prosent blir kompensert for tapt arbeidstid og inntekt. I arbeidstiden medregnes ethvert lønnet eller ulønnet arbeid eller aktivitet. Tiden som er medgått til å utføre sitt politiske verv inngår derfor i beregningen.

Politiske verv er en viktig samfunnsnyttig oppgave som i det alt vesentlige utøves på fritiden. Mange lokalpolitikere vil i tillegg til det politiske vervet, ha en annen jobb som sin hovedarbeidsplass. Det kan derfor føles urimelig at medgått tid til å utføre sitt politiske verv kan innebære at man taper en stor del av dagpengene eller mister retten på dagpenger ved permittering fra sitt hovedyrke.

Det er et sentralt og viktig vilkår i dagpengereguleringen at dagpengemottakere skal være reelle arbeidssøkere og disponible for arbeidsmarkedet til enhver tid. Dagpengemottakeren skal være villig til å ta ethvert arbeid

hvor som helst i Norge. Personer som har andre aktiviteter enn å søke nytt arbeid er derfor som hovedregel ikke reell arbeidssøker.

På den ene siden er det viktig å motivere folk til å påta seg offentlige tillitsverv da dette bidrar til å styrke lokaldemokratiet. Samtidig kan det virke urimelig overfor andre grupper med tilsvarende verv eller samfunnsnyttig arbeid dersom vi åpner for å særbehandle personer som påtar seg politiske verv. Det vil trolig ikke møte forståelse at personer i offentlige verv skal behandles mer gunstig i dagpengeordningen enn tilsvarende tilfeller både i og utenfor offentlig virksomhet. Å oppmuntre folk til å ta på seg slikt arbeid ved å særbehandle dem innenfor en generell stønadsordning for arbeidsløse, finner jeg derfor vanskelig. På generelt grunnlag bør man i tillegg være tilbakeholden med å gi regler som innebærer unntak fra det grunnleggende prinsippet om å være reell arbeidssøker. Hensynet til en enhetlig og effektiv ytelsesforvaltning tilsier også at det ikke bør etableres særlige graderingsregler for politiske verv.

Det er imidlertid vedtatt endringer i midlertidig forskrift 20. mars 2020 nr. 368 om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien. Endringene inkluderer blant annet særregler om at kravet til tap av arbeidstid for rett til dagpenger midlertidig er redusert til 40 prosent av tidligere arbeidstid. Endringen innebærer at det vil være anledning til å arbeide opp til 60 prosent av tidligere arbeidstid, og fortsatt motta graderte dagpenger.

Regjeringen er opptatt av at trygdeordningene både sikrer inntekt og motiverer til å velge arbeid fremfor trygd. Jeg ser at graderingsreglene i enkelte tilfeller kan gi svake insentiver til å påta seg folkevalgte verv. I lys av at kommunene har fått et særlig oppfølgingsansvar under koronapandemien, vil jeg i samarbeid med Kommunal- og moderniseringsdepartementet vurdere om nåværende regelverk får uheldige konsekvenser for den enkelte som påtar seg politiske verv.

SPØRSMÅL NR. 1310

Innlevert 15. februar 2021 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 26. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Bomstasjonene på E6, E18 og sideveiene i Østfold skal være nedbetalt rundt disse tider.

Eksakt hvilke dato vil bommene fjernes og kan statsråden bekrefte at innkrevningen stopper umiddelbart når prosjektet er nedbetalt?

BEGRUNNELSE:

Sommeren 2016 skrev Østfold bompengeselskap AS en pressemelding om at bompengeneinnkrevningen på disse veiene skulle opphøre senest rundt årsskiftet 2020/21. Da trafikken er noe lavere (15 % redusert ÅDT) grunnet korona er det grunn til å anta at dette forlenges på 1-2 måneder, men ikke mer. Det at korrespondansen mellom innkrevingselskapet Vegfinans Østfold bompengeselskap AS og Vegdirektoratet unntas offentligheten er meget spesielt og det er fint om statsråden i sitt svar også belyser

hjemmelsgrunnlag og ikke minst begrunnelse for dette. Bilistene bør ha krav på å få informasjon om dette sånn at man ikke krever inn bompenger i en lengre periode enn det Stortinget faktisk har vedtatt. Fremskrittspartiet stemte imot bompengeprojektene på E6 og E18 og heller ønsket full statlig finansiering, men så lenge flertallet valgte å finansiere en betydelig andel med bompenger er det viktig for alle at bomstasjonene fjernes så fort prosjektet er nedbetalt.

Svar:

Østfoldpakka er omhandlet i bl.a. St.prp. nr. 26 (1999-2000), St.prp. nr. 79 (2006-2007), Prop. 131 S (2010-2011) og Prop 176 S (2012-2013). I proposisjonen som omtaler utbyggingen av den enkelte strekning i pakka, er også bom på sidevegene omtalt.

Iht Stortingets behandling er følgende lagt til grunn:

Bomstasjon	Utbygningsstrekning	Innkrevingsperioder
E6 Raukerud/Fv. 311 Kambo	E6 gjennom Østfold	2001-2021
E18 Brennemoen/Fv. 128 Slitu	E18 Momarken – Krosby	2001-2021
E18 Dalen/Fv. 128 Fossum	E18 Krosby – Knapstad	2001-2021
E18 Ramstad vest	E18 Melleby – Momarken	2015-2030
Elvestad vest E18/Fv. 128	E18 Knapstad – Retvet	2016-2031
E18 Ørje øst	E18 Riksgrensen – Ørje	2017-2032

Koronasituasjonen har ført til redusert trafikk og dermed inntektstap for bompengeselskapet. I bomstasjonene på E6 og fv. 311 ved Kambo og på E18/fv. 128 på strekningene Momarken – Krosby og Krosby – Knapstad er det siden mars 2020 beregnet et inntektstap på om lag 45 mill. kr. En beregner at inntektstapet vil kunne dekkes inn, hvis en forlenger innkrevingsstid i de nevnte bomstasjonene på om lag 4 måneder.

Som det fremgår av tabellen, har Stortinget gitt fullmakt til innkreving i noen av bommene frem til 2030-32. Innkrevingen på E6/fv 311 og på E18 på strekningene Momarken – Krosby og Krosby – Knapstad inkl sidevegsbommene er forutsatt avsluttet hhv medio mai og medio juni 2021. Bompengenneinnkrevingen i bomstasjonene tilhørende strekningene Melleby – Momarken, Knapstad – Retvet og Riksgrensen – Ørje på E18 ligger nå an til å kunne avsluttes medio 2024.

SPØRSMÅL NR. 1311

Innlevert 15. februar 2021 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 22. februar 2021 av næringsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

Er statsråden informert om Hydro sine strategiske vurderinger innenfor segmentet Valsede produkter og kan statsråden si om det er relevant at hun som eier får vurdert det strategiske arbeidet før det eventuelt tas endelige beslutninger?

BEGRUNNELSE:

I en artikkel i E24 datert 15.02.21 kan vi lese om at Hydro nå vurderer 5 strategiske grep for å redusere kostnader og øke inntjeningen. I den forbindelse kan vi nok engang lese om at selskapet vurderer segmentet for Valsede produkter. Ut i fra artikkelen er finansdirektør Pål Kildemo sitert på følgende «Denne gjennomgang pågår fortsatt, vi håper å få fullført det fortere heller enn senere, men vi vil komme tilbake til markedet når vi har de endelige resultatene, om vi eier, selger eller lager et "joint venture".

Etter hva jeg forstår vil et eventuelt salg av denne porteføljen berøre om lag 1.000 industriarbeidsplasser og to lønnsomme valseverk i Norge, henholdsvis Holmestrand

og Karmøy. Likeledes vil et eventuelt salg kunne påvirke en ny eiers strategiske innkjøp av aluminium til denne virksomheten slik at aluminiumsproduksjonen både i Høyanger og Årdal vil kunne bli berørt.

I løpet av de siste årene er det foretatt viktige politiske grep og støtte for å legge til rette for blant annet Hydro sin virksomhet om å være en komplett industriaktor innen aluminium og aluminiums produkter. Dette kommer blant annet til uttrykk gjennom oppkjøpet av Vale, CO₂-kompensasjon, Enova støtte til piloten på Karmøy og muligheten for industriell utnyttelse av kraften ved Røldal-Suldal.

Hydro sine strategiske beslutninger i denne saken vil kunne få stor nasjonal betydning både direkte og indirekte på et stort antall industri arbeidsplasser, men avgjørelser her kan også få betydning for selve aluminiumsproduksjonen.

Svar:

Norsk Hydro ASA (Hydro) sitt forretningsområde Valsede produkter har operasjonell virksomhet i Norge og Tyskland og salgsvirksomhet i enkelte andre land. I Norge er virksomheten organisert i Hydro Aluminium Rolled Products AS, og består av valseverk i Holmestrand og på Karmøy. Ved utgangen av 2019 hadde den norske virksomheten 640 ansatte, jf. selskapets siste årsrapport.

I perioden 2017-2019 har Valsede produkter hatt en årlig underliggende avkastning på sysselsatt kapital på ca. 2 pst. Dette er betydelig under den langsiktige kapitalkostnaden på 7-8 pst. og Hydros mål om avkastning er høyere enn kapitalkostnaden. For å bedre situasjonen iverksatte Hydro flere tiltak i 2019. Selskapets plan er å øke effektiviteten samt skifte produktporteføljen fra segmenter med fallende etterspørsel til vekstsegmenter som bildeler og drikkebokser. Målet er forbedringer som tilsvarer 1,1 mrd. kroner innen 2025. Samtidig med å realisere forbedringer foretar Hydro en strategisk vurdering av forretningsområdet, for å evaluere hva som er optimal eierstruktur for virksomheten. Ovennevnte informasjon fremgår av Hydros årsrapport og annen rapportering på selskapets nettside.

Statens begrunnelse for eierskapet i Hydro er å opprettholde et ledende teknologi- og industriselskap med hovedkontorfunksjoner i Norge. Statens mål som eier er høyest mulig avkastning over tid. Staten eier 34,26 prosent av Hydro.

Som eier forventer staten bl.a. at selskapene med statlig eierandel, inkludert Hydro, har en overordnet plan for bærekraftig verdiskaping, samt utarbeider og implementerer tydelige mål og strategier og rapporterer på disse. Disse forventningene følger staten opp bl.a. i eierdialogen med selskapet.

NFD har ved flere anledninger blitt orientert om tiltak for å bedre situasjonen i Valsede produkter, på linje med markedet siden Hydro er et børsnotert selskap. Jeg registrerer at Hydro vurderer situasjonen og tar grep for å bedre lønnsomheten. Avkastning under kapitalkostnaden over tid svekker generelt grunnlaget for investeringer, vekst og arbeidsplasser. I tillegg til å bedre driften er det naturlig at Hydro også vurderer andre eierstrukturer, med mål om bærekraftig verdiskaping. NFD har tett dialog med Hydro om strategiske valg og utfordrer selskapet på dette, samtidig med en bevissthet om at det er styret som er ansvarlig for å forvalte selskapet.

Regjeringen er opptatt av å fremme gode samlede rammevilkår for norsk prosessindustri som fremmer videre utslippsreduksjoner og samtidig bærekraftig vekst. Utviklingen krever innsats langs flere akser, samtidig som det ligger til virksomhetene å industrialisere morgendagens løsninger. Vi er særlig opptatt av å stimulere til utvikling av fremtidsrettet kompetanse og investere i grønn teknologi, for eksempel gjennom Enova. Vi har også fått på plass riktige rammer for privat eierskap og utenlandsk investeringer. Og, vi forsvarende norsk industris interesser, for eksempel overfor EU i forbindelse med CO₂-kompensasjon.

I februar mottok vi sluttrapporten fra Prosess21, et arbeid som vi satte ned våren 2018 i forbindelse med "Industrimeldingen" (Meld. St 27 (2016-2017)). Der fremgår det flere ting, som henger sammen: At norsk prosessindustri har vært proaktiv og er godt posisjonert for en fremtid som vil kreve radikale endringer. At politikken vi har ført fungerer – samtidig som tiden fremover krever til dels nye grep. At verden raskt forandrer seg, med nye store muligheter for industrien. Det siste er synliggjort ved at eksportverdien i prosessindustrien, ifølge Prosess21, sannsynligvis kan doubles innen 2030.

SPØRSMÅL NR. 1312

Innlevert 14. februar 2021 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 4. mars 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Innser statsråden at det var uansvarlig å kutte 223 stillinger i Folkehelseinstituttet, hvorfor skjer nesten all oppbemanning som har vært nødvendig for å håndtere pandemien med midlertidige stillinger, og vil oppbemanning bli varig og de nye ansatte tilbudt fast jobb?

BEGRUNNELSE:

Det har blitt avdekt at Folkehelseinstituttet har nedbemannet med 223 ansatte i perioden 2015 til 2018, som en konsekvens av regjeringspartiernes ABE-reform, også kalt osthøvelkutt i statlig sektor.

Tillitsvalgte og ansatte ved FHI advarer mot at dette har svekket beredskapen og kvaliteten på arbeidet de kan gjøre mot en pandemi.

Forrige uke ble det også avdekt i en artikkel i FriFagbevegelse at FHI brukte seks måneder fra pandemien brøt ut, til man startet å oppbemanne. Noe av årsaken til at det tok så lang tid å oppbemanne, var at man ikke hadde nok folk til både å drive det daglige arbeidet, og samtidig rekruttere.

Det er grunn til å spørre om regjeringens såkalte effektivisering har gått utover den helt grunnleggende beredskapen for norsk folkehelse. Hvis Folkehelseinstituttet, som står i fronten i denne kampen, ikke har hatt nok ansatte til å kunne oppbemanne under ei krise, har det sviktet totalt i norsk beredskap.

Hvis alle de nye blir tilbudt midlertidige stillinger, risikerer vi at de beste ikke søker seg til FHI. Vi risikerer også at de søker seg vekk når kontrakten nærmer seg utløpsdato, slik at de som nå blir lært opp forsvinner ut igjen. Det kan heller ikke være i tråd med arbeidsmiljøloven at alle de nye stillingene er av midlertidig karakter. Regjeringen bør ha en plan for en varig oppbemanning av faste ansatte i denne nøkkelvirkomheten for Norge.

FHI har fått 200 millioner kroner for å trappe opp virksomheten under pandemien, men det har blitt sagt fra politisk ledelse at dette er midlertidige penger, og tillitsvalgte har fått klare signaler om at politisk ledelse mener bemanninga er stor nok.

Dette gir ikke et inntrykk av at regjeringen tenker langsiktig på norsk beredskap og folkehelse.

Svar:

Regjeringen bygger sin politikk på en effektiv bruk av felleskapets ressurser. Gjennom avbyråkratiserings- og ef-

ektiviseringsreformen forutsettes det at statlige virksomheter gjennomfører tiltak for å bli mer effektive. Den sentrale helseforvaltningen, som Folkehelseinstituttet (FHI) er en del av, hadde vokst gradvis over mange år. Dette var en utvikling som ikke kunne fortsette. FHI har derfor iverksatt tiltak for å drive virksomheten så effektivt som mulig innenfor rammen av ressurser som er stilt til disposisjon og til øvrige gjeldende betingelser. Kravet til effektivisering og omstilling har nødvendigvis medført at omfanget av en del av instituttets tjenester ble redusert, men ifølge FHI er smittevernberedskapen et av områdene som ble skjermet. Når det gjelder nedbemanning viser representanten at det i perioden 2015–2018 ble nedbemannet med 223 årsverk. Av dette kan 47 årsverk forklares med virksomhetsoverdragelser i samme periode.

Håndteringen av covid-19-pandemien er en krevende krisehåndteringsoppgave for norske myndigheter. Som statens smitteverninstitutt er FHI helt sentral i dette arbeidet. Den kompetansen som er nødvendig å sette inn i det mangfold av komplekse oppgaver og utfordringer som vi står ovenfor, er en begrenset ressurs. En slik situasjon som vi har hatt i 2020, og som ser ut til å fortsette i 2021, kan man antagelig aldri være ressursmessig dimensjonert for. Regjeringen har i arbeidet med de ordinære budsjettprosessene foreslått økte bevilgninger for å dekke uforutsette og nødvendige kostnader knyttet til pandemien. Utviklingen i pandemien vil fortsatt være en viktig faktor for å vurdere bevilgningsnivået. For bevilgningen vedtatt for 2021 er det lagt til grunn behov for beredskapskostnader første halvår 2021. FHI, som kjenner sin virksomhet best, må vurdere hvordan sikre riktig kapasitet og personell for å løse de oppgaver de til enhver tid pålegges.

SPØRSMÅL NR. 1313

Innlevert 14. februar 2021 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 23. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Ser statsråden det som hensiktsmessig for klima, for lokalmiljø og lokalt næringsliv, og ikke minst for pasient og helsetilbud, at det er så vanskelig for sykehus eller sykehusavdelinger å kunne kjøpe lokalprodusert mat som det er i helseforetakene nå, og tenker han å bidra til å gjøre det

enklere for sykehus eller sykehusavdelinger å også kunne kjøpe mat og drikke fra lokale produsenter om de selv mener det er mer hensiktsmessig for dem?

BEGRUNNELSE:

Viser til reportasje på distriktssendingen til NRK1 for Vestfold og Telemark 11.02.2021 hvor det etterlyses muligheter for å kjøpe og benytte seg mer av lokal kortreist mat til bruk i Sykehuset i Telemark sin avdeling på Nordagutu. En avdeling som bl.a. tilbyr livsstilsendring og behandling mot fedme, og som til tross for at den geografisk er plassert midt i den såkalte "Fruktbygda" ikke kan kjøpe mat og drikke av lokale produsenter. Og det selv om det kunne blitt både billigere og langt mindre belastende på klimaet siden den maten som de må benytte pga. helseforetakets innkjøpsregime fraktes langt.

Svar:

For å sikre mat til alle sykehus i landet er det inngått nasjonal innkjøpsavtale for mat og drikke til spesialisthelsetjenesten. En slik avtale sørger for leveransesikkerhet og det stilles blant annet krav til kvalitet, mengde, tidspunkt og mattrygghet. I tillegg vektlegges forhold som pris og elektronisk fakturering. Det er likevel åpnet for at en andel

av innkjøpene fra helseforetakene kan gjøres gjennom lokale avtaler med lokale leverandører.

Per i dag kan inntil fem prosent av kjøp av mat og drikke gjøres av lokale leverandører. Utover dette kan lokale leverandører selvfølgelig også selge sine produkter gjennom grossistledet. Avtalen skisserer ulike matgrupper særskilt, sammen med nisjeprodukter, som kan anskaffes gjennom eventuelle lokale avtaler.

Helse Sør-Øst RHF har informert meg om at Sykehuset Telemark HF kjøper mat og drikke hovedsakelig over nasjonale avtaler og i noen grad over regionale avtaler. Det benyttes lokale avtaler til matleveranser til pasienter og ansatte ved sykehusets lokasjoner ved både Kragereø og Rjukan. Overtidsmat til ansatte kjøpes også lokalt. Sykehuset Telemark HF har ikke egne avtaler med lokale leverandører knyttet til aktiviteten på Nordagutu, men leverandørene har også her mulighet til å levere via grossist. Helseforetaket oppfatter at deres bruk av lokale avtaleparter er hensiktsmessig der de bruker det, og at disse her fungerer bra.

SPØRSMÅL NR. 1314

Innlevert 15. februar 2021 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 19. februar 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

I svar fra statsråden på spørsmål i Dokument nr. 15:1243 (2020-2021) skriver statsråden: "Arbeids- og velferdsdirektoratet har også informert meg om at direktoratet ikke har skrevet eller kommunisert at «det ikke skal etableres nye praksisløp i denne perioden» slik det fremkommer i begrunnelsen for representantens Lerbrekks spørsmål."

Kan statsråden klargjøre om det har vært utsendt presisering av instruks fra direktoratet om at det ikke skal etableres nye praksisløp, og kan statsråden redegjøre for når og hvem dette gjelder?

BEGRUNNELSE:

Det ble sendt ut ny skjerpet instruks fra direktoratet til arbeidsmarkedstiltakene, datert 6. januar 2021. ASVL (Arbeidsgiverforeningen for Vekst- og Attføringsbedrifter) oppgir på sine nettsider at direktoratet har presisert følgende utover instruksene:

- Tiltaksdeltakere i intern praksis skal sendes hjem, og altså få digital oppfølging.
- Tiltaksdeltakere i ekstern praksis kan fortsette etter en skjønnsmessig vurdering av smittevernet.
- Oppstart av nye deltakere i tiltaket skal skje digitalt.
- Det skal ikke etableres nye arbeidspraksisløp i denne perioden."

Det er særlig viktig at ansatte i Nav og i arbeidsmarkedstiltakene til enhver tid er klar over hva som er gjeldende for sine virksomheter og sine deltakere gjennom pandemien. Dette avhenger av en tydelig og samstemt kommunikasjon fra direktoratet og departementet, og at tiltakene oppdaterer informasjonen deretter. Det fremkommer av tidligere svar fra statsråden at det er behov for oppklaring i hvilke instruksjoner som er sendt ut fra direktoratet, hvem dette angår, hvilke perioder disse er eller har vært gjeldende for og hvordan dette har påvirket deltakeres avklaringsløp.

Svar:

På bakgrunn av representantens spørsmål har departementet kontaktet Arbeids- og velferdsdirektoratet. Direktoratet bekrefter at instruks vedrørende arbeidsmarkedstiltak ble sendt ut etter at regjeringen i pressekonferanse søndag 3. januar varslet om strengere nasjonale smittevernstiltak. Direktoratet opplyser videre at det ble sendt et internt notat fra Arbeids- og velferdsdirektoratet til NAVs fylkesadministrasjon for håndtering av arbeidsmarkedstiltak i perioden med nedstengning i Oslo og deler av Østlandet i slutten av januar. Notatet som ble distribuert til NAVs fylkesdirektører søndag 24. januar ble også sendt som kopi til ASVL – Arbeidsgiverforeningen for vekst- og utføringsbedrifter.

Direktoratet er kjent med at ASVL har hatt en egen tolkning av direktoratets instruks på sin hjemmeside og at det ble sendt ut tilleggsinformasjon fra ASVL og til deres medlemsbedrifter.

Direktoratet opplyser om det var kontakt per telefon mellom direktoratet og ASVL 24. januar. Det ble i samtalen understreket at hovedhensikten med notatet, sendt ut samme dag, var å fjerne usikkerhet rundt tiltaksdeltakelse i områder med særskilte smittebegrensende tiltak. Det ble i samtalen også påpekt at tiltaksdeltakere i hovedsak skulle motta digital oppfølging for å minimere mobiliteten internt i og mellom kommuner i henhold til regjeringens og helsemyndighetenes retningslinjer. Dette skulle kun gjelde så lenge helsemyndigheter fastholdt strenge smittevernsbegrensende tiltak.

Direktoratet vil i fremtiden gå i dialog med bransjeorganisasjonene for å sikre at informasjonen som fremstår å være fra NAV blir gjengitt korrekt.

Direktoratet fastholder at gjennomføring av tiltak digitalt er et alternativ til å stenge ned, for å opprettholde et tilbud. Slik situasjonen var i Nordre Follo og Oslo, i midten av januar der samfunnet i praksis stengte ned, ville det ikke vært mulig å opprettholde et fysisk tilbud da også veiledere som arbeider i en tiltaksbedrift, var pålagt å ha hjemmekontor og ikke kunne reise mellom kommuner. Den digitale oppfølgingen skal være begrenset og opphøre straks det er mulig å gjennomføre ordinær drift i tiltaksbedriften.

Direktoratet har bedt NAV-fylke om å holde seg oppdatert på lokale helsemyndigheters føringer om smittevern. Det kan oppstå varianter av nedstengning som følge av økt lokal smitte. Direktoratet opplyser blant annet at tiltaksbedriften NORASONDE, på Lillestrøm, ble stengt ned av kommuneoverlegen i midten av desember etter at et smitteutbrudd ved bedriften førte til 117 bekreftede smittetilfeller.

NAV har under koronapandemien vært opptatt av at tiltaksdeltakerne skal få et så godt tilbud som mulig innenfor rammene av godt smittevern. Arbeids- og velferdsdirektoratet har gitt instruks til NAV-fylkene om hvordan de skal forholde seg til sine tiltaksleverandører basert på regjeringens og helsemyndighetenes råd og pålegg, slik at det legges til rette for alternative måter å opprettholde tiltakstilbudet så operativt som mulig for brukerne. I enkelte kortere perioder med høyt smittetrykk har derfor NAV krevd av tiltaksleverandørene at de skal kunne tilby hele eller deler av tiltaket digitalt. Tiltakene har derfor ikke vært stengt ned. Direktoratet er ikke kjent med at noen tiltaksdeltakere har gått uten tilbud over lengre tid.

Direktoratet har ikke skrevet eller kommunisert at «det ikke skal etableres nye praksisløp i denne perioden» slik det fremkommer i representantens spørsmål.

SPØRSMÅL NR. 1315

Innlevert 15. februar 2021 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal

Besvart 24. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvor stor var omsetningen innen private helsetjenester (både kommunale og innen spesialisthelsetjenesten) i årene 2012 til 2020, og hvor stor andel av disse tjenestene ble finansiert av privat betaling og hvor stor andel av offentlige midler? Det bes om at svaret gis i en tabell per år?

BEGRUNNELSE:

Regjeringens perspektivmelding gir et godt bilde av en økende privat rikdom i Norge, men fare for en underfinansiering av de felles offentlige tjenestene. Et av de tydelige skillene i politikken går mellom de som ønsker å bygge ut flere private tilbud til de som kan betale for det, og de som mener at fellesskapets penger bør gå til å byg-

ge verdens beste offentlige tjenester som gjør at de tilbud den gir er gode nok for alle uansett inntekt. Helsetjenester er et område som er viktig for alle i Norge og regjeringen har økt satsningen på private tjenester og tjenestekjøp hos private de siste årene. Det er viktig å ha gode fakta om denne utviklingen.

Svar:

Jeg oppfatter at representanten har tre spørsmål:

- Hvor stor er den samlede omsetningen av helsetjenester hos private virksomheter?
- Hvor stor andel av denne omsetningen er knyttet til offentlige kjøp av tjenester?

- Hvor stor andel av denne omsetningen er knyttet til privatpersoners kjøp av tjenester?

Det er ikke mulig innenfor fristen som er avtalt med Stortinget å gi et svar på den samlede omsetningen knyttet til helse- og omsorgstjenester hos private virksomheter i perioden 2012 til 2020. Det er heller ikke mulig å fremskaffe tall for privatpersoner/husholdningenes kjøp av helse- og omsorgstjenester fra private aktører.

Jeg vil derfor redegjøre for offentlige kjøp av private helse- og omsorgstjenester, dvs. kommunenes og helseforetakenes kjøp. Tall for 2020 foreligger ikke på nåværende tidspunkt.

Tabellen nedenfor viser de regionale helseforetakenes kjøp av private helsetjenester i perioden 2012-2019, i løpende priser og mill. kroner.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ambulanse og luftambulanse	767	281	269	247	245	218	234	228
Somatiske tjenester	6 266	7 284	7 885	8 336	8 522	8 410	8 582	8 890
Psykisk helsevern for voksne	2 194	2 399	2 451	2 606	2 781	2 865	2 869	2 991
Psykisk helsevern for barn og ungdom	202	219	254	276	289	294	312	333
Rusbehandling (TSB)	1 325	1 353	1 496	1 847	1 961	1 986	2 050	2 127
Lab/røntgen	686	719	755	779	726	874	893	930
	11	12	13	14	14	14	14	15
Sum alle funksjoner	458	259	115	104	525	656	943	503

Kilde: SSB

Tabellen nedenfor viser kommunenes kjøp av ulike helse- og omsorgstjenester fra private leverandører i perioden 2012-2019, i løpende priser og mill. kroner

	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019 (foreløpig)
Aktiviserings- og servicetjenester overfor eldre og personer med funksjonssnedsettelser	456	524	566	600	629	685	756	810
Helse- og omsorgstjenester i institusjon	4	4	4	5	5	5	5	5 405
Helse- og omsorgstjenester til hjemmeboende	2	2	3	3	4	5	6	6 688
Institusjonslokaler	593	993	476	918	502	172	010	
Institusjonslokaler	162	189	176	153	158	174	164	163
Forebygging, helsestasjons- og skolehelsetjeneste	22	20	23	24	27	29	31	32
Annet forebyggende helsearbeid	48	43	40	39	38	44	46	39
	2	2	2	3	3	3	3	3 917
Diagnose, behandling, re-/habilitering	537	781	927	059	177	258	674	

SPØRSMÅL NR. 1316**Innlevert 15. februar 2021 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt****Besvart 23. februar 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Forsvarets forum (5. februar) og TV2 (13. februar) har rapportert om en vernepliktig soldat som brakk nakken under førstegangstjenesten, men nå nektes yrkesskadeerstatning fra Statens pensjonskasse. Uenigheten ser ut til å dreie seg om ulik tolkning av begrepene «i tjeneste» i vernepliktforskriften og «i arbeid» i yrkesskadeforsikringsloven.

Hva vil forsvarsministeren gjøre for å rydde opp i den aktuelle saken og forhindre at begrepsuenighet resulterer i at flere vernepliktige handler i samme situasjon?

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 16. februar 2021 med spørsmål fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt om yrkesskadedekningen for vernepliktige inne til førstegangstjeneste.

Innledningsvis er det viktig for meg å understreke at vernepliktige som er inne til tjeneste i Forsvaret skal ha et godt erstatningsrettslig vern dersom de blir skadet i tjenesten.

Vernepliktige inne til førstegangstjeneste har et utvidet erstatningsrettslig vern etter folketrygdloven. Det følger av folketrygdloven § 13-8 at vernepliktige er yrkesskadedekket ved enhver skade og sykdom som er påført eller oppstått i tidsrommet fra de møter til tjeneste til de blir dimittert. Dette innebærer at de har krav på yrkesskadefordelene etter folketrygdloven, uavhengig av skadetype og om skaden oppstår i tjenesten eller fritiden.

I tillegg har de vernepliktige et erstatningsrettslig vern gjennom forsvarsloven § 33 og vernepliktsforskriften §77. Forsvarsloven § 33 gir rett på en engangserstatning for vernepliktige som påføres en skade eller en sykdom under tjenesten som medfører medisinsk invaliditet. Erstatningens størrelse for sykdom som har oppstått under tjenesten og har sammenheng med denne, samt skader som har oppstått under tjenesten, er oppad begrenset til 15 G. For skader som er påført i fritiden og under permisjon, er erstatningen oppad begrenset til 7,5 G.

Det er riktig at begrepet «under tjeneste» i vernepliktsforskriften § 77 har en videre definisjon enn «i arbeid» i yrkesskadeforsikringsloven. Når det gjelder yrkesskadeforsikringsloven, er vernepliktige omfattet av denne på lik linje med arbeidstakere. Dette innebærer at «i arbeid» tolkes på samme måte for vernepliktige, som for ansatte. Det er ikke gitt noen utvidet dekning for vernepliktige i denne loven.

Yrkesskadeforsikringsloven gir erstatning ved arbeidssulykker som påføres når man er på jobb, i arbeidstiden og på det stedet man jobber. De samme kriteriene gjelder ved tjenestegjøring i Forsvaret. Det er regelverket som bestemmer hva som er en yrkesskade og hva som skal gi erstatning. Det er viktig å være klar over at ikke alle skader som oppstår i arbeidstiden, anses som en yrkesskade.

Skader som oppstår ved deltakelse på frivillige fritidsaktiviteter som er tilrettelagt av arbeidsgiver, men som ikke er relevante for jobben og ikke har et faglig tilsnitt eller program, dekkes ikke av yrkesskadeforsikringen.

Når det gjelder den konkrete saken det vises til, er det ikke naturlig for meg å kommentere enkeltsaker som er behandlet av Statens pensjonskasse i første instans, og Finansklagenemnda i andre instans.

Jeg har imidlertid igangsatt et arbeid i Forsvarsdepartementet, hvor det utredes om dagens erstatningsordninger gir et tilstrekkelig vern for vernepliktige når de er inne til førstegangstjeneste. I dette arbeidet vurderes det blant annet om erstatningsvernet etter yrkesskadeforsikringsloven er tilstrekkelig tilpasset den situasjonen de vernepliktige befinner seg i når de er inne til tjeneste, eller om det er behov for justeringer i regelverket. Arbeidet ble igangsatt høsten 2020, etter møter jeg hadde med Tillitsvalgtdordningen for Forsvaret (TVO). Vi har etablert kontakt med TVO i det pågående arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1317**Innlevert 15. februar 2021 av stortingsrepresentant Trine Skei Grande****Besvart 23. februar 2021 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

Har statsråden vurdert å tilrettelegge for at Forsvaret skal kunne donere overskuddsplagg til veldedige formål?

BEGRUNNELSE:

Den kalde vinteren gjør at flere veldedige aktører har gått tom for varme klær til bostedsløse. Bergens Tidende rapporterer eksempelvis at Kirkens Bymisjon snart har gått tom for utdeling av ulltøy og andre vinterklær. Forsvaret har tradisjon for salg av overskuddsmateriell, deriblant vinterklær, og disse produktene er ofte av god kvalitet, og kan bidra til å løse en akutt situasjon for noen av landets bostedsløse.

Svar:

Ved avhending av overskuddsmateriell forholder forsvarssektoren seg til Instruks for utrangering, kassasjon og avhending av materiell og fast eiendom som tilhører Staten utgitt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Instruksen sier at avhending normalt skal skje ved salg.

Det kan gjøres unntak, men forsvarssektoren fører en restriktiv linje i slike saker. Av sikkerhetsmessige årsaker er det siden 2008 ført en praksis med at uniformer og uniformseffekter, som kan brukes for å framstå som norsk soldat, ikke skal ut på markedet. Når slike plagg eller effekter ikke kan benyttes lenger, fordi de er utslitte eller ukurante, blir de derfor destruert. Det begrenser mengden materiell som selges eller kan vurderes for donasjon til å være innerbekledning, sko og lignende. Dette materiellet selges i dag på nettauksjon i henhold til overnevnte instruks.

Jeg vil, slik det er omtalt i den sist vedtatte langtidspanen, styrke innsatsen for at bærekraftsvurderinger integreres i den generelle planleggingen og styringen av sektoren. Et av de mest relevante bærekraftsmålene vi har pekt på i langtidspanen, og som er relevant i denne saken, er FNs bærekraftsmål for ansvarlig forbruk og produksjon. Jeg følger derfor med interesse initiativet forsvarssjefen har annonsert med å se på rutinene for hvordan Forsvaret kan bli bedre på å redusere mengdene av bekledning som nå går til destruksjon. Basert på resultatene av dette arbeidet, vil jeg vurdere om det blir behov for videre oppfølging fra departementets side.

SPØRSMÅL NR. 1318**Innlevert 15. februar 2021 av stortingsrepresentant Kari Henriksen****Besvart 23. februar 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja****Spørsmål:**

Idretten sliter med uforutsigbare regler og manglende muligheter til å samles. Ungdom møtes til uorganiserte aktiviteter – uten voksne og uten smittevern. Jenter har økende frafall. Lyngdal IL mistet tre jentelag i fotball i år.

Hva vil statsråden gjøre for å få jenter, som disse jentene i Lyngdal, tilbake til fotballen?

Svar:

Vi vet at nedstengningen av skoler og barnehager og fritidstilbud har vært ekstremt utfordrende og hatt store neg-

ative konsekvenser - spesielt for utsatte grupper. Regjeringens fremste prioritet gjennom hele denne perioden har vært å sørge for at barn og unge bærer den laveste tiltaksbyrden og i høyest mulig grad kan delta i sine aktiviteter.

Heldigvis har barn og unge - til og med 19 år – gjennom mesteparten av denne perioden kunnet møtes og trene som vanlig i sine lokale idrettslag. I kommuner med stort smittetrykk har det vært behov for lokale midlertidige tiltak, men i nesten alle landets kommuner har disse møteplassene vært åpne.

I en periode nå har helsemyndighetene anbefalt tiltak som begrenser mobilitet i samfunnet – anbefalinger som

også har hatt betydning for fritidstilbudet der barn og unge møtes på tvers av ulike nærmiljøer. Det gjøres hele tiden vurderinger av situasjonen og vi gjør i disse dager noen grep som skal gjøre det mulig å komme i gang med noen former for konkurranser og stevner. Målet er at også denne delen av barne- og ungdomsidretten skal komme i gang i igjen raskest mulig.

Jeg deler representantens bekymring for at koronasituasjonen skal føre til økt frafall i idretten. Faktum er at vi vet lite om de langsiktige virkningene av pandemien. Vi vet ikke om frafallet vil bli større eller om tendensene er forbigående. Vi vet ikke om jenter, eller andre grupper vil være mer utsatt for et eventuelt vedvarende frafall enn andre.

Dette følger vi, og ikke minst idretten selv, tett. Vi har god dialog med idretten og noe av det viktigste vi gjør nå er å bidra med økonomiske støtteordninger slik at idretten står best mulig rustet til å starte opp igjen når det blir mulig. Når vi får kontroll på smitten og kan begynne gjenåpningen av samfunnet, vil også idretten kunne vende tilbake til mer normal aktivitet. Basert på oppdatert kunnskap om hvilke utfordringer idretten står overfor etter pandemien vil vi vurdere hvilke prioriteringer og tiltak som er nødvendige for å sikre bred og inkluderende deltakelse de neste årene.

Og så får vi tro at både barn og unge og voksne vil finne tilbake til det de liker å gjøre aller best når samfunnet vårt returnerer til normalen.

SPØRSMÅL NR. 1319

Innlevert 15. februar 2021 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 4. mars 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Jobber regjeringen med å utarbeide en nasjonal digital vaktordning for tilgjengelige tegnspråktolker hele året, og når kommer den?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til Representantforslag om en nasjonal hørselsplan Dokument 8:133 S (2019-2020), Innst. 192 S (2020-2021) og debatten i salen torsdag 11.2.21.

Nicholas Wilkinson (SV) [10:26:34]: SV fremmer sammen med Arbeiderpartiet et forslag:

«Stortinget ber regjeringen utarbeide en nasjonal digital vaktordning for tilgjengelige tegnspråktolker hele året, minimum for helseinstitusjoner både nasjonalt og lokalt.»

Hvorfor vil ikke regjeringen, høyrepartiene, stemme for dette forslaget?

Statsråd Bent Høie [10:27:00]: Nå er det jo sånn at det er de som er på Stortinget, som må svare for hva de stemmer for og ikke, men jeg vil tro at dette handler om at det nå pågår et svært arbeid nettopp for å gjøre tolketjenesten digitalt tilgjengelig, ikke bare for hørselshemmede, men også for mange andre. Dette er et stort arbeid som er igangsatt, nettopp å sikre at tolking blir tilgjengelig digitalt i større grad i helsetjenesten.

Nicholas Wilkinson (SV) [10:27:28]: Nå ble jeg veldig glad for at dere, altså regjeringen, jobber med det! Da vil jeg gjerne vite: Når kommer det?

Statsråd Bent Høie [10:27:36]: Det har jeg ikke klart for meg i hodet akkurat nå, så det må en eventuelt stille et spørsmål om senere.

Svar:

Ansvar for å sørge for tolk i kommunikasjon med døve, hørselshemmede og døvblinde følger av sektoransvarsprinsippet. Folketrygdloven gir den enkelte en generell rett til stønad til tolketjenester til arbeids- og dagliglivet. Det følger av fast og langvarig praksis at Arbeids- og velferdsetaten har ansvaret for å formidle tolketjenester også når andre sektorer har finansieringsansvaret.

Tolketjenesten i Arbeids- og velferdsetaten har i tillegg ansvar for å gi nødvendig tolketjeneste i akuttsituasjoner, og dekke utgiftene til akutt tolketjeneste gjennom folketrygden. Dette gjelder også i tilfeller som i utgangspunktet faller innunder ansvarsforholdet i annen lovgivning.

Det har eksistert en døgnåpen vaktordning for akutt-tolk for døve, hørselshemmede og døvblinde siden 1. juli 2006. Et behov defineres som akutt når det å vente til neste virkedag vil gi urimelig store konsekvenser for bruker. Akutte situasjoner kan oppstå ved for eksempel sykdom, ulykke og skade, ved brann eller ved kontakt med politiet. Den nasjonale akuttvakt-tjenesten er lagt

til NAV Hjelpemiddelsentral Rogaland og er betjent hele døgnet av en beredskapsvakt. Finner vakten en ledig tolk, blir nødvendig tolkehjelp enten gitt ved at tolken møter opp på avtalt sted eller ved digital tolking/fjerntolking. Innenfor tolketjenestens ordinære åpningstid blir akutte bestillinger videresendt til brukerens lokale tolketjeneste, der akutte tolkeoppdrag blir prioritert.

I perioden 1. september til 31. desember 2020 kom det om lag 100 henvendelser som var vurdert som akutte til akuttvakttelefonen. Om lag halvparten av oppdragene løses ved digital tolking/fjerntolking, som per i dag kan løses gjennom to ulike plattformer:

- Bildetolktjenesten er en tjeneste som tilbys til døve, hørselshemmede (og i noen få tilfeller døvblinde). Bruk av bildetolktjenesten forutsetter en spesiell app/programvare. Tolken må befinne seg i tolkestudioet på hjelpemiddelsentralen. Åpningstid er 8-22 mandag til fredag, med avvikende åpningstider under høytider.
- En ny løsning for fjerntolking som innebærer at frilanstolker også kan tolke via skjerm, såkalt videotolking, er tatt i bruk fra 2020. Brukeren bestiller her tolk som vanlig. Tolketjenestene vil finne rett tolk til oppdraget, og tolkebrukeren får sendt lenke som skal benyttes i tolkesituasjonen. Denne løsningen er fremdeles på et utprøvningsstadium. Med mer erfaring vil man bedre kunne vurdere til hvilke typer oppdrag videotolk egner seg godt for. Løsningen egner seg per i dag kun til planlagte oppdrag, da det må settes opp videomøte av for-

midlingstjenesten. Det kan tenkes at tilgjengeligheten til tolker som kan tolke i akutte situasjoner digitalt vil øke noe som følge av dette.

Jeg gjør samtidig oppmerksom på at ansvaret for liv og helse ligger hos nødetatene. Direktoratet for samfunnsikkerhet og beredskap lanserte i 2018 Nød-SMS, en tjeneste som gir døve, hørselshemmede og talehemmede mulighet til å kontakte nødmeldesentralene direkte via SMS.

Dekningsgraden på akutte tolkeoppdrag er gjennomgående høy. Arbeids- og velferdsetaten jobber kontinuerlig for å gi døve, hørselshemmede og døvblinde en bedre tolketjeneste. Det at det er tatt i bruk nye løsninger for digital tolking og driftsbevilgningen til Arbeids- og velferdsetaten ble styrket med 31,8 mill. kroner i 2021. Dette innebærer at antallet fast ansatte tolker i tolketjenesten for hørselshemmede, døve og døvblinde kan økes med inntil 34 årsverk.

Å innføre en døgnkontinuerlig vaktjeneste, med et visst antall avsatte tolkeressurser med døgnkontinuerlig tilgjengelighet til å påta seg digital tolking, vil medføre en stor ressursinnsats fra tolketjenesten. Dette vil gå ut over muligheten for å dekke andre viktige tolkeoppdrag på dagtid, hvor etterspørselen er betydelig større. Høsten 2020 var det 3 akutte tolkeoppdrag etter stengetid i løpet av 4 måneder. I denne perioden var åpningstid 8-24 pga. pandemien. Pga. manglende etterspørsel er åpningstiden nå tilbakeført til kl. 22.

SPØRSMÅL NR. 1320

Innlevert 15. februar 2021 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 19. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland

Spørsmål:

Mener statsråden at regjeringa har oversikt over de ulike etatenes maktbruk i barnevernssaker, både regelverk og praksis, eller mener statsråden at det er nødvendig med en utredning av dette med mål om å finne forslag til forbedringer som kan hindre uforholdsmessig maktbruk fra involverte etater og unødvendig inngripen fra politiets side framover?

BEGRUNNELSE:

Stavanger Aftenblad har avdekket at politiet bistod barnevernet over 2800 ganger på ett år. Saken har selvsagt mange sider, herunder bruk av makt mot barn, ressursb-

ruk, kompetanse, relasjoner og samarbeid mellom etater. Denne problemstillingen nevnes ikke i Politimeldinga, Meld. St. 29 (2019-2020). Sammen med oppdrag knyttet til rus- og psykiatri som har hatt en enorm vekst de siste årene viser dette at politiet bruker betydelig med tid, mannskaper og makt overfor personer i en til dels svært vanskelig livssituasjon.

Svar:

Jeg ber om forståelse for at jeg besvarer spørsmålet med bakgrunn i politiets oppgaver på området.

Politiet har plikt til å yte bistand når barnevernet vurderer det som påkrevet. Slike oppdrag skal alltid løses til

det beste for barnet. Politiloven og politiinstruksen har alminnelige regler om hvordan polititjenesten skal utføres. Dette er regler som alltid skal følges ved utøvelse av tvang og makt. Reglene gjelder også ved bistand til barnevernet, og maktutøvelse skal være nødvendig og forsvarlig. Det er politiet på stedet som må foreta løpende vurderinger av hva som er nødvendig. Bruk av fysisk makt overfor mindreårige skal kun benyttes som siste utvei.

Alle oppdrag som utføres av politiet registreres, men oppdragene kategoriseres ikke ut i fra om det er et bistandsoppdrag som utføres for barnevernet. Politidirektoratet opplyser at begrensinger i systemene gjør at det

per i dag ikke foreligger planer om å utarbeide årlig statistikk på dette området.

Direktoratet opplyser at de er i gang med et arbeid som ser nærmere på hvordan de kan øke bevisstheten og kompetansen blant politiansatte på dette området. Her vil de også se nærmere på hvordan de kan sikre bedre rutiner for oppdragene, og hvordan det kan legges bedre til rette for læring. Arbeidet må gjøres i samarbeid med relevante aktører for å sikre en tydelig og kunnskapsbasert praksis som er til det beste for barnet.

Jeg er tilfreds med Politidirektoratets oppfølging og ser på nåværende tidspunkt ikke grunn til ytterligere oppfølging fra departementets side.

SPØRSMÅL NR. 1321

Innlevert 15. februar 2021 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 24. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Kor stor andel av det totale talet på reiserekningar som kan bli leverte til Pasientreiser blir faktisk leverte (gjørne årleg statistikk for dei siste åra), og trur statsråden at storparten av den gruppa som leverer få eller ingen av reiserekningane sine til Pasientreiser har god eller dårleg råd i utgangspunktet?

Svar:

Det finnes i dag ingen oversikt over hvor mange brukere som potensielt har krav på å få refundert hele eller deler av sine utgifter, men som av ulike årsaker ikke fremsetter krav. Jeg tror det vil være vanskelig å lage en slik statistikk.

Jeg har heller ikke et ønske om å spekulere i hvem det er som eventuelt ikke fremsetter krav, og hvilken økonomisk situasjon disse kan være i.

Jeg har imidlertid innhentet noen fakta om pasientreiseordningen fra Pasientreiser HF. De opplyser at årlig gjennomføres det ca. 9 millioner reiser innen pasientreiseområdet, som inkluderer reiser med og uten rekvisisjon. De opplyser videre at i et normalår er ca. 4 350 000 av disse reiser uten rekvisisjon, som vil si at bruker gjennomfører reisen og sender søknad om å få støtte til reisen etter behandlingen er gjennomført.

85 prosent av søknadene om reiser uten rekvisisjon sendes digitalt via helsenor.no. Det er omtrent 700 000

unike brukere av ordningen totalt per år, ca. halvparten av disse er brukere av reiser uten rekvisisjon.

Pasientreiser HF planlegger i løpet av 2021, etter avtale med de regionale helseforetakene, å sette i gang et utredningsarbeid for å se på mulighetene for, og konsekvensene av, at rettigheten til reiser uten rekvisisjon utbetales automatisk til pasient. Dette vil kunne ivareta pasientens rett til å få dekket reiseutgifter uten at det er behov for å søke. Som del av utredningsarbeidet vil helseforetaket se nærmere på hvilke deler av befolkningen som eventuelt ikke benytter seg av sin rettighet i dag.

Helseforetaket har fokus på å fortsatt utvikle digital søknad på helsenor.no, og at papirsøknad skal å bli så brukervennlig som mulig. I dette arbeidet jobber Pasientreiser HF sammen med helseforetakets brukerutvalg, som også hjelper til med testing underveis i utviklingen.

Jeg har fått opplyst fra Pasientreiser HF at det inntil nå er gjennomført en gjennomgang av ordningen i ulike kanaler. På nett brukes helsenor.no, pasientreiser.no, og brukerorganisasjonenes nettsider. I tillegg finnes det trykt materiell som sendes kostnadsfritt til behandlere på bestilling.

SPØRSMÅL NR. 1322**Innlevert 16. februar 2021 av stortingsrepresentant Ulf Isak Leirstein****Besvart 19. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Er statsråden komfortabel med hvordan Mattilsynet og politiet prioriterer varsler og anmeldte saker knyttet til brudd på god dyrevelferd, eller ser statsråden at det kan settes enda mer fokus på dette og gjøres en bedre jobb på dette området?

BEGRUNNELSE:

Vi ser stadig at varsler og anmeldte saker knyttet til brudd på god dyrevelferd ikke prioriteres, eller tar lang tid å vurdere og konkludere.

For mange dyr betyr det at de ender sine liv lenge før myndighetene har avklart situasjonen.

La meg bruke dette eksempelet:

I 2017 anmeldte NOAH en kvinne fra Ringsaker for vanskjøtsel av 50-60 hunder, bl.a. ved å holde dem innesperret i små bur. Fremdeles, nå i 2021, venter man fortsatt på en konklusjon fra Mattilsynet og politiet.

Politiet valgte først å henlegge saken av hensyn til kapasitet, men etter klage fra NOAH omgjorde statsadvokaten henleggelsen i 2018. NOAH har gjentatte ganger purret på forgang i denne saken, og mener det er hårraisende at det har tatt så lang tid. NOAH har også klaget på politiets inaktivitet i saken, og bedt politiet og Mattilsynet om en redegjørelse for forsinkelsene og hvorfor saken ikke er prioritert.

Det viser seg også at Mattilsynet hadde vært involvert i saken helt siden 2010, men først i 2017 fattet de vedtak om at kvinnen måtte redusere antallet hunder til 20. I nesten et tiår har de vært klar over at over hunder oppstalles i små transportbur, uten mosjon eller annen stimulering.

Svar:

Som statsråd kan jeg ikke kommentere den konkrete straffesaken som ligger til grunn for spørsmålet. Det overordnede ansvaret for straffesaksbehandlingen i politiet og i påtalemyndigheten ligger til riksadvokaten. Påtalemyndigheten er uavhengig ved behandlingen av den enkelte straffesak.

Regjeringen tar kriminalitet mot dyr på alvor. I tråd med regjeringsplattformen er det gjennom øremerkede midler tilrettelagt for økt satsing på bekjempelse av brudd på dyrevelferdslovgivningen. I løpet av 2021 skal det opprettes enheter for bekjempelse av dyrevelferds kriminalitet i de resterende seks politidistrikter, og med det vil alle politidistrikter vil ha en slik enhet.

En viktig del av satsingen på dette området er et tettere samarbeid mellom politiet og Mattilsynet. Av evalueringsrapporten fra pilotprosjektet i Trøndelag fra 2018 fremgår det at opprettelse av dyrekrimgruppe i politiet og krimteam i Mattilsynet, rutiner og kompetansetiltak har bidratt til bedre samarbeid. Dette har blant annet resultert i raskere anmeldelse og bedre dokumentasjon, og dermed kortere saksbehandlingstid. Det er også utarbeidet en egen lokal avtale mellom Mattilsynet og politiet for å styrke samarbeidet mot dyrevelferds kriminalitet. Politidirektoratet har informert departementet om at de allerede har gjennomført et innledende møte med Mattilsynet for å styrke samhandlingen på strategisk nivå. Direktoratet vil prioritere å utarbeide nasjonale rutiner og føringer for lokalt samarbeid.

Regjeringen har prioritert dette området, og både kapasitet og kompetanse i politiets arbeid med dyrevelferd er styrket i forhold til tidligere.

SPØRSMÅL NR. 1323**Innlevert 16. februar 2021 av stortingsrepresentant Jette F. Christensen****Besvart 23. februar 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hva gjør Norge for å hindre at vaksiner blir brukt som politisk valuta i en okkupasjonsituasjon som på Gaza?

BEGRUNNELSE:

Washington Post melder en i skivende stund ubekreftet sak om at Israel holder tilbake vaksiner som skal sendes Gazastripen med tanke på å bruke dem som valuta for å oppnå andre politiske mål.

Jeg ber utenriksministeren klargjøre hva situasjonen er og hva regjeringen gjør i sine internasjonale møter for å unngå at vaksiner blir politisk valuta på Gaza, på Vestbredden eller noen andre steder i verden for den del.

Svar:

Norge deltar aktivt i kampen mot covid-19-pandemien i Palestina. Som leder av giverlandsgruppen for Palestina (AHLC), tok Norge i mars 2020 kontakt med palestinske og israelske myndigheter, FN, Verdensbanken, EU og andre givere om hvordan vi sammen skulle hindre spredning av viruset og minske skadevirkningene på Palestinas sårbare økonomi. Partene var enige om å samarbeide med hverandre og givene var enige om å støtte responsplanene til Den palestinske selvstyremyndigheten (PA) og FN. Gjennom våre bistandsmidler har Norge det siste året støttet mange viktige tiltak mot pandemien i Palestina. Bekjempelse av pandemien og de negative økonomiske konsekvensene av denne fortsetter å være et sentralt tema for dialogen mellom partene og giversamfunnet, senest på AHLC-møtet 23. februar.

Norge er en betydelig bidragsyter til COVAX-mekanismen. COVAX AMC-mekanismen har som mål å nå 20 % av befolkningen i lav- og mellominntektsland i 2021, inkludert tilsvarende andel av den palestinske befolkningen. Antall COVAX-doser per land fordeles gjennom WHO's rammeverk for å sikre rettferdig tilgang til covid-19-vaksiner. I løpet av kort tid vil palestinerne være blant de første i verden som vil motta vaksiner via COVAX AMC. Palestina har også mottatt Sputnik V-vaksiner fra Russland. Palestinere i Øst-Jerusalem blir vaksinert av israelske myndigheter på linje med innbyggere i Israel.

PA har utarbeidet en nasjonal vaksineplan for befolkningen, der vaksinene fordeles mellom Gaza og Vestbredden. Helsepersonell er prioritert. FN hjelper til med å sikre effektiv distribusjon av vaksinene.

Norge har nær dialog med både palestinske og israelske myndigheter om utrulling av vaksiner til palestinerne. Jeg har også diskutert saken med den israelske utenriksministeren, og fått forsikringer om at Israel legger til rette for leveranser av vaksiner til både Vestbredden og Gaza. De første vaksinene har nå også kommet fram til Gaza. Norge forventer at Israel vil fortsette å samarbeide om leveranser av vaksiner til palestinerne uten å koble disse til utestående politiske saker.

For å motvirke at vaksiner blir brukt som politisk virkemiddel, jobber Norge for å støtte opp om og mobilisere felles multilaterale løsninger. Dette skjer bl.a. gjennom vår lederrolle i Access to Covid-19 Tools Accelerator (ACT-A), som finansiell bidragsyter til ACT-A og COVAX, og som medlem av Sikkerhetsrådet. Gjennom å skape oppslutning om disse globale løsningene jobber vi for å sikre rettferdig tilgang og en mer effektiv pandemibekjempelse.

SPØRSMÅL NR. 1324**Innlevert 16. februar 2021 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 26. februar 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Kan statsråden redegjøre for hvilke krav statlige virksomheter og foretak stiller i offentlige anbud når det gjelder krav til egenproduksjon for hovedentreprenør, antall arbeidstimer utført av fagarbeidere, lærlinger, samt begrensninger på innleie og antall underentreprenører, og kan statsråden redegjøre for hvilke erfaringer man har så langt med seriositetskravene?

BEGRUNNELSE:

Målsettingen med seriositetskravene er å støtte opp under seriøse virksomheter, økt satsing på egne ansatte, lærlinger og fagkompetanse. Det eksisterer i dag en rekke ulike seriositetskrav ved offentlige innkjøp på statlig, fylkeskommunalt og kommunalt nivå. Også mellom de statlige virksomhetene er det variasjoner i hvilke krav som stilles.

Svar:

Spørsmålet faller også inn under ansvarsområdet til næringsministeren, og er utarbeidet med innspill fra Nærings- og fiskeridepartementet.

Statlige virksomheter og foretak, og offentlige oppdragsgivere generelt har en viktig rolle i arbeidet med å bidra til å fremme seriositet i arbeidslivet og bekjempe useriositet og arbeidslivskriminalitet. Det er avgjørende at oppdragsgiverne gjør det de kan for å gjennomføre anskaffelsene sine på en slik måte at det utestenger kriminelle aktører fra offentlige kontrakter.

Den fjerde utgaven av regjeringens reviderte strategi mot arbeidslivskriminalitet ble lagt fram 8. februar i år. Det å bruke offentlige anskaffelser som virkemiddel mot arbeidslivskriminalitet er et prioritert område i strategien. Regjeringen ønsker å redusere markedet for de kriminelle aktørene og gjøre det lettere å finne fram til de seriøse aktørene. Et av de nye tiltakene i strategien er at Arbeids- og sosialdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet skal innlede dialog med næringslivsorganisasjoner, arbeidstakerorganisasjoner, offentlige oppdragsgivere og andre relevante aktører for å drøfte muligheter knyttet til å stille krav om seriositet i offentlige anskaffelser. Formålet er å vurdere behovet og eventuelt mulighetene for felles generelle anbefalinger om seriositetskrav innenfor offentlige anskaffelser i hele landet. Videre skal Direktoratet for forvaltning og økonomistyring (DFØ) utarbeide veiledning til offentlige oppdragsgivere som ønsker å ta i bruk

strengere krav mot useriositet og arbeidslivskriminalitet enn anskaffelsesregelverket krever.

Regelverket om offentlige anskaffelser inneholder flere bestemmelser som skal bidra til å forhindre arbeidslivskriminalitet og fremme seriøse leverandører, herunder krav til lønns- og arbeidsvilkår, begrensninger av antall ledd i leverandørkjeden, krav til skatteattest, kvalifikasjonskrav, avvisningsregler m.m.

Selv om anskaffelsesregelverket gjør det mulig både å stille krav og avvise leverandører, er også økt profesjonalisering av oppdragsgivere avgjørende for å lykkes med å forhindre at useriøse leverandører får kontrakter, for å stille gode kontraktskrav, og for å gjennomføre god og effektiv kontroll. Derfor vil Arbeids- og sosialdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet lyse ut et oppdrag for å få mer kunnskap om hvordan offentlige innkjøp, herunder både profesjonalisering av innkjøp og bestemmelser i anskaffelsesregelverket, bidrar til å fremme seriositet hos leverandører til det offentlige.

Det foreligger per nå ikke en oversikt over oppdragsgivere som stiller seriositetskrav i offentlige anskaffelser og hvilke krav de stiller. Oppdraget vil imidlertid også innebære en kartlegging av hvilke krav oppdragsgivere stiller. Oppdraget lyses ut etter planen i løpet av første kvartal 2021. Kunnskapen vil gi et viktig grunnlag for å vurdere eventuelle tiltak på innkjøpsområdet slik at det bidrar effektivt til å motvirke arbeidslivskriminalitet.

Statlige virksomheter og foretak som er omfattet av anskaffelsesregelverket (i det videre svaret refereres det generelt til oppdragsgivere) har betydelig frihet til å stille de krav og kriterier de mener er nødvendige for å luke ut useriøse virksomheter. Der de kjenner bransjen og markedet godt, er de nærmest til å vurdere hva som må til.

I bygge- og anleggsbransjen har Fellesforbundet, Byggenæringens Landsforening (BNL), KS og DFØ gått sammen om seriositetskrav til bruk i bygg- og anleggskontrakter. Disse bestemmelsene stiller krav til blant annet lønns- og arbeidsvilkår, HMS-kort, krav om faglærte håndverkere, lærlinger, sikkerhet og begrensninger til adgangen til bruk av underleverandører. Det er også flere statlige virksomheter og kommuner som har tatt i bruk seriositetskrav som går lenger enn kravene i regelverket. Særlig kjent er seriositetsmodellene til Oslo kommune, Skien kommune og Telemark fylkeskommune.

Når det gjelder Statsbygg, viser Kommunal- og moderniseringsdepartementet til at de stiller krav til blant annet faglærte, lærlinger, innleie og faste ansettelse i sine kontrakter, og gjennomfører systematiske kontroller for å

sikre etterlevelse av kravene. Resultater fra disse kontrollene viser at det fortsatt er stort behov for informasjon og veiledning i leverandørkjedene. Særlig viser det seg å være behov for økt kunnskap om kravene til innleie fra bemanningsforetak og faglærte. Kontroller, oppfølging og informasjon vil målrettes og tilpasses de utfordringene som til enhver tid anses å være mest alvorlige. Elektroniske oversiktslister og seriositetssystemet HMSREG gir Statsbygg sanntidsinformasjon om alle virksomheter og personell på byggeplassene og eiendommene. Dette bidrar til mer effektiv oppfølging. I tillegg samarbeider Statsbygg bredt med aktørene i bygge- og anleggsnæringen med utveksling av kunnskap og erfaringsdeling.

Kunnskapsdepartementet viser til at Oslo Economics har på oppdrag for Utdanningsdirektoratet evaluert plikten til å stille krav om bruk av lærlinger i offentlige kontrakter. Evalueringen finner at det har vært en økning i

andelen offentlige kontrakter som stiller krav om bruk av lærlinger, og peker på at mye av denne økningen kan forklares ved innføringen av lærlingklausulen. Oslo Economics peker på at krav om faglig kompetanse og oppfølging som stilles til lærebedrifter gjør det mindre attraktivt for kriminelle aktører å konkurrere om anskaffelser som er omfattet av lærlingklausulen.

Arbeidstilsynets erfaringer fra tilsyn med offentlige oppdragsgivere i perioden 2017-2020 er at det har vært positiv utvikling knyttet til oppdragsgivernes etterlevelse av regelverket knyttet til anbudskonkurranse, konkurransegrunnlag og kontrakter. Imidlertid ser det ut til at oppdragsgiverne i for liten grad gjennomfører nødvendig kontroll av om kravene til lønns- og arbeidsvilkår overholdes. Arbeidstilsynet fortsetter med tilsyn og veiledning med offentlige oppdragsgivere på dette området.

SPØRSMÅL NR. 1325

Innlevert 16. februar 2021 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 23. februar 2021 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad

Spørsmål:

Ifølge Velferdstjenesteutvalgets rapport har store kommersielle konsern, flere eid av oppkjøpsfond registrert i skatteparadis, vokst stort i barnevernet. Blant private leverandører har utenlandske konsern økt sin andel av driftsinntektene fra 23 % i 2010 til 60 % i 2018, på bekostning av de ideelle og små enkeltstående private. Av 17 utenlandske aktører var fem Private Equity-fond, hvorav flere er registrert i lavskatteland.

Mener statsråden at denne utviklingen er uproblematisk?

Svar:

Utenlandske konsern har økt andelen av de privates samlede driftsinntekter fra 23 prosent i 2010 til 60 prosent i 2018. Den senere tids vekst kommer særlig fra oppkjøp av andre kommersielle virksomheter, både oppkjøp av mindre AS og større konsern, mens de ideelles driftsinntekter har vært forholdsvis stabile. Hva gjelder antallet utenlandske aktører representanten viser til, er dette samletall for barnevern og helse- og omsorgssektoren. Det er også slik at Private Equity-fond er størst i helsesektorene. Om lag 40 prosent av den samlede omsetningen knyttet til

Private Equity-fond kom fra foretak i spesialisthelsetjenester, og 30 prosent fra foretak i kommunale helse- og omsorgstjenester.

Rapporten fra Velferdstjenesteutvalget er for øvrig på offentlig høring. Det er en kompleks materie, og jeg imøteser hvordan høringsinstansene leser funnene og vurderingene.

Det er i denne sammenheng viktig for meg å minne om at leverandørene av institusjonsplasser må gjennom omfattende godkjenningsordninger som skal sørge for at tilbudet til barna er godt. I tillegg må lønns- og arbeidsvilkår og kompetanse hos de ansatte dokumenteres, og landsomfattende tariffavtale gjelder. Bufetat krever også inngående kostnadsoversikt fra disse leverandørene.

Regjeringen ønsker å styrke ideell sektor. Ideelle bidrar til et mangfold i tilbudet som er viktig for å gi et alternativ til det offentlige. I 2019 videreførte vi derfor samarbeidsavtalen med ideelle leverandører om helse- og sosialtjenester, og i februar 2020 ble det forskriftsfestet i forskrift om offentlige anskaffelser at oppdragsgivere kan reservere retten til å delta i konkurranser om helse- og sosialtjenester til ideelle organisasjoner. Videre ble det ved årsskiftet 2019–2020 gjennomført en konkurranse om plasser i private sentre for foreldre og barn, reservert for ideelle aktører. Bufdir har blitt bedt om å prioritere ideel-

le institusjonsplasser fremfor kommersielle, der dette lar seg gjøre faglig og økonomisk.

Regjeringen vurderer hvordan anmodningsvedtaket om 40 prosent ideelle institusjonsplasser innen 2025 bør følges opp. Departementet skal etter planen legge frem

lovproposisjon om ny barnevernslov for Stortinget våren 2021. I denne proposisjonen legger jeg også opp til å inkludere en omtale av utviklingen i institusjonstilbudet, herunder en omtale av anmodningsvedtaket.

SPØRSMÅL NR. 1326

Innlevert 16. februar 2021 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 23. februar 2021 av kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja

Spørsmål:

Regjeringen foreslo og fikk vedtatt i innst. 19 S (2020-2021) at underleverandører skulle få søke støtte basert på inntekt, slik som i perioden mai-september. Nå viser det seg at Kulturrådet sin søknadsordning tolker retningslinjene som det skal være basert på fortjeneste, noe som kan halvere søknadssummen for underleverandører.

Vil statsråden rette opp denne misforståelsen?

BEGRUNNELSE:

I Innst. 19 S (2020 – 2021), prop. 142 S (2019 – 2020) pkt. 2.2 hvor kompensasjonsordning for kulturlivet blir vedtatt står det følgende:

– underleverandørene vil få kompensert inntil 50 pst. for tapte inntekter i hele perioden (som i foregående periode).

Forrige periode må her regnes som perioden mai-september, der faktisk inntekt ble lagt til grunn.

For en enkeltaktør kan dette bety

Inntekt på arrangement: kr 200 000,-

Varekost på arrangement: kr 110 000,-

Resultat på arrangement: kr 90 000,-

Kompensasjonsbeløp kr 45 000,-

I mai-september vil det i dette tilfellet bety kr 90 000, så vil nå ordningen for oktober – desember kompensere kun halvparten av dette igjen, dvs. kr 45 000.

Aktørene er bekymret for at Kulturrådet har tolket forskriften feil og med det halvert kompensasjonen underleverandørene egentlig skulle kunne søke på.

Svar:

I kompensasjonsordningen for kultursektoren for perioden oktober–desember kan underleverandører kompenseres for 50 pst. av sine "netto tapte inntekter" dersom de oppfyller kravene til ordningen. Det finnes også meka-

nismer i ordningen som skal motvirke overkompensasjon.

Etter at søknadsskjemaet for kompensasjonsperioden oktober til desember ble åpnet, ble det avdekket at forskriften har blitt tolket på en måte som kunne gi utilsiktede konsekvenser. Dette kunne ha medført at underleverandørene hadde kommet dårligere ut av ordningen enn det som var intensjonen.

I forskriften for oktober til desember ble begrepet "netto tapte inntekter" innført, mot tidligere "tapte inntekter". Begrepsendringen var imidlertid ikke ment som en realitetsendring og departementet har orientert Kulturrådet om dette. Kulturrådet vil legge dette til grunn i saksbehandlingen.

Netto tapte inntekter skal i henhold til forskriften beregnes slik: "differansen mellom underleverandørens faktiske inntekter fra kulturarrangementet det søkes kompensasjon for, og gjennomsnittet av underleverandørens faktiske inntekter for tilsvarende eller sammenlignbare kulturarrangement avholdt i 2017–2019".

SPØRSMÅL NR. 1327**Innlevert 16. februar 2021 av stortingsrepresentant Sylvi Listhaug****Besvart 24. februar 2021 av barne- og familieminister Kjell Ingolf Ropstad****Spørsmål:**

Vil statsråden med ansvar for tro og livssyn ta avstand fra de nevnte antisemittistiske ytringer i NRK, og hva mener statsråden om at Raja ikke tar avstand?

BEGRUNNELSE:

Det vises til svar på skriftlig spørsmål (Dokument nr. 15:1172 (2020-2021)) til medieminister Abid Raja. I NRK-programmet Shaun på P13 tas det til orde for at en håper vaksinerne ikke virker på jødene og det blir insinuert at Israel og Guds utvalgte folk dreper folk og barn med glede. Raja tar på spørsmål ikke avstand fra den antisemittistiske propagandaen som ble fremført. Han vil ikke «felle dom over NRKs redaksjonelle virksomhet».

Hvis ikke regjeringen tar avstand fra dette er spørsmålet hva handlingsplan mot antisemittisme er verdt.

Svar:

En samlet regjering stiller seg fullt og helt bak handlingssplanen mot antisemittisme. Jeg mener at uttalelsene som falt i programmet «Shaun på P13» var antisemittistiske og høyst kritikkverdige. Kringkastingsrådet har gitt NRK sterk kritikk for programmet. NRK er redaksjonelt uavhengig og må følgelig ta det fulle ansvar for innholdet i sine sendinger. Jeg er imidlertid glad for at NRK selv har omtalt uttalelsene som antisemittistiske, beklaget innslaget og avpublisert den aktuelle biten av programmet.

SPØRSMÅL NR. 1328**Innlevert 16. februar 2021 av stortingsrepresentant Christian Tybring-Gjedde****Besvart 25. februar 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

Hvilke motytelser eller lovnader har Norge gitt for at Somaliland skulle akseptere at drapsdømte Hayd får anke til Høyesterett?

BEGRUNNELSE:

Flere medier melder at den norske statsborgeren Saad Jirde Hayd som er fengslet og dømt til døden i Somaliland siktet for drap, vil få ankemulighet til Høyesterett. Søndag morgen i forrige uke fikk ifølge VG Hayds bistandsadvokater i Norge beskjed om at lagmannsretten i Somalilands hovedstad Hargeisa hadde stadfestet dødsdommen. Allerede på ettermiddagen samme dag bekreftet den norske Utenriksdepartementet at Hayd får mulighet til å anke til Høyesterett i Somaliland. Hayds forsvarsadvokat har ifølge VG sagt at Norge må legge politisk press på Somaliland for å få en rettferdig rettergang.

Svar:

Det var en dramatisk og nedslående beskjed at anke-domstolen i Hargeisa 14. februar stadfestet dødsdommen mot den norske borgeren. Dødsdommen er uakseptabel og den må ikke fullbyrdes.

Jeg snakket med Somalilands president i november i fjor, og fikk da forsikringer om at dommen ikke vil fullbyrdes før de ordinære rettsprosessene er gjennomført fullt ut, og at Somalilands rettssystem omfatter ankemuligheter. Vår ambassade i Nairobi har fått de samme forsikringene i sine møter med lokale myndigheter. Jeg forventer at lokale myndigheter følger sine egne lover og regler, og vi følger også opp dette i vår kontakt med dem. Etter at anke-domstolen i Hargeisa 14. februar stadfestet dødsdommen, fikk vi derfor på nytt bekreftet at den norske borgeren har ankemuligheter i Somalilands høyesterett.

Utenriktjenesten har ikke fått signaler fra lokale myndigheter om at de ikke ville akseptere at nordmannen får anke dødsdommen videre i det lokale rettsystemet. Det

lokale rettssystemet omfatter allerede ankemuligheter til Somalilands høyesterett, og det er altså ikke noen spørsmål om motytelser eller lovnader for at rettsvesenet skal akseptere at den norske borgeren får anke.

Det er den norske borgerens advokater som vil anke saken. Den norske borgeren er representert ved advokat-

er i Somaliland og har bistandsadvokater i Norge. I tillegg arbeider utenriksstjenesten intenst langs flere spor for å forhindre at en eventuell rettskraftig dødsdom vil bli fullbyrdet.

SPØRSMÅL NR. 1329

Innlevert 16. februar 2021 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 24. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Når har regjeringen tenkt å gjennomføre flyttingen og vil ny tømmerterminal være et prosjekt befolkningen i Telemark kan se omtalt i ny Nasjonal transportplan?

BEGRUNNELSE:

I august 2019 konkluderte Banenor i sin rapport «Tinnosbanen, (Hjuksebø)- Tinnoset, Tømmerterminal Telemark» med at alternativ 7 Sunde ved Nordagutu i Midt Telemark oppnår best måloppnåelse for etablering av en ny tømmerterminal til erstatning for dagens terminaler i Lunde, Bø og Notodden.

Nome, Midt Telemark, Drangedal, Notodden kommuner jobber nå sammen med Vestfold og Telemark fylkeskommune i Togforum Sørlandsbanen for å få fortløpende i å bygge en ny tømmerterminal på Sunde ved Nordagutu. Ny tømmerterminal er et samfunnsøkonomisk viktig infrastrukturtiltak med store positive ringvirkninger for alle kommuner og næringsliv i Midt, Vest og Aust Telemark.

Svar:

Regjeringen skal før påske legge fram neste Nasjonale transportplan, for årene 2022-2033. Vi er i innspurten med dette arbeidet nå, og vil i forbindelse med fremleggelsen av stortingsmeldingen presentere regjeringens prioriteringer de kommende tolv årene.

Når det gjelder tømmerterminal ved Nordagutu, så har Bane NOR levert et plangrunnlag for en slik terminal. Etter det Samferdselsdepartementet kjenner til, innarbeider nå Midt-Telemark kommune terminalen i sin kommunedelplan.

I neste Nasjonale transportplan har regjeringen varslet at det skal innføres porteføljestyring av investeringsprosjekter. Dette innebærer at oppstartstidspunkt

for det aktuelle prosjektet ikke vil bli endelig definert gjennom Nasjonal transportplan. Jeg viser også til at departementet i forbindelse med utarbeidelsen av Nasjonal transportplan for 2022-2033, har mottatt en rekke innspill fra både fagetatene våre og lokale og regionale aktører. Jeg viser videre til at Jernbanedirektoratet og Bane NOR i innspillet til Nasjonal transportplan 2022-2033 har lagt til grunn at en tømmerterminal ved Nordagutu kan være ett blant flere godsrelaterte prosjekter som er aktuelle for realisering i tidsrommet som neste Nasjonale transportplan dekker.

Regjeringens ambisjoner for utvikling av jernbanen, herunder godsområdet og investering i tømmerterminaler, vil avhenge av den påfølgende stortingsbehandlingen av Nasjonal transportplan, og de til enhver tid gjeldende økonomiske rammer.

SPØRSMÅL NR. 1330**Innlevert 16. februar 2021 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 24. februar 2021 av finansminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

I Perspektivmeldingen gjengis det flere anslag for hvordan det gjennomsnittlige skattenivået på husholdningenes inntekter må tilpasses over tid for å dekke inndekningsbehovet i 2060 i ulike alternativer, der bl.a. arbeidstid og standard for offentlige tjenester varierer.

Kan statsråden legge fram beregninger for hva disse ulike framskrivningene vil innebære for realinntekt etter skatt for en vanlig husholdning, når man samtidig tar høyde for at økonomien er ventet å vokse med om lag 1 pst. per år i samme 40-årsperiode?

BEGRUNNELSE:

I et oppslag i Dagbladet (8. februar 2021) viser finansminister Jan Tore Sanner til beregninger fra Perspektivmeldingen, der innføring av sekstimersdag fram mot 2060 sies å innebære at «vanlige familier kan få 170 000 kroner i redusert lønn, i tillegg kommer en skatteregning på om lag 40-50 tusen kroner i gjennomsnitt for familien.» I oppslaget – eller i den tilhørende faktaboksen der dette omtales i Perspektivmeldingen – framkommer det derimot ikke hvilket inntektsnivå etter skatt denne vanlige familien vil sitte igjen med i 2060 dersom sekstimersdagen fases inn over tid.

Ber om at svaret synliggjør hvorvidt inntektsfallet som anslås i regnestykket Sanner gjenga i Dagbladet påvirkes av den tilsynelatende kuriøse antakelsen om at «arbeidstakernes timelønn holdes uendret» (side 102) de neste 40 årene, altså hvordan det hadde sett ut om den heller antas å øke i takt med den generelle produktivitetsutviklingen i samfunnet.

Ber også om at svaret oppgir tidsserier/forløp for inntekt etter skatt fram mot 2060 for en vanlig husholdning/familie, gitt anslaget for vekst i økonomien over tid, for hver av de tre scenarioene i meldingen hvor det angis hvilken skatteøkning som er nødvendig for å dekke inndekningsbehovet i 2060, hhv at det må økes fra 24,6 pst. til a) 41,2 pst. (side 102, sekstimersdag), b) 32,5 pst. (side 190, basisforløpet) og c) 38,6 pst. (side 193, standardheving offentlig tjenesteproduksjon).

Svar:

Med antakelsene som ligger til grunn for fremskrivingene i basisforløpet i Perspektivmeldingen 2021, er det rom for at gjennomsnittlig årlig vekst i det private forbruket på 2,1 pst. over perioden 2020 – 2060. Målt per innbygger gir det

en vekst på 1,8 pst. Over perioden 1970 – 2020 var gjennomsnittlig årlig vekst i privat forbruk per innbygger 2,0 pst.

Veksten i inntekter og konsum begrenses dels av hvordan veksten i tilgang på arbeidskraft anslås med utgangspunkt i Statistisk sentralbyrås befolkningsfremskrivninger. Veksten i privat forbruk begrenses også av at ressursbruken knyttet til videreføring av dagens ordninger for offentlig tjenesteyting vil øke forholdsvis mer enn veksten i samlet tilgang på arbeidskraft. Produktivitetsveksten i økonomien vil være avgjørende for inntektsveksten og veksten i konsum per innbygger. I perspektivmeldingen er det lagt til grunn en gjennomsnittlig årlig produktivitetsvekst på 1,3 pst. frem mot 2060. Det er lavere enn for perioden 1978 – 2020 sett under ett, men høyere enn veksten de siste 10 – 15 årene. I beregningene er det forutsatt at finanspolitikken følger handlingsregelen og at det er bærekraftig utvikling i driftsregnskapet overfor utlandet. Det er også med å definere rammen for hvor mye inntekter og forbruk kan vokse fremover.

Beregningsalternativet med redusert arbeidstid ('sekstimersdagen') tar utgangspunkt i at årslønningene reduseres tilsvarende reduksjonen i arbeidstid. Målt ved timelønningene er lønnsveksten holdt uendret sammenliknet med lønnsveksten i basisforløpet. Utviklingen i timelønningene er dermed på samme måte som i basisforløpet bestemt av hvordan blant annet produktivitet-utviklingen bestemmer lønnsevnene i bedriftene.

Redusert arbeidstid trekker ned produksjonskapasiteten i økonomien. Samtidig holdes veksten i ressursbruken i offentlig tjenesteyting frem mot 2060 uendret sammenliknet med basisforløpet, dvs. at den legger beslag på stadig større andel av ressursene. Sammenliknet med basisforløpet blir det mindre ressurser tilgjengelige for privat forbruk, som målt per innbygger vokser med 1,1 pst. fram mot 2060.

I beregningsalternativet med høyere standardvekst vil også økt ressursinnsats i offentlig tjenesteyting fortrenge privat forbruk sammenliknet med basisforløpet.

Gjennomsnittlig årlig vekst i privat forbruk per innbygger anslås i dette alternativet til 1,5 pst. fram mot 2060.

Figuren nedenfor viser utviklingen i realinntekt etter skatt for en gjennomsnittshusholdning i de tre alternativene frem mot 2060. I alternativet med redusert arbeidstid reduseres husholdningenes inntekter sammenliknet med basisforløpet som følge av lavere vekst i verdiskapingen i økonomien. I alternativet med høyere standardvekst i offentlig tjenesteyting reduseres husholdningenes

inntekter som følge av økte skatter for å finansiere økt ressursinnsats i offentlig tjenesteyting.

SPØRSMÅL NR. 1331

Innlevert 17. februar 2021 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 22. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Vil statsråden endre reglene slik at staten tar deler eller hele regningen for utbygging av nødvendig infrastruktur for strøm til utvidelse av kapasitet for ladestasjoner langs viktige trafikkarer som E6?

BEGRUNNELSE:

Ladekapasiteten for El-biler er begrenset i distriktene. Det er et uttalt mål å få flere til å kjøre elbil på bekostning av diesel og bensinbiler. Da må ladekapasiteten i distriktene opp. Når trafikknutepunkt med stor etterspørsel etter lading vil utvide kapasiteten må de selv ta regningen for nødvendig utbygging av strømkapasitet.

Espa Servicesenter ved E6 i Stange kommune i Innlandet er et naturlig stoppested for lading. Kapasiteten er sprengt, og eier vil bygge ut kapasiteten for å imøtekomme behovet hos Elbilistene. For å kunne gjøre dette må strømkapasiteten bygges ut, noe som vil gi utbygger en regning på rundt 25 millioner kroner, noe som hindrer videre planer om utbygging av ladekapasitet.

Svar:

For å nå regjeringens målsetninger knyttet til andel nye nullutslippskjøretøy er det en forutsetning at det finnes ladeinfrastruktur i hele landet. I regjeringens handlingsplan for infrastruktur for alternative drivstoff i transportsektoren framgår det at regjeringen legger opp til at utbygging av offentlig tilgjengelig ladeinfrastruktur skal være markedsbasert, men at staten gjennom Enova skal bidra der det ikke er kommersielt lønnsomt å bygge ut.

Et økt antall nullutslippskjøretøy er et viktig markedsignal for behovet for ladeinfrastruktur. Det er markedet som vet best hvor mange ladestasjoner det bør være og hvor disse bør lokaliseres. Tilbudet av ladestasjoner må derfor følge utviklingen av elbilmarkedet. Ladekø er et signal til aktørene om at det vil lønne seg å etablere mer ladeinfrastruktur i området.

I desember 2020 vedtok regjeringen ny strategi for rasteplasser langs riksvei der en av forutsetningene er at det tilrettelegges for etablering av elbillading når det etableres eller oppgraderes rasteplasser langs riksveiene. Dette vil tilrettelegge ytterligere til for etablering av ladestasjoner langs riksveiene.

Andre rammevilkår for etablering av ladeinfrastruktur er også viktig, for eksempel koordinering med utbygging av kraftnett og arealplanlegging.

Nå det gjelder nettleie og anleggsbidrag skal disse gi markedssignaler slik at nettet utnyttes best mulig. Dette er ikke næringspolitiske virkemiddel.

Olje- og energidepartementet har gjennomført en høring om tilknytning av uttak med vilkår. Forslaget åpner opp for at nettselskap og uttakskunder kan inngå avtale om tilknytning med vilkår om at kunden kan kobles ut eller gis redusert forsyning i gitte situasjoner.

Dette vil legge til rette for at nye tilknytninger av forbruk eller forbruksøkninger kan gjennomføres uten at det er nødvendig å investere i nettanlegg, til fordel for både nettselskap og kunde. I tillegg til at kunden slipper å betale anleggsbidrag, vil nettselskapet i mange tilfeller også kunne gi raskere tilknytning.

Forslaget vil bidra til en mer effektiv utnyttelse av eksisterende strømnnett, og til at man kan unngå å måtte investere i nytt nett. Forslaget er nå til behandling i Olje- og energidepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1332**Innlevert 17. februar 2021 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl****Besvart 24. februar 2021 av utenriksminister Ine Eriksen Søreide****Spørsmål:**

I Innst. 224S (2020-2021) om å kutte i Norges pengestøtte til EU står et flertall på Stortinget bak følgende merknad: «Komiteens flertall er betenkt over den betydelige veksten i de norske EØS-midlene. Selv om det er bred politisk enighet om midlenes overordnede formål, å bidra til sosial og økonomisk utvikling i EØS, tilsier den store økningen at det er behov for en kritisk gjennomgang av bevilgningenes effekt.»

Hvordan vil regjeringen sørge for en kritisk gjennomgang av EØS-midlenes effekt, slik flertallet ser behov for?

Svar:

EØS-midlene gir et betydelig bidrag til økonomisk og sosial utjevning i de 15 mottakerlandene som er omfattet av finansieringsordningene og bidrar til å styrke vårt bilaterale forhold til disse landene. Å sikre at midlene blir benyttet på en best mulig måte, uavhengig av land eller bidrags størrelse, står i sentrum for vårt arbeid med midlene.

Finansieringsperiodene for EØS-midlene er sykliske, det vil si at det i begynnelsen av hver periode er små utbetalinger, fordi det meste av aktivitetene da er knyttet til forhandlinger og forberedelser. Mot slutten av perioden, når programmer og prosjekter gjennomføres, blir utbetalingene vesentlig større. For inneværende periode innebærer dette at de største utbetalingene vil finne sted i 2021-2023. Den siste, og vesentlig lavere, utbetalingen forventes å skje i 2025.

Det er Stortinget som har vedtatt størrelsen på den totale forpliktelsen på 2,8 milliarder euro som vi har påtatt oss for inneværende finansieringsperiode (2014-2021), ref. Prop. 119 S (2015-2016), hvor det også fremkommer at «Regjeringens vurdering er at nivået på EØS/EF-TA-statenes samlede bidrag, 400,3 millioner euro per år, er høyt, men akseptabelt. Nivået innebærer en nominell økning for Norge i forhold til det årlige bidraget i perioden 2009-2014 på om lag 11 %, tilsvarende om lag inflasjonen i EU i perioden 2009-2014». Veksten i utbetalingene er følgelig som forutsatt og vedtatt av Stortinget.

EØS-midlene har siden EUs utvidelse i 2004 blitt kontinuerlig evaluert, både når det gjelder innretning og forvaltning av midlene. Ved godkjenning av programmene, godkjennes også et detaljert resultatrammeverk. Alle prosjekter som støttes skal bidra til å nå programmets overordnede målsetting og det resultatrammeverket som er avtalt. Styrking av arbeidet med resultatbasert styring av EØS-midlene slik at disse i større grad kan rapportere

på effekter og langsiktige virkninger av programmer og prosjekter, var en av anbefalingene av Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon av EØS-midlene (Dokument 3:15 (2012 – 2013) som fortsatt følges opp.

Ved avslutningen av finansieringsperioden 2009 – 2014 ble det gjennomført en sluttevaluering av konsulentfirmaet Ecorys. Hovedfunnene i rapporten viser at programmene i all hovedsak nådde sine resultater og hadde bidratt med positive forbedringer i mottakerlandene innenfor de avtalte programområdene. Vesentlige bidrag ble gitt innenfor styrking av sivilt samfunn, forbedring av offentlige helsesystemer, forbedring av kriminalomsorgstjenester og ny kunnskap og forsknings samarbeid gjennom forskningsprogrammer som skapte nye samarbeidsplasser for forskningsinstitusjonene. I tillegg har det blitt gjennomført en rekke gjennomganger av programporteføljen på tvers av sektorer og mottakerland. Alle disse evalueringene er offentlige tilgjengelige på EØS-midlenes hjemmeside: www.eeagrants.org

I tillegg til sluttevalueringer blir det årlig gjennomført ulike evalueringer som ser på programporteføljer på tvers av mottakerland. Evalueringene kan også vurdere relevansen, bærekraften av innsatsen og kostnadseffektiviteten. Alle anbefalinger som følger av evalueringer blir gjennomgått av giverlandene med sikte på forbedringer i arbeidet med forvaltningen av midlene.

Det er for tidlig å iverksette evalueringen for inneværende periode 2014-2021 da de fleste av de 104 programmene fortsatt er i gjennomføringsfasen. Effektfordring av EØS-midlene er en kontinuerlig prosess som giverlandene prioriterer meget høyt. Dette gjelder både den gjenværende implementeringstiden av 2014-2021-perioden (prosjekter kan gjennomføres fram til april 2024), men også i planleggingen av en eventuell ny finansieringsperiode. Stortinget vil på vanlig måte bli holdt orientert om forberedelser til og gjennomføring av forhandlingene.

SPØRSMÅL NR. 1333**Innlevert 17. februar 2021 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 25. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Stavanger Aftenblad har nylig dokumentert at politiet i Norge på et år ble bedt om å bistå barnevernet i oppdrag 2 800 ganger. I flere av oppdragene ble det brukt maktmidler som spyttmaske og håndjern.

Kan statsråden bekrefte dette høye antallet politioppdrag, samt bruk av maktmidler som avdekkes, og hva er politiets praksis for registrering, statistikkføring og kontroll med politiets maktbruk mot barn i oppdrag for barnevernet?

BEGRUNNELSE:

Stavanger Aftenblad har gjennom egne undersøkelser laget den første nasjonale oversikten over politiets maktbruk mot barn under barnevernets omsorg. De fant at politiet i løpet av et år gjennomførte 2 800 oppdrag mot barnevernsbarn. Gjennom statistikken avdekket de mangelfull dokumentering av politiets maktbruk, hyppig bruk av uniformert politi, håndjern og andre maktmidler, til dels alvorlig maktbruk fra politiet mot utsatte barn, bagatellmessige konflikter som eskalerer til politiaksjoner, bruk av politi som tidvis fremstår som «for sikkerhets skyld», manglende informasjon til politiet om barns sårbarhet, bruk av politi mot barn med psykiske lidelser og at barn ikke får komme med sin versjon av maktbruken. Det avdekkes også begrensninger hva gjelder barns mulighet til å klage på overdreven maktbruk. Barneombudet har i brev til Spesialenheten for Politisaker 5.11.20 uttalt at de lenge har vært bekymret for om reglene for politiets maktbruk overfor barn er gode nok, og om barn har en reell og effektiv klagemulighet når de opplever uforholdsmessig maktbruk fra politiets side. Derfor har Barneombudet også henvendt seg til både Justis- og beredskapsdepartementet og Politidirektoratet for å be om tydeligere regulering. Barneombudet har også etterspurt statistikk over klagesaker.

Svar:

Politiet har plikt til å yte bistand når barnevernet vurderer det som påkrevet. Slike oppdrag skal alltid løses til det beste for barnet. Bruk av fysisk makt overfor mindreårige skal kun benyttes som siste utvei.

Alle oppdrag som utføres av politiet registreres, men i den grad oppdrag for barnevernet kodes som dette fremgår det ikke hvilke maktmidler som er benyttet.

Politiloven og politiinstruksen har alminnelige regler som alltid skal følges ved utøvelse av tvang og makt. Reglene gjelder også ved bistand til barnevernet, og maktutøvelse skal være nødvendig og forsvarlig. Det er politiet på stedet som må foreta løpende vurderinger av hva som er nødvendig.

Evaluerings av utførte oppdrag gjennomføres som en del av arbeidshverdagen i politiet. Direktoratet opplyser at de er i gang med et arbeid som ser nærmere på hvordan de kan øke bevisstheten og kompetansen blant politiansatte når det gjelder bistand til barnevernet. Her vil de også se nærmere på hvordan de kan sikre bedre rutiner for oppdragene, og hvordan det kan legges bedre til rette for læring. Arbeidet må gjøres i samarbeid med relevante aktører for å sikre en tydelig og kunnskapsbasert praksis som er til det beste for barnet.

Jeg er også kjent med at Politidirektoratet har en tett og god dialog med Barne- ungdoms- og familiedirektoratet om utfordringene de ser knyttet til politiets bistand til barnevernet, og at begge parter er opptatt av at oppdragende gjennomføres på minst mulig belastende måte for barnet.

Det er også grunn til å nevne at vi har et høyt utdannet politi. Gjennom bachelorutdanningen ved Politihøgskolen utdannes politiet til å utøve minst mulig makt.

SPØRSMÅL NR. 1334**Innlevert 17. februar 2021 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen****Besvart 25. februar 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Ser statsråden en mulighet for å la NAV innvilge stønad til permitterte og/eller oppsagte piloter å dekke utgiftene til å avlegge prøver for å beholde sertifikatene sine, dersom de er rammet av pandemien?

BEGRUNNELSE:

Å opprettholde flysertifikat og medisinske sertifikat er av vesentlig betydning for at arbeidsledige piloter skal kunne opprettholde sin kompetanse. Det er nå ca. 750 piloter som er helt ledige, og som nå selv må dekke kostnader til å opprettholde kostnader til flysertifikat og medisinske sertifikat. Dette er en kostnad som arbeidsgiver normalt betaler. Avhengig av flytype, er kostnaden på mellom 10.000 NOK og 20.000 NOK. I tillegg kommer leie av flysimulator.

I Danmark har man vedtatt en økonomisk støtteordning øremerket danske piloter, som har blitt arbeidsledige som følge av pandemien. Ordningen går ut på at man som arbeidsledig pilot kan søke om opptil 15 000 DKK i støtte til fornyelse av flysertifikater og medisinsk sertifikat, så lenge man oppfyller visse kriterier. Ordningen er vedtatt i det danske Folketinget, som en del av økonomiske hjelpepakker i den danske Finanslovgivningen for 2021. I Finland har man også innført en liknende ordning i Arbets- og næringsministeriet, gjennom den statlige finske Arbeids og Velferdsetaten. Her vil finske piloter som er helt arbeidsledige gjennom oppsigelse eller konkurs, få dekket utgiftene til sertifikatfornyelse, mens piloter som er delvis permitterte vil kunne søke om et tilskudd til det samme formålet.

De fleste som har mistet jobben er unge piloter, med stort utdanningslån, og som med stort inntektstap som følge av arbeidsledigheten får en ekstra økonomisk byrde ved å måtte betale for sertifikater selv. Det kan også føre til at mange piloter som i dag er arbeidsledige ikke kan komme seg like raskt tilbake i arbeid etter Covid-19 dersom de ikke har hatt anledning til å opprettholde sin spesialistkompetanse. Det er ingen tjent med – hverken den enkelte pilot, luftfarten eller samfunnet.

Svar:

Departementet har kontaktet Arbeids- og velferdsdirektoratet i sakens anledning. På bakgrunn av dette har direktoratet rettet en henvendelse til fylkeskontorene om representantens problemstilling, men de har ikke fått til-

bakemeldinger som tyder på at det har vært pågang med spørsmål om støtte til fornyelse av flysertifikater. Unntaket er at NAV Trøndelag mottok en henvendelse fra Norsk Flygerforbund 29. januar, hvor det redegjøres for de arbeidsledige pilotenes situasjon, og det etterspørres dialog med NAV.

Tildelingen av alle typer arbeidsmarkedstiltak skal skje etter en individuell vurdering av den enkelte arbeidssøkers behov innenfor gitte rammer og prioriteringer. Det er et vilkår for deltakelse i tiltak at deltakeren bør være nødvendig og hensiktsmessig for at deltakeren skal skaffe seg arbeid, jf. forskrift om arbeidsmarkedstiltak § 1-3.

I den grad det er aktuelt å bruke Arbeids- og velferdsetatens virkemidler til dekning av utgifter til sertifikater o.l. er det mest nærliggende å vurdere å benytte opplæringstiltaket arbeidsmarkedsopplæring (AMO), jf. forskrift om arbeidsmarkedstiltak § 7-2 a). Formålet med AMO er å kvalifisere arbeidssøkere til ledige jobber. AMO skal være kortvarige kurs basert på behov i arbeidsmarkedet, som gir formell kompetanse i form av offentlige prøvebevis, sertifikater o.l. Målgruppen for AMO er personer over 19 år med behov for kvalifisering, som på grunn av mangelfulle formelle kvalifikasjoner eller svake grunnleggende ferdigheter har vanskeligheter med å komme inn på arbeidsmarkedet.

Det er det enkelte NAV-fylket som vurderer hvordan tiltaksmidlene skal benyttes i eget fylke, innenfor rammer satt av Arbeids- og velferdsdirektoratet. Iverksetting av tiltak, herunder arbeidsmarkedsopplæring, skal være basert på behovene i arbeidsmarkedet.

Arbeids- og velferdsdirektoratets vurdering er at hvis arbeidsmarkedet for piloter hadde vært godt, hadde det ikke nødvendigvis vært noe i veien for å innvilge en arbeidsledig pilot de nødvendige kurs og prøver for å fornye flysertifikatet som arbeidsmarkedsopplæring (AMO), etter en individuell vurdering av den arbeidslediges behov. Når det er høy arbeidsledighet i en bransje, vil NAV vanligvis oppfordre arbeidssøkere innen bransjen til å orientere seg i nye retninger og undersøke muligheter i andre bransjer.

Arbeidsmarkedet er imidlertid som helhet i en svært spesiell situasjon nå, med rekordhøy ledighet i mange bransjer. Direktoratet forventer at flytrafikken vil ta seg betydelig opp etter pandemien, og etterspørselen etter piloter vil igjen øke. Følgelig kan den raskeste veien tilbake til arbeid for en arbeidsledig pilot faktisk være å opprettholde sine kvalifikasjoner som pilot.

Jeg slutter meg til Arbeids- og velferdsdirektoratets vurderinger og legger til grunn at behovet for å gi støtte

til kurs og fornying av sertifikater vurderes i hvert enkelt tilfelle.

SPØRSMÅL NR. 1335

Innlevert 17. februar 2021 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 24. februar 2021 av kunnskaps- og integreringsminister Guri Melby

Spørsmål:

Vil statsråden ta konkrete grep for å sikre at lærere, og andre ansatte i skole og barnehage får overtidspålagt for ekstraarbeidet regjeringen har pålagt de ansatte i forbindelse med korona-pandemien?

BEGRUNNELSE:

Over hele landet hører jeg om slitne og overarbeide ansatte i skoler og barnehager som har hatt et enormt arbeidspress i nesten et år, og som har tatt på seg masse ekstraarbeid. Store deler av dette ekstraarbeidet er direkte konsekvens av regjeringens pålegg. Som da Melby søndag 3. januar 2021, da lærerne på få timers varsel fikk beskjed om at en skulle over på rødt nivå og hjemmeundervisning. Tilbakemeldingen de ansatte får er at en ikke har krav på overtidspålagt. Eksempelvis mener Agder fylkeskommune at lærerne ikke har krav på overtidspålagt etter regjeringens pålegg om rødt nivå i skolen. AFK mener at lærerne skulle bruke de to første dagene på å "gjøre så godt de kunne", stikk i strid med signalene fra regjeringen som la til grunn at en var klar med fullt opplegg for skoledagen allerede neste morgen.

Leder i Utdanningsforbundet Steffen Handal skriver at "Arbeidstidsavtalen er laget for en normalsituasjon, ikke en krise". Disse eksemplene bekrefter dette. Det påligger statsråden er større ansvar for dette i en krisetid, spesielt da ekstraarbeidet og overtiden ikke er pålagt av arbeidsgiver/skoleeier, men av statsråden og myndighetene. Per nå har statsråden ikke foretatt seg stort for å sikre at ansatte får overtidspålagt, de ansatte i skoler og barnehager har krav på å få vite om statsråden skal foreta seg noe for å bedre situasjonen som for mange nå begynner å bli uholdbar, slik at en vurderer å slutte i yrket.

Svar:

For å kunne ha mulighet til å bekjempe denne pandemien, og forhindre at veldig mange blir alvorlig syke og dør, har vi dessverre sett oss nødt til å innføre flere inn-

gripende tiltak. Det har hele tiden vært vårt mål at barn og unge skal skjermes i så stor grad som mulig, men ved høyt smittetrykk har også denne gruppen måtte leve med strenge restriksjoner. Ved økt smitte på nyåret og lokale smitteutbrudd av de muterte virusvariantene har situasjonen vært krevende for oss alle. Heldigvis ser det nå ut som vi går i riktig retning. Tiltak rettet mot barn og unge skal være strengt nødvendige og forholdsmessig. Ved raske endringer i smittesituasjonen må derfor også smitteverntiltakene endres raskt for å tilpasses den konkrete situasjonen. Jeg kan forstå at mange synes at endringene i tiltaksnivå kan komme brått på. Selv om alle skoler og barnehager skal ha planer for å kunne gå til gult eller rødt tiltaksnivå på kort varsel forventer jeg ikke at alle skal kunne gå fra et nivå til et annet over natten. Jeg vil igjen være tydelig på at ansatte i barnehager og skoler har gjort en formidabel innsats for at barn og unge skal få et så godt tilbud som mulig. Denne pandemien har virkelig tydeliggjort for alle at ansatte i barnehage og skole har et veldig viktig samfunnsoppdrag.

Regjeringen og jeg har hele tiden vært tydelige på at kommunesektoren vil bli kompensert for virkninger av skattesvikt, inntektsbortfall og merutgifter i forbindelse med koronapandemien. Regjeringen nedsatte derfor i april i fjor en arbeidsgruppe for å kartlegge hvilke typer utgifter og inntekter i kommunesektoren som blir påvirket av pandemien, og gi et anslag på hvor mye de ulike typene av utgifter og inntekter utgjør. Arbeidsgruppen består av representanter fra berørte departementer, kommunesektoren og KS. Arbeidsgruppens anslag bygger på datainnhenting som KS har foretatt. KS har samlet inn tall fra et bredt utvalg kommuner og alle fylkeskommunene. På dette grunnlaget har arbeidsgruppen laget et anslag for de økonomiske konsekvensene for kommunesektoren som helhet, inkludert konsekvenser for barnehager. De kom med en første delrapport i oktober, og vil komme med en ny delrapport i forkant av revidert nasjonalbudsjett. Den første delrapporten tilsa at kommunesektoren var godt kompensert i 2020. Samtidig er det fortsatt usikkerhet knyttet til de faktiske konsekvensene for kommunesek-

ktoren. For første halvår 2021 har Stortinget bevilget 8,6 mrd. kroner til kommunesektoren for merutgifter og mindreinntekter knyttet til covid-19.

Regjeringen har vært veldig tydelig på at det er viktig at kompensasjonen som er bevilget kommunene må videre ut til blant annet barnehagene og skolene. Samtidig er det viktig at vurderinger knyttet til dette gjøres lokalt. En øremerking av koronarelaterte utgifter til barnehage- og skolesektoren vil bryte med prinsippet om lokal beslutningsmyndighet. Vi hadde måttet operere enten med svært byråkratiske søknadsordninger eller mer sjablongmessig fordeling, og dermed i liten grad truffet ulike behov i ulike kommuner.

Jeg har hatt jevnlig dialogmøter med blant annet aktører i barnehage- og skolesektoren siden i fjor vår. I flere av disse møtene har jeg fått innspill om at noen barnehager og skoler opplever at koronarelaterte utgifter ikke i tilstrekkelig grad blir dekket. Vi vurderer derfor nå, noe

som også er varslet i Prop. 79 S (2020-2021), tiltak som bør gjennomføres i kommuner og fylkeskommuner slik at smitteverntiltak kan håndteres i skoler og barnehager uten at det går på bekostning av kvaliteten i tilbudet eller medfører unødvendig belastning på ansatte. Kommunesektorens utgifter til disse tiltakene vil være med i beregningene av merutgifter til barnehage og skole til revidert nasjonalbudsjett.

Det er opp til arbeidsgivere og arbeidstakere å bli enige om forhold som gjelder arbeidstid og lønn, og jeg forventer at partene har god og løsningsorientert dialog om dette. Eventuelle merutgifter kommuner og fylkeskommuner har som følge av overtid begrunnet med covid-19, vil være del av anslaget når samlede økonomiske konsekvenser av pandemien for kommuner og fylkeskommuner skal beregnes. Regjeringen vært tydelig på at overtidsarbeid som følge av pandemien er blant utgiftene som skal kompenseres fra staten.

SPØRSMÅL NR. 1336

Innlevert 17. februar 2021 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 26. februar 2021 av olje- og energiminister Tina Bru

Spørsmål:

Industriutvikling knyttet til havvind kan gi store muligheter for utvikling av norsk teknologi og kompetanse. NHO har sendt innspill til departementet om å prioritere petroleumssektoren og store selskap i valg løsning for test områdene. Innovasjon skjer både i store og mindre selskap. Det er derfor viktig å støtte opp under dette mangfoldet i Utsira Nord og Sørlige Nordsjø II.

Når vil regjeringen ha klar reguleringsbestemmelser og insentiver for en offensiv og bred satsing på havvind?

BEGRUNNELSE:

NHO sammen med Equinor, Aker, Statkraft, Hafslund Eco og Vårgrønn har levert en rapport til Olje- og energidepartementet.

Ordførere fra Karmøy, Tysvær, Haugesund og Stord har i Stavanger Aftenblad/E24 reagert på at NHO anbefaler å åpne for havvind som leverer kraft til sokkelen. De er opptatt av at flere må få muligheten til å teste ut løsninger.

Det var også mange sterke aktører i leverandøriindustrien/maritim sektor som reagerte på at Equinor i sin tid fikk så stor andel av Enova støtten i forbindelse med Tampen. Det er stor bredde i løsninger og derfor er det for-

ventninger til at utlysninger, reguleringer og insentiver innrettes slik at de blir mest mulig nøytral i valg av løsning, samt at det innrettes slik at norske selskap kommer godt ut.

Svar:

Etter at havenergilovforskriften trådte i kraft ved årsskiftet og områdene Utsira Nord og Sørlige Nordsjø II ble åpnet for fornybar energi til havs, har mange etterspurt nærmere informasjon om behandlingen av vindkraftprosjekter til havs. Jeg har forsterket arbeidet med vindkraft til havs i departementet, blant annet for å bedre kunne møte de ulike utviklingstrekkene som representanten peker på.

Departementet jobber også med en stortingsmelding om langsiktig verdiskaping fra norske energiresurser. Meldingen skal sette søkelys på hvilke muligheter energiresursene gir Norge som energinasjon, og se de ulike energiresursene i sammenheng. Vindkraft til havs blir et viktig tema i denne meldingen.

Klimamål og energisikkerhet er grunnleggende drivkrefter for utbygging av vindkraft til havs i Norge og landene rundt oss. Gjennom Enova gis det støtte til teknologiutvikling, og Equinors Hywind Tampen har fått

2,3 mrd. kroner i støtte i konkurranse med mange andre gode energi- og klimateknologiprojekter. I 2019 omsatte norske bedrifter for over 11 mrd. kroner i havvind, for det meste bunnfast.

Jeg ser at det er stor interesse for å utvikle flere havvindprosjekter i Norge, og vi har mottatt mange innspill, blant annet fra NHO som det også fremgår av spørsmålet. Innspillene blir tatt med i departementets videre arbeid med vindkraft til havs.

Vi jobber med å ferdigstille en veileder og eventuelle forskriftsendringer så fort som mulig. Samtidig er utvikling av regelverk innen fornybar energiproduksjon til havs nybrottsarbeid. Tildeling av rettigheter til områder vil være store beslutninger som krever grundige prosesser og et solid beslutningsgrunnlag. Departementets arbeid

med reguleringene skal være med å sikre god behandling av enkeltsaker.

Et utkast til veileder og eventuelle forskrifter må på alminnelig høring, slik at selskaper, organisasjoner og andre interesserte kan få gitt sitt syn på saken og veilederen kan bli så god som mulig. Høringsuttalelser skal deretter gjennomgås og vurderes, før endelig veileder kan ferdigstilles. Departementet vil sende forslag til veilederen på offentlig høring samtidig med den varslede stortingssmeldingen i løpet av våren 2021.

Jeg er, som representanten Grung, ivrig etter å komme videre med utviklingen av havenergi i Norge, men ser samtidig viktigheten av et grundig arbeid når vi skal regulere et område som er helt nytt i norsk sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 1337

Innlevert 17. februar 2021 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 25. februar 2021 av distrikts- og digitaliseringsminister Linda Hofstad Helleland

Spørsmål:

En innbygger bosatt i nybygd hus sentralt på Skarnes i Sør-Odal i Innlandet har i flere måneder ventet på bredbåndstilknytning. Leverandøren er i realiteten i en monopol-situasjon, og for vedkommende innbygger oppfattes det som om det ikke er mulig å få gjort noe med den fortvilte situasjonen. På andre områder, som strøm og telefon, har leverandørene forpliktelser overfor innbyggerne.

Hvilke rettigheter har en innbygger når en leverandør ikke leverer bredbåndstjenester som forutsatt og avtalt?

Svar:

Tilgang til bredbånd er blitt en grunnleggende forutsetning for mange viktige funksjoner i samfunnet. God digital infrastruktur er avgjørende for næringslivets konkurransekraft, for demokrati og innbyggerdeltakelse og trygghet, og for å legge til rette for den økende digitaliseringen i alle sektorer. Regjeringen ønsker å bidra til at alle innbyggere og virksomheter kan få god og fremtidsrettet bredbåndstilgang.

Innbyggere som har inngått avtale om kjøp av en bredbåndstjeneste, har klagerett til Brukerklagenemnda for elektronisk kommunikasjon dersom det oppstår en tvist med leverandøren av bredbåndstjenesten. Klagen må først rettes til leverandøren av tjenesten. Brukerkla-

genemnda behandler tvister knyttet til avtale om kjøp av fasttelefon- og mobiltelefonitjenester, internettilgang, levering av TV-tjenester, leveringspliktige tjenester og fellesfakturerte tjenester. Slike tvister kan blant annet gjelde inngåelse og oppfyllelse av abonnementsavtale, kvalitet, fakturering og erstatning. Formålet med Brukerklagenemnda er å sikre en rimelig, rettferdig og rask behandling av slike tvister. Jeg kjenner ikke detaljene i saken det refereres til, men dersom en innbygger mener at en bredbåndstilbyder ikke oppfyller vilkårene i avtalen som er inngått, for eksempel når det gjelder leveransetidspunkt, vil dette normalt være en sak som Brukerklagenemnda kan behandle. For øvrig er innbyggere beskyttet av blant annet alminnelig avtalerett, og vil kunne bringe en privatrettslig tvist inn for forlikrådet eller domstolene.

Representant Myrli påpeker at på andre områder, som strøm og telefon, har leverandørene forpliktelser overfor innbyggerne. Med hjemmel i ekomloven har myndigheten siden 2004 hatt en avtale med Telenor om å tilby offentlig telefontjeneste. Bredbåndstjenester er ikke omfattet av de leveringspliktige tjenestene i ekomloven. Dette skyldes at den viktigste tjenesten tradisjonelt har vært telefontjenesten. Den økte digitaliseringen i samfunnet har imidlertid ført til at praktisk talt alle nå også har behov for tilgang til bredbånd. Det finnes i dag et fåtall husstander og bedrifter i Norge uten tilbud om bredbånd. Et mulig ytterligere tiltak for å sikre at alle får tilbud over

hele landet, kan være å innføre leveringsplikt for bredbånd. Kommunal- og moderniseringsdepartementet sendte i 2019 på høring et forslag om endring av ekomloven som innfører slik leveringsplikt. Departementet har mottatt mange høringsinnspill til forslaget, og saken er under arbeid.

Jeg mener den kanskje viktigste rollen offentlig sektor kan ha for å legge til rette for bredbåndsutbygging og økte valgmuligheter for innbyggerne, er å skape gode rammevilkår for bransjen, slik at de kommersielle aktørene fortsetter å investere i alle deler av landet. Dette skjer blant annet ved å legge til rette for bærekraftig konkurranse gjennom den sektorspesifikke reguleringen, sørge for tilstrekkelig med frekvensressurser for mobilt bredbånd, samt å bidra til kostnadseffektiv utbygging, blant annet ved å fjerne unødige hindringer. Der det ikke er grunnlag for kommersielle investeringer, har staten bidratt med tilskudd. Siden 2014 har staten bidratt med over 1,5 milliarder kroner i tilskudd. Den statlige bred-

båndsstøtteordningen er også med på å legge til rette for økt konkurranse mellom tilbydere i markedet, ved at det stilles krav om tredjepartstilgang for tilbydere som mottar støtte gjennom ordningen.

I områder hvor det bare er én tilbyder av fast bredbånd, eller som mangler tilbydere av fast bredbånd, vil innbyggerne ofte kunne ha tilbud om alternative bredbåndstjenester, for eksempel gjennom mobilt bredbånd (4G) eller annet trådløst bredbånd. Mobiltilbyderne har nå også begynt å tilby hjemmebredbånd over 5G-nettet, og dette nettet bygges ut raskt mange steder i landet. Den kommende 5G-utbyggingen, hvor flere aktører har signalisert nasjonal 5G-dekning i løpet av få år, vil bidra til å bedre valgmulighetene for innbyggerne også for høyhastighets bredbånd i mange deler av landet hvor valgmulighetene i dag er begrenset.

Regjeringen vil fortsette arbeidet med å legge til rette for at alle innbyggere i hele landet har et godt mobil- og bredbåndstilbud.

SPØRSMÅL NR. 1338

Innlevert 17. februar 2021 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 26. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Vegvesenet har vedtatt at alle prosjekter med en investeringsramme på over 200 millioner skal sertifiseres i tråd med Ceequal.

Hva vil denne ordningen bety for kostnadene i prosjektene, og hvordan påvirker dette muligheten til å bruke norsk språk i prosjektene?

BEGRUNNELSE:

Ceequal-sertifiseringen virker å være unorsk i sin oppbygging og vil bidra til økte kostnader i prosjektet. Det er ønskelig med informasjon om hvordan ordningen virker, om sertifiseringen kan gjøres på norsk, hvem som eier sertifiseringen og hvilken kost/nytte vurdering som ligger til grunn for innføringen.

Svar:

Jeg vil vise til at CEEQUAL (The Civil Engineering Quality Assessment & Awards Scheme) er et internasjonalt miljøsertifiseringssystem for anleggsprosjekter der målsettingen er å gjøre disse mer miljøvennlige og bærekraftige.

CEEQUAL er et system som krever støtte og godkjenning fra selskapet BRE Global for at et kontraktsarbeid skal bli sertifisert, og kostnader knyttet til dette arbeidet vil være en del av tilbudspris fra entreprenør.

Ordningen krever at utbyggingsprosjektet vurderes opp mot et sett av kriterier for ulike miljøtemaer, og hvert kriterium krever framlegging av dokumentasjon på oppfyllelse. Noen av kriteriene er obligatoriske for alle prosjekter som skal sertifiseres, andre er valgfrie avhengig av om de er relevante for det aktuelle prosjektet eller ikke. Kriteriene kan brukes på de ulike fasene i et anleggsprosjekt, fra planfase via prosjektering til utbygging separat, eller på prosjektet som helhet.

Statens vegvesen har foreløpig vedtatt at ordningen skal gjelde for anleggsfasen separat. Hovedansvaret for å gjennomføre tiltak og dokumentere at aktuelle CEEQUAL-krav tilfredsstilles vil ligge hos entreprenøren. Denne må ha en sertifisert «assessor» til å gjennomgå og dokumentere at miljøkriteriene er oppfylt i prosjektet

For hvert kriterium gis det poeng for oppfyllelse etter en skala definert av CEEQUAL. Samlet poengsum for samtlige miljøkriterier (prosent av maks oppnåelig poengsum) avgjør hvilket nivå prosjektet blir sertifisert på

(se tabell). Statens vegvesen har som mål at prosjektene skal være sertifisert til "Excellent".

For å sikre at alle CEEQUAL-sertifiserte prosjekter følger de samme retningslinjer for sertifisering og gjøre sertifiseringsprosessen forutsigbar og troverdig, må vurderingene som Assessoren/assessor-teamet gjør, gjennomgå en verifisering av en uavhengig tredjepart. Assessoren utarbeider en rapport med gjennomgang av kriterier, poengscore og dokumentasjon som oversendes til tredjepart (BRE Global). Verifiseringen skjer på grunnlag av et tilfeldig utvalg av kriterier fra assessor. Inntil det er etablert en norsk verifikator (tredjepart), må det utarbeides en engelsk beskrivelse av dokumentasjonen, men selve dokumentasjonen er på originalspråket. Kontraktsspråket endres imidlertid ikke som følge av krav til CEEQUAL.

Det vil i starten ikke vil bli gitt sanksjoner dersom entreprenøren ikke oppnår ønsket rangering. Bakgrunnen

for dette er at det i første omgang er viktig å få etablert CEEQUAL-sertifiseringen.

Manualer og veiledningsmaterieell er foreløpig kun på engelsk, men det foregår et arbeid i regi av Grønn Byggallianse for å få oversatt og tilpasset dette til norske forhold. Statens vegvesen deltar aktivt i dette arbeidet sammen med blant andre Nye Veier AS og BaneNOR.

Ut fra det jeg er kjent med viser erfaringer fra gjennomførte prosjekter med denne metoden positive effekter på klima- og miljøtema, og særlig der hvor bransjen selv har gått foran og vist vei. CEEQUAL innebærer kun mindre ekstrakostnader og lite ekstra arbeid i forhold til det som er vanlig i dagens prosjekter, og ofte går dette hånd i hånd med økonomiske hensyn. Systemet bidrar til en bedre systematisering og dokumentering av gjennomført miljøtiltak, og et mer enhetlig system for å vurdere miljøprestasjonen i anleggsprosjekter. Jeg vil vise til at Statens vegvesen vurderer ambisjonsnivået i hver enkelt kontrakt.

SPØRSMÅL NR. 1339

Innlevert 17. februar 2021 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 23. februar 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie

Spørsmål:

Hvordan sikrer statsråden at alle kommuner leverer et forsvarlig, men tilpasset, avlastningstilbud i tråd med behovet til brukerne, gjennom pandemien?

BEGRUNNELSE:

Gjennom koronapandemiens ulike faser for nedstenging og ulike smittevernsregimer har foreldre og barn med spesielle behov måttet finne seg i stengt eller redusert avlastningstilbud, i ulike former. Det er ille å høre om alle historiene til disse familiene som har fått det ekstra tungt gjennom pandemien, fordi avlastningen og hjelpen de er helt avhengige av for å få livet til å gå opp, pga. lokale smittevernsregler fra tid til annen har blitt stengt, eller redusert.

Statsråden har tidligere forsikret Stortinget om at barn med spesielle behov får sine rettigheter og sitt tilbud ivaretatt gjennom pandemien, men dette stemmer ikke. Det er behov for å sikre seg at kommunene gjør sitt ytterste for å ha avlastningstilbud til foreldre og barn med spesielle behov, åpne gjennom resten av pandemien. Tilpassede opplegg må gis, der smittevernsregler tilsier at det er umulig å opprettholde vanlige tilbud.

Svar:

Pandemien har vært og er fortsatt krevende for kommunene. Under den første nedstengingen 12. mars, var det mye som var usikkert og uavklart. Jeg deler representantens bekymring for familier som har hatt det tungt gjennom pandemien fordi avlastning og viktig hjelp enten har vært redusert eller stengt. Vi har fulgt denne situasjonen nøye og justert omfang av nasjonale tiltak i tråd med smittesituasjonen. Helse- og omsorgsdepartementet har, gjennom pandemien, også gitt Helsedirektoratet en rekke oppdrag for å sikre at kommunene ikke iverksetter strengere tiltak enn nødvendig og at tilbud og hensynet til sårbare grupper ivaretas og skjermes.

29. mai 2020 sendte Helsedirektoratet ut et brev til landets fylkesmenn der det blant annet ble understreket at det "må gjøres gode vurderinger av nødvendighet før personell, lokaler og utstyr omdisponeres fra ordinær drift til covid-19-beredskap, og før det eventuelt iverksettes smittevernstiltak som går lengre enn det de offisielle smittevernrådene tilsier. Kommuner må videre gjøre en individuell vurdering av konsekvensene av stengte eller reduserte helse- og omsorgstilbud basert på pasient og

brukers behov, herunder om stengingen/reduksjonen gjør det nødvendig å etablere alternative tilbud til enkelte. Helse- og omsorgstjenestene må sørge for at de pasient- og brukergruppene som opplever de mest alvorlige konsekvensene prioriteres. Det vises her til kommuners plikt til å tilby nødvendige og forsvarlige tjenester til befolkningen, jf. helse- og omsorgstjenesteloven §§ 3-1 og 4-1."

Helsedirektoratets koronaveileder anbefaler at kommuner, i faser med kontroll på smitten, opprettholder normal drift av tjenestene. Videre anbefales at kommunen må ha en beredskapsplan som omfatter tjenestemottakere med hjemmebaserte tjenester samt deres pårørende. Det kan være barn og unge med store og sammensatte behov og deres foreldre, voksne og eldre personer med demens eller utviklingshemming, m.fl. Kommunen må sammen med den enkelte tjenestemottaker og pårørende lage en plan for tjenestetilbudet under lokale smitteutbrudd. Tiltak og omprioriteringer skal ikke iverksettes før det eventuelt er riktig og nødvendig ut fra smittesituasjonen. Planen må ta utgangspunkt i den generelle beredskapsplanen, tjenestemottakers individuelle behov og pårørendes situasjon og kapasitet til å bidra. Planen bør blant annet omfatte tiltak som sikrer at pårørende med særlig tyngende omsorgsoppgaver ikke får uforsvarlig store belastninger.

6. november 2020 fikk Helsedirektoratet i oppdrag å oppdatere alle relevante faglige råd til helse- og omsorgstjenesten for å sikre at råd om ivaretagelse av sårbare grupper under pandemien er kjente og tilgjengelige for tjenestene.

Det er kommunene som har ansvar for helse- og omsorgstjenester, samt sørge for smittevern og sørge for tilstrekkelig kapasitet i sine tjenester. Gjennom overnevnte råd, anbefalinger og veiledning gir vi kommunene overordnede rammer for arbeidet. Vi erkjenner samtidig at dette er en ekstraordinær situasjon for kommunene. Regjeringen har derfor gitt kommunene forsikringer om at alle nødvendige kostnader i forbindelse med TISK-strategien og særskilte smittevernstiltak i 2020 og 2021 vil bli dekket. Regjeringen har i løpet av 2020 foreslått 18,7 mrd. kroner i ekstrabevilgninger til kommuner og fylkeskommuner i forbindelse med koronapandemien. Videre har regjeringen i Prop. 1 S (2020–2021) og Prop. 1 S Tillegg 1 (2020–2021) samlet foreslått 8,6 mrd. kroner til kommunesektoren i 2021 som kompensasjon for merutgifter og mindreinntekter i forbindelse med pandemien.

Gjennom pandemien har regjeringen også bevilget midler både til kommunene og til andre aktører for å bidra til at tilbudet til barn og unge og deres familier blir ivaretatt:

- 12. mai i fjor la regjeringen frem en tiltakspakke i revidert nasjonalbudsjett på 400 mill. kroner for å ivareta tilbud til sårbare barn og unge. Blant tiltakene ble det bevilget 75 millioner kroner til kommunene til avlast-

ningstiltak og aktivitetstiltak for barn og unge med behov for sammensatte tjenester.

- 75 millioner kroner ble bevilget til økt tilgjengelighet i helsestasjons- og skolehelsetjenesten på grunn av pandemien.
- 29. mai la regjeringen frem en tiltakspakke for å få fart på norsk økonomi. Som en del av pakken ble det bevilget 75 mill. kroner til frivillige organisasjoner via stiftelsen Dam for å lage møteplasser og aktiviteter for mennesker som er sosialt isolert som følge av smitteverntiltakene.
- 10. november la regjeringen frem en ny tiltakspakke på 158 mill. kroner for 2021-budsjettet, rettet mot sårbare grupper og mennesker som er rammet av ensomhet og isolasjon. I denne pakken ble det blant annet bevilget: 75 millioner kroner til videreføring av stimuleringsprogrammet for helsefrivilligheten, 10 millioner kroner til Nasjonal tilskuddsordning for å inkludere barn og unge, 10 millioner kroner til opprettholdelse av aktivitet i regi av Fontenehusene og 5 millioner kroner til hjelpetelefoner og digitale hjelpeverktøy.

Dette viser at vi på nasjonalt nivå har stort fokus rettet mot denne gruppen og min opplevelse er at kommunene også forsøker å yte etter beste evne i denne ekstraordinære situasjonen. Til de personene og familiene der ute som ikke opplever å få behovene sine godt nok ivaretatt oppfordrer jeg til å forsøke å komme i dialog med kommunen sin om dette. Dersom man likevel opplever at tjenestetilbudet er mangelfullt eller at det gjøres feil, kan man klage til statsforvalteren. Som tilsynsmyndighet kan statsforvalteren gå inn og undersøke den enkeltes tjenestetilbud og vurdere hvorvidt kommunen oppfylder sine forpliktelser etter helse- og omsorgstjenesteloven.

SPØRSMÅL NR. 1340**Innlevert 18. februar 2021 av stortingsrepresentant Sivert Bjørnstad****Besvart 25. februar 2021 av kommunal- og moderniseringsminister Nikolai Astrup****Spørsmål:**

Mener statsråden det er fornuftig bruk av skattebetalernes penger å utbetale bonus/engangsutbetaling som ble initiert av arbeidsgiver, til ansatte hos Statsforvalteren i Trøndelag, samtidig som mange i førstelinjen i kampen mot pandemien ikke har fått lignende bonus/engangsutbetaling initiert av arbeidsgiver?

BEGRUNNELSE:

Ifølge Trønder-Avisa 18. februar bekrefter direktør for organisasjons- og utviklingsavdelingen hos Statsforvalteren i Trøndelag at alle ansatte hos Statsforvalteren har fått utbetalt et engangsbeløp på 5.000 kr. begrunnet i at 2020 har vært et krevende år for mange av de ansatte. "Dette var et arbeidsgiverkrav, og kom ikke fra de ansattes organisasjoner" sier direktøren videre.

Alle som har hatt hjemmekontor i løpet av det siste året kan helt sikkert underskrive på at det til tider kan være krevende. Dette blekner imidlertid om man sammenligner med alle de som har stått i førstelinjeforsvaret mot pandemien, slik som hjelpepleiere, renholdere, syke-

pleier, leger, lærere, TISK-ansatte, transportarbeidere og mange, mange andre. Få av disse gruppene har opplevd å få en arbeidsgiverinitiert engangsutbetaling.

Mange har i løpet av det siste året mistet jobbene sine permanent eller blitt permitterte. Det er skattepengene disse betaler som er med på å finansiere denne engangsutbetalingen. Jeg tror alle unner statlige ansatte ekstra penger, men de ansatte hos Statsforvalteren er sannsynligvis en av de gruppene i arbeidslivet som har stått lengst unna å miste jobbene sine, og selv om det har vært et krevende og arbeidsomt år har de ansatte hos Statsforvalteren krav på overtidstillegg etter gjeldende regler.

Svar:

Jeg konstaterer at Statsforvalteren i Trøndelag, etter avtale med de tillitsvalgte i de lokale lønnsforhandlingene, har valgt å benytte det lokale handlingsrommet statlige virksomheter har til å prioritere et engangstillegg til alle ansatte i 2020. Jeg konstaterer videre at Statsforvalteren i Trøndelag holdt sine budsjettammer i 2020.

SPØRSMÅL NR. 1341**Innlevert 18. februar 2021 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø****Besvart 25. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Flere tjenester hos Statens vegvesen har blitt digitalisert, også fornyelse av førerkort. Samtidig har det som en følge av pandemien blitt stengte trafikkstasjoner.

Hvilken veiledning og hjelp er det lagt opp til for de som ikke har mulighet til selv å fornye førerkort via internett?

BEGRUNNELSE:

Flere pensjonister har problemer i den digitale hverdagen med å få gjort nødvendige tjenester, og føler seg dermed ekskludert. Digitale tjenester bør følges opp med et alter-

nativ som gir veiledning og hjelp. Spesielt viktig er dette når kontordøra er stengt.

Svar:

Statens vegvesen har, i tråd med regjeringens digitaliseringsstrategi, utviklet og etablert ulike løsninger som muliggjør et digitalt førstevalg. De digitale løsningene gir innbyggerne og næringslivet tilgang til etatens tjenester hele døgnet, og behovet for fysisk oppmøte på en trafikkstasjon er som følge av dette på mange områder kraftig redusert.

Et av målene ved å etablere digitale løsninger er å få mer effektive tjenester, og samtidig en bedre tilgang til tjenestene for brukerne. For at målet skal kunne innfris, kan det ikke leveres fysiske tjenester på samme nivå som før de digitale løsningene ble innført. Det ville medført et dobbelt sett av tjenester, og slik gitt lite kostnadseffektiv ressursutnyttelse.

Jeg har selvsagt stor forståelse for at det ikke er like enkelt for alle å ta i bruk de nye teknologiske løsningene, og at det er viktig å sørge for at alle får den hjelpen de trenger.

Jeg vil påpeke at bortsett fra under den nasjonale nedstengingen i mars/april 2020, samt noen få dager under smittesituasjonen i Nordre Follo i år, har trafikkstasjonene holdt åpent.

De som av ulike årsaker ikke kan eller ønsker å benytte seg av vegvesenets digitale løsninger, kan derfor bestille

time på en trafikkstasjon og få hjelp av saksbehandlere i skranken. Timebestilling gjøres enten via Statens vegvesens hjemmeside, eller på telefon hos vegvesenets Brukerstøtte. Det er opprettet et eget tastevalg for timebestilling, slik at disse kundene skal slippe å sitte i telefonkø. De ansatte i skranken er godt kjent med de ulike selvbetjeningssystemene, og kan også bistå og veilede kundene for å løse utfordringer med bruk av de digitale løsningene.

Timebestilling på skranketjenestene ved trafikkstasjonen ble innført som et tiltak for å sikre ivaretagelse av de nasjonale smittevernreglene gjennom å redusere antall kunder samtidig i venterommet og opprettholdelse av en meters avstand mellom disse. Erfaringene fra innføringen av timebestilling, viser imidlertid at dette også er et nyttig verktøy for å styre ressursene dit behovet er størst.

SPØRSMÅL NR. 1342

Innlevert 18. februar 2021 av stortingsrepresentant Une Bastholm

Besvart 24. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide

Spørsmål:

Hvilke konsekvenser vil BaneNors opplysninger om økte kvikkleireforekomster i Moss få for framdrift, økonomi og gjennomførbarhet for utbyggingen av ny jernbane og ny Rv 19?

BEGRUNNELSE:

BaneNor skal bygge 10 km med dobbeltsporet jernbane på strekningen fra Sandbukta nord for Moss til Såstad i Rygge sør for byen. Prosjektet inkluderer to tunneler og et nytt stasjonsområde i Moss på ca. 800 meter. Forberedende arbeider startet høsten 2017. Byggestart for hovedarbeidene var i 2019. Prosjektet skal stå ferdig i 2025.

BaneNor opplyser at det er gjort funn av mer kvikkleire i og ved sentrum av Moss enn det som tidligere har vært avdekket. Funnene får konsekvenser for utbyggingen av ny jernbanetunnel og nye Moss stasjon, samt konsekvenser for framtidig tunnel for Rv 19 gjennom Moss sentrum. Større omfang av og bløtere leire enn først antatt vil trolig føre til at kostnadene øker. Dette kommer på toppen av at byggingen av ny jernbane gjennom Moss er blitt mye dyrere enn først antatt, fra 6.5 milliarder kroner i 2016 da prosjektet ble vedtatt til siste anslag i 2020 på 13.3 milliarder kroner. Det er også ventet at de nye funnene vil kunne få store følger for framdriften i prosjektet. Økte ko-

stnader og risiko gjør at det lokalt nå stilles spørsmål ved gjennomførbarheten, samfunnsnytteten og valg av trase for jernbaneprosjektet.

Riksveg 19 i Moss er gitt prioritet i Nasjonal Transportplan (2018-2029), som ble behandlet i Stortinget i juni 2017. Prosjektet omfatter planlegging av ny riksveg 19 mellom E6 og Moss ferjekai. Prosjektet er nå i en utredningsfase. Moss-Horten er Norges mest trafikkerte ferjesamband, som gjennom hyppige avganger store deler av dagen gir stor trafikkbelastning gjennom Moss by. Som følge av dette har Rv 19 vært utredet for tunnelløsning under byen i flere omganger. Utredningene har møtt store hindringer som følge av at ny jernbanetrasé er planlagt gjennom samme område. De to prosjektene henger derfor tett sammen og vil følgelig påvirke hverandre.

Svar:

Som stortingsrepresentant Bastholm skriver omfatter utbyggingen av Sandbukta–Moss–Såstad bygging av ti kilometer nytt dobbeltspor, ny stasjon i Moss, tunnel under Moss by, tunnel fra Kleberget til Carlberg og dag-sone mot Såstad. Utbyggingen legger til rette for tilbudsforbedringer på Østfoldbanen, og er dessuten nødvendig for å få maksimal effekt av Follobanen. For de reisende vil

dette gi flere avganger både i rush og grunnrute, samt en vesentlig kortere reisetid.

Prosjektet slik det er i dag fikk investeringsbeslutning i 2017, og startet opp i 2019. Selv om det ble utført omfattende grunnundersøkelser i 2017, ble det i etterkant avdekket betraktelig dårligere grunnforhold enn forutsatt ved investeringsbeslutning. I januar 2020 ble det lagt frem en usikkerhetsanalyse som avdekket et behov for å øke kostnads- og styringsramme for prosjektet. Foruten ovennevnte utfordringer knyttet til grunnforholdene, opplevde Bane NOR også en dårligere markedsrespons og et høyere kostnadsnivå i entreprenørbransjen enn tidligere forventet. På denne bakgrunn ba Samferdselsdepartementet i mars om en ekstern kvalitetssikring av siste anslag og av prosjektet generelt. Mens denne kvalitetssikringen pågikk, avdekket Bane NOR et større omfang av kvikkleire i området rundt anleggsområdet. For å forhindre masseutglidning både i anleggsperioden og etter ferdigstilling av prosjektet, må det derfor iverksettes tiltak for områdestabilisering.

Ekstern kvalitetssikring, og Jernbanedirektoratets vurdering av denne, bekrefter behovet for økning i kostnads- og styringsrammen for prosjektet. En stor del av denne økningen skyldes som nevnt utfordringer med grunnforhold og kvikkleire. Disse utfordringene påvirker også det praktiske omfanget av prosjektet. Ikke minst er det nødvendig med ekstraordinære tiltak for områdestabilisering, noe som vil påvirke fremdriften i prosjektet.

Bane NOR har vurdert alternative løsninger som for eksempel å beholde dagens allerede overbelastede enkeltspor og stasjon, uten at det er funnet løsninger som gjør det mulig å realisere de planlagte tilbudsforbedringene. Bane NOR mener også det er stor usikkerhet og risiko knyttet til å legge til grunn at alternative traseer vil være billigere. En midlertidig stans i prosjektet for å omprosjekttere er også vurdert å få store kostnadskonsekvenser. Det er lagt mye arbeid i å kartlegge omfanget av kvikkleire og behovet for områdestabilisering i prosjektet og vurdere restusikkerhet i prosjektet. Valgt trase vurderes fortsatt som gjennomførbar, og med den kunnskapen som foreligger om prosjektet i dag, så vurderer Bane NOR og Jernbanedirektoratet dette som et bedre alternativ enn å starte på nytt.

I Prop 1 S (2020-2021) varslet Samferdselsdepartementet at departementet legger opp til å komme tilbake med forslag om økt kostnads- og styringsramme for prosjektet i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett for 2021. Her vil jeg også komme tilbake til hvor store forsinkelser det er snakk om.

Jeg har forståelse for at folk er urolige nå som videre undersøkelser har vist at grunnforholdene er dårligere enn først antatt. Det som har vært aller viktigst for meg å få forsikringer om er at prosjektet skal være trygt, både for innbyggerne som bor tett på utbyggingen og de som jobber med jernbaneprosjektet. Det opplever jeg å ha fått

gode forsikringer om. Og vi har understreket overfor Bane NOR at de fortsetter å prioritere dette i det videre arbeidet.

Dessverre er det slik at enkelte utbyggingsprosjekter i jernbanesektoren har blitt rammet av store kostnadsoverskridelser, og dette får konsekvenser for gjennomføringen av andre prosjekter. Vi står derfor overfor krevende prioriteringer i forbindelse med rullering av Nasjonal transportplan. Regjeringens forslag til videre utbygging av jernbanenettet i Norge, presenteres i Nasjonal transportplan 2022-2033, som skal legges frem før påske.

Planleggingen av rv 19 i Moss er basert på føringer etter konseptvalgutredning (KVU) og ekstern kvalitetssikring KS1 av denne, og er i tidlig planfase. Som forberedelse til arbeidet med kommunedelplanen, ble det i 2019 utarbeidet en silingsrapport. Ettersom flere av alternativene/korridorene som Statens vegvesen anbefaler å utrede i kommunedelplan, avviker fra korridoren for rv 19 som ble besluttet etter KVU og KS1, ble det i juni 2020 satt i gang en tilpasset KS1 for rv 19. Denne prosessen pågår, og det innebærer at det foreløpig ikke er avklart hvilke alternativer som skal utredes videre i kommunedelplanfasen.

Statens vegvesen opplyser at etaten i flere år har vært kjent med at det er vanskelige grunnforhold i Moss, og dette inngikk også i vurderingene som er gjort i arbeidet med silingsrapporten for rv 19.

Som nevnt ovenfor, ble det i forbindelse med supplerende grunnundersøkelser gjennomført av Bane NOR i 2020 avdekket at grunnforholdene i Moss sentrum er mer krevende enn tidligere analyser har avdekket. Hva dette vil innebære for videre framdrift, økonomi og gjennomførbarhet for utbyggingen av rv 19 i Moss, er det for tidlig for meg å si noe om nå. Men i denne innledende planfasen, vil det være viktig for Statens vegvesen å høste erfaringer fra Bane NORs arbeid.

SPØRSMÅL NR. 1343**Innlevert 18. februar 2021 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen****Besvart 25. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Vil statsråden vurdere å endre reglene for kabotasjekjøring for turbuss, slik at bransjen får en større forutsigbarhet, og at beredskapen ivaretas på dette området?

BEGRUNNELSE:

Kabotasjereglene på turbussiden er en stor utfordring for turbussbransjen i Norge. I dag kan utenlandske turbusser operere i et annet EU- eller EØS-land midlertidig, noe som medfører at disse under normale omstendigheter opererer i Norge hele sommersesongen. Danskene innførte imidlertid fra og med 01.11.19 en begrensning på maksimalt en ukes sammenhengende opphold i Danmark før de må forlate landet. I tillegg kan de kun være i Danmark en uke per måned.

Vi har vært i kontakt med NHO Transport flere ganger, som siden høsten 2019 har prøvd å få Samferdselsdepartementet til å innføre en lignende begrensning i Norge. De hevder at departementet svarer at de "jobber med saken", men at det går veldig sakte. Turbussnæringen er i for øyeblikket "i dvale" på grunn av Covid-19, med parkerte busser og permitterte sjåfører på grunn av manglende oppdrag, og bransjen sier de trenger å se "et lys i enden av tunnelen" ved at kabotasjeproblematikken er løst når forholdene normaliserer seg. Dersom en bransje som skal vekkes av dvale også skal møte urettferdig konkurranse fra

selskaper fra EU/EØS, med lave lønninger og vanskelige arbeidsforhold, vil dette kunne utradere bransjen. Dette vil i så fall ikke bare få konsekvenser for arbeidsplasser og norske selskap, men vil også svekke beredskapen dersom det inntreffer hendelser som krever rask mobilisering av busser for å flytte på folk. Det være seg situasjoner med f.eks. buss-for-tog, buss-for-fly eller evakueringer.

Svar:

Markedsadgangen for buss er regulert gjennom felleseuropeiske regler. EØS-transportører kan fritt kjøre passasjerer til og fra Norge med turbuss, og midlertidig kjøre kabotasjeoppdrag innenfor Norges grenser. "Midlertidig" er ikke nærmere definert i regelverket og har vist seg å være utfordrende å kontrollere.

Jeg har derfor merket meg med interesse at danske myndigheter fra 1. november 2019 strammet inn sin nasjonale fortolkning av kabotasjereglene for buss. Samferdselsdepartementet vurderer om Norge skal legge til grunn en lignende eller tilsvarende tolkning. Dette vil avhenge blant annet av hvordan EU-kommisjonen reagerer på Danmarks definisjon av midlertidig kabotasje. Arbeidet med denne vurderingen har imidlertid blitt noe forsinket i departementet som følge av nødvendige prioriteringer under covid-19-pandemien.

SPØRSMÅL NR. 1344**Innlevert 18. februar 2021 av stortingsrepresentant Jon Engen-Helgheim****Besvart 3. mars 2021 av helse- og omsorgsminister Bent Høie****Spørsmål:**

Hvilke innvandregrupper reiser hyppig til utlandet, og hvor stor andel av smitten blant innvandrere og norskfødte med innvandrerbakgrunn kan spores til slike utenlandsreiser?

BEGRUNNELSE:

Jeg viser til svarene på tidligere spørsmål angående høy smitte i innvandrerbefolkningen. Foreløpig vet man for lite om årsakene til den høye smitten, men det er svært viktig å snarest mulig finne ut av dette for å være i stand til å fatte riktige beslutninger for å avhjelpe situasjonen. I FHIs rapport som var vedlagt et tidligere svar til meg, står følgende:

«Noen innvandrergupper reiser oftere enn andre til utlandet, noe som kan innebære større fare for smitte. Alt dette kan bidra til høy sannsynlighet for eksponering for covid-19-smitte blant noen innvandrergupper.»

Svar:

Folkehelseinstituttet (FHI) overvåker smittesituasjonen for covid-19 i Norge. Alle laboratoriebekreftede tilfeller med covid-19 er meldingspliktige til meldingssystemet for smittsomme sykdommer (MSIS) fra laboratorier og klinikere. MSIS har informasjon om fødeland blant de som er kjent smittet utenlands blant de meldte tilfellene, men ikke informasjon om norskfødte med innvandrerbakgrunn. Blant alle (68 531) tilfellene meldt til MSIS per 22.02.2021 mangler informasjon om smitteland for 31 %; 8 % er kjent smittet i utlandet og 61 % smittet i Norge. Manglende data om smitteland skyldes stort sett manglende innmelding fra diagnostiserende lege. Andelen med manglende informasjon er betydelig høyere for tilfellene meldt de siste ukene (70 % i uke 6 og 7 i 2021). Gjennom MSIS har man ikke informasjon om statsborgerskap, slik at man ikke kan skille på smitte fra utenlandske tilreisende og norske tilreisende. MSIS-registeret har ikke

oversikt over i hvilken grad en person meldt smittet i utlandet har smittet videre til andre, og dermed omfang av tilfeller som kan knyttes til personer opprinnelig smittet i utlandet. Data må derfor ses i lys av denne usikkerheten.

Siden starten av epidemien er det rapportert om 5 646 tilfeller smittet i utlandet, hvorav 5 250 (93 %) har data om fødeland. Blant disse 5 250 har de mest vanlige fødeland vært Norge (2 203, 42 %), Polen (1 288, 25 %) og Litauen (153, 3 %). Mellom uke 1 og uke 7 i 2021 er det rapportert om 1 042 tilfeller smittet utenfor Norge. Av disse har 935 (90 %) data om fødeland. De mest vanlige fødeland har vært Polen (366, 40 %) og Litauen (81, 9 %). Det er ikke kjent i hvilken grad dette dreier seg om smitte i utlandet blant utenlandsfødte nordmenn eller utenlandske tilreisende.

Et register med informasjon over alle som reiser ut av landet er ikke etablert. Et innreiseregister er derimot på plass, og det er pliktig registrering for alle som har vært i et område/land med karanteneplikt. Opplysningene lagres i 20 dager. Det utredes nå ulike muligheter for kobling av dette registeret mot MSIS, som på sikt vil kunne gi noe mer informasjon om hvem som passerer grensen og hvor mange av disse som får påvist smitte med covid-19.

SPØRSMÅL NR. 1345

Innlevert 18. februar 2021 av stortingsrepresentant Karin Andersen

Besvart 22. februar 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

SV har mange ganger foreslått å redusere kravet til tapt arbeidstid, slik det var da krisa rammet landet i fjor vår. Det er bra at regjeringa nå har lagt inn dette i forslag til krisepakke. Dette gjør at folk som bare er permittert 40 prosent også kan få dagpenger. Det er viktig at de som er permittert eksempelvis fra hel jobb, kan øke opp til grensen uten å miste dagpenger hvis det er behov for det i bedriften.

Når vil endringen gjelde fra, og vil det gjelde de som allerede er permittert og får tilbud om å øke sin stilling?

Svar:

På bakgrunn av Prop. 79 S (2020-2021) og Stortingets vedtak 18. februar 2021, har Kongen i statsråd 19. februar 2021 vedtatt endringer i midlertidig forskrift 20. mars 2020 nr.

368 om unntak fra folketrygdloven og arbeidsmiljøloven i forbindelse med covid-19-pandemien. Endringene inkluderer blant annet særregler om at kravet til tap av arbeidstid for rett til dagpenger midlertidig er redusert til 40 prosent av tidligere arbeidstid. Forskriften trådte i kraft 19. februar 2021, og gjelder både nye og løpende dagpengesaker. Vilkår for minst 40 prosent arbeidstidsreduksjon har betydning som inngangsvilkår og når det gjelder gradering av den løpende ytelsen. For løpende dagpengesaker vil endringen i praksis ha betydning når det gjelder gradering. Også de som allerede er permitterte, vil med endringen kunne arbeide opp til 60 prosent av tidligere arbeidstid og fortsatt motta graderte dagpenger.

Endringene forutsetter tilrettelegginger i Arbeids- og velferdsetatens saksbehandlings-systemer. Det kan derfor ta noe tid før alle endringene er implementert.

SPØRSMÅL NR. 1346**Innlevert 18. februar 2021 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 23. februar 2021 av justis- og beredskapsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

Grensependlere som er lærere og barnehagepersonell er flyttet fra samfunnskritisk til samfunnsviktig personell og har nå problemer med kryssinga av grensa for å komme på jobb. Det er kritisk med hensyn til dagpengerettigheter og for grensekommuner er dette samfunnskritisk personell. Det særst uheldig fordi det går utover barn og unge som må skjermes og i en pandemi. Grensependlerne blir testet hver uke og har ikke vært en del av importsmitte.

Vil statsråden endre reglene slik at skoler og barnehager nær grensen ikke rammes?

Svar:

Representanten Andersen legger i sitt spørsmål til grunn at lærer og barnehage-personell tidligere har vært definert som samfunnskritisk personell. Dette medfører ikke riktighet. Det er identifisert 14 kritiske samfunnsfunksjoner, og disse fremkommer av Justis- og beredskapsdepartementets årlige budsjettproposisjon til Stortinget. Barnehager og skoler er ikke og har aldri vært en av disse. Derimot så inngår barnehager og skoler i listen «Viktig samfunnsfunksjon». Denne listen ble etablert da regjeringen i mars i fjor skulle lage liste over personell som kunne få ha barn i barnehage og på barneskole selv om disse var stengt. Vi innså da at det var personell ut over de som inngår i de 14 kritiske samfunnsfunksjonene som kunne ha behov for å ha sine barn i barnehage og skole. Etter innspill fra sektordepartementene ble da «Barnehager og skoler» tatt inn i denne listen, men da altså som «Viktig

samfunnsfunksjon». De er ikke innlemmet blant de 14 opprinnelige kritiske funksjonene, og de har derfor heller aldri hatt unntak fra innreisereguleringene som følge av at de er personell innenfor en kritisk samfunnsfunksjon.

Representanten Andersen peker i sitt spørsmål på de konsekvenser håndteringen av pandemien kan ha for barn og unge. Jeg vil understreke at det hele tiden under pandemien har vært et hovedanliggende for regjeringen å begrense konsekvenser for denne gruppen mest mulig. Vi har også forståelse for at innreiserestriksjonene medfører utfordringer både for de berørte enkeltpersoner og for kommuner hvor disse arbeider. Så er det slik at vi står i en situasjon der det er svært viktig å redusere risikoen for importsmitte mest mulig, og derfor strammet regjeringen 28. januar inn på innreiserestriksjonene i forskrift om innreiserestriksjoner for utlendinger av hensyn til folkehelsen. Blant annet ble unntak fra innreiserestriksjonene for EØS-borgere som ikke er bosatt i Norge fjernet. Dette innebærer også at det ikke lenger er et generelt unntak for EØS-borgere som er grensearbeidere, herunder lærere og personell i barnehager.

Samtidig som regjeringen fortsetter å prioritere arbeidet for å hindre importsmitte, arbeider vi også med hvordan innreisereguleringene kan mykes opp når smittesituasjonen tilsier det. Jeg kan ikke her foregripe regjeringens vurderinger på dette punkt, men jeg kan forsikre representanten Andersen om at grensependlerne er blant de grupper regjeringen vil ha et særlig fokus på når disse vurderingene gjøres.

SPØRSMÅL NR. 1347**Innlevert 18. februar 2021 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen****Besvart 26. februar 2021 av samferdselsminister Knut Arild Hareide****Spørsmål:**

Er det gjort en grundig vurdering av ytterligere kryssningsskapasitet og vendekapasitet ved Sarpsborg stasjon for å

realisere to tog i timen, som en del av statsrådets beslutningsgrunnlag for NTP (2022-2033)?

BEGRUNNELSE:

Om kort tid legges frem NTP (2022-2033). Prioriteringene her er avgjørende for fremtidens jernbaneløsning i Østfold og Sarpsborg. Det viktigste for Sarpsborg er to tog i timen og ned mot en times kjøretid til Oslo.

I tidligere svar på skriftlig spørsmål (Dokument nr. 15:172 (2020-2021)) har statsråden uttalt følgende:

«For å øke frekvensen til to tog i timen til Sarpsborg, vil det kreve ytterligere kryssingskapasitet, og vendekapasitet ved Sarpsborg stasjon.»

Svar:

I forbindelse med utarbeidelsen av Nasjonal transportplan har Samferdselsdepartementet mottatt en rekke faglige innspill fra våre virksomheter. Som en del av underlagsarbeidet har Bane NOR vurdert hvilke alternativer som finnes for å realisere tilbudsforbedringer i InterCity-området. Bane NOR har utarbeidet et verdioptimalisert InterCity-konsept. Det er et konsept hvor man ikke lenger planlegger for å bygge sammenhengende dobbeltspor helt til Halden, Lillehammer og Skien, men vurderer andre mer kostnadseffektive investeringer for å oppnå økt kapasitet og redusert reisetid. I dette arbeidet har Bane NOR vurdert hvilke tiltak som må på plass for å blant annet gi økt frekvens til to tog i timen til Fredrikstad og Sarpsborg.

Utover tiltak som skal til for å realisere to tog i timen til Fredrikstad, herunder ny infrastruktur på strekningen

Haug-Seut, tiltak på eksisterende Fredrikstad stasjon og tilhørende togparkering, vil det være behov for:

- Oppgradering av eksisterende Sarpsborg stasjon for å kunne vende et tog i timen
- Ekstra kryssingsmulighet mellom Sarpsborg og Skjeberg
- Ekstra kapasitet for togparkering i nærheten av Sarpsborg stasjon.

Anslått merkostnad for alternativet med to tog i timen til Sarpsborg utgjør ifølge Bane NOR ca. to milliarder kroner sammenlignet med det verdioptimaliserte InterCity-konseptet. Det påpekes videre at tiltakene som er beskrevet over kun er tiltak for å øke persontogfrekvens, og er eksklusive tiltak for nødvendig vedlikehold, fornyingsbehov på eksisterende bane, etablering av ERTMS, tiltak for lange godstog (740 meter) og tilpasning til triple togsett, og vurderingen er geografisk avgrenset til strekningen Haug-Halden.

Økt persontrafikk på eksisterende enkeltspor mellom Fredrikstad og Sarpsborg vil gi noe dårligere punktlighet, og med stor sannsynlighet noe lengre reisetid, samt større begrensninger for fjerntog og godstog sammenlignet med det verdioptimaliserte InterCity-konseptet. Dette er innledende vurderinger, og nødvendige tiltak vil være avhengig av hvilke mål som settes for punktlighet og godstrafikk, som kan utløse ytterligere behov for kryssingstiltak og/eller større andel dobbeltsporutbygging. Regjeringen vil før påske legge fram Nasjonal transportplan for årene 2022-2033, og her vil regjeringens prioriteringer for de kommende tolv årene fremkomme.

SPØRSMÅL NR. 1348

Innlevert 18. februar 2021 av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk-Waagen

Besvart 1. mars 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

Hvor mange færre barn får støtte til barnebriller i januar 2021 sammenlignet med januar 2020?

BEGRUNNELSE:

Viser det at regjeringenspartiene i statsbudsjettet for 2020 stemte for å kutte i ordningen med stønad til barnebriller. Ordningen ble da kuttet med 122 mill. kroner i 2020, og det ble vedtatt innført faste satser for stønad til barnebriller fra 1. mars 2020.

I statsbudsjettet for 2021 skriver regjeringen at endringene innebærer en innsparing i 2021, som er anslått til 192,8 mill. kroner.

Svar:

Utgiftene til ordningen Briller til barn/ungdom under 18 år ble mer enn tredoblet fra 2008 til 2018, dvs. fra 70 til 215 mill. kroner. Det ble derfor, som varslet i Prop. 1 S (2019-2020), foretatt en gjennomgang av praktiseringen av ordningen og en vurdering av om det var behov for å foreta endringer i retningslinjene. I de nye retningslinjene, som

trådte i kraft fra 1. mars 2020, er det tydeliggjort at intensjonen med ordningen er forebygging og behandling av amblyopi, som er en tilstand der synet på det ene øyet er mye dårligere enn på det andre. De nye retningslinjene er derfor utformet slik at samtlige personer som står i fare for å utvikle amblyopi er omfattet av ordningen. Dette innebærer at vi nå har en mer målrettet ordning med en klart definert målgruppe enn det som var tilfellet for den tidligere ordningen. Da behovet for briller til forebygging og behandling av amblyopi opphører før fylte 10 år for de fleste tilfellene, må de over 10 år særskilt dokumentere et slikt behov for å få innvilget stønad. Det var forventet en viss nedgang i antall stønadsberettigede personer. Det er rimelig å anta at ett mindre antall barn som tidligere fikk stønad over den tidligere ordningen, nå får stønad til briller over ordningen Hjelpemidler for synshemmede (svak-synte og blinde).

I januar 2021 fikk 2 391 barn støtte til briller over ordningen Briller til behandling og/eller forebygging av am-

blyopi. I januar 2020 fikk 6 254 barn støtte til briller over den tidligere ordningen Briller til barn/ungdom under 18 år. Dette innebærer at 3 863 færre barn fikk stønad i januar 2021 sammenlignet med januar 2020, dvs. en nedgang på 61,8 prosent.

Nedenfor følger en tabell med oversikt over antall innkomne søknader, vedtak, innvilgelser og avslag, og utgifter pr. måned for perioden fra januar 2019 til januar 2021. Som det framgår av tabellen, har antall søknader og utgifter variert en del de siste to årene, både før og etter at de nye retningslinjene trådte i kraft fra 1. mars 2020. Jeg gjør oppmerksom på at enkelte brukere kan ha mer enn en søknad i løpet av ett år, men det er lite sannsynlig at samme bruker har mer enn en søknad om briller i løpet av samme måned. Jeg har derfor benyttet tallene for antall innvilgede søknader i tabellen for januar 2020 og 2021 i omtalen ovenfor av antall barn som fikk stønad til briller.

	Antall innkomne saker	Antall vedtak	Antall innvilgelser	Antall avslag	Utbetaling i mill. kroner
2019:					
Januar	6 413	6 401	6 323	78	16,9
Februar	4 895	4 889	4 837	52	16,1
Mars	4 769	4 766	4 711	55	19,8
April	4 389	4 383	4 328	55	20,2
Mai	4 956	4 953	4 899	54	19,0
Juni	5 114	5 108	5 038	70	19,4
Juli	3 476	3 471	3 425	46	20,8
August	6 861	6 855	6 774	81	18,0
September	5 137	5 136	5 085	51	20,5
Oktober	5 024	5 018	4 972	46	22,1
November	4 420	4 419	4 370	49	18,1
Desember	4 725	4 719	4 674	45	20,0
2020:					
Januar 2020	6 314	6 305	6 254	51	15,7
Februar	5 613	5 603	5 550	53	20,5
Mars	6 620	6 622	6 562	60	46,5
April	426	415	394	21	3,1
Mai	762	542	503	39	2,6
Juni	2 659	1 514	1 402	112	4,1
Juli	2 437	900	796	104	1,9
August	1 695	1 875	1 727	149	4,0
September	2 121	2 064	1 938	126	5,3
Oktober	2 146	3 631	3 347	284	8,4
November	2 184	2 041	1 867	174	5,7
Desember	2 290	1 429	1 304	125	3,9
2021:					
Januar	1 649	2 555	2 391	164	5,8

SPØRSMÅL NR. 1349**Innlevert 18. februar 2021 av stortingsrepresentant Mona Fagerås****Besvart 1. mars 2021 av forsknings- og høyere utdanningsminister Henrik Asheim****Spørsmål:**

Vil ministeren vurdere å følge opp tiltakene ANSA foreslår for skolepengestøtte?

BEGRUNNELSE:

Ønsker å formidle en studenthistorie til ministeren for høyere utdanning.

Studenten studerer på New York University og betaler skolepenger utover Lånekassen sin maks grense på 315.589 kroner med maksimalt stipend og lån i tillegg til utvidet stipend grunnet kvaliteten på studiet. Hun fikk derfor et vedtak om skolepengestøtte på 315.589 kr gitt kronekursen 1. april, og betaler resten ut av egen lomme. Grunnet svingninger i kronekursen har dette beløpet blitt nedjustert til 278.268 kroner, selv om skolepengebeløpet fortsatt er over maksbeløpet.

Lånekassen sine forskrifter del 3 kapittel 11 §91 står det at utbetalingssummen til studenten valutajusteres dersom den norske kronen har hatt en svingning på mer enn 1 % fra kursen 1. april til utbetalingsdatoen. I Lånekassen sine merknader poengteres det at:

«Søkere som betaler mer skolepenger enn maksimalsatsen og som har fått innvilget maksimal skolepengestøtte, kan få redusert skolepengestøtten til et beløp som er mindre enn maksimalsatsen på grunn av negativ valutajustering.»

Da vil i praksis det endelige studiestøttebeløpet bestemmes av endringen i kronekursen fra 1.

april til utbetalingstidspunktet, og dette vil potensielt gjøre maksbeløpet til utbetaling av skolepenger lavere avhengig av tilfeldigheter for enkeltstudenten.

Forslag til tiltak 1:

ANSA mener dette kan rettes opp på en treffsikker måte ved å si at utbetalingssummen alltid skal være minst maksbeløpet dersom skolepengene fortsatt er over maksbeløpet. Dette vil sørge for at en styrking av den norske kronekursen ikke vil føre til lavere skolepengestøtte enn maksbeløpet grunnet administrative tilfeldigheter. Dette vil også løse problemet til nevnt student.

Forslag til tiltak 2:

ANSA mener en kan sikre økonomisk forutsigbarhet i møte med svekkelse av den norske kronekursen ved at valutajusteringer for skolepengestøtte over maksbeløpet skal justeres ut fra hele skolepengesummen. Da vil en også sørge for at studenter har økonomisk forutsigbarhet i planlegging av hvor mye skolepenger de må betale ut av egen lomme når den norske kronen svekkes. Dette vil være forebyggende i møte med fremtidige svingninger.

Svar:

Regjeringen innførte fra studieåret 2015–2016 valutajustering av både lån og stipend til skolepenger for studenter som tar utdanning i utlandet. I praksis betyr dette at staten, fremfor studentene, bærer en større del av risikoen for eventuelle valutasvingninger: staten dekker i større grad tapet dersom kronekursen svekkes, ved at studenten får dette kompensert, men staten kan også sitte igjen med redusert kostnad til lån og stipend dersom kronen styrker seg.

Lånekassen fastsetter et beløp for skolepengestøtte for studieåret, som er basert på utgangskursen 1. april i det aktuelle året. Når Lånekassen skal betale ut skolepengestøtten, justeres beløpet opp eller ned dersom valutakursen er styrket eller svekket med mer enn ett prosentpoeng sammenlignet med beløpet som ble fastsatt i april. Ordningen skal sikre studentene mer økonomisk forutsigbarhet ved å gjøre dem mindre sårbare for valutaendringer, slik at studentene inntil en viss grense skal kunne betale det faktiske skolepengebeløpet i en gitt valuta.

Satsene for lån og stipend til skolepenger justeres hvert år, og for 2020–2021 er det maksimale beløpet en student kan få 241 895 kr ved de fleste læresteder. Dette beløpet kan økes til 315 589 kr ved enkelte utvalgte læresteder. Studenter som betaler mer enn dette i skolepenger, vil ordinært få vedtak om ett av disse to beløpene, avhengig av lærested. Dersom en student har fått fastsatt maksimalt skolepengestøttebeløp med utgangspunkt i utgangskurs 1. april, og kronekursen er styrket med mer enn ett prosentpoeng når skolepengestøtten skal betales ut, er Lånekassens praksis at beløpet justeres ned tilsvarende kronekursendringen. Lånekassen tar ved sin vurdering utgangspunkt i det fastsatte støttebeløpet, ikke det samlede skolepengebeløpet studenten skal betale.

Jeg er klar over at dette kan gi utslag for studenter som betaler et skolepengebeløp langt over det maksimale beløpet, og som da opplever det urimelig at det fastsatte støttebeløpet justeres ned, selv om de fortsatt skal betale et høyere skolepengebeløp. Dette er en problemstilling jeg for øyeblikket jobber med å se nærmere på og jeg setter pris på ANSAs konstruktive forslag til tiltak.

SPØRSMÅL NR. 1350**Innlevert 18. februar 2021 av stortingsrepresentant Rigmor Aasrud****Besvart 26. februar 2021 av arbeids- og sosialminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

Hvor mange yrkesaktive ville blitt minstepensjonister dersom minstepensjonen i folketrygden heves til EU60 nivå, hvor mange av disse er kvinner og hva vil gjennomsnittlig lønnsnivå måtte ha vært for å få mer enn minstepensjon?

Svar:

Minste pensjonsnivå avhenger av sivilstatus og husholdningsinntekt og ytes i dag etter fem satser: høy, ordinær og lav sats, særskilt sats for enslige og særskilt sats for forsørgere av ektefelle over 60 år. Regjering har i tre omganger økt minste pensjonsnivå for enslige med 4 000 kroner, slik at total økning er på 12 000 kroner. I 2021 økes minste pensjonsnivå for enslige ytterligere med totalt 9 000 kroner. Gjeldende sats for minste pensjonsnivå for enslige er 204 690 kroner.

For personer hvor summen av grunnpensjon og tilleggspensjon er lavere enn minste pensjonsnivå, løftes samlet pensjon opp til minstenivået. For personer som mottar minste pensjonsnivå og som har opptjent egen tilleggspensjon, vil derfor opptjent tilleggspensjon ikke bidra til høyere pensjon. Nivået på tilleggspensjon bestemmes både av inntektsnivået i de 20 årene med høyest inntekt, og antall år med inntekt over grunnbeløpet (101 351 kroner).

Ved utgangen av 2020 var det 138 200 alderspensjonister som mottok minste pensjonsnivå. Av disse er 85 prosent kvinner og 15 prosent er menn. Et stort flertall av mottakerne av minste pensjonsnivå, 84 prosent, har opptjent tilleggspensjon, dvs. at de har hatt inntekt som i løpet av et år overstiger grunnbeløpet. Blant mottakere av minste pensjonsnivå med opptjent tilleggspensjon, er gjennomsnittlig antall opptjeningsår 19 år. Gjennomsnittlig opptjent tilleggspensjon er om lag 55 000 kroner.

EU60 er et mål på lavinntekt hvor lavinntektsgrensen er satt til 60 prosent av medianinntekten, vektet i forhold til antall personer i husholdningen. EU60 for 2020 er anslått til 243 722 kroner for enslige og 182 845 kroner for en voksen som deler husholdning med en annen voksen.

Å heve minstestytelsene til EU60 innebærer at mange som i dag ikke mottar minstestytelse, fordi de har en god del opptjent tilleggspensjon, vil bli minstepensjonister. Antall mottakere av minste pensjonsnivå vil øke med 90 prosent dersom minste pensjonsnivå heves til EU60. Det innebærer at totalt 262 900 personer vil motta minste pensjonsnivå, mot dagens 138 200 mottakere. Av den to-

tale økingen i antall mottakere av minste pensjonsnivå på 124 700 personer er 96 000 kvinner og 28 700 menn.

Dersom minste pensjonsnivå heves til EU60 vil 91 prosent av mottakerne ha opptjent tilleggspensjon som de ikke vil få pensjonsmessig uttelling for. Blant mottakere av minste pensjonsnivå med opptjent tilleggspensjon, vil gjennomsnittlig antall opptjeningsår være 24,4 år. Gjennomsnittlig opptjent tilleggspensjon vil være om lag 86 000 kroner.

En enslig med en gjennomsnittsinntekt, i de 20 årene med høyest inntekt, på 500 000 kroner må arbeide i mer enn 37 år for å få en pensjon høyere enn minste pensjonsnivå, dersom minstestytelsene heves til EU60. Med et gjennomsnittlig lønnsnivå på 600 000 kroner må en ha jobbet i mer enn 29 år. For en som har arbeidet i 40 år eller mer må gjennomsnittlig inntekt være høyere enn 470 000 kroner for å få en pensjon høyere enn minste pensjonsnivå dersom minstestytelsene heves til EU60.

